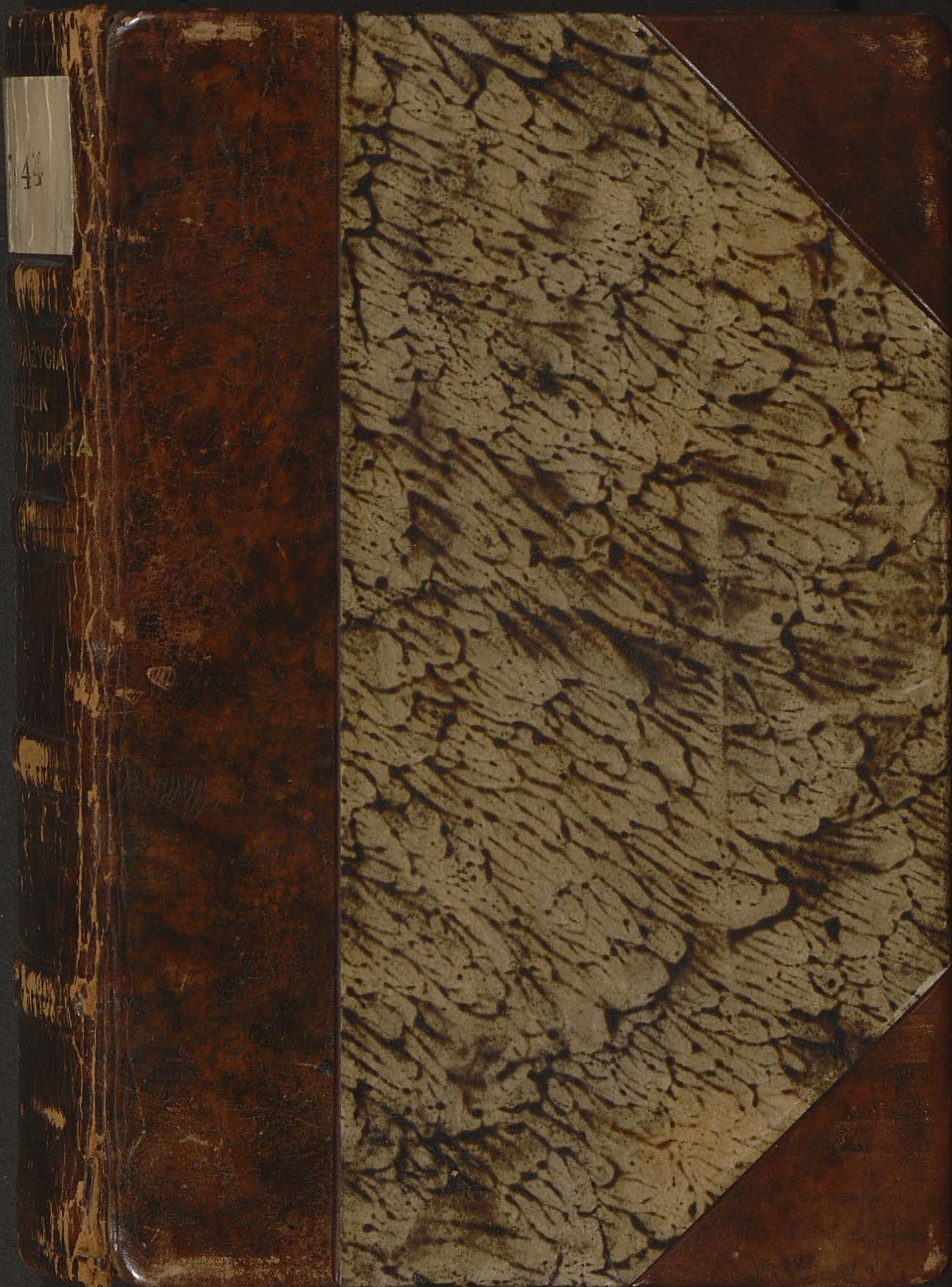

44
WAŻYCIA
ZEK
DUCHA

Eus in quo saluacio su-
ma consistit exaudi preces
quas nos indigni famuli tui
suppliciter fundimus et mit-
te sanctum angelum tuum de celis
contra hanc congregationem
et huc locum ab omnibus
antiqui hostis defendat insidiis
Eus largitor pacis et amator
caritatis da seruis tuis vera cum
tua voluntate concordiam vt ab
omnibus que nos pulsant tem-
ptacionibus liberemur
Eus qui culpa offenderis pe-
nitencia placaris preces populi
tui supplicantis propitius respice
et flagella iracundie que pro
peccatis nostris meremur auerte
Eus cui proprium est miserei

Semper et parcere suscipe dep-
catiom nram et quos delicto
rum cathena constringit
miseracõ tue pijetatis absoluat
Ostium nroru qs domine
elide superbiam et dextera
tue virtutis prosterne vt in-
sticie non dominet^2 iniqtas
sed subdat^2 semp falsitas veriti
Eus a quo scta deside-
ria recta consilia et iusta
sunt opa da seruis tuis il-
lam quam mudus nõ po-
test parem vt et corda nra
mandatis tuis sint dedita
et hostium sublata formi-
dine tpa sint tua prote-
ctione tranquilla. Per

Regula sororum — in conversos

Hec est Regula sive statuta que de mandato et
mente sedis apostolice vos observare precipimus a summo
pontifice domino Innocentio papa tercio et omnibus
Sacrosancte Romane ecclesie Cardinalibus confirmata
Que sic incipit. Capitulum 1

In nomine dei et sub nomine Christi patris et filii
et spiritus sancti. Cum omnibus fratribus et sororibus
tam presentibus quam futuris tenoris ordinis descripsimus.
perpetuo observandam et sub obediencia et castitate
et sine proprio vivant ad eterna et sanctitatis paupertatem
principaliter intendendo

Cap ii

Silencium sorores teneant comedendo similiter
post Completorium per spacium dormitorii. Item in loco
dormitorii non loquentur aliqui per parietem aut
[illegible] parva. in [illegible] [illegible]. Item in ecclesia
maxime infra divinum officium ne aliud impedia[n]t
et propter scandalum

Cap iii

Vestitus sit humilis et honestus Et vestimenta
sororum maxima diligencia sunt custodienda
ne quid inhonestum deforme vel diversis coloribus
respersum in eis inveniatur

Cap iiii

Hora prandii et cene dicatur pater noster. ave maria Et
signetur cibus signo sancte crucis. post prandium

...ratur a mensa. Et bis pater noster dicat aut
nesciens a mensa dicat semel pater noster

Capitulum quintum

Sorores bis comedant in die. Exceptis
debilioribus. hiis qui sunt in laboribus et pregnan-
tibus. Et quibus urget necessitas ab famine et
excusatam vel inmorbia quod absit. Sed cum timore
dei dispensando discrete agat

Capitulum vi

Carnes non comedant nisi ter in ebdomada
die dominica feria tercia feria quinta. Exceptis
infirmis. aliis diebus non. Nisi festum
venerit etc.

Capitulum vii

A pascha ad festum exaltationis sancte crucis
Item a festo exaltationis sancte crucis ieiunent
usque ad pascha. feria quarta. sic in
ebdomada. Item a prima dominica post
festum omnium sanctorum. ieiunent sic in ebdomada
usque ad festum pasce

Capitulum viii

Conversatio sororum inter se et cum aliis
hominibus sit honesta. Caritatem ad omnes
habeant quam predicant. Inter se pacem
et concordiam. Avariciam. Iram. Invidiam
superbiam. detractiones murmurationes et maliciam
omnino a se abiciant

[illegible]

i p vidua petit oīs psona desolata cui est misc
uidia et miseriam patitur sinonicha Iacobus sed de iaco i
ligio munda et immaculata hec est visitare pupillos
viduas in tribulacionibus eorum et immaculatum se custodire
Notabis ergo quod iste vidue sunt defendende
Nutriende
Consolande
Visitande

ut dico defendende ne molestentur Esa i Querite iudicium
subvenite oppresso iudicate pupillo defendite viduam Et id
tur est contra multos qui viduas et pauperes non defendunt
et ipsas depredantur et rapiunt et offendunt de malis iudicibus
de Esa i pupillo non iudicat Et causa vidue non
ingreditur ad eos de Raptoribus de Job xxiiii c Asinum
ferent pupillo et acceperunt pro pignore Ezechiel bovem vidue
Dicit in illud Sapie secundo Non parcamus vidue nec
expectamus
Item sunt Nutriende ne moriantur Dicitur eis dicit interius
viduas pauperes et egenas i thi v Si quis habet viduas
subministret eis Unde quia habet sex egenis
Item sunt consolande ne contristentur Job xxix benedictio sui
me veniebat et Cor vidue consolatus sum multos quia
ut Ezech xxii pupillum et viduam contristaverunt Et Jere
xxii viduam nolite contristare
sunt visitande ne desolentur Iaco i visitare pupillos et viduas in

Etiam est viduitas detestabilis
quia alias predicator sit Treno i
Et facta est quasi vidua domina gentium
propter peccatum facta est sub tributo ut sic ...

de viduitate xxviii q i vidue
Et c de viduis
... viduas ...

vidua non ...
Et ... eligere
... desolacionis
viduam
...

wladislai Jagello statuta

de raptura decime p[er] diutius folio liiij

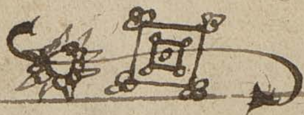
de tempore decimandi folio l

Reuerende pater
Religiosa mater

Ecce signum crucis D.ni.
Fugite partes adversae vicit leo de
tribu Juda

Saluator mundi qui per sanguinem
tuum et crucem saluasti mundum
salua me hodie et omnibus die:
bus vitae meae Amen.

Vsthawa Zycza
wszysthcek zako:
nu Ducha swathe:
Przez Innocentiussa
Papieza Trzeciego y od
kardynalow kościo
la Rzymskiego
podwierdzona kto:
ra sie thak tho
poczyna:

In noie domini Amen
1.5.6.3

slv
W ymie Troycze swienthey
y nierozdzielney Oycza y Syna
y Ducha swienthego Amen

Wszÿstkiem bracziÿ ÿ siostra
wierniejszÿm ÿ przÿszlÿm zako:
nu ducha swietego przÿkazo
iaczÿ przÿkazaniem abÿ podpo:
slusszenstwem ÿ nedzÿsthosczÿ p
rzesz wlasnich rzeczÿ zÿlÿ ku
opatrzeniu ÿtesz ÿ posludze vbogich
przedniejszÿ wszgledem

Ktorym obÿczaiem ma ia maią bÿcz przÿmowanÿ

Kiedÿ ~~ktora [illegible]~~ dziewka ża
da abÿ byla przÿienta do za:
konu szpitalne ducha swietego
Proboscz zbraczia ma mie
radę weslÿ ÿtakowa ~~[illegible]~~ dziewkę
maia przÿiacz albo nie, a iesli
przÿzwolenie ona przÿiacze
ma bÿcz do kapitula wezwana

Atham gdy oblyczenie sthanie trodossti
maiety zuopilthach iesly nyzwolna
iesth wsslasthenye muielthaz iesly
vsthawe zakonu zrossiz muoz ie:
sly cziesthosz chcze zhowaz iesly po
slussenstwo chcze chowach iesly
chcze zyth nie maiech nich wlass
nego: a thak nieshayssie dobrze ross:
myssly y zrozumienia swo poradssy
myssly zakon przyiamie Akoniem
gdy mieskala wdomu wlasnyem
tho czo wolna ny byla the czynich
mocla alie kdyz wzakonie byn
dzie nyss wolna nienieszth ny alie
tho pod kazcze sie sama medz pod
da A iesly wiech thakowa zenska ~~[illegible]~~:
~~tha~~ thymy slowy odpowie Ja
spomoczy boha wssyczko sczierpie
y przyskazanie starssego me y
vsthawe zakonu do zwolnie
wyplnie y potkym bende zyzwa

vbogijm moiem pannam sluga chce
bijcz Pothijm iey probosczmechai
iey zapijtha iesly nekza ma slub:
nego albo iesly byla poslubila
kthore insemu zakonowij albo
iesly nie dluszna iesly sie kthu zad:
ney rzeczij sthijcz nieprzijszna
moze bijcz przijientha ali ie
sly bij od powiedz dala mam
meza iesthem poslubijlo ijsz
zakonowij albom dluszna thako:
wa niema bijcz przijientha &c.

O przyecziu na probe :—

Zadney zakonnie odzienie nie
ma bijcz dane iedno thij ktora
bendzie rok wypelnij na probie
a tham iey ma bijcz chowana vstha:
wa zakonna porzadk ij ma bijcz
iey mowiono tho; OTHO vstha
wa ij zakon wktoryim zako
nie masz bijwacz ij thrwacz

A yeslÿ obiecza wschakoz zakonnie
y isz sze nÿ przÿsięgała sobarz
y wÿzwolinz ÿ posłusznie bendzie
zażądała odzienia zakonnego
kthedÿ nÿ zakonne odzienie mabÿ
dano a tham połoÿyma nisz ben
dzie słuzÿcz tho na czo bendzie po:
szłanowsna od proboscha albo od
thego ktheremu probosch poliecÿ
thesz na woly bendzie proboscho:
wey nÿ ktorach słuzÿcz albo nie.
A yeslÿ wiecz thakowa ~~niewiasta~~
słuszÿcz bedzie wostawała kthedÿ
ma bÿcz ~~karana~~ odławÿ sÿthÿ
ÿ nÿego słuszthwa z kotowiem thako:
wa wiernoscz bÿcz rzeczona sługa
w bogÿech ktora bendzie swiecz
ska a pracowacz dla poszÿw:
noszczÿ swoiÿ pracowacz a słu:
zÿcz w bozÿm zarodzie

O Mylczenyu

Wszijsthij kthorzij iedza maią
mielczech thakiesz po Com:
plecie kthora ony odmowią
przesz sczanie iedna kthu dru
gieij nie ma mowijch anij nabli:
sche gadatna, wyiąwszij bij była
wielka potrzeba, bo wszielkie
nie maią ze mowach zwolasczcza sche:
sthr sluszbij bosthiej dla pogorsze:
nia ludzkiie

O odzienu

Odzienie yich ma bijch pothorne
a veszlywe kthorego maia spijl:
noszcza sthrzecz abij niebylo niepo
cheszne albo farbowana albo bra
mowane

O Obijczaiu ktorij maią mie: cz przij obiedzie ij przijwie czerzij na posthijm

Kiedij maią obiedwach albo

wieczerzach thedy naprzod kaz:
da swych ma zmowyicz pacierz
y zdrowe maria y potho krzysz
swienthym dotharm przezegnay
a po obiedzie maia zmowyicz
on psalm dawyda krolia Zmi:
lowysie nademna boze. y dwa
pacierza alyo ktore psalmo
nieumieia tedy my beda
cienck pacierzy zmowyicz

O czesthym iedzeniu

Nie maia sie posthicz iedno dwa
razy przez thym kromia nedzich
a chorych kthorymi proboszcz mo
że rozgrzeszycz zbawienia boza
a nie dla rozkoszy albo thez
zazdroscy kthory the boze bedzie
ylie kroz miesso maia iescz
Miessa nie maia iescz iedno
trzy razy do thego dnia wnie:

dzielie wthorkij czwarth
kij albo ijnsszego czassu miedzy
kthorossij bij bijla vthora chora bo
tha iesth rozienstha O Poscie

Pocztharossij od podniessienia
krzijza swiąnsstego asz do wiel:
kiij nocij srode maią poscziez
thak iako posche przed wielka
nocza. A poczathossij czwarthossij
thijdzien przeswieszkijch swien:
thich asz do Boze narodzenia maią
posczicz thak iako poscha przed
wielkha nocza O

IX O Obczowaniu

Obczowanie ijesth ma bijcz nie
thijlko miedzij soba samij ale ij
skozdijm czlowiekiem laskawe
ij uczthijwe pokoij a zgoda mie:
dzijsoba maią czhowacz ij milo:
wacz Lakomsthwa Gniewu

Zazdrosczij, bijczij; obmowij,
semrania y wsselkiey zlosczy sie
maia wystrzegacz a osobie po
daliacz

O Szwarze

Jesly by sie iedna z drugą poswa
rzyla altho sie do miasta proboscha
ktory za pokuthe ma siedm dnij
poscicz a uslugy czego boze dos
waij iedna druga vbyla albo
obrazyla thedy: 40 dies: na goley
ziemij siedzacz ma iescz a to
szakosz proboscz wedlug woley
swoiej mniey ssza pokuthe mo
ze thakowij vstawicz

Yaka czeisz Bogu w kosczielie maia czynicz

Kiedy spiewaia gloria patri,
~~spiewalia~~ thedy dla poczesno
sczy Troiczy swiethey maya
podwstawacz y glowo ku oltharzo
wy swoyemu naklonycz

XII O Modlytzwie

Myaſtho iuthrzniey O pannie Marieÿ
maią mowycz trzÿnaſchie pacie:
rzÿ y trzÿnaſchie Aue Maria y
miaſtho iuthrzniÿ wielkiey thÿch
trzÿnaſchie y miaſtho thÿch inſzÿch
mnieyſzÿch godzin po ſiedmÿ pa:
cierzach a Aue M. a miaſtho nie:
ſporu g. oras dowas y za vmarle
thes dziewięcz pacierzÿ

XIII O Modlytzwie Za vmarle

Mocznie przÿkazuiem abÿ kiedÿ
ktorÿ brath albo ſioſthra zakonna
vmrze kaſdÿ kaplan zakonnÿ wo:
nÿm klaſzthorze gdzie vmarl brath
albo ſioſthra trzÿdzieſcÿ mſzÿ za
dvſſze ma odprawicz a bracha ktorzÿ
ieſchze mſſe kaplanÿ abÿ mo:
wÿli pokuthne pſalmi po ſiedmÿ
kroc a bracha laikowie ma
ia mowicz dwieſchie pacierzÿ

ktore wſſytkich ÿnÿch klaſztorach
naſſe° zakonu kazdÿ brath ktorÿ
ieſt kaplanem powÿnien za duſze
umiech pieczch mſzÿ

O kapitule

IIII Polozÿmen ieſt proboscz kapitu-
le na ſioſtrzÿ ÿedemÿm brathem
na kazdÿ piathek vchowÿmczalbo
ÿedniema bratha

O pieniedzach

V Zadna ſioſtra niema bez pienie-
dzÿ anÿ zadneÿ rzeczÿ anÿ kto-
wieneÿ rzeczÿ anÿ theſz obÿczaÿu
ÿnſſÿm ieſtÿ bÿſie ieÿ bÿlo wzmodle
theÿ poruchil bez wiadomoſczÿ pro
boſzcholowÿ albo ſtarſzeÿ ſwoÿeÿ

VI O ſkardze

Zadna ſioſthra niema ſkarzÿcz
na druga ſioſtre anÿ nÿÿnokwaz
ieÿ ma przed proboſczem ktho
chczalbÿ doſthateczne doloÿſczÿe
mogla ÿuſtÿbÿ wÿnodala a nie
do wÿadla thedÿ takowa ma bÿcz

karana tha kaznia ktoraby zaslu-
zyla ona na ktoraby byla dostha
thechnie odwiodla

XVII O pielgrzymowaniu

Jesliby ktora siostra zakonna pil-
na droge miala do ynach albo ko-
sielka potrzebe odwiedzania albo
thesz chciala by nawiedzic zabo-
zensthwa miejsca swiethych tego
niechay nie ma chyniecz iedno zdo-
zwolenim probosczowym Na kto-
rey drodze ma skromna byc we
wszysthkich rzeczy wszemowie roz-
tropna obyczaie bogobojne ma miec
wielomowienia sie ma wystrzegacz
rozpusthnosczy co sobie wiema okazo-
wacz iedno taka iako iey sthan zada
thakze ma sie wstrzymacz Thym ze
iesth obyczaimy ma sie miedzy gdy
na miastho gdzie yedzie obyczadniey
liekoszczy co sobie niedala znacz

IX a częsczo° biegania ma się wiarowacz

O Mowie

Zakazuiemy ysby siostra zadna
dlugiey rozmowy zadnym nie mi
mowala any lekcze... any
nasmyenthszego any nablizszy any
smiiskodo niewzbudzila any wolania
krzyk ktore lekkoscz nieszlosczo so:
bie alie y inszym siostram vczinię
mogla Abowiem ludzie swiet:
czkiy bardzo pilnieszko znamionuią
sie rzeczy ktore widzą od ludzy
zakonnych bywaią pogorszeny
A gdy potrzeba vkazuie rozmowy
tedy na krotkich czasach miesczach

IX O Wlasnych rzeczach

Kazda siostra zakonna gdy się
zaleczona panu bogu y zakonowi
offiaruie zadnyszka mieczy vno
my rzeczamy zadnej rzeczy wla
snej nie mieć do skonania swe°
go ... by ktora takowa

Czystosczy swey zasmiecthala
byla yz by wlasne dzieczi yey po
smierczy byly naliczione takowa
iako klentwa y od ynnych dobrych
zakonnicz odchienscza vnima
bycz na mieysczu swienczonym
pogrzebiona ale na kthorey polsem
wne kossolu szey dzieczanny
wlasnemy na rozstayach albo
na polu ma bycz pogrzebiona

XX O nieczysthym grzechu

Powinna thes iesth kazda zona
za czystoscz zamienska do smier:
czy swey zachowacz aiesly by kto:
ca wnie czystho grzesz wpadla
zego panie Boze wchowai a
wnym naliczona byla takowa
ma bycz do czlowniecze wssadzo:
na w kthory rok smelny bez
obchowania ludzkiego ma sie:
szecz miessa za on czass nieb

kwasz na kożdy czwartek
niż iedno wody a chleba
pożywacz Z wszakosz wszythcy
w pokore krolowey spora swey
kapittulij mocen iesth wszy
mnieyssa pokuthe wskazacz

XXI O Zieganiu

Siostra każda bendączy na
swym pokoiu niema ligacz
nago albo w kosuli pochodzenij
siostra konwentu albo ynego
iaka może wnich zadna yesth
bicz pochorzily niema liekarz
wyiąwossy z nabożenstwa wiel-
kiego ... swe chiało
swe dla Boga

XXII O Posludze

Aczkolwiek poslug kthora czlo-
wiek wczymi zmilosierdzia y
polwolhowania iesth dobra y za-
czna a wszakosz niekiedy

przyczyna bywa spodeschenia
dusznego nieprzyiacielia kto
grzechu a tlia kto przykazowie
my aby zadna siostra zadny
mnyiszey wyzszemu ani zakonne[b]
bratho ani glowij ani slowo : chyba
nie bywala ani stala : zda :
pri niemoczy ysze iedno zod-
woliemym proboszczowym

XXIIII O O obczowaniu s kletim

Zadna sziostra wsz klasthra
niema obczowacz ani siostra
zakona ani z brathem zakon-
nym : kthora : albo kthory by byl
w klasthrze

XXIIII O ob mowie

Zakon iest chrzescziyanski
aby kazdy o swoym blyzszym
lie cziy ostrzegal nisly sam osobie
a nigdy ynnego nie pothwarzal
A przetho zadna zakonna sio-

ſſtka odrzuczÿ albo obraczi
zakonnÿm przed zadnÿm
czlowiekiem swieczkiem
rzeczÿ nieposlusznÿch niema
mowiicz a iesliby wiechno:
wila szkody przebosch thakowa
prawa kapitula wedlug swey
woliey ma karacz ÿ

XXV **O Pijansthwie**

Siosthra zakonna kthorabÿ
sie upÿala thakowa na siedm
dnÿ pokuthowacz w srodÿ ÿ
w pianthkÿ thÿlko wodÿ a chle-
ba pozÿwacz a iesliby sie po-
licessÿch niechczÿala a przed
sie wpiansthwie zerwala thake
thwa ma bijcz do ÿnsseo domo
zakonnego wÿslana gdzie bÿ
sie upÿacz niemogla

XXVI **O Oblyczności swey**

Wsselka sesstka zakonna
ma pilnie zachowana byti wedom
Zakonnijm zarossdy wssechkij:
bijwanijm zezakonnijm a zotij
migdiej zdomie niema kijmi
XXVIII ☉ Podobienstwie
Tto wssitczko tkerzemij
bijti rozomiano o kaz
dijm domie zakon
nijm zakonu
Ducha swietn
tego ~

Anno M D lxiij

Tesse die S. Wenceslai
Scriptum
per me Stanislaw Vrrenin

Przÿſsiega Zakonna
ÿ thak ſie poczÿna :·:~

Ja : N : offiaruie ÿ daie ſa:
ma ſiebie Panu Bogu ÿ Blogoſ:
lawioney Pannie Mariey ÿ Za:
konowÿ themu ÿ ſlubuie thobie
Oicze : N : ÿ naſtępczom th:
woijm poſluſzna bÿcz czÿſtha
tha Bożą pomocÿ ÿ zakonu
uſthawe wedlug meÿ możnoſci
chowacz w klaſztorze obÿczaynÿm
bÿcz w klaſztorze theÿże ÿch pa:
nam moym ubogim obiecuie
doskonania nie ſluzÿcz ÿ dobra
ÿch wiernie ſtrzecz Thak mÿ
Bog pomagay ÿ Ewangelia
ſwiętha :·:~

Czo Zakon obieczuie
nowothney mnÿsze

Tho prelath ma mowicz do nieÿ
thak tho ·

Dlia obietnicze twoiey ij slow
a twego ktoriesz vczijnila pa:
nu Bogu ij blogoslawionei pan:
nie Mariey ij Zakonodawcy twemu
ij pannam naszym vbogim
rzczijmy ie my chcziebi wzakon
nasz ij dzielanij chciebie ij rozdzi:
ecze twoie vczestnikij wszijs:
tkiey Mszij Godzin posłuszo:
Modlitwy: Jalmuzn ktore
sie dzieia albo dziac bedą
wzakonie naszym Duszą swie:
tego ijsbijszcz Pan bog racżył
dach ye chczyszczie ktorey kas:
dij szczasz oczekawa Obiecho
iecz tesz zakon nasz, dach chlieb
ij wode ij krosthe odzienie
Hic tandem cantetur
Veni Creator: etc: -
Nauka
Ktorego czasu gdy bracia doke:

cze, Tweij prelath wziawssy
iey zlasczh ma iey vkazach
krzysz a iey dach pocżalowacz
wszythym ma on zlasczh na nie
wlożycz ysch slowa iey mowicz
Przesz mocz znamienia krzy:
za swiethego vczyway sze bie
pan bog wssechmoczy y raczi the
do miesczy do chwaly krolesst:
wa wiecznego Amen

Przeżegnanie odzie:
nia zakonnego

Osnde nob dne miam tuam, et salutare
tuum da nobis
Vkasz nam Panie milosierdzie
twoie, Twochiessye zielia thwego
racz nam dacz Modlith:
Panie Jesu Christe ktorysz
naszie oczdzil w odziach czlowie
czensthwo nasse wziąmy nie

modrego a oszthiwczego mi:
łosierdzia twego yzby się zakon:
nie chowali ktore dziedzice świę:
thy na znak y szramie wieczy
mocz y pokoy thym ktorzy
świath opuścili. Nosząc się wsta:
wili raczył rozszerzenich
thak iż by wszelky człowiek
ktoryby odzienia thego uży:
wał łasky twoiey pamięta
iż by sobie zasłużywał ktory kro:
lujesz z oycem y z du:
chem świętym na wieky
wiekom Amen

Zathym maia pokropić
Wodą świeczoną

Potym sie młoda zakonniczka
na oblicze swe na ziemię ma lec:
Zatem a modlithwe za nią bra:
cia maią czynić. Tako
Deus Misereatur nri cu gla patri
Boże zmiłuy sie nad nami y bło:
gosław nam oświeć oblicze

swoie na nass a slysszyi sie nad
nami V: Abysmy poznali
droge thwoie miedzi wssysth-
kimy rogamy zbawienie
thwoie V: Niechsie spowie-
daia tobie liudzie niechsie
spowie daia thobie liudzie
wssyscy V: Niech sie we-
sselia y radvia rogam ysz
sadzisz liudzie wprawosczi
a rogamy na ziemi sprawuiu-
ysz V: Niechaysie spowie-
daia thobie bosze liudzie nie-
chaysie spowie daia thobie liu-
dzie wssyscy ziemia dala o-
woch swoy V: Blogoslawia
bendzie nass bog bog nass blo-
goslawia bendzie nass bog nie-
chaysie go boia wssystki kon-
cze ziemie. Chwala oycu e

Et dicat prælatus

K: C: K: Pr nr. Et ne nos: ps

Salvam fac ancillam tuam: Deus p

Mitte ei Auxilium dne / Et de syon e
Esto nob dne turris / A facie
Dne exaudi orom / Et clamor e
Dns vobiscu- Et cu spu tuo

Modlythwa

Racz Pane Boze zastrziczy
sluzebniczky thwe y dczy la
sky thwey racz wnuky wsemo
zijz womylostijm zijwochi
bedrzecze, a od wsseho zleho racz
braniz a wedijm do wieczny
chwaly dowesticziz Alia
Pane boze kthery wlastnost
ijsth nad lydskymi wzdy
thenczy sie smilowacz zawsdy:
y wzijmij odpusstietz racz prosby
ia prosby nasse a sluzebniczy
thwoij hrzisschij kthereni bila
zijwotha zbaweni milosrdensthwie th-
woie racz odpustitiz Alia
Pane Boze kterijss raczil apo-
lom thwoijm ducha swatheho
poslatz racz dacz sluzebniczij

thwey, Eby laskawie wezrzawszy
thon dar vkrzessyla kthe-
rasz raczil roszkazanie mey
wierze Crzsczanskiey poko:
iu thwego raczijły vzyczicz
kthorij krolujesz zbogiem o:
czem y zduchem swienthym
na wieki wiekum Amen

Nauka iako ma: ia bycz ktorzy wbra: czthwo zakonu ducha swientego przyimowani

Cum aliquis societati fratrum
petit et omnibus fratribus se voluerit
commendare, in Capitulo prosternat se
in terra et incipiat prelatus hos
psalmos. De profundis, Ecce quam
bonum, Kyrie, Christe, Kyrie, Pater noster, Et ne nos,
Salvum fac servum, Et mitte ei auxilium
Ostende nobis domine, Domine exaudi
Dominus vobiscum, Et cum spiritu tuo

Oratio

Pane bože kterýž zrzydlna ma-
dtria wssechkú milosrdenstwj a
studnicze potiessitel žiwoth
y zawitnut do chitedu wolaia-
czich racz wyslechati prosbe
služebnicze thwoyi kterasi
wmodlythwe nasse podieczila
y radosti onu mocha zrzawnych
thwoy zastycze y obranych
aby thobie samtno pane bože
crzestiechne služyich mogla aby
thess od wsselikey ... byla
wyswobozena a do pokoinu wiecz-
nym ustawicznie ... wach
thwoy swatey milosti mogla

Oratio

Pane bože ktery wssech stworzitel
dlywyjch chwala gest smych ...
tostz milosrdenstwa thwe pokor-
nie prossenym y slyssy thwoi
laskawie racziz ... y stro-
zem ... racziz ... abych tobie
samé mogla ze wssechky wnyste

swo° służył apostoł thwoiy obro:

nay był ysz kiedy iey ostha:

łeczny dzien krzyżowy thowa:

rzysthwa y obcowania thwo:

iemu swiathemu mogla w:

zywacz y chwala niewy:

mowna kthora oni maią

bysz vczesthnia oyczyznach

Oratio

Prosiemy czie mily panie yzeb

przyczyną błogosławioney pa:

nny mariey mathky thwoiey

y swiathych thwoich sledz:

weiy grzechow odpusczenie

wsze dacz, iey dobre wszelkie

rozmnozicz racz milosierdzia

thwe y chwali thwoiey vczynicz

wiara y nadzieia y łaska thwoia

narzekanie bywisz iey ku zbawien:

nie bozskyem rozmnozisz y od wsze°

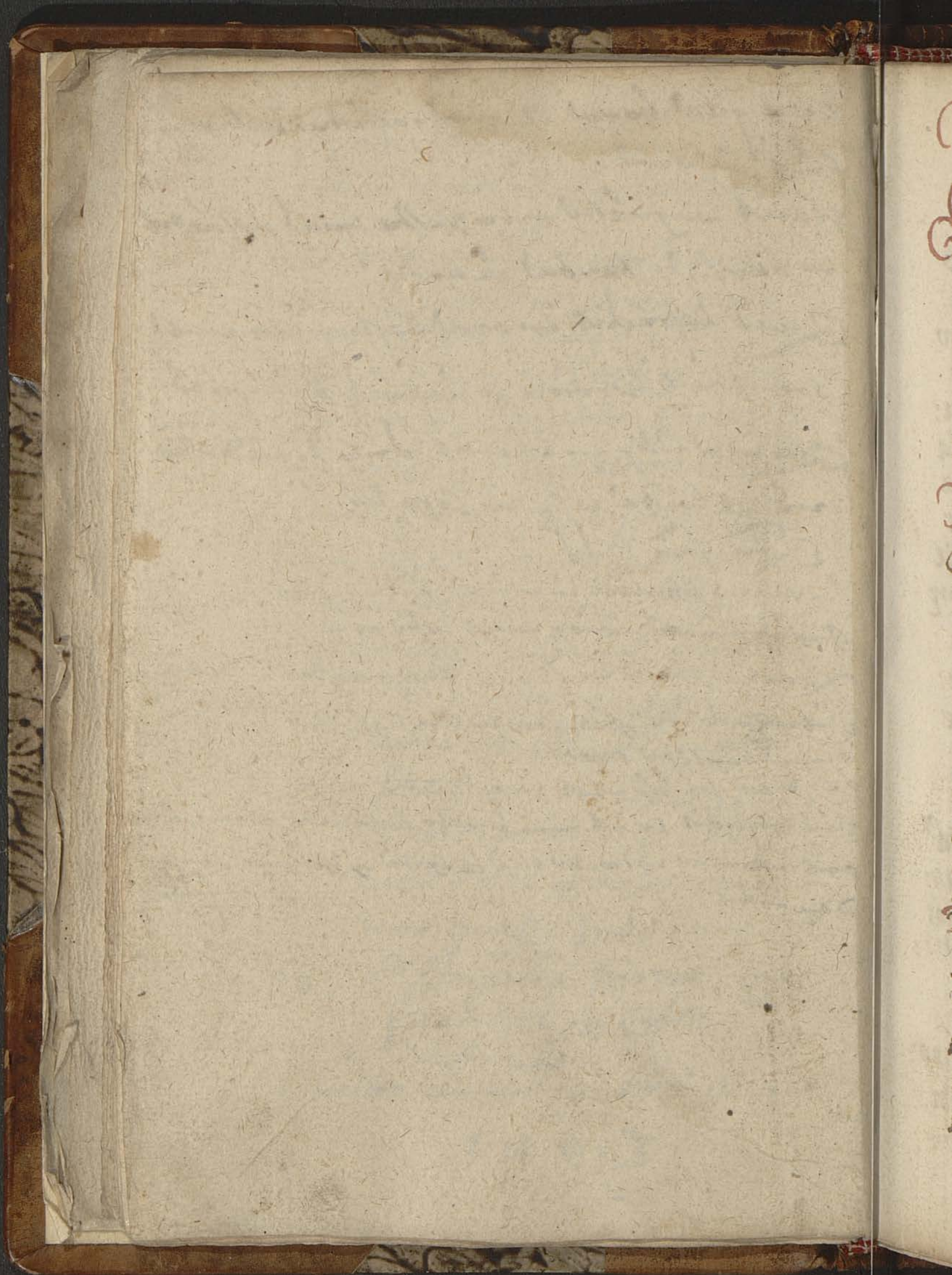
złego racz nas bronicz y łudo

brzym thwarzom przysthanyecz

Per dominum nostrum etc.

Postea dicit cum libro et stola
posita societatis prelato vel sa
cerdote dicente
Daiemyć mocz y pospolnosć
myecie w bractwo y w to:
warzistwo nasze y uczastnik
myecie uczastnikiem mo
dlitew y odpustow ktore sa
nadane zakonowy nasze
y zaslug naszych wszelkich
ktore sie beda dziać albo
dzieią w zakonie naszym
przez nasz albo nasze zolnom:
R̈ Deo Gratias
Postea ~~[illegible]~~ salutetur a fratribus
et scribatur in libro
confraternitatis, et illud
quod dare promisit in
uno quoque Anno cum
S: dispensatione fuerit :W
scribatur in Calen
dario
Feliciter finitus ipso die S. Michaelis
1.5.6.3

Ecce quam bonum et quam iocundum habitare
fratres in unum
Sicut unguentum in capite quod descendit
in barbam barbam Aaron
Quod descendit in oram vestimenti eius:
Sicut ros hermon qui descendit in montem sion
Quoniam illic mandavit dominus benedictionem et vitam usque in seculum
Gloria patri
Levavi oculos meos in montes unde veniat auxilium mihi
Auxilium meum a domino qui fecit celum et terram
Non det in commotionem pedem tuum neque dormitet qui custodit te
Ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit israel
Dominus custodit te: dominus protectio tua super manum dexteram tuam
Per diem sol non uret neque luna per noctem
Dominus custodit te ab omni malo custodiat animam tuam dominus
Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum ex hoc nunc et usque in seculum
De profundis

Incipit inuentio ordinis sancti spiritus:

Quadam vice contingit papam beatissimum Innocentium tercium in suo cubili vel cubiculo quiescere non tam corporaliter quam spiritualiter in contemplacionem dicunt Venit vox de celo ipsum alloquens et dicens Innocenti Innocenti papa surge velociter et vade piscatum ad flumen Tiberim nominatum: ipse vero ne illuderetur et timens hanc vocem non esse diuinam. Qua propter non curauit ipsam adimplere. Iterum altera die admonetur dominus manifestius vt iret ad piscandum quoniam admonitionem velociter non curauit adimplere Tertia vero die manifestissime et terribilissime eadem vox celica ipsum alloquitur sub grauissima pena sibi comminando dominus vade piscatum ad fluuium Tiberim

Et si non

et non si feceris punieris in
corpore et anima cui attoni
tus mane surgens Conuocatis
cardinalibus Episcopis Sa:
cerdotibus et vniuerso clero
Consilio inito secundum di:
uinam reuelacionem sibi fa:
ctam se transtulit cum præfa
to vniuerso clero ad fluuium
Tiberim circa pontem beate
virginis vbi nunc est hospitale
Solempne attingens flumen pre
fatum. Quid contingit. Idem
papa Innocentius apprehen:
dens propriis manibus rette
preparatum ad piscandum
misit in fluuium Tiberim et
ita in prima vice sua captura
cepit octoginta septem infan:
tes et abortiuos submersos quos
mulieres fornicarie et meretri:
ces proiecerunt ad eundem
fluuium demergendum et
altera vice Idem papa Inno:
cencius mittendo rette in pisca:
tura appre:

tura apprehendit trecentos et
quadraginta tres pueros submer-
sos. Videns autem hec mala in-
fantibus peracta Idem pa-
pa nimium territus ac stupe-
factus oculis lachrimosis et su-
spiriis intra se cogitans quid
faceret vt hec mala amplius
non fierent. Se contulit ad
orationes cum vniuerso cle-
ro vt sibi deus omnipotens
ostenderet per reuelatio-
nem quid esset facturus pro
emenda huius delicti maxi
mi Tunc venit vox de ce
lo ipsum dulciter alloquens
in suo secretario dicens Tu
Innocenti papa vade et con
strue mihi solempne hospitale
de bonis ecclesie pro sustenta
cionem pauperum et pere-
grinorum et infirmorum pre
sertim pro infancium receptio-
ne proiectorum ne pereant
in corpore et anima Tunc In-
nocentius papa gratanter hanc
ammonitionem suscepit et do
minum deum exorat ut di

gnaretur

graretur sibi reuelare cuius
conditionis et status homi
nes instituere deberet pro
seruitio et amministracione
præfatorum pauperum pe
regrinorum infirmorum
et infancium proiectorum
Tunc Angelus domini venit
ad eum in suo secretario por:
tans secum insignia videlicet
duplatam crucem in veste
nigra de materia cælesti for:
mata. quemadmodum portat
fratres hospitalienses in suis
tunicis. mantellis ac velis
hac quidam reuelationem
facta prefatus papa Inno
centius dubitauit de viris
dignis pro susceptione adhu:
ius modi ordinem introni sancti
Contingit autem ipsum papam
iter facere versus sanctum
Joannem in laterano. Tunc
occurrerunt ei sex viri pro opti:
me in scientia illuminati re:
ligiosi deuoti. de francia ciui:
tate qui dicitur monspessula
nus peten

nus petentes ipsum papam
pro ordine in quo saluari
possent et ipsum confirmaret
auctoritate appostolica. Na
præfati sex viri devoti erat
religiosi novis alicuius or:
dinis professi. Audiens aut
Innocentius papa hos viros pe
tentes ordinem confirmatum
autoritate appostolica. Magno
repletus gaudio proruvit in
hanc vocem dicens. bene
mihi fecit omnipotens deus
quia desiderium meum et vo
tum adimpleuit et in sex
viros idoneos pro institutio
ne ordinis Sancti spiritus
destinavit. Sicut ipse mihi pre
cipit ad instituendum eundem
ordinem pro seruitio et am:
ministratione egenium.
Unde et idem papa Innocen:
tius præfatos sex viros iocun:
da vultu et leta mente susce:
pit et eis ordinem prefatum
contulit ipsum confirmando
autoritate appostolica inti
tulando

tulando ordinem sanctispiritus quia per reuelationem Sancti spiritus est adinuentus Deinde praefatus papa pro confirmacione praefati ordinis veronicam accepit in manum sinistram et crucem duplatam ab angelo de celo allatam in manum dextram et taliter confirmat ordinem sanctispiritus His visis et auditis viri venerabiles et deuoti varij status tam cardinales quam simplices sacerdotes praefatum ordinem intrauerunt Vnde et quam plures de ordine eodem fuerunt electi in summos pontifices vt Nicolaus papa quartus et alii Vnde et papa ex magnifica tunc potestate et autoritate contulit omnibus vere et deuote praefatum ordinem intrantibus remissionem omnium peccatorum Vnde titules institutio ordinis prefati fere

stetit

stetit per sexaginta annos
quod ubi dabatur ordo neq;
ingressus eiusdem ordinis ni
si per spiritalem domini
propter introni sacionem
Deinde peractis praedictis
annis dominus papa protunc
existens magistro et praecepto,
ri domus hospitalis sancti spus
in Roma saxia de urbe cessit
autoritatem et potestatem
suam ad suscipiendum viros
deuotos et conlutos de pec
catis suis ad ordinem sancti:
spiritus et cum eisdem face
ret professionem solempne
post ea autem ordo ille cepit
augmentari in diversis par:
tibus almanie superioris et
inferioris et graue nec non
onerosum erat volentibus in:
troire ordinem ut professio
nem facerent in Roma pra;
ceptori generali Unde et ide
praeceptor generalis autori;
tatem sibi a papa concessa
pro susceptione volencium
introire ordinem contulit
alijs magistris et prioribus

aliarum

aliarum domorum in diversis partibus usque in praesentem diem

Incipiuntur Indulgentiae ecclesiae sancti spiritus et primo in nativitate domini nostri Jesu christi

Innocentius papa tertius fundator ordinis Sancti spiritus concessit omnibus christi fidelibus hospitale sancti spiritus in saxia de urbe Romae aut alia membra ab eodem dependentibus ob fus et devotionem animarumque suarum salutem devote visitantibus contritis et confessis Intellige pro loco et tempore. In festo nativitatis domini nostri Jesu christi et per totam eius octavam singulis diebus duo milia annorum et octingentos annos et vii annos et totus quadragenas

genas benefactoribus et
Joannes papa xxij In fe
sto natiuitatis christi con
tullit tres annos et totus qua
dragenas et quadraginta
dies de iniunctis penit bene
fac: fratrum siue pauperum
In festo Epiphaniarum
Celestinus papa quartus co
cessit hospitali et ecclie san
cti spiritus in festo trium
regum et per eius totam
octauam omni die centum
milia annorum Indulgenti
arum ite Joannes papa
xxii tres annos et totus
quadrage: ipso die sed per
octauam vnum annum
Dominica Omnis terra
Alexander papa quartus
concessit eidem hospitali
et eius membris in festo san
cti spiritus de mense Janu
arii videlicet in dominica
q cantatur pro introitu mis:
sæ omnis terra ipso die et
per totam eius octauam
singulis diebus quatuor
milia anno

millia amorum et remissio
nem septime ptis omnium
peccatorum benefactoribus
Innocentius quartus ipso
die dedit vnum annum

In festo purificacionis
sancte mariae

Innocentius papa tertius con:
cessit vij annos et totus qua:
drage: benefactoribus Joan
nes xxij x annos et to
tus qdrage: de iniunctis
pennis In festo annunti:
acionis mariae Joannes
papa xxij dedit tres annos
et totidem quadrage: de
iniunctis pennis In festo
resurrectionis domini
nostri Jesu christi Cle
mens papa iiij dedit ipso die
et per totam octauam eius
duo millia annorum et lxxta
annos benefactoribus Innocen:
cius papa viijus vij annos et
totidem qdrage: Joannes
papa xxij dedit ipso die
tres annos et totidem qdra
genas sed per octauam xlta
dies bene

dies benefactoribus.

In festo ascensionis dn:

bonifacius papa octauus
dedit duo milia annorum
et LXXX annos et vnum an-
num et xlta dies benefa-
ctoribus item Joannes papa
xxii ipso die dedit tres
annos sed per octauam vnu
annum et xlta dies de in
iunctis pennis item Joannes
concessit eodem die viii an-
nos et totidem quadragenas

In festo penthecos

et per octauam eius cle-
mens papa vi omni die
contulit octo milia anno-
rum et totus quadragenas
cum vno anno et xlta di-
ebus et remissionem ple-
nariam omnium peccato-
rum benefactoribus Inno-
cencius iiii vii annos et
totidem quadrage: Item Jo-
annes xxii tres annos et
totidem quadragenas ipso
die

die sed per octauam vnu
annum et xlta dies bene
factoribus de iniunctis penis
In festo corporis
christi Allexander papa
iiij concessit ipso die et
per eius octauam singulis
diebus duo milia annorum
et remisionem septime ptis
omnium peccatorum bene
factoribus In festo assu
ptionis Sancta maria
Innocentius papa vi de
dit ipso die et per totam
octauam omni die duo
milia annorum et totid
quadragenas benefactori:
bus Joannes papa xxij
ipso die iij annos sed per
octauam vnum annum et
xlta dies In festo nati:
uitatis Sancte mariae
Celestinus papa vi concessit
ipso die et per totam octa
uam singulis diebus xxxta
milia annorum Indulgenti:
arum et totid quadragenas
Joannes

Joannes xxij ipso die dedit tres annos sed per octauam unum annum et xlta dies benefactoribus de iniunctis penitis In festo omnium Sanctorum Benedictus papa iiij dedit ipso die usque ad festum sancti Leonardi inclusiue tria milia indulgentiarum annos et totidem quadragenas In octaua Sancti martini Joannes papa xxij dicit de praedicto festo seu die adhuc in participacione et statione scte Romanae ecclesiae et in peregrinacione terrescula omnes benefactores viuos et mortuos facimus participes et consortes in eternum haec est in octaua sancti martini est dedicatio ecclesiae seu monasterij Sancti petri in Roma et est statio ad sanctum spiritum ut quicunque visitauerit illo die hospitale

Sancti spi

Sancti spiritus in saxia de
vrbe vel eius membra par-
ticeps est omnium indulgen-
tiarum qui eodem die fiunt
ad sanctum petrum Romae
et in terra sancta Jerusa-
lem et non solum illi qui
visitant in persona pro-
pria et elemosinam tribu-
it sed etiam illi pro quibus ta-
lia fiunt siue sint viui siue
mortui et intelligitur de vi-
sitantibus et elemosinam
porrigentibus Item eadem
octaua Sancti martini
Sixtus papa quartus con-
firmat omnes indulgentias
praedecessorum summorum
pontificum quas per circu-
lum anni hospitali Sancti
spiritus et eius membris
contulerunt et insuper
proprio motiuo de gratia
sua spirituali pro octaua
sancti Martini contulit Quo-
libet anno super tuis tempo-
ribus omnibus xpi fidelibus
hospitale

hospitale sancti spiritus in Cracowia visitantibus manus adiutrices porrigentibus vere contritis et confessis et participes facit omnium indulgentiarum qui sunt ad sanctum petrum in Roma etc veluti inter essent benedictioni appostolicae nostracione sudarii salvatoris nostri Jesu christi dis veronice ubi et quociens ostenditur declaratur remisio omnium peccatorum a pena et a culpa

In festivitatibus appostolorum Innocentius papa iiii dedit duo Milia annorum

In festivitatibus que a clero et a populo celebrantur So: Innocentius papa vi et Innocentius iii in singulis festivitatibus tocius anni concesserunt ii annos et totidem Quadragenas et p octavas eorundem que saltem habent octavas singulis diebus centum dies benefactoribus.,

Dominicis di

Dominicis diebus in capite mensium Allexander papa iiij contulit tria milia annorum indulgentiarum et xlta annos et lxx quadrage: et remissionem septime partis omnium peccatorum benefactoribus

Aliis diebus dominicis per totum annum Joannes papa xxij dedit per annum omnibus diebus xlta dies sed in elna ii annos et totidem quadrage: nas de iniunctis penitenciis omnibus benefactoribus

Indulgentie quotidiane Joannes papa xxii concessit singulis diebus xime vnum annum et xl dies benefac: Innocentius tertius tocius anni singulis dominicis diebus vnum annum visitantibus Joannes papa xxii dedit si quis Chatolicus dictis fratribus seu pauperibus hospitalis sancti spiritus secundum qualitatem delicti elargitus fuerit elemosinam et de bonis suis transmiserit ad sustentacionem dictorum

Fratrum

fratrum seu pauperum prefatis in
dulgentiis aquirendum Si in sanum
animum seu in capite eiusdem a:
nimi vere penitens et confessus
moriatur seu in mortis articulo
tociens quociens fuerit contri
tus et confessus votumque et de
gracia spirituali concedimus quod
ab omnibus peccatis suis sit et ma
neat absolutus non obstantibus qui
buscunque constitucionibus ut Lati
us in bulla continetur

Indulgentia confraternitatis In
nocencius papa iiij alexander
iiij bonifacius viij clemens vtus
quilibet istorum omnibus Chri
stifidelibus de facultatibus
suis fratribus seu pauperibus
suis subvenientibus et in tam san
ctam fraternitatem et confrater
niam seu constituentibus et eis
beneficia impendentibus quilibet
prefatorum summorum pontificum
contulerunt septimam partem
relaxacionis omnium peccato
rum iniuncte penitentie benefa

Indulgentie singulis diebus
tocius anni visitantibus concesse
sunt iux

sunt iuxta modulum suum Item
anni et totidem quadragenas
In sextis feriis anni totius
Innocentius iiii et Joannes xxii
concesserunt duos annos et totid
em quadragenas
In magna quarta feria in
firmarum procuracione omni
bus contritis et confessis et ma
nus adiutrices fratribus vel pau:
peribus porrigentibus ratione
cuius libet infirmi procurati vii
anni Indulgentiarum in dno re
laxantur Sixtus papa iiii p.
feria magna quarta ante diē
perasceues perpetuis tempo
ribus omni anno omnibus chri
stifidelibus vere penitentibus
contritis et confessis hospitale
Sancti Spiritus in Cracovia visi
tantibus et manus adiutrices ipsis
fratribus aut pauperibus int ecle
sientibus iuxta facultatem suam porri
gentibus indulgentias et remissi
ones peccatorum suorum vt in
ecclesia Sanctae mariae maioris
Indulgentiā eodem die vient
et in ostensionem veronicae sancti
ac si presentes interessent apposto
licae benedictioni in qua confer
tur plena:

tur plenaria remissio omnium pecca:
torum à pena et à culpa

Sequitur nunc modus
quando aliquis societatem
confratrum petit et ora:
tionibus eorum se volue
rit comendare Primo fle
ctat genua et qui eum su
scepit dicet hos psalmos
Qui nunc sequuntur

Levavi oculos meos in montes un
de veniat auxilium mihi Auxiliu
meum à dño qui fecit celum et terra
Non det in commocionem pedem
tuum neque dormitet qui custodit
te Ecce non dormitabit neque dor
miet qui custodit Israel Dominus
custodit te dominus protectio
super manum dexteram tuam
Per diem sol non uret te neque
luna per noctem Dominus custo
dit te ab omni malo custodiat ani
mam tuam dominus Dominus cu
stodiat introitum tuum et exitum
tuum Ex hoc nunc et usque in se
culum Gloria patri etc

De profundis clamavi ad te dñe etc

Ecce quam bonum et quam io
cun

cundum habitare fres in vnum Sicut vnguentum in capite qd descendit in barbam aaron Quod descendit in oram vestimenti eius sicut ros hermon qui descendit in montem Syon Quoniam illic man davit dominus benedictionem et vitam vsque in seculum Gla Kyrion xpeon kyrion pr nr. Aue maria. Et ne nos inducas in temptacionem. Versus Saluum fac seruum tuum deus meus sperantem in te. Mitte ei auxilium de sion et de syon tuere eum. Ostende nobis dne misericordiam tuam et salutare tuum da nobis. Dne exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum

Deus qui es tocius nunc consolator lugentium vita et salus ad te clamantium exaudi preces famuli tui et illius qui se in nostras commendat in orationes vt eum tua potencia dextera protegat et defendat quatenus tibi soli domino secura mente valeat seruire atque ab omni temptacionum molestia liberatus

tranquilla

tranquilla pace pietati tue continuas
agere gratias mereamur per dominū
nostrum Jesum Christum

Deus qui es iustorum gloria miseri
cordia peccatorum pietatem tuam
humili prece deposcimus vt fa:
tuum benigne respicias et pieta:
tis custodiam ei impendas vt ex
tota mente tibi deseruiat et
sub tua protectione consistat et
quando ei extrema dies aduene:
rit societatem sanctorum perci:
piat cum quibus inenarrabiliter
gloream suam sine fine possideat
per nostrum dominum

Precamur te dn̄e vt intercedē
te beata dei genitrice virgine
maria cum omnibus sanctis tuis
famulo tuo indulgentiam suorū
tribuas peccatorum opus ei per
ficias in bonum misericordia
tuam et gloriam ei concedas
fide et spe et charitate eum re:
pleas mentem eius ad celestia
desideria erigas et ab omni ad
uersitate eum defendas et ad bo
nam perseuerentiam eum per
ducas p dominum nrm Jesum chrm

Hic porrigatur ei stola ad manum dicens

Damus tibi societatem et participationem nostram et beneficiorum nostrorum orationum ac elemosinarum nostrarum alicunque bonorum operum que fiunt in domo nostra et posteros nostros In nomine + patris + et filij + et spiritus sancti Hic aspergatur aqua benedicta deinde dicat eis omnia beneficia Et primo dicat eritis participes omnium orationum Jeiuniorum. Elemosinarum horarum et omnium beneficiorum quecunque sunt et fient in perpetuum in domibus sancti spiritus per fratres et pauperes et omnes confratres fraternitatis sancti spiritus per presentes et futuros Item quilibet dicat gratiam a sede apostolica concessam videlicet quod tempore interdicti possunt ecclesiasticae sepulturae tradi in ecclesiis sancti spiritus et non alibi

G E dn

31

Item tempore interdicti cum fratribus sancti spiritus in ecclesia clausi possunt audire missam quod nulli seculari admissum est homini Item omnium indulgentiarum eidem hospitali sancti spiritus concessarum participes erunt quibus si quis ausus fuerit contradicere auctoritate beatorum apostolorum petri et pauli et autoritate beatorum pontificum omnes tales excomunicantur

Obligaciones quas tenetur confratres

Predicte confraternitatis primo quilibet tenetur maxime modum fraternitatis soluere attinencium Item ad quemlibet quartale tenetur oratione pro fratribus et sororibus viuis et defunctis xv pater noster et totus aue maria et credo, Item post funus mortui fratris vel sororis tenetur ire ad sepulturam Si protunc quilibet ex confratribus esset presens Item exequias fratris vel sororis tenentur adimplere et ad offertorium ire et v pater noster et totidem aue maria et vnum credo

Pani

pro anima defuncti oratione et si
placuerit magis ergo melius quia
ut dicitur qua mensura &c et
tandem stipulata manu vos sacer
dos valedicat &c Finis

Oratio pulchra ad virginem
mariam

Aue virgo graciosa stella sole clari-
or mater dei graciosa fauo melle
dulcior Rubicunda plusquam rosa
lilio candidior omnis virtus te
decorat omnis sanctus te hono
rat Jesus christus te coronat in
celo sublimior amen

De sancto erasmo

Omnipotens et misericors deus in
cuius nomine beatus martir
erasmus et pontifex multorum
tormentorum genera superauit
te suppliciter exoramus ut eius
meritis et precibus cunctas in
sidias inimicorum nostrorum
visibilium et invisibilium
superare valeamus ut a pau-
pertate mentis et corporis at-
que subitanea morte et improui
sa liberemur per christum d. n.

Oratio

Oratio de sancta Anna

Sancta et beatissima Anna, Radix generationis nostre salutis, veteris testamenti finis, novique origo, atque principium. Tu Radix illa viva ex qua processit virga florida, que florem de celo in terram protulit super quem requievit spiritus sanctus per quem equidem florem omnes floremus. Germen novi facti celestis paradisi. Tu parens atque avia regis eterni. Tu mater regine celi. Tu fons ille perlimpidus, ex quo maxima pars celestium dei appostolorum pronanavit te diligo, te colo, te veneror pre omnibus viribus meis. Quia tu omnibus te invocantibus subvenire presto es. Tu enim tristes letificas pauperes ditas. Exules foves. Infirmos sanas miseros denique cunctos inte confidentes tueris et protegis nec quenquam ad te anhelantem inanem dimittis Adesto ergo mei tercia obsedita sancta Anna

Oratio de beata virgine

O maria pura.

Aue maria regina caelorum aue gratia plena domina dominarum aue virgo mater christi que solo verbo concepisti de spiritu sancto intulisti et Angelo annuncianti respondisti ecce Ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum credidisti et genuisti saluatorem mundi Aue praeclarissima virtutum flos hortorum puteus aquarum viuentium fluens ad omnes deuote petentes petimus aspersionem tui fluminis misericorditer ad nos peruenire et exaudire clamorem nostrum precibus placando Filium tuum Quia incarnari dignatus est pro nobis iugiter ora vt a peccatis nos eruat Aue mater ante secula nata Exaudi omnes qui glorificant tuam conceptionem diuinum auxilium tuum ad nos perueniat a domino Jesu christo et per annunciationem Gabrielis Archangeli Aue maria.

D S Anna

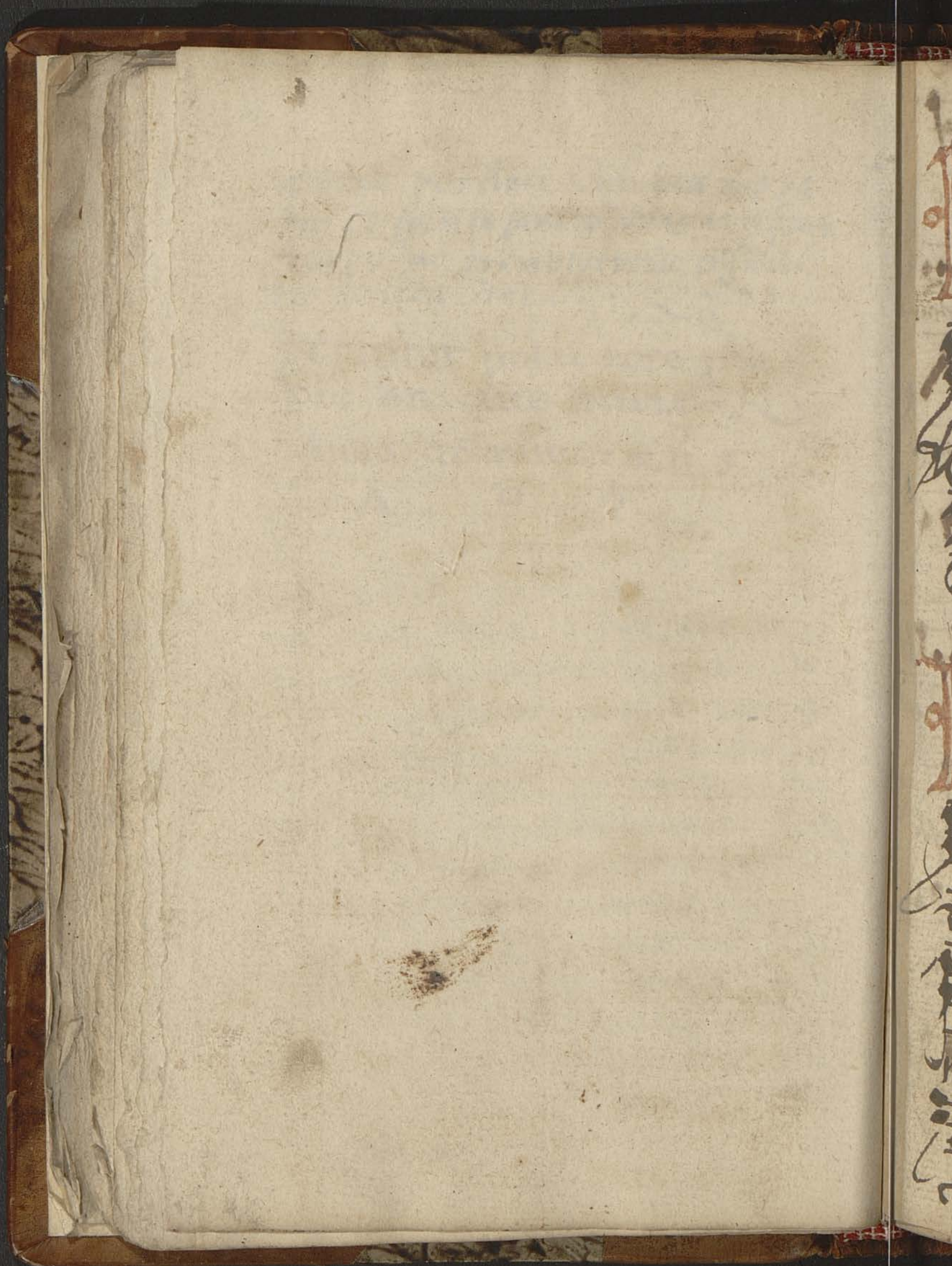
Oratio de Sancta Anna

Anna pia mater aue cuius no
men est suaue Anna sonat gra
tiam Aue ihesse Radix flore que
caelestis dat odoris per bene m
flagranciam Aue parens stella
quam tu nuptam contemplaris
regis regum filio, tu que sola
meruisti esse mater matris chri
sti praeces nostras suscipe, tu nos
matri atque proli regi ac regi-
ne poli comendare non desine
Ora pro nobis beata anna vt
mundemur ab omnibus malis
in hac vita Domine Jesu christe
qui beate Anne tantam grati-
am donare dignatus es vt vir
ginem mariam matrem tuam in
vtero suo portare mereretur
da quesumus per intercessioné
dilecti matris tue Ac dilecti
ssime filie matris tue per illa
sacratissimam intercessionem m
ab omni periculo corporis et
animae nos defendi et ad gaudia
aeterna

æterna perduci. Qui cum deo pa
tre et spiritu sancto vivis ac regnas.
Adesto mihi me metterciu o inclita
ta sancta Anna.

Scriptor petit voce pia
Pro uni ave maria

Anno domini 1565.
A P S

Invit. [?] tu. Ana

Ploremus cora domino [?]

Maria ut venia mereamur

cum illa [?]

Ne reminiscaris domine

de licta mea vel parentum

meorum neque vindicta sumas de pec

catis meis. Euouae

Domine ne non secundum pec

cata nostra facias nobis neque secundum

iniquitates nostras retribuas no

bis D e mine

ne memineris iniquitatum nostra

rum antiquarum cito anticipent nos mise

ricordie tue quia pauperes facti sumus

nimis A diuva nos deus salu

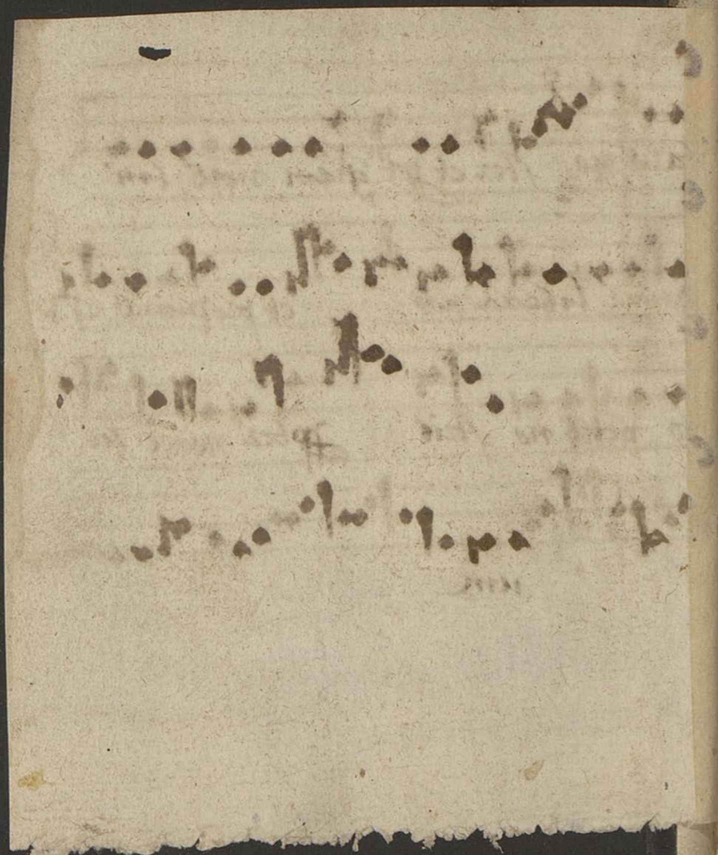
36

tauis no stri et ppt glam nois tui

dnme libera nos et propitius esto

pctis no stris ppter nome tuu

um

37

Oremus pro omnibus fidelibus defunctis. Requiem eternā dona eis domine Et lux perpetua luceat eis

Circumdederūt me gemit⁹ mortis Dolores inferni circumdederunt me

V. Venite exultemus dño iubilem⁹ deo salutari nr̄o Preocupem⁹ faciē ei⁹ in cōfessione et in psalmis iubilemus ei

Circumdederūt me gemitus etc

Quoniā deus magnus do-
minus et rex magn⁹ super
omīs deos. qm nō repellit
dñs plebē suā qa in manu
ei⁹ sūt omīs fines terre. et
altitudīes moncium ipse con-
spicit ℣ Dolores inferni &c
Qm ipsius est mare. et ipe
fecit illud et aridā funda-
uerūt man⁹ eius venite
adorem⁹ et procidamus
ante deū plorem⁹ corā
dño qui fecit nos qz ipe
est dñs de⁹ nr̄ nos autē
pplus ei⁹ et oves pascue
eius ℣ Circumdederūt me &c
Hodie si vocē ei⁹ audieri-
tis nolite obdurare corda

dra sicut in exacerbacione
scdm diem temtacionis in
deserto vbi temtauerunt me
patres vestri pbauerunt et viderunt
opa mea. Dolores inferni
Quadraginta annis proximus
fui generacioni huic et dixi
semper errant corde. ipsi vero non
cognouerunt vias meas quibus
iuraui in ira mea si intro-
ibunt in requiem meam. Circu-
dederunt me R Requiem eternam
dona eis etc. Dolores etc. Circu-
dederunt me gemitus mortis etc.

Dirige. Euouae

Verba mea auribus per-

cipe dne : intellige clamo-
rem meu Intende voci o-
racionis mee : rex meus et
deus meus Qm ad te ora-
bo dne : mane exaudies vo-
cem meam Mane astabo
tibi et videbo : qm no deus
volens iniquitate tu es
Neqz habitabit iuxta te
malignus : neqz pmane-
bunt iniusti ante oclos tuos
Odisti omnes qui operantur
iniquitate : perdes omnes
qui ~~operantur iniquitatem~~ loquun-
tur mendaciu Viru san-
guinu et dolosuz abhoiab
dns : ego aut in mltitudie

misericordie tue. Introibo in domum tuam: et adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. Domine deduc me in iusticia tua propter inimicos meos: dirige in conspectu tuo viam meam. Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est. Sepulcrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant: iudica illos deus ~~...~~ Decidant a cogitationibus suis secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritaverunt te domine. Et letentur omnes qui sperant in te in eternum exultabunt: et

habitab in cis. Et glabutur in te omnes qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedices iusto. Domine ut scuto: bone voluntatis tue coronasti nos. Requiem eternam dona.

Dirige domine deus meus

in conspectu tuo viam meam. Convertere

domine. Euouae

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua

corripias me. Miserere mei
domine quoniam infirmus sum sana
me domine: quoniam conturbata sunt
omnia ossa mea Et anima mea
turbata est valde: sed tu domine
usquequo Conuertere domine et e-
ripe animam meam: saluum me
fac propter misericordiam tuam Quoni-
am non est in morte qui memor
sit tui: in inferno autem quis
confitebitur tibi Laboraui in
gemitu meo lauabo per sin-
gulas noctes lectum meum:
lachrimis meis stratum me-
um rigabo Turbatus est
a furore oculus meus: inve-
teraui inter omnes inimicos meos

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudivit dominus vocem fletus mei Exaudivit dominus deprecationem meam: dominus orationem meam suscepit Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei: convertantur et erubescant valde velociter R Requiem eternam

Convertere domine et eripe animam meam quoniam non est in morte qui memor sit tui L Recordo Lib

Domine deus meus in te
speraui: saluu me fac
ex omnibus psequentibus me et
libera me. Ne quando rapiat
ut leo aiam meã: du no
est qui redimat neqꝫ q salu
uu faciat. Dne deus meus si
feci istud: si est iniquitas
in manibus meis. Si reddi
di retribuentibus michi mala:
decidã merito ab inimicis me
is inanis. Persequat inimicus
aiam mea et coprehedat et
conculcet in tra vita mea:
et glam mea in puluere de
ducat. Exurge dne in ira
tua: et exaltare i finibus

inimicorum meorum. Et exurge domine deus meus in precepto quod mandasti: et synagoga populorum circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere: dominus iudicat populos. Iudica me domine secundum iusticiam meam: et secundum innocenciam meam super me. Consumetur nequicia peccatorum et diriges iustum: scrutans corda et renes deus. Iustum adiutorium meum a domino: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis et paciens: numquid irascitur per singulos dies. Nisi conuersi fueritis gladium suum vibrabit: arcum suum tetendit et parauit

illum. Et in eo parauit vasa
mortis: sagittas suas arde-
tibus effecit. Ecce parturit
iniusticiā et cōcepit dolore:
et peperit iniquitate. Lacū
aperuit et effodit eū: et
incidit in fovea quā fecit.
Conuertet dolor ei⁹ in
caput ei⁹: et in verticem
ipsius iniq̄tas ei⁹ descendet
Confitebor dño scdm iusti-
ciā eius: et psalla nōi dñi
altissimi. Requiē eterna

Ne quando rapiat ut leo aiam meā
dū nō ē q redimat neq̄ q saluū faciat

Dirige domine deus meus: In conspectu tuo viam meam. Pater noster

Ave maria. Et ne nos inducas

Parce mihi domine nihil enim sunt dies mei: Quid est homo: quia magnificas eum: aut quid apponis erga eum cor tuum: Visitas eum diluculo et subito probas illum: Usquequo non parcis mihi: nec dimittis me ut glutiam salivam meam: Peccavi: Quid faciam tibi o custos hominum. Quare me posuisti contrarium tibi: et factus sum mihimetipsi gravis: Cur non tollis peccatum meum: et quare non auferes iniquitatem meam: Ecce nunc

in pulvere dormio: et si mane me quesieritis non subsistam

Credo quod redemptor meus vi uit et in novissimo di e de terra surrecturus sum et in carne mea videbo de um. Sal

viato rem me um

Quem visurus sum e

go ipse et nõ ali us et o culi

mei con spe cturi sunt Psal

Tedet animam meã vite mee: dimittã adversum me eloquiũ meũ: Loquar in amaritudine anime mee ~~dimittã adversũ me eloquiũ meũ~~: dicã deo noli me co.

dempnare: Indica michi cur
me ita iudices: Nunquid bo-
nu tibi videt² si calumnieris
me et opprimas me opus
manuu tuarum et consiliu
impiorum adiuves: Nunquid
oculi carnei e sunt: aut sicut
videt ho et tu videbis: Nunqd
sicut dies hominis dies tui:
et anni tui sicut humana
sunt tpa: Ut queras iniqui-
tatem mea: et pctm meu
scruteris: Et scias quia nihil
impiu fecerim cu sit nemo
qui de manu tua possit eruere

Rem

Qui lazarum resuscitasti

ca sti a monumento feci

du Tu e is do mine dona re

quiem et locu indul gen

e vi venturus es iu

dicare vivos et mortu os et se

cu lum per ig nem. Tu e

Manus tue dne fecerunt me et plasmaverunt me totum in circuitu: et sic repente precipitas me: Memento queso quod sicut lutum fecerit me: et in pulverem reduces me: Nonne sicut lac mulsisti me: et sicut caseum me coagulasti: Pelle et carne vestisti me: ossibus et nervis compegisti me: Vitam et misericordiam tribuisti michi: Et visitacio tua custodivit spm meum

Domine quando vene

uit iudicare terram vbi

me abscon dam a vultu i

re tu e Quia pec

caui nimis in vita me

a Commissa mea

domine pauesco et ante te eru

be sco dum veneris iudicare noli

me condemp na re

Quia pec. In loco pascue. Lumen

Dominus regit me et ni-
hil mihi deerit: in loco
pascue ibi me collocauit.
Super aquã refectiõis edu-
cauit me: aniam meã co-
vertit. Deduxit me sup se-
mitas iustitie: pter nom
suũ. Nam et si ambulauero
in medio vmbre mortis:
nõ timebo mala qm tu me-

tum es. Uirga tua et baculus
tuus: ipsa me consolata sunt
Parasti in conspectu mensam: ad=
versus eos qui tribulant me
Impinguasti in oleo caput
meum: et calix meus inebri=
ans quam preclarus est Et misericordia
tua subsequetur me: omnibus
diebus vite mee Et ut
inhabitem in domo domini: in lon=
gitudine dierum R Requiem

In loco pascue ibi me collo
cauit. Lictta Euouae
Ad te domine levavi animam
meam: deus meus in te con=

fido nō erubescā Neq3 ir=
rideat me inīci mei: et=
enī vniuersi qui sustinent te
non cōfundantur Confun=
dantur omēs iniqua agētes:
supuacue Vias tuas dñe
demōstra mihi: et semitas
tuas edoce me Dirige
me in veritate tua et doce
me: quia tu es saluator
meus: et te sustinui tota
die Reminiscere miseraci=
onū tuarū dñe: et mīarū
tuarū que a seclo sūt De=
licta iuuentutis mee: et
ignorācias meas ne me=
mineris dñe Scdm mīam
tuā memento mei tu ppter

bonitatem tuam domine Dulcis
et rectus dominus: propter hoc legem
dabit delinquentibus in via
Diriget mansuetos in iudi-
cio: docebit mites vias
suas Universe vie domini
misericordia et veritas: requirentibus
testamentum eius. et testimoni-
a eius Propter nomen tuum
domine propiciaberis peccato meo:
multum est enim Quis est
homo qui timet dominum: legem
statuit ei in via quam
elegit Anima eius in bonis
demorabitur: et semen eius
hereditabit terram Firma-
mentum est dominus timentibus
eum: et testamentum ipsius ut

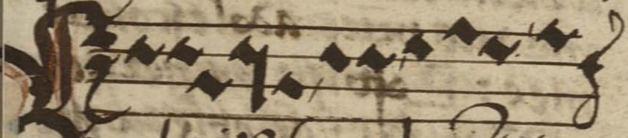
manifestet illi Oculi
mei semper ad dominum: quia ipse
euellet de laqueo pedes me-
os Respice in me et mi-
serere mei: quia unicus et
pauper sum ego Tribulati-
ones cordis mei multipli-
cate sunt: de necessitatibus
meis erue me Vide hu-
militatem meam et laborem
meum: et dimitte uniuersa
delicta mea Respice ini-
micos meos quia multipli-
cati sunt: et odio iniquo
oderunt me Custodi animam
meam et erue me non eru-
bescam: quia speraui in te

Innocētes et recti adhese-
runt michi : quia sustinui te
Libera deus isrl ex omnibꝫ
tribulacionibus suis Requie
De
licta iuuentutis mee et ig
norācias meas ne memineris do
mine Credo videre Euouae
Dominus illuiacio mea:
et salus mea quē timebo
Dus ꝓtector vite mee : a quo
trepidabo Dum appriat su-
per me nocētes : ut edant

carnes meas Qui tribulant
me inimici mei: ipsi infirma-
ti sunt et ceciderunt Si con-
sistant adversum me castra:
non timebit cor meum Si ex-
urgat adversum me prelium:
in hoc ego sperabo Unam
petii a domino hanc requiram
ut inhabitem in domo domini:
omnibus diebus vite mee Ut
videam voluntatem domini: et visi-
tem templum eius Quoniam abscon-
dit me in tabernaculo suo
in die malorum protexit me:
in abscondito tabernaculi sui
In petra exaltavit me et
nunc exaltavit caput me-
um: super inimicos meos

Circuivi et immolavi in
tabernaculo eius: hostiam vo-
ciferationis cantabo: et psal-
mum dicam domino Exaudi domine
vocem meam qua clamavi ad
te: miserere mei et exaudi
me Tibi dixit cor meum
exquisivit te facies mea:
faciem tuam requiram Ne aver-
tas faciem tuam a me: ne de-
clines in ira a servo tuo
Adiutor meus esto ne
derelinquas me: neque despi-
cias me deus salutaris me-
us Quoniam pater meus et mater me-
a dereliquerunt me: dominus
autem assumpsit me Legem
pone michi domine in via tua
et dirige me in semita recta:

ꝓpter inimicos meos Ne tra-
dideris me in aias tribulan-
tiu me qm insurrexerut
in me testes iniq: et men-
tita est iniqtas sibi Credo
vide boa domi: in tra vi-
ventiu Expecta dom vi-
riliter age et cofortet cor
tuu: et sustine dom Re-
quie eterna dona eis etc.

terra viventiu

Delicta iu-
ventutis
mee: et igno-
rantias meas
ne memineris doie. Ps. nr. etc.

Responde mihi qntas

Habeo iniquitates et peccata :
scelera mea atque delicta
ostende michi : Cur faci=
em tuam abscondis : et ar=
bitraris me inimicum tuum :
Contra folium quod vento ra=
pitur ostendis potentiam tuam :
et stipulam siccam persequeris :
Scribis enim contra me am=
aritudines : et consumere
me vis peccatis adolescentie
mee : Posuisti in nervo
pedem meum : et observasti
omnes semitas meas · et
vestigia pedum meorum consi=
derasti : Qui quasi putredo
consumendus sum : et quasi vesti=
mentum quod comeditur a tinea

57

Heu mihi domine quia pec

cavi nimis in vita mea

quid faciam miser ubi

fugiam nisi ad te deus

meus miserere mei

dum veneris in novissimo

di e anima

mea turbata est val de sed tu do

mine suc curre e i Du ve

Homo natus de muliere: breui uiuens tempore repletus multis miserijs: Qui quasi flos egreditur et conteritur: et fugit velut vmbra: et nunquam in eodem statu permanet: Et dignum ducis super huiuscemodi aperire oculos tuos: et adducere eum tecum in

iudiciu: Quis pt facere
mudu de immudo conceptu
semie: Nonne tu q solus es:
Breues dieb hois sut: nus
mesiu ei apud te est: Co
stituisti terminos ei qui
pteriri no poterat: Rece-
de ergo paululu ab eo
ut quiescat donec optata
veniat: Et sic mercenarii
Rm dies ei

Ne recorde ris peccata me
a do mi ne. Du
veneris iudicare se

Quis mihi hoc tribuat ut
in inferno protegas me:
et abscondas me donec pertran-
seat furor tuus: et constituas
mihi tempus in quo recorderis
mei? Putas ne mortuus
homo rursum vivat: Cunctis
diebus quibus nunc mili-
to expecto donec veniat
immutatio mea: Vocabis

me . et ego respõdebo tibi =
Operi manuum tuarum porri-
ges dextera: Tu quidẽ gres-
sus meos dinumerasti: sed par-
ce peccatis meis. Rm

Peccantem me quotidie et nõ me
peniten tem timor mortis con
turbat me Quia in inferno nulla
est redemptio miserere me
i deus et salva me

Deus in nomine tuo salvum me
fac et in virtute tua li be ra
me. Quia. Ordo lingus me doc Euouae
Domine ne in furore tuo
arguas me: neque in ira
tua corripias me. Quoniam sagit-
te tue infixe sunt michi: et
confirmasti super me manum
tuam. Non est sanitas in carne
mea a facie ire tue: non est
pax ossibus meis a facie
peccatorum meorum. Quoniam iniquita-
tes mee supergresse sunt ca-
put meum: et sicut onus

graue grauate sunt super me.
Putruerunt et corrupte sunt
cicatrices mee: a facie insi=
pientie mee. Miser factus sum
et curuatus sum usque in finem:
tota die contristatus ingrediebar.
Quoniam lumbi mei impleti sunt
illusionibus: et non est sanitas
in carne mea. Afflictus sum
et humiliatus sum nimis: rugi=
ebam a gemitu cordis mei.
Domine ante te omne desideri=
um meum: et gemitus meus
a te non est absconditus. Cor
meum conturbatum est in me
dereliquit me virtus mea: et
lumen oculorum meorum et ipsum
non est mecum. Amici mei et
proximi mei: aduersum me

Appropinquaverunt et steterunt. Et qui
iuxta me erant de longe stete-
runt: et vim faciebant qui
querebant animam meam. Et qui
inquirebant mala mihi lo-
cuti sunt vanitates: et dolos
tota die meditabantur. Ego autem
tamquam surdus non audiebam:
et sicut mutus non aperiens
os suum. Et factus sum sicut
homo non audiens: et non habens
in ore suo redargutiones. Quo-
niam in te domine speravi: tu
exaudies me domine deus meus.
Quia dixi nequando supergau-
deant mihi inimici mei: et
dum commoventur pedes mei super
me magna locuti sunt. Quoniam
ego in flagella paratus sum: et

et dolor meus in conspectu meo
semper Quoniam iniquitatem meam
annunciabo: et cogitabo pro peccato
meo Inimici autem mei vivunt
et confirmati sunt super me: et
multiplicati sunt qui oderunt me ini-
que Qui retribuunt mala pro
bonis detrahebant mihi: quoniam seque-
bar bonitatem Ne derelinquas me
domine deus meus: ne discesseris
a me Requiem eternam dona

Non derelinquas me domine deus meus

ne discesseris a me. Ana dne [illegible]
Beatus qui intelligit super
egenum et pauperem: in die

Intende in adiutorium meum: domine deus
salutis mee. Requiem

mala liberabit eu dns Dns
coseruet eu et viuificet eu
et btm faciet eu i tra:
et no tradet eu in anima
inimicoz Dns ope ferat illi
sup lctm doloris ei9: vni=
uersu stratu ei9 versasti i
infirmite ei9 Ego dixi do=
mine miserere mei: sana aiaz
mea qa peccaui tibi Inimici
mei dixert mala m:
qndo morietr et pibit nom
eius Et si ingrediebatr vt
videret vana loqbatr cor
eius: cogregauit iniqtate
sibi Egrediebatr foras: et
loqbatr in idipm Aduisuz
me susurrabat omnes inimici

mei: adversu cogitabant
mala in me. Verbu iniquu
costituerunt adversu me: nu-
quid qui dormiet no adiciet
ut resurgat. Etenim ho pacis
mee in quo speravi: qui ede-
bat panes meos magnifi-
cavit sup me supplantatioem.
Tu aut dne miserere mei
et resuscita me: et retri-
buam eis. In hoc cognovi
qm voluisti me: qm nō
no gaudebit inimicus meus
sup me. Me aut pp inno-
cencia suscepisti: et cofir-
masti me i cospectu tuo
in eternu. Benedictus dns
deus israel a seclo: et

vsqz in sclm fiat fiat Requie

Sana domine aniaz mea quia

peccaui tibi Sitiuit Quonie

Quemadmodu desiderat ceruus ad fontes aqua=rum: ita desiderat aia me=a ad te deus Sitiuit aia mea ad deu fonte viuu: qndo venia et apparebo an=te facie dni Fuerut mihi lachrime mee panes die ac nocte: du dicit mi qttidie ubi est deus tu9 Hec recor=datus su et effudi in me aiam mea: qm trasibo in

locu tabernacli admirabilis
usq ad domu dei In voce
exultacois et cofessionis:
sonus epulantis Quare tri-
stis es aia mea: et quare
conturbas me Spera i deo
qm adhuc cofitebor illi:
salutare vult9 mei et de9
meus Ad meipm aia me-
a conturbata est pp[ter]ea memor
ero tui de tra Jordanis: et
hermo a mote modico A
bissus abyssu invocat: in
voce catharactaru tuaru
Oia excelsa tua et fluct9
tui: sup me transiert In
die madavit dns miam suam:
et nocte canticu ei9 Apud

me oro deo vite mee: dicam
deo susceptor meus es Quare
oblitus es mei: et quare con-
tristatus incedo dum affligit
me inimicus Dum confringun-
tur ossa mea exprobraverunt m:
qui tribulant me inimici mei
Dum dicunt michi per singulos di-
es ubi est deus tuus: quare
tristis es anima mea. et quare
conturbas me Spera in deo
quoniam adhuc confitebor illi: sa-
lutare vultus mei et deus
meus Requiem eternam

Sitivit anima mea ad deum fontem vi-

vum quando veniam et apparebo ante conspectum domini

58

Anima mea turbata est valde: Sed tu domine succurre ei. Pc. me. Et ne-

Spiritus meus attenuabitur dies mei breviabuntur: et solum michi superest sepulcrum: Non peccavi: et in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me domine et pone me iuxta te: et cuiusvis manus pugnet contra me: Dies mei transierunt: cogitationes mee dissipate sunt torquentes cor meum: Noctem verterunt in diem: et rursus post tenebras spero lucem: Si sustinuero infernus domus mea est: et in tenebris stravi lectulum meum: Putre-

dixi dixi · p[at]r meus es: m[ate]r
mea · et soror mea vermib[us]:
Ubi est ergo nu[n]c p[re]stolacio
mea · vel paciencia mea: Tu
es domine deus meus

R. Redemtor me us vi
vit et in novissimo resurgam Et re
novabunt de nuo ossa mea
et in carne me a videbo do mi
nu[m] me um Lauda anima me

a daim Laudabo domi in vita

me a psallam deo meo qm

diu e ro . Et re nova

Pelli mee consūtis carni-
bus adhesit os meum:
et delicta sūt tātum labia
mea circa dētes meos: Mi-
seremini mei . miseremini mei .
saltem vos amici mei . quia
manus domini tetigit me .
Quare me persequimini si-
cut deus: et carnibus me-
is saturamini . Quis michi

tribuat ut scribant' sermo-
nes mei: Quis mihi det
ut exarent in libro stilo
ferreo: vel plumbi lamina
vel celte sculpant' i silice:
Scio enim q redemptor meus
vivit: et in novissimo die
de terra surrecturus sum: et
rursum circumdabor pelle
mea: et in carne mea
videbo deum salvatorem meum:
Quem visurus sum ego ipse:
et oculi mei conspecturi sunt
et non alius: Reposita est
hec spes mea i sinu meo

Libera me domine de viis in

ferni Qui portab erat con

fregisti et visita sti infer

num et dedisti eis lu me ut

videret te q erat in pe nis

tenebra rum

Clamates et dicen tes adveni

sti redetor noster . Qui porta

Quare de vulua eduxi me.
eduxisti me: qui utinam
consumptus essem ne oculus me
videret. Fuissem qui non essem
de utero translatus ad tumulum.
Numquid non paucitas dierum
meorum finietur brevi: Dimitte
ergo me ut plangam paululum
dolorem meum: antequam vadam
et non revertar ad terram te-
nebrosam et opertam mortis
caliginem: Terram miserie
et tenebrarum: ubi umbra
mortis et nullus ordo. sed sem-
piternus horror inhabitat
Beati mortui qui in domino moriuntur

Libera me domine de morte

ete na in die illa tremen

da Quando ce li mo vendi sunt et

ter ra Dies illa dies i re

dies calamitatis et miserie dies magna

et a mara valde Quando Dum ve

ne ris iudica

re se culu per ig nem

Exultabit dño. Euouae

Miserere mei deus: secundum
magnam misericordiam tuam. Et
secundum multitudinem miseratio-
num tuarum: dele iniquitatem
meam. Amplius lava me ab
iniquitate mea: et a peccato meo
munda me. Quoniam iniquitatem me-
am ego cognosco: et peccatum me-
um contra me est semper. Tibi so-
li peccavi et malum coram te
feci: ut iustificeris in sermo-
nibus tuis et vincas cum iu-
dicaris. Ecce enim in iniqui-
tatibus conceptus sum: et in peccatis
concepit me mater mea. Ecce
enim veritatem dilexisti: incer-
ta et occulta sapientie tue manife-

[co]stasti in[...] Asperges me domine ysopo et mudabor: lauabis me et super niuem dealbabor
Auditui meo dabis gaudium et leticiam: et exultabunt ossa humiliata Auerte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele Cor mundum crea in me deus: et spiritum rectum innoua in visceribus meis
Ne proiicias me a facie tua: et spiritum sanctum tuum ne auferas a me Redde michi leticiam salutaris tui: et spiritu principali confirma me Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te conuertentur Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: et exultabit

lingua mea iusticiam tuam
Dne labia mea aperies: et
os meu annunciabit laude
tua. Qm si voluisses sacri=
ficiu dedisse: vtiqz holocau=
stis no delectaberis. Sacrifi=
ciu deo spus contribulat9: cor
contritu et humiliatum
deus no despicias. Benigne
fac dne i boa volutate tua
Syon: ut edificet muri Je=
rusale. Tunc acceptabis sa=
crificium iusticie oblaciones
et holocausta: tunc iponent
sup altare tuu vitulos. Re=
quiem eternam dona. Ana.

Exultabunt dno ossa humiliata

Exaudi ... Enouae

Te decet hymnus deus in Syon: et tibi reddetur votum in Jerusalem. Exaudi deus orationem meam: ad te omnis caro veniat. Verba iniquorum prevaluerunt super nos: et impietatibus nostris tu propiciaberis. Beatus quem elegisti et assumpsisti: inhabitabit in atriis tuis. Replebimur in bonis domus tue: sanctum est templum tuum mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes omnium finium terre et in mari longe. Preparans montes in virtute tua accinctus potencia: qui conturbas

profundum maris sonum fluctuum
eius Turbabuntur gentes et ti-
mebunt qui habitant terminos
a signis tuis: exitus matutini
et vespere delectabis Visitasti
terram et inebriasti eam: multipli-
casti locupletare eam Flumen
dei repletum est aquis: parasti
cibum illorum quoniam ita est prepa-
ratio eius Rivos eius ine-
bria multiplica genimina
eius: in stillicidiis eius leta-
bitur germinans Benedices
corone anni benignitatis tue:
et campi tui replebuntur uber-
tate Pinguescent speciosa
deserti: et exultatione colles
accingentur Induti sunt arietes

69

xviii et valles abūdabunt frumēto: clamabūt etenī hymnū dicēt Requiem

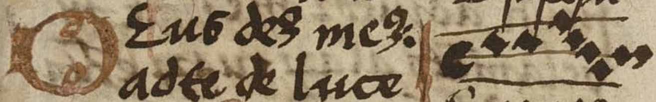

Exaudi deus oracionem meam

ad te oīs caro vēiat Me suscepit

Deus deꝰ meꝰ. ad te de luce

Euouae

vigilo Sitivit in te aīa mea: q̄m multiplr̄ t̄ caro mea In t̄ra deserta et ī via inaquosa sic ī sc̄o apparui t̄: ut viderē vtutē tuā et glām tuā Qm̄ melior est m̄ia tua sup vitas: labia mea laudabunt te

Sic b̄ndicā te in vita me=
a: et in nōie tuo leuabo
meas, manus. Sicut adipe et pin=
guedie repleat' aīa mea:
et labijs exltacōis laudab'
os meū Si m̄coz fui
tui sup stratū meū in ma=
tutīs meditabor in te: quia
fuisti adiutoz me9 Et in
velamēto alaꝝ tuaꝝ exlta=
bo adhesit aīa mea post te:
me suscepit dextra tuā Ipi
vo in vanū q̄sierūt aīaz
mea: intrõbut in inferio=
ra t're t'dent' ī man9 gla=
dij partes vulpiū erūt
Rex vo letabit' in deo lau=
dabut' oms q̄ iurāt ī eo:

quia obstructum est os loque-
tium iniqua. Deus misere-
atur nostri et benedicat nobis:
illuminet vultum suum super nos:
et misereatur nostri. Ut cognosca-
mus in terra tua: in omnibus
gentibus salutare tuum. Con-
fiteantur tibi populi deus: confi-
teantur tibi populi omnes. Letentur
et exultent gentes quoniam iudi-
cas populos in equitate: et gen-
tes in terra dirigis. Confi-
teantur tibi populi deus con-
fiteantur tibi populi omnes: terra
dedit fructum suum. Benedi-
cat nos deus deus noster et be-
nedicat nos deus: et metu-
ant eum omnes fines terre. Requie

Me suscepit dextra tua dñe

A porta inferi. Euouae

Ego dixi in dimidio dierꝫ
meoꝝ vadã ad portas
inferni: q̃siui residuũ an-
norũ meoꝝ Dixi nõ videbo
dominũ in terra viuentiũ:
nõ aspiciã hoiem vltra et
habitatorẽ quietis Gene-
ratio mea ablata est. et
conuoluta est a me: quasi
tabernacla pastorũ Preci-
sa est velut a texente vita
mea dũ adhuc ordirer

succidit me: de mane usque
ad vesperam finies me. Spe-
rabam usque ad mane: quasi
leo sic contrivit omnia ossa mea.
De mane usque ad vesperam
finies me: sicut pullus hiru-
dinis sic clamabo: medi-
tabor ut columba. Attenu-
ati sunt oculi mei: suspicientes
in excelso. Domine vim pati-
or responde pro me quid dicam
aut quis respondebit michi:
cum ipse fecerim. Recogitabo
tibi omnes annos meos: in ama-
ritudine anime mee. Domine
si sic vivitur et in talibus vita
spiritus mei corripies me
et vivificabis me: ecce in

pace amaritudo mea ama-
rissima Tu autem eruisti animam
meam ut non periret: proiecis-
ti post tergum omnia peccata mea
Quia non infernus confitebitur
tibi neque mors laudabit
te: nec expectabunt qui descen-
dunt in lacum veritatem tuam
Vivens vivens ipse confitebitur
tibi sicut et ego hodie: pater
filiis nota faciet veritatem
tuam Domine salvum me fac: et
psalmos nostros cantabimus
cunctis diebus vite nostre in
domo domini Requiem

A porta inferi erue domine

animas eorum O mibus spiritus

Laudate dominum de Quonas
celis: laudate eum in excelsis
Laudate eum omnes angeli eius:
laudate eum omnes virtutes
eius Laudate eum sol et luna:
laudate eum stelle et lumen
Laudate eum celi celorum.
et aque que super celos sunt:
laudent nomen domini Quia
ipse dixit et facta sunt: ipse
mandavit et creata sunt Statuit
ea in seculum et in seculum
seculi: preceptum posuit et non
preteribit Laudate dominum

de terra: tracones et omnes abyssi
Ignis grando nix glacies
spiritus procellarum: que faciunt
verbum eius Montes et omnes
colles: ligna fructifera et
omnes cedri Bestie et univer-
sa pecora: serpentes et volu-
cres pennate Reges terre et
omnes populi: principes et omnes
iudices terre Iuvenes et
virgines senes cum iunior-
ibus laudent nomen domini: quia
exaltatum est nomen eius soli-
us Confessio eius super celum
et terram: et exaltavit cor-
nu populi sui Hymnus omnibus
sanctis eius: filiis Israel populo
appropinquanti sibi Cantate domino

cāticū novū: laus eius
in ecclia sctoꝝ Letet isrl
in eo q fecit eū: et filie
Syon exultēt in rege suo
Laudet nōm ei9 in choro:
in tympano et psalterio psal-
lent ei Quia beneplacitū
est dno in pplo suo: et ex-
altabit ~~[illegible]~~ masuetos in
salute Exultabūt scti in
glia: letabūt i cubilibus
suis Exultacōes dei i gutture
eoꝝ: et gladij ancipites i
maib9 eoꝝ Ad faciendam
vindictā in nacōib9: incre-
pacōes in pplis Ad alliga-
dos reges eoꝝ i cōpedib9:
et nobiles eoꝝ i manicis

ferreis Ut faciat in eis iu-
diciu cos̄criptu: gla hec est
oib3 sctis ei3 Laudate dom
i sctis ei3: laudate eu in
firmamento vtutis ei3 Lau-
date eu in vtutib3 ei3: lau-
date eu scdm mltitudinem
magtudis ei3 Laudate eu
i sono tube: laudate eu in
psalterio et cithara Laudate
eu i timpa° et choro: lau-
date eu in cordis et orga°
Laudate eu in cimbalis
bne sonatib3 laudate eu
in cimbal iubilacois: ois
sps laudet dom Requiem

Omnis spus laudet dominum

69

In memoria eterna erunt iusti: Ab auditione mala no timebunt

Ego sum. Benedictus

Benedictus dominus deus israel: Quia visitavit et fecit redemptionem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis in domo david pueri sui. Sicut locutus est per os sanctorum qui a seculo sunt prophetarum eius. Salutem ex inimicis nostris et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: et memorari testamenti sui sancti. Ius iurandum quod iuravit ad abraham patrem nostrum daturum se nobis

Ut sine timore de manu inimicorum
nrorum liberati serviamus illi
In sanctitate et iusticia coram
ipso omnibus diebus nris Et
tu puer propheta altissimi vo-
caberis · preibis enim ante fa-
ciem dnī parare vias eius
Ad dandam sciencia salutis
plebi eius in remissione
peccatorum eorum Per viscera
mie dei nri in quibus visi
tavit nos oriens ex alto
Illuminare his qui in tene-
bris et in umbra mortis
sedent ad dirigendos pedes
nros in via pacis Requiem

Ego sum resurrectio et vi

ta qui credit i me etiam si mortuus

fuerit vivet et omnis q vivit et

credit i me no morietur meternum

Kyrieleyson Xpeleyson Kyrieleyson

Pr nr. Ave ma. Et ne nos

A porta inferi. Erue dne

amas eor. Credo videre

boa dni. In terra viventium

In memoria eterna erit iustus

ab audicione mala no timebit

Lauda aia mea dnm

laudabo dnm in vita

mea. psallam deo meo quamdiu
fuero. Nolite confidere in principi-
bus in filiis hominum in quibus
non est salus. Exibit spiritus eius
et revertetur in terram suam: in
die illa peribunt omnes cogitati-
ones eorum. Beatus cuius deus
Jacob adiutor eius: spes eius
in domino ipsius qui fecit celum
et terram mare: et omnia que
in eis sunt. Qui custodit ve-
ritatem in seculum facit iudicium
iniuriam pacientibus dat escam
esurientibus. Dominus solvit sol-
vit compeditos: dominus illuminat ce-
cos. Dominus erigit elisos: dominus
diligit iustos. Dominus custodit
advenas pupillum et viduam
suscipiet: et vias peccatorum dis-

perdet Regnabit dns i secla
deus tuus syon: in omni
generacione et generacionem Reg-
em eterna dona eis dne
V. Ne tradas dne bestiis aias
confiten te. Et aias pauperu
tuorum ne obliviscaris in fine
V. Et sicut in adam omnes mori-
untur. Ita in xpo omnes vivi-
ficabuntur V. Requiem eternam
dona eis dne. Et lux ppetua
luceat eis V. Dne exaudi oroz
Deus indulgenciarum Oro
dne. da famulo tuo cuius
anniversarium deposicionis diem
commemoramus refrigerii se-
dem: quietis beatitudinem: et lu-
mi luminis claritatem. p. Oro
Quesumus dne ut anime
famuli tui: cuius primum. vel

tercium · tertiu · qrtu · qntuz ·
sextu · septimu vl tricesimu
obit9 die comemoram9 · sctoz
atq electoz tuoz largiri dig-
neris cosorciu · et rore tue
mie phennis infunde am-
Concede qsu9 ops de9 aia
bus famlox tuoz · epoz · sac-
dotu levitaz · cum q sacri
ordis mistroz · felicitat etne
cosorciu qbus dcasti sacri al
taris tui coscrari misteriu · p
Deus qui nos prem et mrez
honorare pcepisti mise rere
clemet aiabus parentu nroz
coz q pcta dimitte · nos q
et eos in etne claritatis
gaudio fac videre · p
Inclina qsu9 dne aure
tua ad pces nras · quibus

72

animam tuā suppliciter depre-
camur. ut aīaꝫ famuli tui .N.
quā de hoc sc̄lo migrare iussi-
sti. in pacis ac lucis regione
constituas. et scōrum tuorum nu-
merus iubeas esse consorte. p

Ds dn̄e p tua pietate mi-
serere anime famule tue. et a
contagiis mortalitatis exuta
in et̄ne saluacōis p̄te restitue

Parte b̄te resurreccōis ob-
tineat aīe fidelium defunctorum
vita q̄ eternā mereat̄ habere
in celis. p te ih̄u xp̄e saluator
mundi rex et̄ne glīe q. t. v. d. p.

Deus venie largitor et hūa-
ne salutis amator. q̄s im-
mensā clemenciā tuā. ut
nr̄e congregacōis fr̄es et so-
rores. et benefactores nostros

qui ex hoc seculo transierunt be-
ata maria semper virgine interce-
dente cum omnibus sanctis tuis
ad perpetue beatitudinis consor-
cium pervenire concedas. Per
Deus [struck through] cuius misericordie non
est numerus suscipe propicius preces
humilitatis nostre et animabus quibus
nos in orationem commendatae sunt
et quorum utimur ut usi sumus
elemosinis quibus tui nominis dedi-
sti confessionem cunctorum eis remis-
sionem tribue peccatorum. Per
3 Fidelium deus omnium conditor
et redemptor animabus famulorum
famularumque tuarum omnium fide-
lium defunctorum remissio-
nem tribue peccatorum ut in-
dulgentiam quam semper optaverunt etc.
[illegible] in alia carta

tribue peccatorum ut indulgentiam
quam semper optaverunt piis supplicacionibus
consequantur. Per te ihesu christe rex eterne glorie etc.
Requiescant in pace amen. Et anime
omnium fidelium defunctorum per piissimam misericordiam
domini nostri ihesu christi requiescant in sancta pace. amen
Salve regina misericordie. vita dulcedo etc.
Ora pro nobis beatissima virgo Maria. ut digni etc.
Deus summa dulcedo ihesu pie
per intercessionem beatissime virginis ma-
rie matris tue concede nobis ut a peccatis
omnibus emendati et fideliter famulemur et ple-
ne bono consummati tua sine fine dulce-
dine saciemur. Per xpm. d. n. a.

Placebo domino Euouae

Dilexi quoniam exaudiet dominus vocem
orationis mee. Quia inclinavit
aurem suam michi: et in diebus meis

inuocabo Circumdederunt me dolo:
res mortis. et pericula inferni inue:
nerunt me Tribulacionem et dolore
inueni: et nomen domini inuocabo O domine
libera animam meam misericors dominus et iustus:
et deus noster miseretur Custodiens paru:
los dominus: humiliatus sum et liberauit me
Conuertere anima mea in requiem tuam:
quia dominus bene fecit tibi Quia eripu:
it animam meam de morte. oculos meos
a lacrimis: pedes meos a lapsu Pla:
cebo domino: in regione viuorum Requiem

Placebo domino in regione viuorum

Heu michi Euouae

Ad dominum cum tribularer clamaui:
et exaudiuit me Domine libera
animam meam a labiis iniquis: et a lin-

gua dolosa Quid det[ur] tibi aut quid apponat[ur] tibi: ad linguam dolosam Sagitte potentis acute: cum carbonibus desolatorijs Heu michi quia incolatus meus prolongatus est. habitavi cum habitantibus cedar: multum incola fuit anima mea Cum his qui oderunt pacem eram pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis R[equiem] eternam

Heu michi quia incolatus meus prolongatus est omnium

Euouae

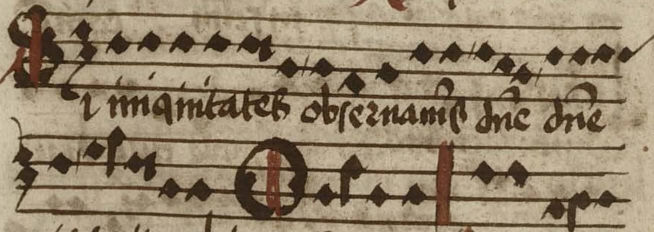
Levavi oculos meos in montes: unde veniat auxilium michi Auxilium meum a domino: qui fecit celum et terram Non det in commotionem

pedem tuū: neqȝ dormitet qui cu-
stodit te Ecce nō dormitabit neqȝ
dormiet: qui custodit isrl Dominus
custodit te: dūs ꝓtectio tua. sup ma-
num dexteram tuam Per diez sol
non uret te: neqȝ luna ꝑ nocte Do-
minus custodit te ab omi malo:
custodiat aīaȝ tuā dūs Dominus
custodiat introitū tuū ꝛ exitū tuū:
ex hoc nūc ꝛ usqȝ in sclm Requie

Dominus custodit te ab oī malo custodiat
aīaȝ tuā dominus ꝛ iniqtates Euouae

De profundis clamaui ad te dne
dne exaudi voce mea Fiant
aures tue intēdētes: ī uoce depca-
tōnis mee Si iniqtates obserua-

verss dne: dne quis sustinebit Quia apud te propiciatio est: et propter legem tuam sustinui te dne Sustinuit aia mea in vbo eius: speravit aia mea in dno A custodia matutina usque ad noctem: speret israel in dno Quia apud dominum mia: et copiosa apud eum redemptio Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatibus eius R equiem eternam

Oratio Evangel

Confitebor tibi dne in toto corde meo: qm audisti verba oris mei In conspectu angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo Super

-nnia tua et veritate tua: qm magni-
ficasti sup omne nom sctm tuum In
qcunq die invocavero te exaudi me:
multiplicabis in aia mea vtute Con-
fiteant tibi dne oms reges tre: qua
audierunt oia vba oris tui Et cantet
in vijs dni: qm magna est glia domini
Qm excelsus dns et humilia respicit: et
alta a longe cognoscit Si ambulavero
in medio tribulacionis vivificab me: et
sup iram inimicoz meoz extendisti manum
tuaz et salvu me fecit dextera tua
Dns retribuet p me dne mia tua in
sclm: et opa manuu tuaz ne despicias
Requie eterna dona eis domine

Opera manuum tuaz ne despicias
Audivi vocem de celo dicentem
m. Scribe bti mortui q i dno moriunt

Absolue domine a nimas
eorū ab omni vinculo delictorꝫ vt in
resurrectōis glīa inter sctōs tuos re
suscitati respirent Magnificat
Kyrieleyson · Christeleyson · kyrieleyson
Pr nr · Aue maria · Et ne nos ·
A porta inferi · Credo vide · In me
Ne tradas dne · Et sic mādā · Requiē ·
dne exaudi · Oro · Fidelium deus · vt
in vigil · Requiescat in pace · Amen
Salue · vt s.

Post hec ... dicat ...
post collectā. ... vers mea ...
versus solus et in laudibus

Ambrosius

Maius p[er] iudicium no[n] patitur deus ab hominibus hic in mundo exentibus quam a sacerdotibus sciencia et bona vita carentibus

Augustinus

Plus me ledit ignorancia sacerdotis quam vulnus deptorum lateris mei / Dicit ille

Item

Deum vult venerari castitas laudare despicit adulari quia tales non sunt casti

Voce mea ad dominum clamavi: voce mea ad dominum deprecatus sum. Effundo in conspectu eius oracionem meam: et tribulacionem meam ante ipsum pronuncio. In deficiendo ex me spiritum meum: et tu cognovisti semitas meas. In via hac qua ambulabam: absconderunt superbi laqueum michi. Considerabam ad dexteram et videbam: et non erat qui cognosceret me. Periit fuga a me: et non est qui requirat animam meam. Clamavi ad te domine: dixi tu es spes mea: porcio mea in terra viventium. Intende ad deprecacionem meam quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibus me: quia confortati sunt super me. Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas michi. Requiem eternam etc / Requiescant in pace amen / A porta inferi / Credo videre / In media / Ne tradas / Et sit in adiutorium / Requiem eternam / Domine exaudi / Oracio / Fidelium deus omnium / Usque ad finem / Requiescant in pace amen etc

Salve Regina etc

77

Sermo de alma fraternitate

In domo patris mei habitaciones quegz fecit Luce xvi. Notandum quod unaqueque anima christiana habet quatuor magnas difficultates ascendendi in celum. Prima est hec vz in seculo.

1 Seculo
2 in aere
3 Janua celi
4 apud inferos

Prima quod difficultas est hec in recessu anime a corpore, ubi veniunt demones animam receptum. quantumcumque persona fuit sancta. patet de Christo, et beata virgine M. quod singulari gracia obtinuit ne eos videt, patet etiam de S. Martino. Et de Sancta Martha. Et sic multi credunt ascendere quod capiuntur a demonibus. propter hoc datur gravis infirmitas. et dicit viatorum, quod tunc demones senciunt quod persona fugiunt. Secunda difficultas est in aere. ubi est magna multitudo demonum sunt ibi ut athomi in radio solis qui custodiunt passum. Et multi evaderunt primum periculum sed quod non capiuntur circa separacionem corporis et anime. quam tamen capiuntur in secundo s. in aere. ut fuit revelatum B. Anthonio. Sed quando persona gravitat demones fugiunt quod persona. Et transit secure ad locum deputatum. Ideo psalmus 9.3 dicit nisi quia dominus adiuvit me. paulominus habitasset in inferno anima mea. Tercia difficultas est apud sanctos janitores celi quod nisi homo communicavit in pascha. et eos in infirmitate sibi fuerit opportunitate. quod alias recusatur claudere sibi janua celi. Et dicit ergo non recepisti me, nec ego te recipiam Omnis dicit E. Non intelligis. ~~Si autem gravitat sacramenta ecclesie recipit~~ Unde psalmus 10. Consilium faciunt in unum qui custodiunt animam peccatoris dicentes. deus dereliquit eum. persequimini et comprehendite eum quod non est qui recipiat. Si autem gravitat sacramenta ecclesie recipit cum honore. Unde habetur Joh. vi. dicit amen amen dico vobis. nisi manducaveritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis

vitam in vobis: Non habebitis vitam s. gratie in hoc seculo
circa egressum, nec glorie eterna regni ingressum. etc.
Tertia difficultas est apud inferos s. in illa camera
superiori inferni dampnatorum que vocatur purgatorium
ad quam nonnulle anime capiuntur vel post mortem. A iustitia dei
et ducuntur per angelos bonos, tamquam causa tamen diu, donec
satisfaciant pro peccato, si non debite per penitentiam delete, aut
donec ab amicis fuerint liberate. Anime licet libere in
gratia decesserunt, et in gratia post mortem sunt confirmate
ne ulterius peccare possunt, quia in manibus dei sunt. iuxta illud
Sapiencie iii. Iustorum anime in manu dei sunt s. iustitie dei
tamen quia exeuntes de corpore portant secum aliquid purgabile:
scilicet venialia non bene hic per penitentiam deleta, oportet ut in illa camera
ad tempus detineantur, donec purgentur. Ratio quia illi
ad beatitudinem que est summum bonum suscepturi sunt de=
bent esse ab omni malo purgati s. a malo culpe hic
in vita, et a malo pene post mortem. Propter hoc oportet, ut
si exeunt ab hoc seculo non omnino purgati, quod purgentur
in illo loco generalis purgatorii. Ad quem locum etiam aliquando
anime de domo dei i. de hoc mundo quia totus mundus dicitur domus dei
recipiuntur, de ista domo dicit thema: In domo patris mei
habeo quinque fratres. Luce xvi dixit dives epulo, Salutis
primus beata virgo Maria. Thema: In domo patris etc.
Circa verba premissa notandum quod per quinque fratres mistice intel=
liguntur quinque fraternitates. Prima dicitur fraternitas humana=
lis, que venit nobis per naturam de qua
vi. q. i. ca. ex merito. Omnes enim ab
eodem patre et ab eadem matre nati sunt
fratres sunt. Isto modo, quotquot sumus
in hoc mundo tam fideles quam infideles
ab eodem patre Adam et ab eadem matre Eva sumus

1 humanalis
2 spiritualis
3 demonialis
4 angelicalis
5 divinalis

generit · Omnes confessiones ab ista radice ut dictum est fere
sunt natam, scilicet fraternitas naturalis / Ex hac autem fraternitate
quidam post mortem morum salvantur et cum magis honore in
illam celestem et eternam fraternitatem recipiuntur, sicut boni et dei
et sancti christiani, quos conducent angeli civitatem illud post, scilicet quam
bonum et quam iocundum habitare fratres in unum, sub una lege
et sub uno rege christo qui est frater noster. Unde generante fraternitate
quare carne eius processit de tali radice ab adam, licet non tamen
quia una carnate, eius vero spirituali, sine qua nullius fraternitas
parente spirituali. Quidam autem morum post mortem dampnantur et
in illam miseram et dampnabilem fraternitatem recipiuntur
diabolicam, sicut omnes pagani et quidam mali christiani, dico
illos malos christianos et dampnatos qui finaliter sunt mali
id est sine suorum peccatorum contritione, sine sincera confessione, sine
emendationis proposito, sine sacramentali confessione, sine penali
satisfactione, sine debitorum et usurarum restitutione, sine forme
reformatione, sine iniuriarum remissione, sine eucaristie quae
omnia enim predicta non habita sunt impedimenta salutis et
preparatoria ad descensum infernalem. Nota exemplum de divite
epulone qui habens quinque fratres finaliter fuit malus, ergo
in inferno sepultus est et in illam miseram fraternitatem diabolicam
receptus, de qua numquam descendet. Quia in inferno nulla
est redemptio, ut cantat sancta mater ecclesia. Et de quanto
plures veniunt in illam fraternitatem penarum, de tanto magis
pena eius augmentabitur. Luce xvi. Sed tantum quod de se gemere
erit addantur alie tribulationes magis gemeret et si plures
plus ardebit. Unde ps. xci. Mortuo homine impio et
infideli nulla erit spes nec expectatio, nec remedium
aliquid habendi, ymmo quanto plus eius fit aliquid boni
augmentatur in eis pena quia eis illud bonum non proficit

Sed magis obest .24. aut de ista feruitate humanali
quidam saluantur et quidam dampnantur probari potest dupliciter
1 auctoritate sacre scripture Primo de auctoritate scriptura Gen. iiii.
2 similitudine Cayn et abel de vno patre
adam et vna matre Eua erant duo fratres et tamen vnus
est saluatus scilicet abel iustus alter vero dampnatus scilicet Caym
homicida. 2o de secundo probatur similitudine tali de vna arbore fit
bonus fructus et malus putridus bonos fructus seruat
et maduerat malos autem extra proicit Alia similitudo
de vna terra fit rex et pala rex honoratur pala
sordes hominis purgat sic in proposito de seruitute huma-
nali quidam saluantur et in celo ab angelis honorantur quidam
vero dampnantur et a demonibus in inferno cruciantur Prima
ergo seruitutem sanctorum eligamus in celo secundam vero dampnatorum
spernamus in infernis etc. Secunda seruitus est
spiritualis que venit nobis per gratiam baptismatis ista
seruitute soluti christiani sunt scilicet pagani Iudei
vero et alii infideles nichil attinent nobis vnde Crisostomus
xi q. iii. ca. ad mensam dicit fratrem in hoc loco omnem
intelligas fidelem non monachum tantum. Quid autem est
quod fraternitate vos ipsi lauaretis consanguineos quod facit
deus fratrem possum vocare Omnes ergo christiani sunt fratres eiusdem
patris in celo Ante baptismum sumus filii ade sed
post baptismum sumus filii dei et fratres in celo vnde dicit
Cristus Mat. xxiii. Omnes vos fratres estis. et patrem nullum
nolite vocare vobis super terram. vnus enim est pater vester
qui in celis est. Hanc scilicet spiritualem omnes sumus geniti. Tene-
mur etiam spiritualem diligere omnes tam viuos quam mortuos
Nam quidam de ista seruitute spirituali moriuntur post mortem
et si non dampnantur eternaliter propter fidem et gratiam in qua
decesserunt sed cruciantur penis spiritualibus descendentes
ad seruitutem purgandam etc. sicut illi qui hic non
fecerunt sufficientem satisfactionem de peccatis et post absolucionem

afflictam non debite satisfecerunt. vt in venialibus mortui sunt
Illo enim igne purgatorio non capitalia sed minuta i. venialia
purgantur. Tales quamuis penis sint ligati sed solum pro
et maxime ex quo in gratia decesserunt sunt quia non fit remissio
culpe et pene. Pro hijs ergo hec fraternitas congregata est
et maxime tamquam fratribus olim contemporibus. spiritualibus et
secularibus. ac vniuersis status sexuum. Quia ergo possunt a penis
solui temporalibus, ymmo sciunt se per nostras orationes et suffragia
posse liberari et saluari. clamant attendite diuites. Misereminj
misereminj mei saltem vos amici mei. et sequitur. Quia manus
domini tetigit nos. dolores inferni circumdederunt nos sed
ad tempus pro peccatis nostris. Omnes fideles per caritatem vniti
sunt vnius corporis mistici membra. In corpore enim humano
natura per vnum membrum supplet indigenciam alterius. Cum ergo
gratia potior sit natura. Gratia in corpore mistico per vnum membrum
scilicet viuentem. potest supplere indigenciam alterius scilicet mortui. Vnde
membra corporalia hoc est homines viui possunt satisfacere pro
mortuis, debita eorum soluendo. pro eis orando. ieiunando
missas ordinando et penas purgatorij delendo. prout
hoc ipsum decet facere fratribus meis et sororibus in eo statu
quo se ipsos iuuare non possunt, quatuor modis possunt tamen
liberari secundum Greg. xiii. q. ii ca. anime defunctorum quatuor modis

1 Oblationibus presbiterorum
2 precibus sanctorum
3 Elemosinis carorum
4 Ieiunijs cognatorum

Primo Oblationibus presbiterorum
vnde allexander papa v. de cons. di.
ii. ca. nihil dicit sit. Nihil
in sacrificijs maius esse potest
quam corpus et sanguis christi. nec vlla oblatio hac potior est
sed omnes hanc precellit. valens scilicet tam pro viuis quam pro mortuis
Et ambrosius eadem de. ca. Si quotienscumque effunditur sanguis
christi in memoriam effusionis offertur, in remissionem peccatorum
scilicet viuorum et mortuorum offertur. Ergo primum sacerdotes

In ista fraternitate qui vovent pro celebrandis missis de quibus in serviciis
anime mortuorum de hac fraternitate habent magnam consolacionem. Et qui-
dam ex eis compertis saltem tot quot fuerint misse celebrate obtinent
liberacionem. Prima dicitur Vitz Ieronimi quia in qualibet missa ad minus
una anima liberatur de penis purgatorii, unus peccator convertitur
et unus iustus in sua iusticia confirmatur. Et an[te]a dic[tu]m e[st] 2m ll d
quod invenio in actibus s. Francisci, quod per se sacerdos tali
devocionem procurare ad missam quod non tantum unam sed multo plures
potest liberare. Huius talis invencio confirmat quod habetur in speculo
exemplorum de vii ca. lxxxix. Dum quidam sacerdos in die animarum
offerebat filium dei pro animabus et dum elevabat corpus Christi
vidit infinitas animas egredi de purgatorio et celos pe-
netrare. [illegible] Ergo et salubris est ista fraternitas in qua
multi sacerdotes et seculares orant pro defunctis ut a penis sol-
vantur. Tercio ergo est de sacerdotibus quod quilibet eorum ad minus
unam missam legens unam animam liberat. De nobis autem
secularibus quid sit dictum. Vere quia nulla oblacio tam potens
est et omnes precellit oraciones omnes. Dico tamen quod et si quilibet
orem suam non liberaret animam, omnes tamen unam ad minus
liberaret adhuc magnum quidem est. Nam illa sola anima
liberata, veniens ad presenciam altissimi, maiora nobis potest impe-
trare quam nos ipsi nobis. Ro. quia illa iam sancta magna
preciosa in conspectu dei. De nobis autem adhuc dubium est
an gracia aut odio digni simus. Secundo probatur sanctorum
ex probacione huius laudabilis fraternitatis sacerdotes non modo
missas defunctorum ymmo eciam sanctorum celebrant pro mortuis
ut per merita sanctorum liberarent. Sancti enim multos impetra-
verunt et impetrant de penis purgatorii. Et maior
beata virgo Maria, s. Anna, et alii sancti. Unde Joh. in
dy., Si tu cor meum non reprehenderit nos fiduciam habemus

ad deum ut quicquid pecierimus ab eo accipiemus 2° d
ut id quod precipit facimus. id quod petimus obtinemus etc
Tercio elemosinis charorum. Nam ut Greg. in moralibus
valde apud deum vtraque sibi necessario congemunt ut et oracio
operacio. s. nunc sic sunt iste elemosine. et operacionem oracio
fulciat. que duo in hac feria pro defunctis nostris fratribus
a nobis constat esse scilicet oracio in missis. et elemosina in
refectione pauperum. Leuemus ergo corda nostra cum manibus
ad dominum celi. et clamemus ad eum dicentes. Lux eterna
luceat eis domine cum sanctis tuis in eternum quia pius es.
Requiem eternam dona eis domine etc
Quarto Jeiunio corporum. pro tunc enim fratres ieiunare debent feria
quarta dicitur dies separacionis mortuorum a peccato ex caritate si volunt
Quia enim potest esse maior charitas. nisi quod vnus vel duo
aut tres in feria ieiunant pro omnibus. qui per se ieiunare non
valent, ymmo ex quo est dies separacionis peccatorum. pro mortuis
sanius esset in hac die ieiunare quam epulari. Quia in primo
quod non ... defunctorum etc in libro sic dicitur. Sed ieiunium
alicuius liberat mortuum. interrogo. alterius ieiunium prodest
vivo, 2° Credo. si ille est vivens conuictus ille. Sed quia
nos omnes conuicti sumus vicissim nobis et mortuis. Jam
feria nostra vi. q. i. ex merito. Jam fidei. v. q. i. ...
Jam res digniles ... l. i. de ea preterea. Jam soli
2paracionem ... q. v. ... Ideo ieiunia nostra
prosunt mortuis. si pro eis ieiunamus. Nam in hoc
magnam misericordiam eis ordinamus. Et de illa miseranda
fame liberamus ad eternas epulas pro ieiunium tenemus
oracionem. et elemosina fulcimus. Tunc enim oracio fulta
hiis duabus aliis s. ieiunio et elemosina. volat
vsque ad pedes altissimi. nec recedit donec pro quo missa
fuerit accipiat et a deo obtineat etc

Quia Tercia familitas est demonialis. Et ista venit circa aliquos homines per culpam que est mala. Abinitio per quam deus creavit anglos inter quos lucifer erat maior et nobilior quam respiciens inferius. vidit omnes creaturas dei et quod ipse esset aliis maior. habuit vanam gloriam. et elevatus oculos cognovit supra se maiorem s. deum et voluit ei comparari et hoc revelat omnibus angelis. et multi tamquam adulteri et perversi. et infideles consenserunt sibi. Sed Michael. Gabriel et Raphael contradixerunt et alij boni angeli. Unde expulsa fuit illa pessima familitas eorum de celo. dicit deus. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiam. et ceciderunt de celo. et facti sunt demones familitas inseparabiles. Sed cuius familie sunt qui faciunt peccata contra mandata dei. et tales sunt servi dyaboli. Calamus quo se in istam inscribunt mali familitate. est propria voluntas. tolle propriam voluntatem. et non eris servus dyaboli. nec erit infernus. prius quam temptaciones dyaboli et non eris in familie eius. Quarta familitas est angelicalis. que venit nobis per amicicia. Numquam fuit tanta amicicia inter aliquos duos amicos sicut est sanctorum anglorum ad nos. in tantum quod ipsis tanta est cura de nobis. quod nos ab a die nativitatis semper custodiunt. et ab inimicis protegunt. et ad regnum inducunt. deo nos reconciliat. Unde Bernardus dicit in epistola. O si quis ferri mereretur habere oculos apertos. videret procul dubio. quemadmodum angeli discurrunt. inter medium inter dilectum et dilectos. inter deum et nos commos. hec in laude dei congregantos. et inter ... illas. pro quibus habet agere ... a nobis vota offerentes. dona referunt. ... armatique ... et in celum conducunt. excitant istos s. ad laudem dei et placant illum s. deum ad misericordiam s. ... et illis. Unde nec dubium est quod in ista familie ... nonnisi homines carnales. Unde ... et anglos spiritualis ... qui nos iuvat in laboribus familie. nobiscum ... laudat deum omnipotentem. et ... invocat ...

De istis fratribus dicitur Proverbiorum xviii frater qui a fratre iuvatur vel
ab angelo erit quasi civitas firma. Civitas que debet esse fir-
ma et inexpugnabilis debet habere sex. Primo quod sit alta
custodia civitatis mee ut sit firma necesse est ut in ea
habeamus angelos custodes et fratres qui clamabunt voces
nostras ad deum et ad aures illas quas adhuc patiuntur. Nisi enim
angeli dei nobiscum in hac civitate erunt vana omnia
erunt et misse et orationes et ieiunia, labores(?) et elemosine
per manus enim angelorum hec omnia descendunt a nobis altissimo
et animas liberant de purgatorio. Augustinus in de (?). Angelis suis
deus mandavit de te etc. Secundo quod sit munita. Custodia
civitatis mee nisi erit munita bonis operibus, orationibus,
elemosinis et virtutibus ad que nos angeli dei inducere
festinabunt. Tercio quod habeat fortalicia. Custodia civitatis
ista nisi habuerit obedientiam ad quam nos dei inducere
angeli sancti nil de ea erit. Quarto quod habeat fossatum
custodia civitatis nisi habuerit humilitatem ad cogitandum
penas que sunt gravissime ad quas nos dei angeli
inducere, cito in illis aquas fervens(?) ... sit extinguenda
per suam negligentiam. Quinto quod habeat thesauros. Nisi enim
civitas ista destituitur in celo spiritualibus scilicet missis,
orationibus, elemosinis et operibus bonis ad que nos angeli
dei inducunt, cito de facili expugnabitur ab inimicis. Diaboli
enim semper conantur destruere omne bonum et maxime dei laudes
que vadunt ad remissionem peccatorum, tamen vivorum quam mortuorum
ne per ea liberentur. Gaudium est enim miseris socios habere
penarum. Sexto quod habeat bellatores. Custodia civitatis quia
nisi habebit fratres constantes et firmos in hoc bono pro-
posito cito eam diaboli destruent et dissipabunt. Ergo
fratres carissimi estote fortes in bello et pugnate cum antiquo
serpente, defendite congregationem suam contendentes sancta

fraternitate laudabilem. Vocate cetum congregate populum
sanctificate ecclesiam. Coadunate senes congregate parvulos et
sugentes ubera ad fraternitatem. Joelis ii°

Ista vita fraternitatis est divinalis quia venit nobis per manus
dei, et ista est omnibus aliis melior quia deus creator omnium
fecit eam et facit eam in benedicta [illegible] scilicet nobis
fecit. Caro enim et facit eam est cum [illegible] mortuorum.
Ideo quia cum non vitulorum non hircorum carnem et sanguinem
pro aris offerimus sicut olim presbiteri veteris testamenti offerebant
sed carnem et sanguinem filii dei patris mei. Sed non dubium
ex quo nobiscum est in fraternitate christus deus et homo frater noster
quoniam omnibus miserebitur quibus pro eis solum offerimus
et sed sumus fratres quia in hac vita cum omnibus animabus nos
ex inde cum decedentibus. Cuius regni sui in gloria. In illa
iocundissima fraternitate. Ubi cum videbimus oculo ad oculum
cum omnibus patribus nostris. in vobis fratribus sororibus propinquis
et benefactoribus. et laudabimus eum in secula seculorum. [illegible]

Historia dicte alme domine Marie doceo cultores eius in presenti et futuro seculo singulari sibi a domino indulto privilegio

Bene prosperari

Cogitanti mihi quoniam magne modo altissimo sit glorificatum permittere, que non quidem pro merito sed ex ubertate sua gratia singulis tribuit. Unum illud propheticum propositum venit in mentem. quod divus Jeronimus super assumptione beate Marie virginis ad paulam et eustochium tractatus impleta resolvit. Laudate dominum in sanctis eius etc. Dixit omnibus [illegible] predictum hieronimum. tanquam super themate predictum fundatus. magno nos studio ad dei cultum in sanctis suis complendum hortatur. Nisi [illegible] modo [illegible] inquit. ingenii mei. deum laudare in sanctis suis studiamus

Quo tu · secundum quod tamen · iuxta multitudinem magnitudinis eius
laudare possimus, quasi tacite insinuat · quippe nullo modo. Si itaque
a supradictis · et prophetis et beatorum voce · deum in sanctis suis
laudare monemur, in quibus tu potius, quanto · ac dignius colendum
quem in parentibus eius · quos ab eterno sibi honorandos elegit ·
Mariam videlicet virginem in matrem · et divam Annam in aviam
Hec itaque · magis magisque · neduum a se qui id eterna lege
statuit · sed et ab universa humana creatura honorarentur
cunctos vero · precepto quarto decalogi mandato · parentes coli
venerarique iussit, Cui legislatori · ac etiam creatori
tuo · si pro gratitudine oblationem aliquam · si vicem pro redem-
ptionis beneficio rependere · immo si grati saltem animi
signum exhibere · utramque itaque venerare parentem. Et quippe
neduum creaturis · sed et tuas magis, que te sole eterne
nostrum in filio regnantes · ab umbra mortis · ad eterne
vite claritatem redimere. Si optio itaque ac magno
redemptori tuo · sui mediatrici eius intemerate · pro hoc tamen
immenso ineffabili que liberationis beneficio · gratiam volueris
sic acceptabile quid exhibere, divam Annam · utriusque
christi et iesu · et marie obsecra parentem, honor etenim
matris (ut in predicto in loco asserit hieronimus) honor
est et filie · et denique liberorum. Quamvis etenim mortalium
nemo quamvis patitur parentem · quem sibi male dici, et contra
non maiori affectu complectitur merita laudes quam suscipientis
prolem: quanto magis ibi ex quo faciet ambitiosus. Benedicte
itaque illi, et benedictam venerare · cui ab eterno deus voluit
benedici · et ipse sine dubio benedictionum [illegible] gratiam mereri
non [illegible] benedictionum mereatis in vita · ut Annam in
virginem · Mariam in sororem mereare possidere in morte
dicens ad eam cum Abraham, dic quesso te esse sororem
meam · ut mihi bene sit propter te. Recedant · que plane ve-
tera de ore meo, et linguis loqui [illegible]. Quam
felix Anna inter cunctas orbis feminas. Una de sola

Dimiserint felicissimam parentem filiam Mariam, que nobis in terra
protulit celorum regem, Regem inquam glorie, fortem et potentem in
prelio, qui sublatis principum infernorum portis, clausos nobis celi
thalamos reseravit. Sed ut dicere feras, quanti sit dominam pa-
rentis ac aviam multam animam colere, ac devocius venera-
ri, subsequens luculenter edocebit historia, que vaga licet
absque auctoris et loci nominibus ad nos inciderunt. Non tamen
vana sed vulgata, multorum quam fide ac credulitate pluribus
in locis percelebris est. Quam, queso, in fine usque pre-
lector patienter attende. Historia exemplaris sequitur

Erat adolescens quidam in Hollandia
et vanus et multis diviciis effluens, filius Consulis
in civitate potenti atque Magnifica, qui defunctis in germania
peste parentibus, fratribus quoque necnon sororibus, unicus mansit am-
plissime hereditati superstes, qui ubi libertate prava
ad divicias vana incitatus, copiam sibi malorum suadente
nactus esset, cepit, ut est adolescentulus, circa lucra tabulle
omnes perdere, necnon dies noctesque inter meretrices atque lenones
consumere ingurgitator versari. Et ut rem breviter complectar, di-
gnissator versari. Et ut rem brevi complectar, vi-
tam in omnibus obscenam, detestabilem quam agere, quanta
neque tandem illi deus, bladorum dives, cuncta sibi adversari
creat elementa, vel bestias, sed ac homines. Ventorum etenim
tempestas, tignos de domus tecta quam dereliquerat, horrea
ad frumenta ac bladis, fulminibus ita combusta quam pereat
vectora eius, vel omnes ac bonis a lupis vorati sunt,
predia eius et quodque adhuc innocuorum reliquum
restabat, ville sibi ac agri ad ipsius aquarum alluvionem
submersa sunt, et ut multa denique paucis referam, ad
tantam postremo devenit inopiam, ut nec alimenta
quidem victui sibi quottidiano suppeteret. Quocirca

Ut fit, quod nulla fere sola emergat calamitas, et soda-
libus et amatoribus suis cum quibus omnia prodegerat, ludibrio
tandem ac irrisioni fuit. Nec erat inter omnes quisquam qui
consolaretur saltem. consilij vel ullius officium prestitisset. Accedebat
et huius miseriis creditores importuni, quorum ere multo suo
gravatus erat, qui horum ut nulli mactabat incommodis
In solvendo tamen non existens. bonis cessit. et suppressis [illegible]
[illegible] quibusque vocalibus pannulis accepto in manibus baculo
ad alienam se provinciam transferre constituit. Exiens itaque por-
tam, in capite aliquando egressus, sepe numero in itinere
constitit, et paulo lamentabiliter conspicans, nunc quantis bonis
abusus esset recogitat, nunc quot et quantas in exilio
miserias passurus esset animo revolvit. Ubi gemitibus inti-
mo dolore visceribus, uberrimum in pectus usque dema-
nans lacrimarum flumen profudit, at quod ab hominibus se
audiverit derelictum, se totum ad deum (qui nunc per reden-
tem ad se filium perditum magnum afferat) convertit, et cum
cum hoc intra se permulceret, porrectis in celum manibus orat
dicens. Domine pater miserator deus qui peccatores ad te re-
deuntes clementer agnoscis et suscipis. Suscipe me hodie
miserorum miserrimum. non habentem spem aliunde nisi
a te qui plasmasti me. Averte quaeso desperationem perpe-
tuam. et si quis terrarum fatorum in terris degit. pauperes ac
populi protector, hunc ut pastor in his periculis angustiis
in consolationem destina. Quibus dictis, genu erexit. et arre-
ptum confestim iter perrexit. Cumque longius iter ambulasset
demum ut est pavidorum respiciens, Senem quendam vultu
ac habitu venerandum, celeri se videtat gressu comitatus
Qui priusquam adolescenti appropinquasset. eum de more sa-
lutasset. cepit quod benignus ei fari, et quorsum
tenderet, et quid nam rerum causa esset investigare. Juvenis
tametsi quis senex iste esset ignoraret, honeste tamen
causam mere per comitatis fretus. et presentationem sue paupertatis

Et testitere sunt eum exposuit. Quibus auditis voce aliqu-
tulum iuxta silentium ipsa. Irascitur deus senex inquit moribus
obpeta eorum et quemadmodum illi iuxta admittendi ipsius oblivi-
scuntur, sic ipse verissime per quem dudum indulsit peccatorum
sine vultu audit ab eis. Quare sicut narrasti, diu
peccando in ultionem provocasti, iam per te recordando beatam
Annam studioseque deinceps venerare, et diu perpetue ho-
nori deferens, te sine dubio intuitu illius ab angustiis
liberabit. Ista nimirum Anna radix est atque initium
nostre salutis, veteris testamenti finis, et novi origo atque princi-
pium. Ipsa inquam est radix illa viva ex qua virga flori-
da processit, que florem in terra protulit. super quem requievit
spiritus sanctus. Per quem quidem florem omnes floruimus, gemme no-
vum fecit celestis paradisi. Ipsa parens ac avia regis eterni.
Ipsa mater regine celi. Ipsa fons ille perlimpidus ex quo
aqua vite celestium principum, idest dei apostolorum emanavit.
Quibus se omnibus constare voluere. Hi gloriosissimum munus deo offe-
re. Hi complacent Marie virginum et matri. Hi denique hic et
in futuro seculo bona preparari. Beatam Annam genitricem illorum ob-
serva parentis, hanc dilige, hanc cole, hanc totis denique
p. viribus venerare. Ipsa etenim omnibus se invocantibus
subvenire presto est, ipsa tristes letificat, ipsa pauperes
ditat, ipsa lapsos erigit, elisos restaurat, infirmos
sanat, exules fovet, miseros denique cunctos in se confi-
dentes tuetur et defendit. Nec quemquam ad se anhelantem
contemnit. Nullius penitus votum se aliquibus colentis inane
relinquet. Ut si inveneris aliquem reconciliatis, et quo
inquit eam pro condigno honorabo. Cui senex. Ternis inquit
orationibus dominicis cum totidem salutationibus angelicis singulis
diebus festis et coram eius imagine successive offerto
et ipsius procul dubio intuentur mirabiliter prosperaberis.
Et quare inquit adolescens hoc die magis quam aliis —
Cui senex. Quia eo die et nata est et vitam finivit

Cui iterum adolescens. et viri hoc et noticia, ad quem senex
Quidam novercam qui nepos fuit eius. Jacobus minor apostolus
frater domini qui heri numquam communis negligerius. veneratus est
ut qui verum adolescens rem cum leticia. plurima satagentes
inquireret. abreviatus eius continuo disparuit. Adolescens vero
et solus et mirabundus permansit, immensas altissimo
gracias agens, quod se obsecrantem sordentem ad hunc patrem. sine
mis claram beatissimi. tam benigniter graciose quod complacuisset
Optima itaque spe in domino exhilaratus, ad aliquot dies
profectus, in regionem valde longinquam. Ubi sine de honesto
hospicio inquireret. A sacerdote quodam bone vite ac fame
valde quod in deum timorato in familiam exceptus. Ubi post
x. xxi aliquantum exactis, familiarior redditus esset sacerdoti, mediocris
illius quod super anima divina retulit apostolus. Negocium illi
totum quod ab apostolo sibi contigerat exposuit. Et de omnibus
sibi visis. scitu utilibus. ad plenum certificatus. Itam
animam. totam quod eius persuasiva cum devocione colere didicit
Quo sic gesto, habitu adhuc servum relinquens, cum argento
baltheum, cum quadam eciam cocorre patera. illico permutans ac
vendidit. et quod corrogata pecunia, celerem. medium apostoli
persuasione, singulis festis diebus, sed diebus singulis. in altare
anime honore presbitero obstulit, Condixerat insuper cum subtili
sensu depingi. preciosa valde. mire quod arte. anime domini
imaginem. Cuius quod ipse pingendi. artificem artificiosum
ab optimo. consummatissimo quod arte eius opifice didicit. cum
tribus hiis super anticipatis epigrammatibus. Jesus. Maria. Anna
Erat enim aliarum penitus literarum ignarus. Quas tamen non quo cumque
dimiserat. locum pictoribus quod adhoc apostolus inscripserat. Et
si dabatur ex devocione excessu. effigiem. similacrum vene-
rabilis anime presbiter appinxerit, honesta quod ut ut potuit ad
fonte dos illuc ceteros ardentes allexit, magnum huius rep-
mittens eius de rem in hoc solo temporalium assequimur. et in

Autem regum quam celestia induere successiva. Accidit interim haud
multo post tempore, ut rex terre illius cum regni proceribus ad terram sanctam
proficisceretur, et capellanum presbiterum illum, cui predictus servierat adolescens
ob vite ac morum honestatem, pro capellano secum traduceret, et cum eo
famulum innumerosque expeditum. Qui per gressum non parvum maris distan-
ciam transfretassent, subito, ut assolet fieri, contra ventorum nimbis,
horrida tempestas invaluit, interemisset navis, frangit antemna,
malus cum rudentibus percellitur, exanimatur pre timore vectores, nec
est quisquam eorum qui non de vita dubitet. sese deo committens
commendet. Vociferat in celum nimirum. Invocat deum sanctos singuli
pro diversitate votorum, sanctorum singulos, sed nullum senciunt salutis re-
medium. Tandem cum ad extremum ventum esset, ut omnes rupte
undarum procelle, utque ablatere navim mergi, intrent. tum
adolescens genibus flexis, iunctis delapsus in pluteos exclamat
Adesto mei beata inclita anna. idest adiuva nos sancta anna,
cum filia tua maria, et nepote ihesu domino meo. hoc enim verbo
pro solito in consuetudine pueri usque deductum, in oratione et preceris
et adiuvet usurpabat, et quociens in ore habebat. Et ecce subito,
ut atque hoc verbum exclamans ediderat: cessat ventorum rabies, ma-
ris obtinet nimia, et miraculose plane, preter omnes nature
cursum gratissima undique oritur tranquillitas, obstupet rex, ad-
mirantur cuncti. Gaude miraculum. Nec hominem magis singuli una-
nimes contemplati, tanquam deo ac dive anne acceptissimum ve-
nerantur, gratias interim deo agebat et incliti anne, quod mise-
rentur, gratias intercessore invenerunt sint liberati. Capellanus vo-
care uxor, intercessore ... deo dive que anne precipue contestatus, negocium quod ado-
tanquam deo dive que anne precipue contestatus: totum regi eo ordine recensuit, quo
lescens per aptum contigerat: totum regi eo ordine recensuit. Quo
percepto rex gratia quadam in adolescente affectus, pacto cum capel-
lano suo inito, ipsum inter familiam suam per familiaritatem
sibi suscepit, gradatim est regni pollicens, sic in
cubicularium suum suscepit, gradatim est regni pollicens, sic i-
cubicularios suos (si vivat) collaturum. At per quam regressus ad annum
eundem (si vivat) collaturum. At per quam regressus ad annum
usque et ultra, mense cubiculo suo astitisset: nec quicquam
interim a rege preter victum et vestitum percepisset, tedio simul
affectus, cum eos inter moralem de prodacti a se diviciis pe-
nitencia percitus, altissimo tracto suspirio, intra se retulit

85

Heu deus · cui bonum est peculiare hec ac proprium. Heu si po-
test mihi essent divicie, quibus nunc · qui pridie · quibusque desiit habitis
uterer. Eo quoque momento dive anne adibat imaginem, coram
qua · animo corporeque prostratus ardentissimo cum affectu, preces fundit
ut liberiore sibi vite largiretur commoditate. Ubi postquam aliquam-
diu in devotione perseverasset, Et ecce miraculo divinitus prolata
beate anne imago, puerulo ihesu quasi blandientis loquitur. En
fili mi, hic in orbe commorans, nemo quod est felix. Cui puer-
rulus, Numquid mater hic tunc est felix, hic nequam et omnino
perditus · qui bona tot ac tanta nefandis prodegit sceleribus
tenuit. Precor me amodo tuum dicas filium. Quod postquam mi-
ser audisset, prior iam animi factus angustia, nunc pri-
mum ad plenum exanimatus, totus in terram corruit. Ubi ad diu-
cium iacens, postquam paulatim vero spiritum resumpsisset, corde cepit
ac manibus erga divinam imaginem elevatis, consolatorem suorum
peccatorum veniam flagitare. Cui piissima domina benigniter respon-
dens (Noli inquit) fili nimis [illegible], nec spem tuam
hactenus quam de me habitam dimittere: Ego facillime veniam tibi
impetrabo. Nec id adeo fieri dubites: quo te adeo tantopere creat
sed quod magis tuam mise devotionem excitet, Offeras velim et
ipsi de cetero Creatori ac redemptori tuo · cottidiani luminis
munus · et eum procul dubio tibi gratissimum senties. Quid
faceret miser · tanto in discrimine constitutus · postquam et demum
et honestos adhuc sibi animadvertit infestos, pauperrimus quamquam
esset, fenerari tamen noluit, non tamen moram ullam committit · quin
continuo et pro ihesu puerulo cereos emat: quos pro placando sibi
eodem postridie offerat: et in hebdomada tota frequentem
Cui cum iam ad celeram applicaret, puerulus ait, Amice honorasti
tu quidem aviam meam annam · et me ad videndum, sed matrem
meam dulcem. Nihil hactenus a te reverentie habuit. Consulo
ne illius obliviscaris. Cui adolescens, facerem inquit perlibe-
ter ihesu decus virtutum opus · si quam mihi eius faciendi copia
foret. Sed tu domine nosti paupertatem atque indigentiam meam,
qui si velis potes abunde mihi conferre · quo eam pro condigno

honore: ac venerer. Vos proinde queso deum nequam, hostis dominus nobis
in communi ceteris. dignemini esse clementes. in muneris quantitate
animi in vos mei magnitudinem recognoscetis. Cui vilissimus
pauperculus. Quicquid nostro tempore impendit amore. magnum est bonum.
necessariorum omnium completus. Nihil te hactenus apud reges
ad vite usum necessarium defecit. nec hodie deficiet. Sed quia
tua non sunt quibus uteris. inventa videri non potest. Enim
nisi proprium omnium meum honore detuleris nihil omnino
a me proprium obtinebis, Utar ego eadem in te lege. quam tu
in nos statueris, Hac itaque pauperculus sententia territus.
ea que pro necessaria sibi vendidit. et ex pecunia illic parta
cereos comparat, comparatos que in diebus singulis, ternos obtulit. et
ferventiores eisdem quam antea preces stringit. Cui post dies
paucos. iterum precibus. Sufficit (inquit) amice. sincera tua
voluntas. Vade in pace. et pax et gaudium te consequentur
Qui surgens exitumque ecclesiam. Sacerdote quedam (forte an-
gelum) sibi pariter incognitum. ad limen obviam habuit, in hec
sibi verba loquentem. Cultor amice. si et tuam. et tocius optas
civitatis salutem, et domine Anne laudis augmentum. fac ad-
templi huius introitum. ad altitudinem mediam trium. vene-
rabilis Anne depingas ymaginem, ut et intrantes. et illud
ex longinquo cernentes, beatam in eo Annam venerentur et salu-
tent. et delectabitur laudibus dudum illi debitis, et tota itidem
per operam civitas prosperabitur. et vota in cunctis obtinebit,
Secunda, Hic quasi divinitus celo demissus arte pictoris ornatus,
necessariis singulis ad pingendum dispositis. ecclesie plebanum
adiit. pingendi in eo obtenta licentia. subsellia. scalas. ali-
asque id genus machinas admovet, ascendit. et domine Anne
effigiem. summa ac accuratissima diligentia. arte qua et
ad longinquum cernentes ~~perspicue~~ depingit. Et ecce con-
summato iam opere. ventus ab aquilone rapidus irruit. qui
universam sub artifice machinam diruens confregit. Pictor
vero inter cadendum, manus (ut fit) in pilarem extendens:
magna proposito voce exclamat. adesto meterna sanctissima

Anna. Et certe dictu mirum, sed altissimi potentia credibile
est oram sine fimbria sacre imaginis, colorem adhuc li-
quore madentem ac humidam, sed miraculosa certe, tamquam
si corpore ex stamine foret apprehendit, et handlene tre-
muli ac dependentibus ex eo corporis omnibus, a lapsu tam-
diu sustinuit, donec ad clamorem eius undique concursus
esset, scale quoque denuo reapplicarentur, quibus innixus
homo deorsum descendit. Admirati cuncti quam grande
viderunt miraculum. Increbrescit illico ~~miraculum~~ regi
gesti fama negocii, mittuntur vestigio eum, qui honorem
ad regiam venire iubeat maiestatem. Sciscitatur rex
ex adducto, rei parte ordinem, hic rem omnem ut acta
est edisserit, quo percepto rex, item ut novo, ita et
inaudito attonitus miraculo, celesti fere in honorem capitur
charitatis incendio. Repetit memoriam, et vitam sibi ante-
ea eius intercessione in malis periculo fuisse reservatam
iubet ut (que velit) possibilia exposcat, hic parva
cum alimonia in patriam reditum optat. Rex quamquam
eius invitus pateretur discessum, lege tamen quam dixerat
satisfaciens, oneratam eorum navem cum preciosa omnis generis
suppellectili, mercibus quoque onustam donavit, et ad patriam
magna insuper stipatum innata pecunia, pro voto remisit
Innumeris deo cunctis navi impositis. Regno iam e portu
solutoque, Tatiam ingreditur, deinde quam cum plebibus gratias
agit, pro suscepto tot diviciarum beneficio, cui postquam
genibus aliquamdiu flexis, animi sui devotionem obtulisset, au-
divit demum promulgato celeriter miraculo, Iesum in gre-
mio matris dicentem. Amice sufficiuntne tibi que iam
ipse tenes, Cui innuens, non modica hilaritate induit
Sufficit, immo et super est, nunc in dulcissime tuum, tibi
eterque, ac divinis potentibus tuis, laus sit, gloria et gratiarum
actio per secula. Cui iterum dominus, Certe inquit esto,
quicumque beatam Annam aviam meam quolibet venerantur
orationibus, elemosinis, oblationibus, aut aliis quibuscumque

Id genus pietatis opibus · hinc nec in vita · nec morte · optia
gra singlari qz preteris privilegio caruit. Tn do ut cepisti
rege · et apostolis abstines vale · ut pz h tustolia · et bona
meam possedi mcatis cena · Quibus audditis livmenis · ut et
regi sese vere gratum ostenderet · ademptis reversus · comita
sibi a dno apta reddit · studiosius enim indutus · ut p totu
regnum · Inclitam annam · modo q sup · honorari curaret · qd
et factum est · Quo pacto livmenus regie maiestati p impensis
in se beneficiis · grm humanissime gratus · eidem qz se recomen-
dans valedixit · et navim ingrediens · vela ventis · mari qz re-
comendavit · et anchoram · breve post tempus prosper et salvus
patrio in littore fixit · Qui re ut sit bene gesta redeuntis
uberiore iam longe a suis honore ac plausu suscepit · qm
amica merore suo et omni versione discessit · Sta pz dicta
illius in rege benemerita · regis qz vicissim in se favorem ac
gratiam · inter ceteros quos ei honores obtulerunt · ultro civitatis
eum consulem creavere · At ille domini motoris · beneficiorum qz
sibi ab altissimo collatorum memor · tabernas a creditoribus
edes luebat · casaqz in honore venerabilis anne plurimis qz
suarum · in ecclesiam publicam dedicavit · et vitam p illius amore
admorte usqz celibem peragebat · mortalesqz ipsos quoad potuit
ad eius cultum invitabat · Postquam autem ad obitus sui diem v
perventus esset · sumne qz iam agonie vehemencia defatigaretur ·
visibiliter beatam virginem vidit dicentem · Salue frater · et in
dno conforta te · et bene tibi erit apud beatam annam · qua dudum
matrem colnisti · Cui consul · O virgo super omnes benedi-
cta · que est hec ineffabilis benignitas tua · et humilitas
pene stupenda · Ut tu · mr dei · Regina celi · ac inferorum
dna · me sordentem variis scelere peccatorem · tue ineffabilis
excellencie fratrem appelles · Cui virgo beata respondit · Si quidem
beatam annam genitricem meam · matrem esse voluisti · Utiqz mihi
frater es · et ego soror tua · Post que verba super mel et
favum suavia · oculos semivivos · et mortis iam fere
confectos angustia · in gremium extollens animadvertit · et

dominicam anime. immenso innumerorumque sanctorum agmine comitatam
adesse. Que ut eidem ipsum benignius salutasset, in hec verba conso-
labatur, Esto virilis, et ne timeas fili dilecte, Ecce
ctem assum tibi presto. inter cum pluribus, quam tantopere in
vita coluisti. Gaude et letare, quia iam hora est. iam iam
tempus illuxit: quo quidquid simplex pro laude mea fecisti:
id fructu nunc celestissimo metas, Cum consul mente iam magis
et diversis agmine orexibus. quam viris rudentibus, Benevenerius
inquit mater incetermi benedicta, tibi nunc gratias et venia
condignas ago, cum benedictissimis liberis tuis, tibi quoque in per-
missis O domine Jacobe, qui tante mihi felicitatis auctor
extitisti. Vos inquam, unanimiter astantes, quam possum arde-
ntius precor, quatinus apud altissimum pro me intercedatis, ut
quemadmodum me in vita ab omnibus adversis vero intuitu libe-
ravit, ita et in morte non derelinquat, sed misericorditer
a gehenne incendiis absolvat. Cum venerabilis anima Jesu
puerulum, inter filie brachia pectoraque complexum digito
monstrans viderit, Confide fili in domino, et illum intuere qui
pro homine dignatus est nasci. Is celum solus aperit, et omnibus
fervientibus nobis, tartarea regna perdidit, nec quemquam
famulantium nobis in vita vel morte sine ope dimittit
Interea mors glimmo eum occupat dicentem, Jesu dulcis
In manus tuas commendo spiritum meum, Cum dixisset, benedicta sit
anima tua et corpus tuum in secula seculorum, Ad que verba sunt
animam exalavit, Que post pusillum sacerdoti cuidam
confessori suo, integerrime vite apparuit, et cuncta circa
se acta revelavit. Hoc fratres castissimi exemplo imbuti
studeamus pro viribus, commune dei, Regine celi, ac prima-
rum plerorumque celi, honorare parentes, Quia ut in pro-
verbio decantatum est, Honor parentum (pro domini Hieroni-
mi sententia) honor est et liberorum, Mereamur ergo, si pla-
cet, in vita, ut celi reginam in germanam, et dominam annam
in auxilium invocare possimus in morte, ut hec et commente

Nimios fugiamus ea ducit inopiam · que plerisque temporalis et
eterni causa fuit exicij · et divicias illic simul mereamur
eternas / ad quas nos ob honore parentes suarum perducere dig-
netur dominus noster Ihesus christus / Qui cum deo patre et sancto
Spiritu deus vivit et regnat · fortis et invictus per secula seculorum amen

Adesto metteraa Inclita mater Anna
Vale salvus pijssime lector

Nupcie facte sunt in Chana galilee et erat mater ihesu ibi / Joannis · 2°

wemalzen schire vostr

Consuetudo est fratres charissimi hodierno tempore · ex licencia
ecclesie · Ut homines nupcias celebrent, Et ideo unusquisque alium solet
invitare · Ad quas Nupcias amici aut alij invitati studet
quilibet melius potest vestibus ornari · Matres mandant filiabus
suis ut meliora induant vestimenta ut sic in illis pulcre appa-
reant · et hominibus placeant, Et aut ipsi homines solent nup-
cijs convivia preparare · et amicos et vicinos vocare · hoc etiam
ex antiquo / Legitur enim Thobie viij · Et Raguel fecit fecit
solenne convivium quando filiam suam Saram Thobie tradidit in
uxorem · Ibique convocavit omnes amicos et vicinos · de omnibus
autem que possidebat mediam partem dedit Thobie · Spiritualiter
Omnipotens deus fecit nobis nupcias solempnes, misit enim
filium suum unigenitum in mundum · ut omnes salvos faceret
Invitat enim deus per sanctos apostolos · Martires · Confessores
viduas et virgines et omnes qui vere diligunt eum · Ibi
quos faciet esse convivas · cum sanavit plenus · Ergo ad has
Nupcias et convivium eternum venire volumus · ¶ Cum
hodie invitamur · Quid facere debemus · Primum · debemus
vestes bonarum operum induere · et animas nostras bonis

Opibus ornare. Adhuc quelibet anima fidelis debet se preparare ut sit sponsa sponsi celestis. Ut sit sponsa regis eterni. Videat ergo si anima mea sponsam se tali et preparaverit, gloriosa digna erit. Ut sic dici possit de tuo sponso. et anima devota Nupcie facte sunt in Chana Galilee. et erat ibi mater iesu. In quibus verbis tria tanguntur. Primo

1 Nupciarum solempnitas	ibi	Nupcie facte sunt
2 Loci congruitas		In Chana Galilee
3 Convivarum nobilitas		Et erat mater iesu ibi

Quantum ad primum tangitur nupciarum solempnitas. et hoc cum dicit. Nupcie facte sunt. Et hic notandum quod duplices sunt nupcie. scilicet

1. Carnales.
2. Spirituales.

Carnales nupcie fuerunt inter Adam et Evam que iniciate tunc fuerunt cum dixit Adam Gen. ii^o Hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea. Ratificate fuerunt tunc, qui dixit propter hoc relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori. Iste igitur nupcie valde sunt commendabiles et solempnes propter multa. Primo propter auctoritatem instituentis. Cum enim alios [illegible] ordines instituerunt aliqui sancti. Ut Franciscus Augustinus Dominicus Benedictus. Ordinem autem matrimonii instituit ipse deus. Sicut dicit magister li. iiii d. xxvi Cum alia sacramenta post peccatum. et propter peccatum exordium susceperunt. Sacramentum autem matrimonii ante peccatum est institutum Gen. ii. Et ideo si culpabilis est quilibet religiosus, dum ordinem religionis transgreditur. Multo magis est culpabilior, qui statum matrimonii a deo institutum transgreditur. Secundo hee nupcie commendabiles sunt propter locum. Quia in paradiso sunt institute. Cum enim dominus immisit soporem in adam. et unam tulit de costis suis, ex qua creavit Evam quam cum adam vidisset spiritu prophetico ait. Hoc nunc os de ossibus meis et caro

de carne mea. Nam cum agnouerat cuius dignitatis ille status
fuit, Et ideo formauit deus mulierem de costa ne posset unius
alterius gloriari se esse nobiliorem quam. Non formauit eam de ca-
pite, ne crederetur ad dominacionem fore formata, quia dicitur
sapientie. xxv. Mulier si primatum teneat, scilicet in domo, contra-
ria est viro suo, scilicet in verbis et factis. Neque formauit eam
de pedibus ne crederetur ad seruitutem formata, sed de medio
ut tamquam socia haberetur. Tenetur ergo vir uxorem suam
diligere ex precepto apostoli ad ephesios. v. Viri diligite
uxores vestras, Et quare debet diligi, dicit ibi apostolus
eam, quia qui uxorem suam diligit se ipsum diligit. Et ideo
relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori sue
Si autem velimus mulieres a suis viris diligi, Tenetur
viris quinque facere et seruare. Primo

1 dilectionem
2 thori fidem
3 sanctum timorem
4 subiectam obedientiam
5 mollem responsionem

Dixi primo quod tenetur mulier
viris dilectionem, unde Raguel
heremita thobie. x. quod parentes
monebant filiam suam ut
diligeret virum suum. Secundo
tenetur thori fidem quia dicitur Mo. quod [illegible] vinate
viro vobis adultera si alteri viro fuerit coniuncta. de hoc vide in [illegible]
Tercio tenetur sanctum timorem, unde dicitur ad ephesios. v. Uxor
timeat virum suum. Et si tenetur timere ergo quare
et obedire, honorare. Et fidem seruare. Quarto tenetur
obedienciam subiectiuam secundum mandatum domini Gen. iii
sub potestate viri eris. Et ipse dominabitur tui. Quinto tenetur
mollem responsionem quia dicitur proverbiorum xv. Responsio
mollis frangit iram. Et durus sermo excitat rixas
et furorem. Talium ira grauis dum fit responsio suauis
Tercio coniugia sunt commendabilia propter antiquitatem. Non
enim noviter inventum institutum est. Immo ex antiquitate
et prioritate. Et ideo precedit omnes status alios in [illegible]

Institutos, vt de hoc habetur extra de maio. et obe. ca. j.
Potior est iure qui prior est tempore. Secundo
Nuptie sunt honorande propter statum, quia matrimonium
in statu innocentie est institutum. et quod in illo feliciori tempore
in quo homo nondum peccaverat, fuit et eciam institutum
Tercio nuptie sunt honorande propter dignitatem meliorum
Beata enim virgo Maria. licet proposuerat servare virginitatem
et servavit, non tamen corpus ex ea nasci voluit, nisi vt prius
suscepisset statum meliorum, sub quo statu celatus fuit diabolo
corpus incarnatorum. et nativitatis eius redemptoris nostri. Unde
multo amplius matrone honeste ex hac digne beata matre dei
maria. digne debent honorari. Quoniam deus solus honoravit
eas. et signanter in hoc, quod statim carnis sue sumpsit ex muliere
et non ex viro. Hester vi. Meretur honorabitur quem
rex voluit honorare. Et inde tunc mulieres habent illud privi-
legium quod possunt portare aurum et sericum et varium opus
quod non omnibus viris portare possunt exceptis dumtaxat pre-
eminentibus nobilioribus. Et hoc sufficit de nupciis carna-
libus. Quantum ad secundum. debemus scire quod nuptie
spirituales sunt duplices videlicet laudabiles et vitupera-
biles. Laudabiles sunt inter sponsum scilicet deum. et sponsam
scilicet animam. De hoc sponso dicit Bernardus. O anima mea
tu sponsum desideras. alte nobilitatis est. eternitatis lon-
gitudinis et inaccessibilis bonitatis. a quo nobilitatem, a quo
altitudinem. et quod bonitatis eterna sortieris. Iungere te
ergo tuo sponso tuo. qui propter te de sinu patris descendit
pro te natus. pro te passus vt te redimeret. et ad gloriam
eternam perduceret. Hic sponsus nobilitate omnes sponsos
preeminet. vt sibi sponsam suam iungat. Que est ergo
sponsa huius nobilissimi sponsi. nisi anima fidelis

De qua miratur vtique Canticorum. O anima. Ecce hoc habes. vt eius sponsa, diceris merearis, in qua angeli desiderant prospicere. Vnde tibi hoc vt ipse sit sponsus tuus cuius pulchritudini sol et luna miratur. vt sis socia mense eius, socia regni eius, socia diuitiarum eius, vt introducat te ipse in thalamum suum. Quomodo, ergo recompensabis domino pro omnibus que retribuit tibi. Videamus ergo. Dicitur illa sponsa carnalis cum sponsus munera donat, qua caste amat, quam prole fecundat, quam sibi thoro sociat. Sic ergo anima quelibet fidelis dicitur sponsa christi propter quattuor. ~~Dona que conferuntur est in baptismo~~

1. propter dona que in baptismo conferuntur est
2. propter amorem quo illi sociata est
3. propter virtutes propter quas est illuminata
4. propter puritate propter quam est coronata

Propter hec ergo quattuor quod audistis anima quelibet fidelis dicitur sponsa christi. Videamus et vlterius notemus. Sicut in nuptiis carnalibus Primo Anima sponsa est ornata decenterque ornatur. Secundo preciosis monilibus munitur. Tercio annulo digitus eius decoratur. Quarto Conuiuium magnificum preparatur. Quinto dote coniugium confirmatur. Sic est ergo in nuptiis spiritualibus. Anima enim quelibet debet se decenter ornare. Vnde loquitur Hugo. libro soliloquii de statu anime. Ad animam fidelem. O anima prius stude faciem tuam extollere, faciem tuam ornare, habitum forasque tuam componere, maculas tergere, mundiciam componere, mores corrigere, et ita aliis vt ibi in meliori communitatis vt seruare. et ita aliis sibique in melius conuertatis vt Secundo anima fidelis sit digna sponsa sui sponsi. Secundo anima fidelis debet preciosis monilibus ornare. Per monile vero aliud intelligitur seu designatur nisi celestis sapientia. Qua si quelibet anima non habuerit non potest dici sponsa christi

Tercio anima fidelis dicitur annulo ornari. Quia per annulum nisi spiritus sancti pignus intelligitur. quia sine isto nemo celesti sposo coniungitur. Quarto anime fideli convivium preparatur. debet enim anima sposa dei sposo suo convivium parare. ad similitudinem Hester regine. Que preparavit solempne convivium regi Asvero. et ipsa sola invitatur cum domino. Hester v. Si inveni graciam in oculis regis impleat meam peticionem ut veniat ad convivium quod ei paravi. Sic dicitur anima eum invitare et ei quinque fercula dare. videlicet ista. Primum

1. humilitas cordis
2. plenitudo amoris
3. rigor vite
4. abstinencia illecitorum
5. perseverancia caritatis

Ista fercula quelibet anima fidelis debet dare sposo suo Christo. ut veniam peticionum suorum obtineat Quia ipse promittit cuilibet sponse veniam. per Amamon doctorem dicitur. Ego sum frater tuus. et sponsus tuus. paratus misereri. et tegere peccata tua et proicere in profundum maris. et ita remittere quasi nunquam fuisset. dummodo convertere et cavere volueris et bonis de nupciis laudabilibus. Sed nupcie vituperabiles sunt inter dyabolum et animam peccatricem. Iniciantur in suggestione. que delectat. Contrahunt in consensu. qui acceptat. Ratificatur in opere quod consumat. Sed consummatur in peccati consuetudine. In hiis nupciis maledictus propinat dyabolus sponsis suis peccatricibus animabus. vinum bonum scilicet delectionem carnalem que videtur amatoribus mundi esse bona. de hoc dicitur Deutronomii xxxii. uva eorum uva fellis. et botrus amarissimus. Sed in fine propinabit illud quod est deterius Quia erit amarissimum turbulentissimum. et mortiferum. de hoc dicit Ps. Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius. de isto habetur Deutronomii xxxii. fel draconum

potagen

vinu continu. [illegible] vinis tunc potabit suos ut eternal[ite]r moriat[ur] (q[uo]d absit) Iuxta illud Jeremie. In calice cor[dis] ponam poculum cor[um] et inebriabo eos. q.d. ex hoc potu seq[ui]t[ur] morte eterna infernale. de hoc henricus ep[iscopu]s talis ex[emplu]m fuit quidam miles nobilis qui erat m[un]di amator. et pauperu[m] oppressor. hic du[m] quiesceret in lecto. Camerari[us] suus iacebat an[te] came- ram eius. Rapit[ur] ante in visione ante tribunal iudic[is] vero dei op[timi]. Et ibi vidit domi[n]u[m] suu[m] accusari de om- nibus que gesserat. p[ro] quib[us] accepit s[ente]ntia[m] dampnacionis Duo s[ed] cu[m] magno strepitu et vlulatu ducti s[un]t ad luciferu[m]. Tunc ait lucifer seruis suis. Iste do- minus in m[un]do ex[er]cuit modo sunt an[te] probatoz balnea- rum intrare. ducite eum in balneu[m] et date ei de tormento solitis. q[uia] diu stabat s[e]c[un]d[u]m suis in delicijs. Qui eum eti- nem preceperunt sulfureum aliter ardente. et de- inde deduxerunt eu[m] an[te] tribunal lucifer. Qui itum ait. dominus iste solebat p[er] locum quiescere. afferte illi pulmina[r] elegantiore labore. Qui p[er]gen[tes] attule- runt craticula[m] valde ardente. Quibus lucifer dixit ponite ergo domi[nu]m ad quiescendu[m]. In super dixit lucifer solebat dominus p[er] balneu[m] et somnu[m] plus gustum in aduenad. afferte ergo illi edulium. et potagium Qui attulerunt carnes draconitas. et dederunt ei edere. q[uo]d du[m] sumere tenuit. t[ra]nsferunt sibi in rostra fera cu[m] fistinula ducti vora ergo. et dederunt ei ex bibere haustum infernale vero igne cu[m] sulphure et pice mixtu[m]. q[uo]d du[m] bibit dixit. Sufficit. p[er]ge et hoc dixit lucifer iniste suis. solebat d[omin]us ex audire tubicinas libente p[ro] recreacione sua. Voce ergo tubicinas. Et tunc duo demones nigri cu[m] tubis magnis vene- runt. et vnus ad vnam aure[m]. et alter ad aliam

Et ceperunt tubae sic quod caput distendebatur admod-
um ~~thema~~ thene / deinde dixit lucifer. Solebas
etiam dare canere. armonia. ergo nobis canticum nondum
tue terre per exultacionem. Et cecinit Carmen valde
lugubre dicens. Maledicta sit hora in qua conceptus sum
Ad quae lucifer ait / dare / solita sunt haec apud nos
incipe. ergo cantum pociorem. Qui apertis oculis in
penis ita cantare incepit / Maledicti sint parentes
mei qui me in mundum produxerunt / Et lucifer / et ista
cantio multorum perstrepunt fratribus in auribus / Philomene /
nisa ergo nobis dulcius adhuc. Qui iam desperacione dri-
ctus. quod ~~est~~ est proprium facere omnibus damnatis in penis infer-
nalibus existentibus Et cantavit Carmen quo peius fieri
non potest dicens / Maledictus sit Creator meus qui me
produxit de non esse in esse / cum debeo per mare hic
in talibus penis cum pessimo Iuda desperatore / Non audie-
bam enim scripturas de pessimo iuda. quod melius fuisset
illi si unquam natus fuisset miser. Sed primo bene precepio
Qui. Oculos quos culpa clauserat pena reserant
Ad quae lucifer ait. Hoc Carmen a te audire volui / dri-
cite. ergo cum in sede quam meruit / quod prius tuus est i. vam
putem. Et sic factus clamor est strepitus ita magnus ac si totus
mundus corrueret. Et sic per nimio strepitum Camerarius
ille evigilat, et in Camera dominum suum cum mor-
tuum invenit. et ita visionem veram esse agnovit
Audiat ergo et consideret qualiter delicatus quo dyabolus
suos gestore pascit. deus auferat / Primo unus post bonum
vinum. idest lecticias mundi. voluptate carnis. vene-
rum amore / quo nimis videtur hoc dulcescere .

Sed pz esm inebriati fuerint, idest. cu pfata pcta
ciss in gsuetudine inducat. et longius vine ppent
ante id qd deterius est ponit vt dat. scz eternam
dampnacoz. O Considerentus go dilectissimi qm
multos sit maledictus mus ne diyabus et illicitu
amore mundane. et volupptate carnis. ad perpetuu
secum trahit. Qnd. go facere volumus. omino nil
salubrius atque pfectius restat. duntaxat in pmiss
recurre. ad advocatu meum ihm xpm. humilimis
precibus illi supplicando. vt ipse velit pro nobis ad deu
prem interpellare. vulnera sua sctissima pro nobis
passa illi ostendendo. Vt dt Iohis in Canonica
Advocatu hemus apud deu prem. Deinde recurra
mus ad btam virgine. vt ipsa eciam pro nobis intercedat
ad suu filiu dilectissimu dnm meu. illi vbera
sua sctissima que hic in mundo suxit ostendendo
Omia cum ipsa orat omnes sci orant. testante
Gregorio papa. Nr orate sctissima sctorum orat
agmina xc. Et psalmista. a dextris est virgo
me gmoneat. Rogemus go nunc (quamdiu sumus
in hac vita fragili et dubia) dnm ihm xpm
et mrem eius dignissima virgine Ma. quatenus nos
hic velit in gra sua gservare. et ab oibus pctis
emendari. virtutibus qz bonis decorari. per quas ad futura
vita felicem mereamur pervenire. ad qua nos et

Finitus [illegible] ipso die divisionis apostolorum anno x 1701

Valentinus de ...

deo gracias

De Purificatione Illibate virginis M

Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi
tui, ps. xlvij. Si terre mentali corde advertere
volumus quam iocunda est hodierna dies et quam
dando consolatoria. Tenetur unusquisque nostrum ho-
diernum festum solemniter devote et cum maiori
honore celebrare. Est enim hodie triplex festum
1. Marie — primo. Virginis est hodie festum beate — 1
2. Christi — Marie. Quia hodierna die voluit ad-
3. Amarum — implere legem Moysi ingressa est
ad templum voluit purificari licet purificatione non
indiguit ut dicetur inferius. Secundo tertio. Hodie est — 2
festum Ihesu Christi. Quia hodierna die Christus oblatus
est in templo deo patri cuius erat filius ab eterno
Tertio est festum amarum sanctorum quia die hodierna — 3
die sanctorum patrum exultabat cum sancto Simeone au-
dierunt Ihesum in hunc mundum venisse pro redemptione
omnium fidelium. Quare mater sancta ecclesia iniciat
officium sancte Misse gaudiose canit. Suscepimus
deus misericordiam tuam in medio templi tui

Tria nobiscum pro presenti sermone pro

1. purgacio — Suscepimus — Impleti sunt dies pur-
2. oblacio — deus misericordiam tuam et in — Tulerunt ieum in ierusalem ut
3. famulacio — in medio templi tui — sisterent eum domino
— Viderunt oculi mei
— salutare tuum

Tertium tenent declaretur et applicetur in presenti sermone

Verbum primum purgacionis dr . Scriptum est quod deus pre-
pit et hec . Leuitici xij . Mulier que suscepto
semine filium peperisset immunda esset a consorcio hominum
vij diebus et xxxiij ab ingressu templi . Et post xl ta
dies templum intrabat offerens puerum natum cum mune-
ribus . Et si fuit diues tunc agnum offerebat . Si vero
pauper . par turturum aut duos pullos columbarum . Et hoc
modo purgat se ab illa irregularitate gratia partu
Utrum autem beatissima virgo Maria congrue debuit
purificari dicunt doctores . Et precipue ffranciscus de Maro-
ne asserunt sic quod Maria mater dei vera non fuit obliga-
ta legi purificationis quod probatur triplici ratione prima
1. ex parte prolis . primo beata virgo non fuit obligata
2. ex parte matris legi ex parte prolis id est Christi qui erat
3. ex parte legis super legem Math xij dominus
est sabbati filius hominis . Unde sicut filius non obli-
gabatur legi . ita nec sua mater . Secundo non fuit
obligata legi ex parte sui quia fuit mater summi
regis id est filii dei . Et ipsa purissima quia sine omni
peccato . Unde quod etiam sine omni peccato permansit . Undi-
que quod dicat Gabriel Baraletanus in sermone
hodierno O Maria videtur mihi congrue quod non de-
buisti ingredi cum filio tuo in templum . Et ex-
hac purificationem facere . tertio filium dei peperisti
non ex virili semine . sed mistico spiramine
ut canit ecclesia . Et hoc ipsa In sermone de na-

Natiuitate domini dt. Nemo mudus a sorde
nec infans cuius vita est vnius diei sup terra
Sz in ista singulares nati ter. nil de carnis
genitura traxit. nil de peti lege manauit
Tercio no tenebatur bta vo lege Moysi esse
subiecta ex pte legis Quia lex moysi porta-
ta erat sb condicoe. qz het. Leuitici xij. Mla
di suscepto semine peperit tunc ps ptu tenebatur
purgare in eccla. Sz bta vo concepit vt dixi
preg no p semen susceptum. s spusito. go no
tenebatur purgare. Et quod ois scissia vo no
indigebat purificatione. tn debebat ut lege
moysi seruaret vt dt. doct. sitz. iij pte. q.
xxvij. ar. iij. Et hoc ppter tria. primo
1 ppter humilitate 1. Quia sciuit qz xps
2 ppter obedientiam dns humilitatis est qz
3 exaritate nob q est omnes humili-
bus dat gram sua Jaco. v. It. dilexit xps
paupertatem et humilitatem tercio mo tercio
1. In Natiuitate. T. In Natiuitate fuit pau-
2. In Circumcisioe per. Quia qn primum fuit
3. In Baptisatoe natus statim fuit involutus
vilibus pannis et locatus in psepio in medio
dum alium. Luce. ij. de humilitate q dt
apostolus ad phil. i. Exinaniuit semetipsum
formam serui accipiens. Quo at Exinaniuit

Secundum dico quia triplex. primo quia

1	invisibilis		visibilis
2	deus immortalis	factus est	mortalis
3	infinitus		finitus

2 Secundo in circumcisione voluit apparere humilis
et peccator i[d est] hominibus quod voluit circumcidi et circumci-
sio in veteri lege fuit ordinata in remedium
originalis peccati. Cum tamen numquam subiacebat
1. petri 2 Qui peccatum non fecit. Et quod caruit
peccato non audeter iudeis quod comprobat dicens
Quis ex vobis arguet me de peccato. Triplex
autem homines peccata committunt. Corde. ore et opere
Ore non commisit peccata oris quod sermo eius fuit
sanctissimus et veracissimus. 1. petri 2. Non
est inventus dolus in ore eius. Secundo non peccavit
corde quia eius cogitationes fuerunt plene spiritu sancto
Tertio non opere quia pertransivit benefaciendo
et sanando omnes oppressos a diabolo. 1. pet. 2°
3 Et peccata in baptisatione christus fuit humilis
quia propter humilitatem baptisari voluit. Johan-
nes Baptista tremens dicit. Ego a te debeo
baptisari et tu venis ad me. Respondit
christus. Sine modo. Sic enim decet implere
omnem iusticiam. Dicit quod Ambrosius. Hec est
iusticia valde quod alterum facere velles primus
ipse facere incepisti. Hodie etiam in oblatione

factus est humilis et pauper pro tanto quia pauperum
oblacionem elegit. Et quod in nece in terra purgari
ei voluit. Unde Aug. Erubescat homo esse superbus
quia pro eo humilis factus est deus.

Xo de proposito dicto. Dicit xpus non egebat circumcisione et aliis virtutibus factis quod prescripsit deus pro nobis
et tamen propter humilitatem dignus est hec implere
Dicit etiam beata virgo. Non egebat purificatione. Voluit tamen peregrinari propter humilitatem. Jo. Bern.
O beata virgo Maria vere tu non habes causam. Nec tibi
opus est purificatione. Sed nunquid tuo filio opus
erat circumcisione quod dicit primo non. Esto tamen inter
mulieres tanquam una earum. Nam et filius tuus sic
extitit in medio puerorum etc. Et quia beata
virgo valde humilitatem dilexit ideo pre omnibus
glorificata est. Unde de serva ait sic. Respexit
humilitatem ancille sue etc. Nos ergo peccatores
humiliter dicamus. Festina miserere miserere virgo beata
Nam te (ut sic recolis) miseri fecere beatam
Ergo beata homines quorum te causa beavit
Extra vagans. Et mulieres et virgines
in membris nubes dent hec affectat hec quorum
que beata virgo ex humilitate Respexit

1. virum placere et divite | despexit pauperes
2. desiderat virum iuvenem | Maria | Senem
3. Habere placeas dominum | Eua | Ingenuum
4. Emere in pretio et pompa | noluit

Et ad ecclesiam iuit cum filio et oblacionibus verbis
Secundo dicta est beata virgo purgari propter impietatis
occultacionem volens ut occultaret dyabolo se esse
veram matrem dei filij. Augustinus super genesim
Post peccatum ade lucifer sciuit verbum dei incarnandum
sed ignorabat tempus et horam quando hoc fieri debuit
et quamuis tractatum hoc sancti scribunt. vt Math. iiij
et luce iiij. Et demones cognouerunt xpm esse verum
dei filium. Numquam tamen perfecte et plene sathan
xpm esse filium dei cognouit nisi in cruce. Joh.
xiiij. Venit enim princeps mundi huius et in me
non habet quicquam. Ad propositum. Si beata virgo hodie
ad templum non iuisset cum filio et oblacionibus tunc
in mentem demonis venisset suspicio. quod ex quo
ista mulier legi moysi non vult subiacere tunc ego
nosco quod ipsa est mater dei. Et per consequens si non
iuisset in templum. tunc demon impediuisset
passionem filij dei sui aliquomodo et quanto magis
potuisset. Tho. in iiij. dis. xxxi. Et albertus
super missus est dicit quod demon. Numquam
agnouit virginem Mariam esse matrem dei
ante filij passionem. et sic dum beata virgo vixit
miracula non fecit aperte. Ne eam demon
agnosceret. Dic itaque beata virgo implens legem
Moysi iuit ad ecclesiam. vt celaret dyabolo se
genuisse verum filium dei. Tercio voluit
beata virgo purgari propter caritatem mea
vt sic nos purgaremus conscienciam tam in corde

qui in ore . qui rex in corde . Jacobi iiij . Emundate
manus peccatores et purificate corda vestra . Ego
purgate vos peccatores heri(?) in omnibus sensibus
corporalibus , purgeamus visum . ps . cxviii . Averte
oculos meos ne videant vanitatem . Tren . iij .
Oculus meus depredatus est animam meam . Dan. vii(?)
oculi mei sunt tota luxuria mea , purgeamus
auditum . Eccli xxviii . Sepi aures tuas spinis
et facito seras auribus tuis , purificemus linguam
ne prorumpat in mala verba fascina detractoria
Prover . xviii . Mors et vita in manibus lin-
gue , purgeamus tactum , ne si manus mee aliena
rapiat . Aug . Non dimittitur peccatum nisi
restituatur ablatum . Beatissima virgo in omnibus
sensibus corporibus fuit pura . Oculus ps . oculi mei
semper ad dominum . In auditu luce x . Audiebat
verbum illius . Manibus proverbiorum ult . panem
ociosa non comedit . Ideo per Salomonem spiritus sanctus
de ea loquitur . Tota pulchra es amica mea
et macula non est in te . Cant . iiij et luce . ij .
Dominus tecum . Joh . Apoc . xii . Signum ma-
In oculis gnum apparuit in celo mulier
in manibus amicta sole . et luna sub pedi-
in ore bus eius . Et in capite eius
corona stellarum xij . O beata virgo ora pro
nobis deum , et tu vera purificatrix beata virginis

vt dicit Origenes in sermone hodierno. Medi=
tari deinque quomodo beata virgo tempore Zacharie pon=
tificis de Bethleem venit Iherusalem in templum
quod fuit diuisum in tria instituta.

In primo / secundo / tercio — stabant — puelle virgines / Maritate / vidue

Cogitabat itaque beata virgo in quo ordine stare de=
beret. et quia sciebat se esse virginem deliberat
ire ad institutum virginum. Quo cum venisset
virgines deridebant eam dicentes. Tu inverecunda cum tu teneas filium tuum in vlnis. que
te dignam putas nostro consorcio vade hinc. et
queras tibi pares. Tunc domina vultu verecundo
inclinato capite incepit ire ad maritatas
Et cum inter mulieres maritatas venisset. ce=
perunt eam dehonestare dicentes. Ecce tu es mulier
superba quia noluisti nobiscum stare, sed iuisti. et
stetisti inter virgines. Hiis dictis. Noluerunt ei lo=
cum dare inter se sed eiecerunt eam a se. tamquam
personam pauperem et despectam. Inter hec beata virgo
cogitabat. Si ibo ad viduas ille me magis
reputabunt quia non sum vidua. Istas igitur
increpaciones pacientissime ferens nec verbum pro verbo
[illegible] se ad summam humilitatis iuit ad infi=
miorem locum et flexit in tergo mulierum
Videte karissime virgines et mulieres. Ecce regina
celi. que est benedicta super omnes mulieres. stetit

stetit in ultimo loco et pharise[us] gratias dei gerens est

in ultimo loco. qui non esset dignus stare in consortio
Pharisei virginum et mulierum. O mulieres que eligitis
vobis locum primum in ecclesia etc. Antea Zacharias
pontifex pater Iohannis Baptiste exiens de sanctuario
ubi vir de[us] pronunciabat x. precepta. Repletus spiritu sancto recepit
Ihesum Christum filium virginis confitens verum filium dei.
Et sic accipiens beatam virginem ad manum duxit
eam ad locum dignissimum inter consortium virginum
et protestatus est coram Iudeis publice dicens. Hec est
virgo virginum de qua prophetavit ille propheta Esaias. vii° c.
Ecce virgo concipiet et pariet filium. Et ultimo dixit
hic eius natus est vere salvator mundi deus. Ipse ex
deus et homo. Iudei hijs dictis verba a Zacharia audientes
omnes stupentes mirabantur. Tamen beata virgo locata
a Zacharia inter virgines stetit usque ad tempus oblacio-
nis filii sui. Zacharias at pontifex propter quod fecit
testimonium de Christo asserens eum esse verum dei filium
interfectus est a Iudeis. Iuxta illud Math. xxiij
Tempus veniet super vos. quando clamabit omnis
sanguis iustus qui effusus est super terram a sanguine
Abel iusti usque ad sanguinem Zacharie filii Bara-
chie quem occidistis inter templum et altare. Hec Origenes
de hijs dictis ingressu in templum et puritate Marie
Et Lucas tractat in textu hodierno, postquam
impleti sunt dies purgacionis Marie secundum legem
Moysi. tulerunt Ihesum in Ierusalem. ut sisterent
eum domino sicut scriptum est in lege domini. Quia

tnc masculum adaperiens vulvam sctm duo vocabula. Et tunc de primo
3 Verbum scdm dicitur oblacio. Et hoc innuit metro Et ut docet ostia primum qd dictum est in lege. par turturum aut duos pullos columbarum. Circa hoc nota. Prima Bta virgo Maria et Joseph obtulerunt in templo par turturum. Et duos pullos columbarum Et non agnum ut erat preceptum doctores dicunt. Non obtulerunt agnum. Ideo quia illa oblacio conveniebat divites. Maria autem erat paupercula. licet Nobilis. Et Joseph fuit pauper. Math. iiij. Nunquid iste Jhesus de plis fabri Sed d. bene potuit emere agnum quia habuit thesaurum vel aurum qd ei obtulerunt magi Respondet Bern. Prima illud thesaurum quem magi obtulerunt Maria pauperibus erogavit totum Et iterum fuit pauper. quia oblacionem pauperum oportuit eos offerre. Quare autem obtulerunt turtures et pullos columbinos quam alia alia. Respondet Tho. in pte. q. xxxvij. ar. i. Et quia hec fecerunt racione proprietatis turturis. Et pullorum columbarum Turtur enim habet in se tres proprietates quam xpo conveniunt
1 Est Casta .1. fuit purissimus
2 Est solitaria dicit xpus 2. Solitarius in contemplacione celestis
3 Est loquax .3. loquax. quia ffe predicavit sti orans in monte de verbo dei. Columba autem habet alias proprietates quo ad xpm. quia est autem mansueta et simplex Sic et ipse xpus fuit mansuetus in sermone

Et fuit simul. quia quod verbo docuit hoc primus
opere implet. Quare autem non obtulerit par colu-
barum. Et dicit ich dor. D. sup. Ista columba et avis
munda que in sacrificio prohibatur offerri. dicit
de Christi vita Ludolphus. Cum beata virgo accessit
ad altare cum oblacione tunc in genua humiliter flexeb [illegible]
talia verba protulit. Ecce sancte pater opus puto — modo
et filium tuum eternaliter genitum. et est meum quem — pigs
concepi de spiritu sancto. et peperi virginitate permanente
Vel potuit dicere Illud quod habetur. i. Reg. xxv.
Suscipe oblacionem hanc quam tibi offert ancilla
tua. O pater sancte. o verus deus. Ecce iam offero tibi
filium tuum dilectissimum qui a prophetis. patriar-
chis. angelis. pastoribus et a magis honora-
tus est in innocenti etate. Ecce filius tuus
qui pro mundo deridebitur colaphizabitur denudabitur
conspuetur et crucifigetur. Q. d. O domine ihesu mi
fili dilecte. iam per temetipsum placa iram dei
patris. Et iam facias pacem inter deum et hominem
Meditari potest quis. Quia deus misericordia motus
etc domini venit. Non permanebit spiritus meus
in indignacio mea in homine in eternum. Quia
homo caro est i debilis ad peccandum fragilis ad malum
Recte ergo letabimur ecclesia canit. Suscepimus
deus misericordiam tuam etc. Sequitur. Et ecce in ierusalem
homo erat in Ierusalem iustus et timoratus expectans
consolacionem Israel. Et spiritus sanctus erat in eo. Ut autem
et nos simus digni Christum recipere cor hec debemus
habere pacem, iusticiam, dextrum timorem, castum amorem

Primo. pace. ps. In pace factus est locus eius
Et hoc non mirum cum dicitur. Homo erat in Ierusalem, Ierusalem i. visio.
Secundo iusticia que reddit unicuique quod suum i. pacis
est. ut dicit Tullius. ps. Iusticia et iudicium preparacio
sedis eius. i. per iusticiam et per verum iudicium prepa-
Eo. 2 ratur cor hominis ut deus sedeat in eo. Dicit textus quod Simeon
fuit iustus ut dicitur in textu. Et homo iste erat iustus
Tertio (castum timorem) Bern. Secundo amore et casto
timore quasi duobus brachiis amplectimur Christum
dicit quod Simeon fuit timoratus. ut dicitur in textu. timoratus
Quarto, dictum amorem honestum. Bern. oportet ut ardor
desiderii preveniat eius animam ad quam deus est
venturus. dicit quod beatus S. habuit amorem hone-
stum. Unde dicitur. Et spiritus sanctus erat in eo contra
gratia. Et non manet in eis ubi est immundicia
Sapientie primo. In malivolam animam
non introibit spiritus sapientie. Et addit textus
Et responsum acceperat a spiritu sancto non visurum se mortem
nisi prius videret Christum domini. Legitur in glosis
biblie. Et etiam refert Crisippus in libro de sup-
plemento hebraice veritatis. quod Simeon iste erat
Rabbi i. magister inter Iudeos qui cum Ysaiam inter-
pretaretur. Et ad verbum glosandum venisset. Ecce virgo
concipiet et pariet etc. Et visum est hoc sibi impossi-
bile. Unde dixit. immutabo literam Ysaie. Eo quod
communi vicio Hebreorum tunc vaticinium esset corrup-
tum. Ubi scriptum fuit in hebreo Halma, i.
virgo pro alma sive h. i. per iuvencula vel deleret
hec. Mane autem facto. literas aureas isto sensu

miraculose scripta invenit. Cumque illum
iterum deleto tria vice id factum fuisset, miratus
et stupefactus plenus est sompno et obdormivit. Et
surgens cepit sicut prius verba antea conscripta
reperiat. Stupefactus autem orationi se dedit. Mox quod
responsum a spiritu sancto accepit non visurum se mortem
nisi prius videret Christum domini de virgine natum
Et ita hoc pie meditando postea contemplando
ut dicit Aug. in ser. de Simeon scilicet. Cum
esset multum annosus, ut pote plus quam centum
annorum. dicit doctor in li. de infan. sal. Et foret
spiritu sancto repletus ut plenus, summo desiderio ro-
gabat deum in suis orationibus cum continuis gemi-
tibus pro redemptione generis humani qua expectabat
Et quia responsum acceperat a spiritu sancto non visurum
se mortem nisi prius videret Christum domini. Et propterea
cum gaudio annunciaret patribus in limbum
descendendo post mortem. Hac igitur de maiori
leticia perfusus dulcedine spiritussancti cepit intra
se dicere. O deus abraam quamdiu durabo, quam-
diu veniet illa sacra filii tui Nativitas ut
videam incarnatum Christum. quem complexo ipsum
valeam amplexari et osculari. Ut ego letus mo-
riar. Et patribus gaudium annunciabo in limbo
post mortem. O quamdiu moror in hac vita
heu mihi quia incolatus meus prolongatus est
O misericordissime deus miserere nature humane quamdiu
tandiu in carcere detento, tandiu e celo exclusum

Mitte nunc filium tuum et redime nos in
salutari tuo. Cumque ille oraret. Spiritus sanctus
revelavit ei d(icens). Surge vade cito ad presb
teplum in Iehm. En adest filius dei incarnatus
q tenetur in ulnis matris virginis. Et venit mox
in spu in teplum festinus. servus divino plenus
Et videns divinum splendorem radiantem de facie
xpi et marie. ut dicit Ieron. agnovit hunc fore
Mox quod infusione abundantiam spm sancto cecidit pronus
in terram et adoravit benedicendo deum. Et angeli
Et cum inducerent puerum ihm parentes eius sm
consuetudinem legis pro eo. Et ipse accepit eum
in ulnas suas. Dum impleverit quod a beata virgine
petivit ut concederet sibi filium in ulnas acci-
pere xm. Ecce accipiens glorificat dei filium
dicens. Nunc dimittis servum tuum dne sm v. t. i. p.
O. dicamus. ergo et nos dilectissimi cum ecclesia sancta hoc
sic orate in missa. Perfice in nobis quesumus domine gratiam
tuam qui iusti Simeonis expectationem implesti. ut sicut
ille mortem non videt, priusquam videret xpm mereretur
Ita et nos vitam obtineamus eternam
Per hec autem canticum laudabile Simeon comprehendit

Laudat deum
.1. a pace
2. a salute
3. a lumine
4. a gloria

Laudat deum a pace cum dicit,
Nunc dimittis ser. t. dne. sm v. t. i.
q. d. En dne illum quem fecisti pacem
in celo et in terra iam dimittis
servum tuum in pace

Secundo laudat a salute cum dicit. Quia viderunt

oculi mei salutare tuum, q. d. o Jesu qui es et debes esse via salutis mee iam oculi mei viderunt salutare tuum. Tercio laudat a lumine cum dixit quod parasti ante faciem omnium populorum lumen ad revelacionem gencium, q. d. tu ihesu qui es verum lumen illuminans totum mundum, qui missus es de celo ad revelacionem gencium quia dicit quod tunc iam illud lumen viderunt oculi mei. Quarto a gloria dixit cum vidi gloriam plebis tue israel, verum ihesum qui est gloria omnium electorum et decus plebis tue israel quem deo iam cum brachiis amplexatus sum osculatus sum. Et tunc de secundo

Verbum tercium de famulatu. Verum est quod hoc famulantur beate virgini portantes candelas ardentes in manibus quas quidem candelas reputantur purificationi virginis Marie. Et hoc instituit ecclesia sancta, ac si ita diceret ecclesia. O Maria domina tu non indiges purificacione quia tota splendida es tota pulchra et millesies centies splendidior quam iste candele ita nos similiter rogamus quatenus nostras animas purificare digneris in conspectu dei et in signum huius orat ecclesia d. O s. d. maiestatem tuam suppliciter exoramus ut sicut unigenitus tuus hoc cum carnis nostre substancia in templo est presentatus ita nos facias et purificatis mentibus presentari. O quam secundum signum salutis est sermo beate virginis. Quarto ad probatur scripture

·1· amen. Audite scitote scripture tercio xxiii

2. verba qui me audit non confundetur

·3· exitus si in die iudicii quia astabo

pro eo coram filio meo. Sed peccator potest dicere
Ego timeo quia malus sum quottidie pecco. prava
consuetudine constringor vix damnatorum evadere possum
Contra hoc respondet scriptura que habetur Ecci vi
In omni animo tuo accede ad illam. In novissimis
enim invenies requiem in ea
Nominibus. Maria maris stella dicitur. Sic in mari
positi per stellam diriguntur. Sic omnes homines in hoc
mundo. commissi aquarum diriguntur ad portum salutis
eterne. Bern. super missus est. d. Qui te intelligis
prope in huius seculi profluvio inter procellas. et
tempestates fluctuare ne avertas oculos tuos
a fulgore huius sideris i. marie. Si non vis
obrui procellis. si insurgunt venti temptacionum. respi-
ce hanc stellam. invoca mariam. Si iracundia
aut avaricia. si carnis illecebra naviculam con-
cusserit mentis respice ad mariam. Si cri-
minum immanitate turbatus barathro incipias ab-
sorberi. et desperationis abisso. respice mariam
In periculis. in angustiis orbis mariam cogita
mariam invoca. Ans. O felix maria. Sicut
enim peccator a te aversus. et a te despectus. necesse est
ut intereat. Ita omnis peccator ad te conversus. et a te
respectus impossibile est ut pereat. Et
Exempla multa in scala celi. a dicto [illegible] sibi

De puritate marie virginis

Voluntarie sacrificabo tibi. ps. liii. dicit
Nico. de lira ps.o l. super verbo. sacrificium deo spiritus
contribulatus. Sacrificia in veteri lege non erant
dno deo accepta simpliciter nisi illa que offerebantur
deo ex fide et devocione. Propter quod Gen. iiii. Respe-
xit dns ad abel et ad munera eius. Et dicit ibidem
Nico. de li. Quia deus non respexit ad munera
abel nisi propter bonam voluntatem offerentis. Quia
abel ex bona voluntate obtulit deo sacrificium
Et ideo illud sacrificium erat deo acceptum. Sic ad
propositum. beatissima virgo Maria que ex devocione
singulari quam habuit ad deum obtulit suam virgi-
nitatem ex bona voluntate. Et ideo dns respexit ad munera
eius oblacionem. Pendens itaque beatissima virgo maria
spiritu sancto et eius virginitatis sanctissime oblatio erat dno
deo grata poterit dicere verba prophete. Voluntarie sacrificabo 2e
Iuxta que verba. tua nobis in primo voluntarium
obsequium. Et hoc est quod dixi in verbo. Voluntarie
deo acceptum sacrificium. Et hoc ibi. Sacrificabo
Tercio singulare premium quod est soli deo primo
et creatori suo. / Circa primum est sciendum
voluntarium obsequium. ad docere deinque per mea
informacionem. quod beatissima virgo Maria voluntarie
obtulit se in obsequium dno deo. Et hoc probatur
in hoc. quod proposuerat servare votum virginitatis
in corde ut dicit Augustinus. Et habetur xxvii. q. ii
c. dicit quod beata virgo maria proposuerat se servare
votum virginitatis in corde. licet ad non expressisset.
Et idem habetur in Glossa. Quia beatissima virgo Maria

Non voverat continentiam ore · sed in corde pro-
posuerat virginitatem servare · Et hoc non fecit sine
quod in hoc sciverit se dispositioni divine quia ita di-
xisset in corde · Ego intendo offerre virginitatem deo
et propono eam conservare · nisi me aliter deus revela-
ret · ut · lex Mosaica prohibet · vel parentes cogeret
doctrina inde virginibus · Et vero vovens virginitatem
solempniter · deo revelante potest contrahere matrimonium
Ratio quia tale votum fit sub conditione · Et ant beata
virgo vovens corde observare continentiam commisit se
divine dispositioni · Sana doctrina est carissimi · quod
qui quis vult aliqua bona opera facere · ut nuncium
suscipere · proficiscere · religionem intrare · deo servire
in aliis bonis operibus exercendis · semper totum debet
subicere divine dispositioni · Unde quidam · Omnia in
facto pagere sine parte · debes ponere deus [illegible]
[illegible] · Et iterum · Committe deo facta sua quod disponere
a creat · Hic quia labor vel ne longo tempore duceat
Ad propositum · beata virgo Maria · licet proposuerat
de bona voluntate castitatem servare · tamen illud votum
non confidebat in sua virtute · commisit domino deo · Ergo
recte potuit dicere de se verba Ezechielis · Voluntarie
sacrificabo tibi meam virginitatem · q. d. · O domine deus
in hoc quod tibi corde virginitatem sacrificavi commisso
sit hoc tibi voluntarie · Et istud votum meum
quod tibi corde vovi sub conditione tue voluntatis · habeat igitur
sacratissima domina purificationem in die [illegible] · Si volumus
aliqua bona opera facere committamus ea deinde domino deo
potissimum autem die hodierna tenemur talia
facere · scilicet venerari · contemplari · et capere de
precio deinde venerari purificationem die purificationis Marie
et devota · Sive in minimis sive in maximis divinum
auxilium est implorandum · Quare [illegible] recte illius [illegible]

Unde canit ecclia. presentata veneret priis votis habe
ordo debemus gratulari ad quod nos commovet eccla in 7
misse introitu dum canit. Gaudeamus omnes in dno re
decimus presentatione gaudent angeli. Si enim Natiuitas
marie fuit toti mundo gaudiosa et gratiosa ut canit
eccla. Natiuitas tua dei genitrix virgo gaudium anun=
ciauit vniuerso mundo. Non minus ergo presentatio eius scriptura
debet esse gaudiosa quia illa que est nata illa pro nobis
est dno deo presentata. Triplices homines le=
tabant ipso die presentationis

vel iusti / sancti / peccatores — Primo iusti gaudebat et hoc dicit gaudere
quia hoc presentata est in templo mater omnium
iustorum. Secundo gaudebat sancti quia mea
hodie in templo est presentata que debuit portare in suo
vtero eorum pugilem et liberatorem unde psallebat sancti
in limbo illud canticum luce .i. visitauit et fecit re=
demptionem plebis sue .s. per mariam virginem in mundo natam
et in templo presentatam. Tertio gaudebat et hoc
gaudere dicit peccatores quia per eam omnes peccatores sunt
restituti ad gratiam quam amiserant per peccatum primi
parentis et insuper nunc virgo maria regina
omnium. ut canit eccla. Salue regina misericordie

Tertio debemus expendere totam diem in laudibus 3
et seruiciis marie. Sicut enim ipsa totam vitam ex=
pendit in seruicio dei. Sic nos hodie saltem tamen
totam diem expendere et consumere in seruiciis eius. Et
quia omnibus diebus vite sue seruiuit dno deo vo=
luntarie ideo conuenienter potest dicere illud de se verba
threnorum Voluntarie sacrificabo tibi etc

Verbum Sextum: presentes sermones dicit acceptum 2
sacrificium. Maria virgo sacrificat dno sacrificium

immaculatam sue purissime virginitatis quod sacrificium
ex parte virginitatis sue fuit valde acceptum domino deo
quia beata virgo ultra omnes sanctas virgines habuit triplicem
1 Integram dixi pro quarto sacrificium 2 virginitatem
2 exemplarem virginitatis Marie fuit acceptissimum
3 diffusam domino deo. Et hoc quia beata virgo habuit
virginitatem integram in corpore et anima. Ad quod obser-
vandum commovet nos apostolus 1 Thess. v. Integer
vester spiritus et anima et corpus sine querela in adventu
domini nostri servetur. Quedam enim sunt virgines que
corpus integrum habent a peccatis carnalibus sed animam
et spiritum suum inficiunt per malas cogitationes. Ieronimus
mitte Multe virgines sunt carne sed non spiritu quarum corpus
est integrum anima autem corrupta et tales nullum
premium habent apud deum. Ysidorus de summo bono
Virgo carne et non mente nullum premium habet in repro-
missione. ~~Quedam est~~ sunt Beata autem virgo
fuit integre virginitatis in corpore quia ipsa corpus illiba-
tum servavit. Et fuit integre virginitatis in anima
quia omnem pravum motum malarum cogitationum
a se reiectavit. Et fuit integre virginitatis spiritu
quia numquam a deo per aliquod peccatum divisa fuit
Et quia integerrimam virginitatem habuit vere de
ea potest dici Cant. iv. Tota pulchra es et
decens ut esses integra in conspectu dei mente ut sine
sine peccato saltem mortali. Secundo habuit
virginitatem exemplarem quia eius virginitas sanctissima
data est omnibus virginibus in exemplum. Ambrosius O virgi-
nes sit vobis virginitas Marie descripta

102

tanquam in imagine ex qua veluti in speculo virgi-
nibus resplendet species castitatis. dt frequenter virgitas.
vo eum erat mente et corpore. corde humilis
verbis gravis. animo prudens, loquendi parcior
legendi studiosior, Nullum ledere. Omnibus bene
velle, Maioribus assurgere. equalibus non invidere
iactantiam fugere. Quis secuti sunt dt risum eius
nunquam viderunt. nunquam eam vanam ornatam
neque mutosa, nunquam levem aut iocosam

Quando Maria laesit parentem
fastidivit humiles
derisit debilem
vitavit inopem
q. d. nunquam

Ipsa enim est vere virginum quae eis gratiam dedit
et eius dominum post reddidit. gentibusque fide, virtutis fi-
nem (vite ordinem, moribusque disciplinam. Et ideo b. vero
primatum sibi inter omnes virgines vendicat. et prepen-
dens dad. spiritu sancto afflatus, ps. xliiij. Offerentur
regi virgines, sed post eam. O beatissima virgo
maria; in tua laude omnes virgines ancille regales
humiles ora pro nobis (possumus enim teneri castissime
virgini dicere verba Gregorij. Ecce exaltata es
super choros angelorum intercede pro nobis ad deum etc. In
Tercio beata virgo maria habuit virginitatem tristitiam
quam in aliis sanctis et sanctabus castitatis suffudit
Et vos dt de lucis sermone de beata virgine, quam tempt
Ego me plene dilectam, Licet beata virgo fuit plena
tima tamen a nullo potuit compensari. Tale virginitate

Beata Barbara
Margareta Non habuit
Agnes quia
Maxcimo
Olibrino
perfecti filius dei
virginitatem contempsit

Sed d. Quare nullus Mariam concupivit respondetur propter tria
Primo quia ita se habuit in moribus verbis et factis quod nulli
dabat occasionem peccandi, sed cor cuiuslibet hominis ~~[illegible]~~ ad se
ipsam inspicientis movebat ad devotionem. Secundo quia
tanta claritas de eius facie apparebat quod homines in ad:
Exm mirationem inducebat. Et hoc patet per talem rem quod potest
legi in promptuario exemplorum exemplo lxxix. Fuit quidam
clericus parisiensis beate virgini Marie devotus multum
qui valde ardenter cupiebat videre pulchritudinem Marie
Post preces multas apparuit ei angelus dicens. domina
mea Maria misit me ad te dicens. Dico quod exaudivit
orationem tuam et apparere vult tibi sicut eam rogasti
sed si eam videbis pre nimia pulchritudine et claritate
excecaberis. Hoc audiens clericus libenter et cum gaudio
acceptavit. Tunc disparente angelo cepit revolvere
inter se dicens. Quid ego faciam postquam oculos amisero
iam non ero posse scribere. Et victum nescio quo debeam
acquirere. Etiam cum sim luminibus orbatus oportebit me
esse mendicum. Et ita hoc eo recogitante dixit. Ecce
quid faciam unum tamen oculum aperiam et alium con:
tegam. Et si mihi uno oculus cadet aliquis ultimus
mihi remanebit. Adveniente hora apparuit ei
beata virgo dicens. Ecce ego virgo Maria quam tu diu
videre affectasti. Ipse clericus admiratus eius pul-
chritudinem cum tamen uno oculo respexisset, Et cum
voluit alium oculum aperire subito disparuit beata
virgo. Tunc uno oculo orbatus cepit redarguere
se ipsum dicens. Heu me miserum quare unum oculum
clausi, utinam totus cecus fuisse ut eam plenius

vidissem. Et iterum cum diu orasset ut eam secundo
videret. Quia videbat sibi quod pro desiderio videndi
eius tante pulcritudinis oculos mortis exponeret
Interim apparuit ei angelus dicens: Mandat tibi
domina ut prepares te quia tibi apparebit si tu vis
privari altero oculo. At ille: Domine etsi mille
oculos haberem optarem eis competenter privari dummodo
pulcritudinem eius faciei possem videre prefate
Cui angelus: Mandat tibi domina quod videbis eam. Et
superstitem oculum non amittes sed per eius graciam recu-
perabis amissum. Et iterum cum ei apparet
gloriosa virgo Maria illo oculo sano eius claritatem
recepit. Et in alio oculo quem perdiderat sanitatem
plenariam recepit. Et tamen laudabilem vitam
finiens animam deo gratias reddidit et per merita beate
virginis salvata est. Ecce patet quod claritas in vultu
beate virginis nimia renitebat. Tercia vero
gracie nulla inordinate germinavit eam quod deus dedit
tantam graciam omnibus eam intuentibus ut ad nullum
malum inordinate moverentur sed ad omne bonum
Unde quidam. Iam vocaris formosa rosa tu can-
dida lilia. tu vultu vincis et astra tuo
O pulcerrima virgo Maria te humiliter rogamus
ut in die iudicii tuam benedictam faciem ne avertas a nobis
sed dum steteris in conspectu dei recordare ut
loquaris pro nobis bona. Et ut per tuum interventum
avertat indignacionem suam a nobis. Et tunc de sexto
Verbum tercium. primus sermo de singulare

patrocinium anima hec bta vgo in templo salomonis presen-
tata et ab hodierno die dno deo in servicium eius ma-
ncipata ideo dns deus est factus ei singularis patronus
et eius gubernator dixi in principio thematis de ea
voluntarie sacrificabo tibi, q. d. a die hodierna
qua sum presentata per parentes meos anna et joachim
tibi dne deus plasmator sacrificabo meam animam
et corpus in hostia laudis, presentata est autem bta
vgo maria ter; primo ante partum in triennio, secundo
post partum in puerperio, tertio post mortem in celi palacio
dixi primo quod bta vgo est presentata in templum salomonis in tri-
ennio. legitur enim in aurea legenda quod felices parentes
bte vgis joachim et anna ambo iusti et timorati
cum in matrimonio commorantes prolem non haberent, devotis-
sime deum oraverunt pro suscipienda sobole rogaverunt et
vota fecerunt, quod illam servicio dei mancipare omnino
vellent. Tandem venit angelus de celo a deo missus ipsis
consolationem nunciat, eorum preces exauditas, eis quam
felicem prolem scilicet filiam promisit, nomine maria, futu-
ram genitricem dei fieri debere. Felices igitur illi gene-
rosi parentes divinam promissionem pacienter et hilariter
in bona spe expectabant. Itaque demum nobilem in-
sobolem. illam filiam felicem promissam, nomine mariam, in
voto sanctificatam peperit. Quam anna cum eius studio
honorifice educaverunt usque ad tempus ablactationis. Ergo
oremus btam annam matrem marie invocemus devote
ut meritis suis maria filia sua nobis placari
dignetur, ut ipsa xpm dnm filium suum pro nobis
exoret, ut nobis peccata dimittet, Unde quidam
dicit Si vis habere a deo auxilium fuge ad sancte anne
presidium

Completo ig(itur) p(ost)q(uam) triennio ablactac(i)o(n)is t(em)p(o)re s(an)c(t)i paren(tes)
b(ea)n(e)d(i)ctam filiam ambo ad t(em)plum p(rese)ntaverunt cum obla(ti)o-
nib(us)q(ue). Cum aut(em) an(te) t(em)plum venit ubi p(er) xv gradus
asc(en)sus ad t(em)plum fuit. Ipsa sola sine adiutorio alicuius
hominis ita ascendit et velociter Mos gradus ascendit. ac si
iam esset p(er)fecte etatis. non respiciens s(ed) humiliter ...
Et ut dicit Epiphanius grecus. Stupentib(us) cunctis q(ui) ad-
erant. ad arcam sine adiutorio alior(um) venit scripturam
d(omi)ni ... Et ut ait mag(iste)r in speculo historiali
Et parentes ... facto sacrificio s(ecundu)m more(m) legis et voto
suo iam expleto. filiam suam int(er) septa t(em)pli cum aliis
v(ir)ginib(us) ibidem in dei s(er)vicio educandam dimiserunt
Et ipsi p(ost)q(uam) gr(ati)as deo reddidissent in domum suam reversi s(un)t
p(ost)q(uam) ... parentes de b(ea)n(e)d(i)cta more parentum fecerunt
... parentes quos ... ad dei cultum et fa-
... mulatum ... si negligentes fuerint
arguet eos d(omi)n(u)s de culpa. videlicet de Heli in veteri lege
... Corruit de sella t(em)pli veniente nouella
... dixi q(uod) p(rese)ntata est v(ir)go b(ea)ta in t(em)plo p(ro)pter
scripturam in principio de q(u)o luce ... postq(uam) impleti
s(un)t dies purgac(i)o(n)is Marie s(ecundu)m legem Moysi tulerunt
illum in Ierusalem ut sisterent eum d(omi)no
Tercio p(rese)ntata est v(ir)go Maria p(ost) mortem ... in
palacium ... tanq(uam) sponsam decorat ... me
corona et indumento iusticie circumdedit me
de hac p(rese)ntac(i)o(n)e ... ecclesia
gauisa fuit. Vn(de) Gregorius ... est ma-
na in celo gaudet ... angelor(um). hac
trib(us) p(rese)ntac(i)o(n)ib(us) b(ea)ta v(ir)go p(ro) n(ost)ra salute ...

Sic et nos Marie puritate demus sacrificare primitus
ei omnibus diebus nostris. Ad sacrificandum autem nostra opera
bona et premia beate Marie inducunt nos tria
1. dilectorum amicitias   Primo dixi ut omnia opera nostra
2. miseriarum exauditas   putaremus beate M. adducunt
3. vite ubertas   nos peccatorum amicitias. Unde Bern.
Si propter peccatum proprium incipias [illegible] absorberi
Mariam cogita. Sed dicis a dolore non possum propter peccatum agg-
ravationem mala conscientie non possum recurrere ad beatam virginem
Audi Bern. devotum. Semper Mariam cogita semper Mariam
invoca. Ipsam cogitans non errabis. Et dicit. Non recedat
Maria ab ore non recedat a corde etc. Secundo ut offe-
ramus nostra opera bona beate virgini adhuc allicit nos peccatorum
exauditas. Unde in vitis patrum beate virgini pro salute sua
et illi qui desperabat de peccato suo. Sic legitur de quodam quod
cum esset devotus beate virgini et multa enormia crimina com-
misisset tandem intravit coram imagine beate virginis ait. O domina
sancta [illegible] invanum laborare quod cum sim peccator ma-
ximus scio quod me non exaudies sed contemnis me cum
damnatis reputas nec [illegible] posse adiuvare. Cumque
hec [illegible] ab imagine et recessit desperatus. Statim
imago beate virginis Marie locuta est et ait. Confide in
me quia si tu esses in medio inferni damnatorum valerem
tui misereri. Nihil enim est quod in filius possit denegare
Ille ergo confortatus veniam petiit. Et [illegible]
[illegible] b. v. servivit. Et vita [illegible] finivit salubriter
Tertio ut offeramus nostra opera b. v. adducunt nos
ad hoc vite ubertas. Aug. 3. [illegible] ma. dicit
[illegible] ad te gratia impetrata est ut oret. Sic [illegible]
[illegible] est ut intercedat. Ergo sicut b. virgo
voluntarie sacrificavit semper deo sic et nos volunta-
rie deo [illegible] in sacrificium sue dignitatis puritate pre-
[illegible] et nos impetret in presenti gratiam dei et in futuro
gloriam sempiternam. Quod gratiam nobis concedat deus etc.

Correctio sacerdotis 1563

Dilecte et Charissime frater quia
tu aliquando contingit offendere divi-
nam clementiam peniteat vos scili-
cet doleatis puro ac sincero corde
preterita peccata plangendo et a fu-
turis pro viribus quantum poteritis ca-
venendo, habendo firmum et bo-
num propositum emendandi vitam suam
attendentes vestrum statum et digni-
tatem vestram excellentissimam a
deo collatam facitis ea que statum
attinent vestrum ut sic prelatae
ceterorum statibus dignitate ista
sicut prelatae mores et vita vestra
sic luceat coram hominibus vestra opera vestra
bona coram hominibus ut videntes ea
glorificent deum et exemplo vestro ad
meliora provocentur. Memineritis
nos esse mortales et scietis ra-
tionem die Iudicii de factis
reddituri. Caveatis nobis prox

Eze: A potatione nimia ab ebrietate
ista que est fons om̄ et radix vicior(um)
44: Audiat dominum in Ezechiele precipientem
vinum (inquit) nō bibet sacerdos qn̄
ingressus fuerit in atrium interius. Sed
aliter nos Christus docuit Luc: 21 Atten:
dite vobis inquit ne forte grauentur corda
vestra in ebrietate et crapula et cu-
Isa: ris huius seculi. Castum vero oportet
:lij. esse sacerdotem. Nam quod si illis precise
dictum est Mundamini qui fertis vasa
domini quanto magis nobis conuenit
mundiciem qui gerimus nō solum vasa domini
sed vero ipsum dominum contingere et contractare
manibus et ore suscepimus. Tam igitur
necesse quam corpus nostrum castum sit qui
Ad Ti: ad huiusmodi ministerium se nouerit
2: electum Paulus vero ad Titum scri-
bens hortatur nos ut abnegemus
om̄em impietatem et secularia desi-
deria sobrie et iuste viuamus in hoc
seculo nec dabis ullam occasionem

Oportet enim sacerdotem ut sine
offensa viuat qui pro offensis
aliorum interpellat. Itaque boni
et Charissimi fratres caueatis uobis
que sunt nociua et studiose au-
tem caueatis correctionem uero
maiori sagacitati committo. Et
ut sollicite caueatis in confessione
facta corrigere sic scias corrigite
Augu[stinus] semetipsum. Maior est enim correctio
iiij proxima quam aliena qui si ipsum
corrigit non est corrigendus. Et
si nos ipsi iudicaremus non iudi-
caremur. Ideo dolebit dilec-
tis [illegible] de peccatis
confessis firmum propositum statim
Viuo uel uitam emendare suam si per-
fecerit. Viuo ego dicit dominus
Ego Nolo mortem peccatoris sed ut magis
Ezechi. [illegible] conuertatur et viuat.
33.

Orō pro confessionē

Parce mihi domine confitenti, parce supplicanti, Audi deum clamantem, Respice penitentem Suscipe revertentem Jhesu miserator miserorum miserere mihi indigno misero pecca:tori. Et perdonare me digne:ris quo perdonasti latronem tecum crucifixum Amen

Oratio dnica polonico sermone.

Oycze nasz ktorys iesth wniebijs
Swiecz sie ijmie twe. Przydz krole-
stwo twe. Badz wolia twa iako
wniebije tak y na ziemij. Daij
nā dzissiā, chleb powszedniij. y
odpusc nā nasze winij iako y
mij odpusczamij naszim winnijm
A nie wodz nas na pokussij,
ale nas zbaw od zlego Amen.

Salutatio Btē Marie Virginis

Zdrowas panno Maria laskij
bozej pelna pan bog z tobą. Bo-
goslawionas tij miedzi niewiasta-
mij, y bogoslawion owoc zywota
twego Jesus Christus.

Vndecim Articuli fidej

Wierze wboga Oicza wszechmoga-
czego stworzicziela nyeba y zie-
mye y w Jesu Crista syna iego
yedynego pana naszego. ktory
sie poczal ~~duch~~ duchem swie-
tym. Narodził sie z dziewicze
panny Maryei, vczierpiał pod
pontskym pilatem vkrzizo-
wan vmarl. y pogrzebyon sta-
pil do piekla trzeciego dnia
zmartwinstal wstapil Na nye-
byossa siedzi na prawicze boga Oicza
wszechmogacego. s tad ma
przysc sadzic zywe y marthwe.
Vyerze wducha swiantego. swie-
thy koscziol chrzescziyanski. swye-
thich obczowanie grzechow odpu-

szczęście A po śmierci wieczny żywot. Am. 108

Confessio generalis

Ja grzeszny człowiek spowiadam się panu bogu wszechmogącemu Pannie Maryjej. świętemu Piotrowi świętemu Pawłowi y wszytkim świętym mojich wszytkich grzechow czom bie (?) ich dopuścił od mego rozumu wzięcia od poslednej spowiedzi aż do dzisiejszego dnia czego mi żal tego się spowiadam Daję się winien panu bogu wsz. De .7. pctis mortalibus y zgich przyczyn. De Superbia. Avaritia

Luxuria Ira Gula Inuidia Ac-
cidia. Czego mij zal czego sie spo:

Dayę sie winną panu bogu
wszechmogącemu Oc .5. sensibus
mego grzesznego ciala Oc vi-
su. Auditu. Gustu. Odoratu.
tactu mego grzesznego ciala
czego mij zal. etc.

Dayę sie winną Oc .10. praecep-
torum. A na wyzszy ze dwoyga
zem panaboga niemilowal ze
wszistkiego sierca mego ze z
wszistkiey duszey mey A bli-
zniego swego yako sam sobye.
Czego mij zal czego sie spowiada

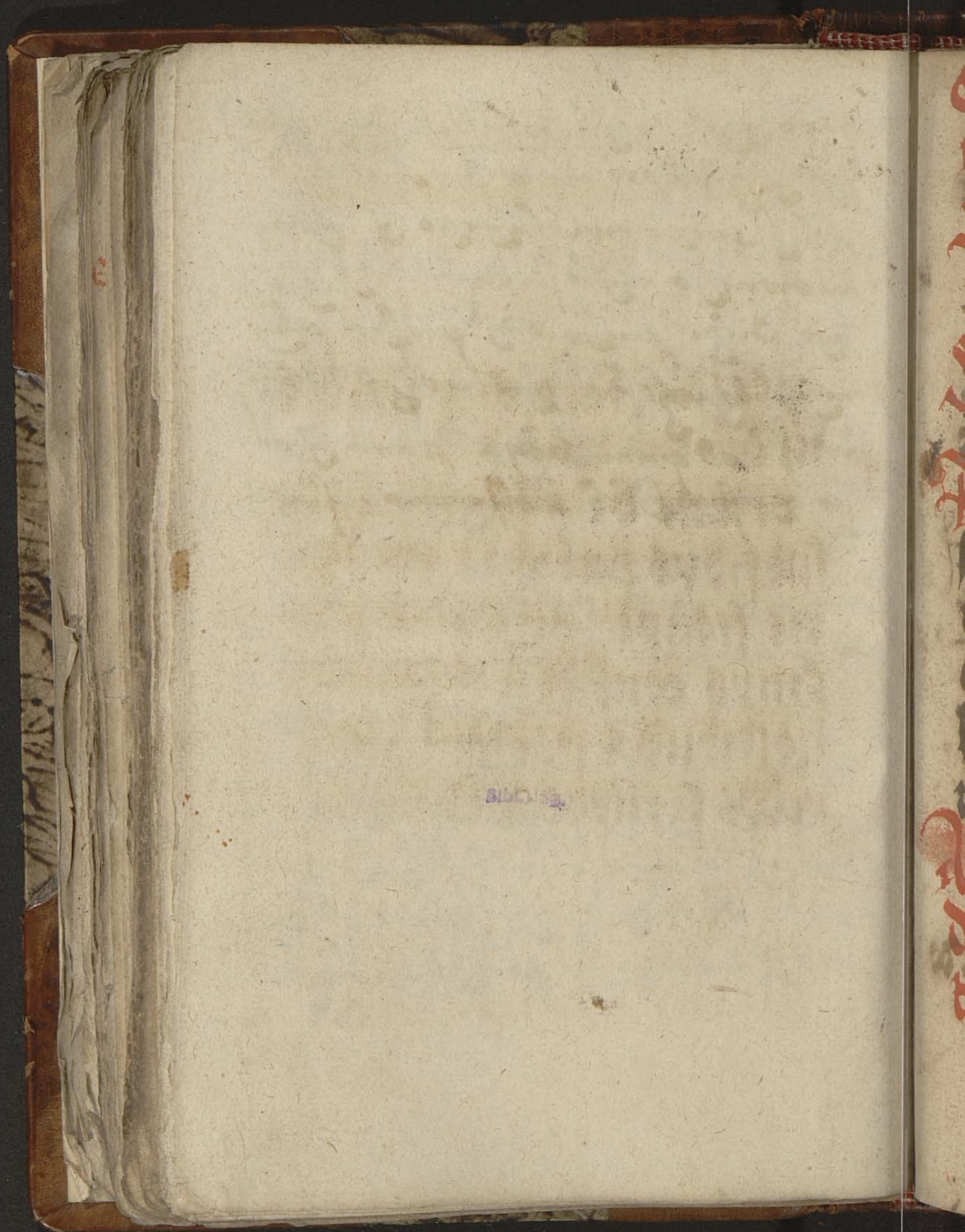
Daye ſie wſſech winien panu bogu wſſi:
De .1. opibus mie. yzem nyeczi
nyl vczinku przemozenia nygo.
yzem nie mozczego nie nawiedzil
Łaknączego nie nakarmyl. pra
gnączego nie napoyl. y thego nye
vybawil. Nagiego nye przyodzial
Thulaiączego w dom nye przyial
Vmarlego do grobu nye dopro:
wadzil thego nye zal etc.

Daye ſie winien panu bogu wſſechmo.
De .9. peccatis alienis. yzem poſ
ſzechal rozmaythy ſtan yako ſtan
duchowny. Malzenſky. Zakonny.
czi wdowy. panyenſky. Swiecky
y vmarlym thez nye przepuſzczal
A mogiel zieſlich grzechow.

do siebie nie mogłem baczycz.

Daje sie winnym pospolicie ze
wszistkich grzechow moich s
smiertelnich powszednich jawnych
tajemnych y s tych wszistkich
ktorich sobie za grzech nie ma Any
sie ich spowiadacz umijem skto-
rych ze ja grzeszny nie mogę dać
słusznej liczby pa(nu) bogu wszechmo-
gączemu. Ale sie uciekam do-
ciebie przenaswietszej matkij.
I prosze ciebie na pomoc panny
Maryei ze wszistkimi swietemi-
my. Aby sie ona raczyła przyczy-
nic za mna grzesznym do Boga.
Oicza wszechmogączego Aby mie

nie racził sięzić wedlug wyszkich grzechow moich, Ale we:
dlug swego wielkiego y nieoy:
mownego miłosierdzia. Jeżeli
byś Oycże duchowny prosze aby
mię rozgrzeszył thą moczą ktorą
masz od pana boga daną y od:
swich starszich polożoną. finis

Dominicis diebus su-
per Salue ante cir-
cuitum versus

Speciosa facta es et suauis
in delicijs tuis s d Oro

Protege dn̄e fideles tuos
sub subsidijs pacis. Et bte ma-
rie semper virginis pro-
cinijs confidentes a cunctis
hostibus et periculis nos
redde securos. per xpm

Ad circuitū diebus
dominicis a festo trini-
tatis vsq; ad pascha

Asperges me dn̄e ysopo et mundabor lauabis me et super niuē dealbabor V

Ostende nobis dn̄e misericordiam tuā et salu Oro

Presta nob quesumus dn̄e per hanc aque aspersionem sanitatem mentis et corporis tutellā salutis securitatem spei corroboracionē fidei fructu charitatis hic et in eterna secula seculorū Am

Post circuitū dieb dominicis in stacione

V Bti qui habitant in domo tua domine In Oro

112

Exaudi nos domine sancte pater omnipotens eterne deus. et mittere digneris sanctum angelum tuum de celis. qui custodiat foveat protegat visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per christum dominum nostrum. Amen.

Collecta de beata virgine in adventu

Deus qui de beate Marie virginis utero verbum tuum angelo annunciante carnem suscipere voluisti. presta supplicibus tuis ut qui vere eam genitricem credi-

eius apud te intercessio-
nibus adiuuemur. Per d
Alia Collecta in ad-
uentu Versus
Ecce ancilla domini Oro
Graciam tuam quesumus
domine mentibus nostris infun-
de. ut qui angelo nunctian-
te. christi filii tui incarnaci-
onem cognouimus per passi-
onem eius et crucem ad resu-
rectionis gloriam perducamur. P
A festo Natiuitatis
christi usque ad festum Pu-
rificacionis Marie V
Post partum virgo inuiolata

permansisti dei genitrix. Oratio

Deus qui salutis eterne beate Marie virginitate fecunda humano generi premia prestitisti: tribue quesumus ut ipsam pro nobis intercedere senciamus per quam meruimus auctorem vite suscipere Christum dominum nostrum Amen

In Quadragesima ad processionem ferialibus diebus Versus

Peccavimus domine cum patribus nostris. Iniuste egimus. Oracio

Parce domine parce populo tuo ut dignis flagellacio

nibus castigatus in
tua miseracione respiret per

In Quadragesima
usque ad dominicam de
passione Versus

Ora pro nobis sancta dei
genitrix ut digni Oratio

Concede misericors deus
fragilitati nostre presidium
ut qui sancte dei genitricis
virginis Marie memo-
riam agimus interce-
ssionibus eius auxilio
a nostris iniquitatibus re-
surgamus per eundem

Pro pace Versus

Fiat pax in virtute Oro 114

Deus a quo scta desideria recta consilia et iusta sut opa. Da servis tuis illa quam mundus non pt dare pacem ut et corda nra mandatis tuis dedita et hostium sublata formidine tempa sint tua protectione tranquilla p xp

Dominica in passione

Versus In omni tribulacione et angustia nra Oro

Interveniat pro nob quesumus due Jesu xpe nunc et in hora mortis nre apud tuam clemencia gloriosa virgo Ma

via cuius sacratissimā
animā in hora venerande
passionis tue gladius do-
loris pertransivit. Qui vi-
vis et regnas deus per omnia

**Tempore paschali
ad aque aspersionem**

Vidi aquā egredientem
de templo. **Versus** Dne
apud te est fons vite al-
leluya. Et in [illegible] **Oratio**
Concede quis omps deus ut
qui festa paschalia venera-
do agimus. celestibus desi-
deriis accensi. fontem vite
sitiamus. Xpm dnm nrm.

In die Penthecostes

V Dñe apud te est fons vite Alla. Et Oracio

Concede quis omips deus ut qui solempnitatē dom̄ sancti spūs colimus, celestibus desiderys accensi fontē vite sitiamus xpm̄, dum̄ nr̄m

Tempore paschali pl Regina celi Versus

Letare virgo Maria. Alla

Collecta Deus qui p resurrectionem unigeniti filij tui dn̄i nr̄i Jesu xpi. famuliam tua letificare dignat⁹

es pta quis ut p vene
rabile eius genitrice vir
gine Mariam resurrectio
nis glam et eterne capi
amus gaudia vite p eu

Alia oro de resurrecti
one dni xpi Speciosa
fcta es Alleluia

Oracio Presta nobis
omps pr et precipue in
hec festa paschalia fily
tui solemnia geminata
dei genitricis vgis Marie
memoria que astitit vulne
rata in cruce pendenti et
nunc astat regina a dextris

in celo regnanti christo 116
Dño nostro Am̄

De scta cruce V̄l

Adoram9 te xp̄e ect Orēo

Perpetua nos quis dñe
pace custodi quos per li
gnū scte crucis redime
dignatus es p xp̄m D

Mei
Duska

Introductio Mulieris post partū

Primo dicat psalmū
Deus misereatur nri & bndicat no:
bis illuminet vultu suū sup nos
& misereatur nri. Ut Cognoscam̄
in terra viā tuā in oībꝫ gētibꝫ
salutare tuū Confiteātur tibi
populi deus. cōfiteantur ti pli
omnes Letentur & exultet gēn
Qm̄ iudicas populos in eqtate
et gentes in tra dirigē Confi:
teantur ti populi deus cōfiteān
tur ti populi omnes terra dedit
fructū suū Benedicat nos deꝰ
deus nr et benedicat nos deꝰ
et metuāt eū oēs fines terre
Gloria pri ꝛc Sicut erat, ky^on

Crie on kyon. pr nr. Ave maria.
Et nos inducas in tentationem. V
Salvam fac ancillam tuam dne deus
meus sperantem in te V Mitte
ei auxilium de sancto et de syon
tuere eam Esto ei dne turris
fortitudinis a facie inimici
post partum virgo inviolata
permansisti dei genitrix inter-
cede pro nobis Dne exaudi
orationem meam et Dns vobiscum.

Oremus

Omnipotens sempiterne deus
pater dni nri Jesu christi qui eius
filium tuum unigenitum una
cum matre sua . scilicet virgine ma-
ria post partum quadraginta

dierū in tēplo p̄sentata bndixi
sti bn + dicere digneris et
hanc famulā tuā ti post par
tū purificadā dno deo nro
ad tēplum sctum tuum causa pu
rificandi ~~purificata~~ p̄sentata
et concede propicius ut sicut
ea per xrum offerri introducitur
in tēplum hoc terrenum sic post
finem hī9 vitē p̄senti celesti
mereatur habere introitū per
eundem xrum dnm nostrū
Hic aspergat aquā
Dans ei stolā ad manū
Ingredere in tēplum bndicti dni
dei tui ut habeas partē cum

sanctis et electis tuis et viuas in
secula seculorum Amen Et da hono
rem omnipotenti deo qui dedit
tibi fecunditatem prolis tue. In
nomine patris et filij et spiritus sancti Amen

Introductio Mulieris post Copulam

Ad te leuaui oculos meos qui ha:
bitat in celis Ecce sicut oculi ser:
uorum in manibus dominorum suorum
Sic oculi ancille in manibus domine
sue Ita oculi nostri ad dominum
deum nostrum donec misereatur nostri
Miserere nostri domine miserere nostri
quia multum repleti sumus despectione
Quia multum est repleta anima
nostra obprobrium habundantibus

et despectio plebis. Gloria pri.
sicut erat. kyrieleison Christeleison kyrieleison
Pater noster Ave maria. Et ne nos.
Salvam fac ancillam tuam deus meus
sperantem in te. Mitte ei auxi
lium de sancto et de syon tuere
eam. Esto domine turris forti
tudinis a facie inimici.
Domine exaudi orationem meam
et clamor meus ad te veniat.
Dominus vobiscum. Oro
Famulam tuam quaesumus domine ad te re:
fugientem paterna pietate re:
spicere digneris. ut que tue gratie
et maiestatis flagella formidat
de tua mereatur venia gratu
lari, per dominum nostrum in
troducaris. In nomine pa. + tris

et fi + lij et spi + ri tus 120
sctī et scta maria cū oībꝫ sctīs
intercedere dignetur pro remissione
oīm pctorū tuorū
Dando ei stolā
In gredere in tēplum bndicti ꝑi
tus et da honorē deo oīpotēti
q dedit tibi coniugiū ut habeas
partē cū sctīs et electis dei
in celis et evitabis in scla sclorū
Amē

Matthe

Comclinium

Simon Joannes

Smelom In nomine

In nomine

mellum domyes

Deum

Simon uitunia

Colon Dicolon

Super salutem

Sartoriens

Templum hoc

Ssanctum

Sanc

Versiculi et Orones 121

Ad suffragia,

De S Spu

Emitte spum tuu et Creabunt,

De S Cruce

Adoramus te chre & bndicimus ti,

De Bta Virgine

Speciosa fcta es et suavis,

De Apostolis

In oem terra exivit sonus eoru

De S Stanislao

Gloria & honore Coronasti eu dne,

De S Adalberto

posuisti dne super Caput eius,

De S Floriano

Magna est gloria eius in sa
lutari suo, De S Venceslao

Corona aurea super Caput eius

In conspectu Angeloru psalam ti Dne,

De S Hedwigi

Diffusa e gra in labijs tuis

Pro Rege

8 Dne saluu fac rege nostrum

Contra paganos

9 Exurgat deus et dissipentur inimici eius

Pro Serenitate

10 Dominus dabit benignitate

Pro pace

11 Fiat pax in virtute tua

De omibus Sanctis

12 Gaudete iusti in dno Alla, vel

Letamini in dno & exultate iusti

13 Dne Exaudi Oronem mea

Dnus vobiscum Oremus

2 Deus q pro nobis filiu tuu crucis pa
tibulu subire voluisti, ut inimici a
nobis expelleres ptatem: Concede no
bis famulis tuis, ut resurrectionis
gram consequamur.

De S Spiritu oro

Deus qui Corda fideliu scti
spus illustratioe docuisti, da
nobis qms, in eodem spu recta
sapere, et de eius sp consolatioe
gaudere ALIA D.S.S.

Deus qui apostolis tuis dedisti
sctum spum. Concede plebi tue
pie petitionis effectu, vt quibus
dedisti fidem largiaris et Pace

DE S CRUCE

Perpetua nos dne qms pace custo
di; quos per lignu scte Crucis
redimere Dignatus es: ALIA:

Adesto nobis dne deus nr, vt quos
scte Crucis, Letare fecisti honore
eius quoq perpetuis deffendi subsidijs

DE B. VIRGINE

Protege dne fideles tuos subsidijs

patris, et bte Marie sp virginis patrocinijs confitentes, a cunctis hostibus, et periculis nos redde securos.

ALIA ORO

Adiuuet nos dne qms, bte marie sp virginis intercessio veneranda, et a cunctis periculis absolutos, in tua faciat pace gaudentes

DE APOSTOLIS

Protege dne populu tuu et apostolorum tuorum petri & pauli et aliorum Apostolorum, patrocinio confidentem, perpetua deffensione Conserua

DE S STANISLAO

5 Populu tuu qms dne intercedente bto stanislao, glorioso mre tuo atqz Pontifice, virgine tue virtutis potenter deffende, et tue maiestatis, irreuerberato mentis radio glorianter intueri Concede

DE. S: ADALBERTO

Tuam nobis indulgentiā qms. Dne, beatus Adalbertus Episcops et martir imploret ut bnficia desiderata concedas.

DE S: FLORIA:

Deus qui nos annuā bti floriani martiris tui gloriose passionis solemnitate letificas, soluta pietatis tue largitate concede benignus, ut cuius famosū victorie triumphū pio amore veneramur in terris, Societatis eius leticiā adipisci te largiente mereamur in cælis

DE S: VENCESLA:

Deus qui bti venceslai nobilitatez in meliorem mutasti dignitatem et eū per Martirij palmā, ad cælestem perduxisti gloriā eius precibus nos qms. ab omni adversitate libera, et eterne btitudinis concede perfrui Gloria

DE SCTA HEDVIGI

glie

Deus grã dator et venie. ianuã
nobis aperi tue pietatis, et presta
ut qui manentem civitatem hic non
habemus ad futurã: quã querimus
interveniente bte Hedwigis suffra:
gio perducamur

PRO REGE

9 Quesumus omnipotens deus, ut
famulus tuus rex nr. qui in tua mi:
seratione suscepit regni gubernacula
virtutum etiam omnium a te percipiat in:
crementa quibus decenter ornatus vici:
orum ______ monstra devitare, et
hostes superare, et ad te qui via ve:
ritas et vita es gratiosus: valeat
pervenire.

CONTRA PAGANOS

10 Omnipotens sempiterne deus. in cu:
ius manu sunt omnium potestates &
omnia iura regnorum respice in auxiliu
christianorum, ut gentes paganorum
qui in sua feritate confidunt, dex:

tera tuæ potentiæ conterrantur

PRO SERENITATE

Ad te nos dne clamantes exaudi, Et aeris serenitatē nobis tribue supplicantibus, ut qui iuste pro pctis nris affligimur, misericordia tua preueniente clemētiā sentiamꝰ

PRO PACE

Deus auctor pacꝭ et amator. qui noscere uiuere, cui seruire regnare est protege ab omnibus impugnationibus supplices tuos. ut qui in deffensione tua confidimus nullius hostilitatis arma timeamus

DE OMNIBUS SCTIS

Omnipotēs sempiterne deus qui nos omniū sctorum tuorū merita, sub una tribuisti celebritate uenerari, qms, ut desideratā nob tuæ propitiationis abūdātiā multiplicatꝭ intercessoribus largiaris per eundem. Christū. d. nrū.

De Bt̃a virgine tp̃e pascha:

3 Prosit nobis q̃ms ōps pater. et pre-
cipue inter hec festa paschalia
filij tui solennia, continuata dei
genitricis virginis Marie memo-
ria, que astitit vulnerata cha-
ritate in Cruce pendenti, et asta-
nūt regina a dextris in cœlo regnã-
ti, per eundem dn̄um nr̃um

DE. S. MARCO

Deus qui b̃tum Marcū Euãgelistã
tuū, euangelice predicationis g̃lia
sublimasti, tribue q̃ms; eius nos
semper eruditione proficere et orõ-
ne deffende

PRO pluuia

11 Deus in quo viuimus mouemur, et
sumus, pluuiã nobis tribue cogru-
entem. vt p̃sentibus subsidijs suf-
ficient adiuti. Sempiterna fidu-
cialius appetamus

De omnibus sctis t[em]p[or]e paschali. Oro.

Chrianam q[uaesu]m[u]s d[omi]ne, propitius re:
spice plebem. et quam paschalib[us]
dignatus es renouare misterijs;
intercedentibus: omnib[us] s[an]ctis tuis/a
temporalibus culpis dignant[er] ab:
solue, per Chr[istu]m d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m.

feria Quarta Rogationum

Clamantium ad te q[uaesu]m[u]s d[omi]ne p[re]ces
dignant[er] exaudi, ut sicut Niniui:
tis in afflictione positis peperci:
sti Ita et nobis in p[rese]nti tribula:
tione succurre. Alia.

Deus qui culpa offenderis, penite:
tia placaris, preces populi tui supli:
cantis propitius respice. et fla:
gella tue Iracundie que pro pec:
catis n[ost]ris meremur auerte per
Eundem d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m.

Feria sexta Rogationum

Conserua dne populum tuum: et ab omnibus quas meretur, aduersitatibus redde securum. vt tranquillitate percepta deuota tibi Mente deseruiat. Alia. Afflictionem qs. familie tue qms dne intende placatus, vt indulta venia peccatorum de tuis sp beneficiis gloriemur

Feria Tercia Rogationum

12 Ab omnibus nos qms dne peccatis propitiatus absolue vt percepta venia peccatorum, liberis tibi mentibus seruiamus Alia. Oro

Presta. qs. dne populo tuo consolationis auxilium et diuturnis calamitatibus laborantem, propicius respirare concede

Pro Concordia Orō ·

Deus largitor pacis . et verus cha:
ritatis amator . da servis tuis sa:
nā et inviolabilem fidei cōcordiā
ut ab omnibus q̄ nos pulsant ad
versitatibus atq; vexationibus libe:
remur. Tempore Colloquij Sino:
di. Oro. Infunde qs dne.
famulis tuis spūm veritatis et
pacis . ut q̄ ti placita sūt to:
to corde cognoscant, et agnita
tota virtute sectentur.

De . S. fabiano & Sebastiaō
Vers. Letamini in dno &c
Infirmitatem nram ōps deus propi:
tius respice. et qr pondus proprie
actionis nos gravat: bti fabiani
martyris tui atq; pontificis int
cessio ~~nos~~ gloriosa nos ptegat

De Sebastiano . Oro.

Deus qui btum sebastianum martirem tuum virtute constantie in passione roborasti. ex eius imitacione nobis tribue. pro amore tuo prospera mundi despicere et nulla eius aduersa formidare

De sancto francisco

4 Ecclesiam tuam qs domine gratia celestis amplificet: quam bti francisci illuminare voluisti: gloriosis meritis et exemplis

Philippi et Jacobi

5 Deus qui nos annua Apostolorum tuorum philippi & Jacobi solennitate letificas: presta qms: ut quorum gaudemus meritis in struamur exemplis

De omnibus sctis tpe Ascen
sionis Oremus 127

Conserva qus dne sperantes
in te: et effice voluntate tuam
in nobis: ut clarificati leticia
Ascensionis dni nri Jesu chri
mereamur a dextris cu sctis
dieb9 delectari. Per eundem

De Sancto Michaele

Deus qui Miro ordine angeloru
ministeria hoimqz dispensas, Conce:
de propitius: ut a quibus ti mini:
strantibus in celo sp assistitur: ab
his in terra vita nra muniatur

De Scto petro & paulo

Exaudi nos deus salutaris noster:
et aplorum tuoru petri & pauli: &
aliorum apostolorum nos tueri presidijs
quoru donasti fideleb esse doctrines

In diuisione Apostolorum Oro

Omnipotens sempiterne deus: me-
storum benignissime consolator: et
tutum refugium in te sperantium: qui
hodiernam diem huic populo de
tua protectione confidentibus trium-
pho mirabili de celo prestito,
celebrem fieri voluisti: presta
quesumus tue protectionis abundantiam
ut idem populus meritis et precibus
sanctorum apostolorum tuorum (quorum
solennia agimus) ab omni semper
impugnatione hostili tueatur et se-
curus tibi deseruiendo permaneat:
ac letus in tua deuotione consistat.

De visitatione Marie infra
octauam. Oro Fecit mihi ma-
gna qui potens est alta

Deus qui in visitatione letabunda

virginis marie Ihu xpi filii tui
gerule, nove laudis preconijs magni:
ficari voluisti, eius precibus et me:
ritis talem nobis quesumus tue visitatio:
nis graciam tribue: quatenus nunc
et semper te magnificare mereamur

De Sancta Hedwigi

Deus gracie dator et glorie tue
nobis propicius sinum pietatis aperi:
ri: et presta: ut qui manentem ci:
vitatem hic non habemus: ad
futuram quam ingrimus, beate Hed:
wigis interveniente suffragio
perveniamus

Omnipotens sempiterne deus qui dedisti
famulis tuis in confessione vere fidei
eterne trinitatis gloriam agnoscere et in
potencia magestatis: adorare uni:
tatem: quesumus ut eiusdem fidei firmitate:
ab omnibus semper muniamur adversis

Deus auribus nostris audiuimus

Gloria patri et filio et spiritui sancto

Versus Ostende nobis domine misericordiam tuam

Oro Presta quesumus omnipotens deus ut qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus contra omnia aduersa tua semper protectione muniamur per christum dominum nostrum Amen.

Ad visitandu infir
mu cu Eucharistie
Sacramento . Sacerdos
ex costitutioe Honorij
Pape tercij . indutus.
Habitu decenti ante
pectus cu omni reue:
rentia et timore sp
lumine precedente eun:
dem ferat . et referat
In via orando psal:
Miserere mei deus
vsq3 ad domu infirmi
Quam Ingrediendo dicat

Pax huic domui et
omnibus in ea habitantibus
Deinde Confiteatur in
firmus Quem post con
fessionem absoluat Sacra
mentali absolutione in hu
modum

Misereatur tui omnipotens
deus et dimittat te omnia p
ccata tua Liberet te ab omni
malo Custodiat atque te in
in vita eterna Amen

Dns noster Jhus Christus per suam
passionem et misericordiam dig
netur te absoluere et ego autho
ritate ipsius te absoluo a se
ntentiis excommunicationis si qu

mundasti Et apertis tuis In nomine
patris & filij & spiritus sancti Amen

Cautus tamen sit confessor
Circa absolutionem egroti
Jam in articulo mortis
constituti et presertim quo
ad satisfaciendum

Quia si infirmus fuerit usura
rius manifestus vel raptor Et
ceteri . sententia Canonis vel
hominis fuerit innodatus et remane:
re nequit ad eum a quo foret absol
vendus propter periculum mortis
vel aliud impedimentum Extunc
sacerdos accipiat ex eodem infirmo
cautionem Polonice Vprzi
sprzisznye ku dossyczi uczynienyu
Allemanice Versicherung zu
gemek zu thun pignoratio

Pignorantia aut fid
iussoria vel saltem promiss
ria et infra mensis spat
ium post convalescentiam suam ve
lit stare iuri aut satisfacere cre
ditoribus ab eo lesis Si autem e vi
ta decessisset et velut bo
na que reliquit obligatoria fore
satisfactioni quorumcumque. qui sic
sanati parvulo si non presentat
illi a quo debeat absolui reinci
dit in priorem sententiam Et
hoc si excommunicatus fuit pro
manifesta offensa in aliquem aut
ubi expense vel satisfactio dan
di solvenda sit Non absolvatur
H. priusquam satisfaciat si pot
Et peccat Confessor si taliter absol
uit Si autem emendare prestare no

pot Recipiatur ab eo cautio ido:
nea qd satisfaciat. cu ad pinguio:
rem fortuna puenerit. quia si
prestare no pot salte prestet iurato:
ria. Absolutio n. in tali
casu nulli e neganda pro re
furtiua aut et offensa dubia
sufficit cautio prestita de stando
iuri Et tunc. Cautioe tali re:
cepta cu coram testibus absoluat
ab excommunicatioe & alijs cesu:
ris Modo tali

Forma absolutionis ab excomu:
nicatioe vel excommunicatoibus

Dnus nr Jhus Christus
per sua passioem. et mise:
ricordia Dignetur te ab:
soluere Et ego autorita:

te qua fungor absoluo te
a vinclis excommunicatio
nu[m] que in curristi
propt[er] co[n]tumatia[m] vt in iecti
onem manuu[m] in clericu[m] vt
alia[m] causa[m] de qua co[n]fessus
fuerit Et restituo te
sacramentis ecclesie et vnio
ni fideliu[m] In no[m]i[n]e p[at]ris
& filij et sp[irit]us s[an]cti Am[en]

His itaq[ue] peractis cora[m] fami
lia domus ceterisq[ue] alijs pot[est]
sacerdos vulgariter et publice dice
re Infirmo generalem co[n]fessio
nem. propt[er] p[e]cc[at]a oblita sub
iungendo in fine Misereatur
postea lauet digitos mo[n]da

132

populus ut oret pro infirmo dicendo

Aue Maria, et genu flexo

accipiat dicentes. ex sermone eu-

charistiam quam infirmus adorando,

dicat Domine Iesu Christe non

sum dignus etc. Deinde sacerdos tra-

dens eam egroto dicat. Corpus domi-

ni nostri Ihesu christi etc. pax tecum,

Benedictio dei patris omnipotentis

et descendat super te et ma-

neat semper Amen

Charissime age gratias omnipotenti

deo quod tam vacatione et cautela

sumpsisti venerabile sacramentum

corporis et sanguinis domini nostri Iesu Christi

et ora deum cordialiter ut numquam a

te separari valeat Quatenus omnia peccata

remittat et gratiam conferat qua vitam

istam finias et ad vitam eternam

feliciter pervenire valeas Amen

Sequuntur Benedictiones
ipo die pasce et primo benedi
ctio panis et placentarum

Bene ✠ dic domine creaturam istam pa
nis: sicut benedixisti quinque panes in
deserto: ut omnes gustantes ex eo p
cipiant tam corporis quam anime sanita
tem per dominum nostrum Jesum

Benedictio Agni seu Carnium

Deus universe carnis conditor: qui
Noe et filijs suis de mundis et inmundis
animalibus praecepta dedisti: quique
sicut olera herbarum humano generi
quadrupedia munda edere iussisti:
quique agnum in egipto moysi et popu
lo tuo in vigilia pasche comedere prae
cepisti: in figuram agni domini nostri Jesu
christi, cuius sanguine omnia primogeni
ta tibi de mundo redemisti: et in illa
nocte in qua primogenitos in Egipto
percutere praecepisti: servans populum

tui agni sanguine prænotatum. Di-
gnare domine deus omnipotens. Bene
✠ dicere sancti ✠ ficare has agnu
nelarum sive aliorum animalium car-
nes: vt quicunque ex populis tuis fide-
libus inde comederit oi benedictioe
cælesti et grã tua saturati repleatr
in bonis. P. Christum ꝛc

Benedictio Lardi

Bene ✠ dic domine creatura istam
Lardi: vt sit remediũ salutare huma-
no generi: et præsta per invocationẽ
sancti nois tui: vt quicũque ex eo gu-
staverit inde corpus sanitatis et aiæ
tutelam percipiant. P. Dom ꝛc

Benedictio Casei

Omnipotens sempiternæ DEUS Be
✠ dicere et sancti ✠ ficare digne-
ris hanc creaturam Casei: quã ex
adipe animalium producere dignatus
es vt quicũque ex populis tuis fideli-
bus

Tuis qui ex eo comederint ex eo omni benedi-
ctione caelesti; et gratia tua saturati
repleantur in bonis. Per Dominum.

Benedictio Ovorum

Subveniat domine quesumus tue
ovorum creaturae gratia tuae bene + di-
ctionis de qua pullos gallinarum di-
gnatus es procreare; ut cibus salutaris
fiat tuis fidelibus in tuarum actionum
gratiarum sumentibus. Per Dominum nostrum.

Vel sic benedictio ovorum

Creator et consecrator generis huma-
ni dator aeternae salutis: mitte tu domine
spiritum sanctum tuum super hanc creatu-
ram ovorum. ut qui ex eis gustaverint
proficiant illis in salutem aeternam.
Per Christum dominum nostrum. Amen.

Benedictio Volucrum

Domine sancte pater omnipotens aeterne
Deus qui es creator omnium crea-
turarum: qui omnia ex nihilo cast

qui benedicis omnia Bene+dicere digna-
re hanc creaturarum voluisti: et presta
ut quicunque de populis tuis fidelibus
ex eis comederint: in eis tua benedi-
ctio semper larga permaneat. Per dominum

Benedictio Lactis cervisiae Vini et Mellis

Bene+dic domine has creaturas la-
ctis: cervisiae: vini: et mellis: et pota
famulos tuos de fonte perhenni: quod
est spiritus vitalis et ebriate eos de hoc
Lacte: Melle: Vino: et cervisia: tu
enim promisisti patribus nostris Abra-
he Isaac et Jacob dicens introdu-
cam vos in terram promissionis Lacte et
Melle fluentibus: coniunge domine
famulos tuos in spiritu charitatis et
pacis sicut commixta sunt hoc lac: cer-
visia: vinum et mel. In christo do-
mino nostro Amen

Benedictio Pomorum

Deus qui hec arborum poma tua iussi-
one et providentia procreare esse

voluisti ut etiam eadem bene + dicere digneris ut quicumque ex eis sumpserit medelam sentiat salutis. Per Dominum nostrum

Generalis Benedictio

Deus qui filios Israel de Egyptiaca servitute liberasti pascha agni in signum redemptionis future qui in Christo filio tuo humano generi clementer illuxit dareque agnus Bene + dic quod et hec agnus vel ceterorum animalium. Hac autem carnis hec in usu et cibum famulorum tuorum ut qui sumpseri a[d] Jhesu Christi tui sanguine immaculato redemptos fideliter credunt corporis et anime percipiat sanitatem. Per Dominum

Benedictio super omnia

Deus qui per resurrectionem filij tui D. N. J. Christi gaudia eterna nobis contulisti aug[e] et sanctifica collata nobis tue dona tue largitatis et nras pariter mentis spiritualibus reple delicijs. Per Dominum

Et bene + dictio Dei patris omnipotentis et fi + lij et spiritus + sancti descendat super hanc creaturam ciborum. Amen.

Et statim aspergatur aqua benedicta

In vigilia Trium regum

Math Capi: 2

In illo tempore defuncto herodi rege
apparuit angelus domini in somnis
Iozeph in Egypto dicens. Surge
& accipe puerum & matrem eius. et
vade in terram israel. defuncti enim
sunt qui quaerebant animam pueri
Qui consurgens accepit puerum
& matrem eius. & venit in terram
israel. Audiens autem quod arche:
laus regnaret in Iudea pro hero:
de patre suo timuit illo ire &
admonitus in somnis secessit in
partes galilee Et veniens habita:
uit in Civitate que vocatur naza
reth. Ut impleretur quod dictum est
per prophetas quoniam nazareus
vocabitur

Non est sapientia non est prudentia nec cōsiliu contra dominum proverbiorum xxi.

Salomon, rex qui dicitur sapientissimus inter filios hominum, Cuius sapientiam Regina austri veniret audire Iherosolimam, nomine Saba. Et dederunt
3 regum x. Regi Salomon omnia verba que proposuerat. Nos enim scripturis suis docet magistri non est sapientia non est prudentia contra dominum. Ideo

ps iiij. filii hominum usque quo graves corde ut quid diligitis vanitatem et queritis mendacium Ysaias v. Ve qui sapientes estis in oculis vestris et coram vobismet ipsis prudentes, dicitis malum bonum & bonum malum, ponentes tenebras lucem & lucem tenebras amarum dulce & dulce amarum

Sap. x. v. Ergo erravimus a via veritatis

per sapientiam huius mundi que stulta
est apud deum. Resistimus enim ei
auferendo prudentiam huius seculi,
prudentiores sumus Naum. j.
Quid cogitatis contra dominum
inquit propheta. Consumacionem ipse
faciet. Et quis resistet in ira
furoris eius.
Bonus est dominus et confortans in die
tribulacionis & sciens sperantes in se
Eccli. xv. Oculi eius ad timentes eum
& ipse agnoscit omnem operam hominis
Nemini mandavit impie agere
& nemini dedit spacium peccandi
Non enim concupiscit multitudinem
filiorum infidelium & inutilium
Et dicit propheta: Naum. j. Inimicos
eius persequentur tenebre.
Audiant adulteri & alii peccatores
qui celant sua malicia cum deo nil
est occultum.

Ysa: Talibus inquit propheta: Ve
xxix qui profundi estis corde ut a
Domino absconda[ti]s consilium Quorum
in tenebris sunt opera Et dicunt
quis videt nos & quis novit
nos. Perversa est cogitatio vestra
Hebr. iiij Omnia nuda sunt et aperta oculis eius
Nemo igitur potest cogitare contra
Deum qui stulta facit consilia
hominum. Quod in nobis ostenditur
in Herodi. Cum suo astuto consi
lio voluit occidere Jesum
Sed dominus contra quem non est consilium
Ps xxxij et reprobat consilia principum
Ergo sua sapientia mutavit
eius consilium mittens per angelum
obrazal regi Accipe fui[…]
missy lyngstin … obrazal rady …
Przelo … Boz … bozijm
… mudroscie / … rady
przezidnu …

Mathius Evangelii describit fugam christi & matris eius in Egyptum a facie herodis.

In hodierno Evangelio narrat reuersionem eiusdem de egypto in terram Israel.

Occasio fuge christi fuit in Egyptum seuicia herodis. qui libidine do: minandi & regnandi audiens quod natus fuisset rex iudeorum ne ipse de hoc regno expelleretur tamquam aligenisna volens occidere christum occidit omnes pueros qui erant in bethlem & in finibus eius. ut puer sibi in eorum numero euadere.

Et non tantum in alienos seuiit pue: ros sed et in proprium filium ut dicit Hiero:

Et Quia herodes christum qui est via veritas & vita suscipere noluit.

sz impugnavit. Ideo mortem qui
non promeruit in currit. Eccli: ix.
Nescit hō mortem finē suum
sed sic pisces
capiuntur hamo. Et aves laqueo
comprehenduntur. Sic capiuntur homines
in tpe malo. cum eis ex tēplo
supervenerit. David ps. 33.
Mors autem peccatorum pessima
Nam dicitur Sap: prover: 11.
Mortuo hoīe impio nulla erit ul-
tra spes. Qui de morte nā
transeunt ad mortē iehenne.
Quoniam respicere noluerunt a
morte culpe ī peccatis.
Apud bonos vero. Mors nō ē
ut christus ingt Etī si mortuus fu-
erit vivit. David preciosa in
conspectu domini mors sanctorum
Quisiunt herodes in famam ex-
cuntur. Et promovent ad martirium
voluntates stabilire regnum Et
etiam accumulavit tormentum
auff dem dritten blat Quis herodes

Defuncto itaque herode Ecce
Angelus apparuit in somnis Ioseph.
Apparet quod ioseph fuit electus in
ministerium marie Eundo ad Egi
ptum. et inde redeundo. Et dicit
Criso: Hec est racio quod angelus appa:
ruit Ioseph. et non marie. quia ipse
erat ductor et gubernator eius
Quamuis eciam potuerit prius appa:
ruisse marie Doctrina
Nunquam deus non derelinquit suos et
maxime desolatos.
Sic et Ioseph in tribulacionibus po:
situs consolatus est per Angelum tum
locum ubi fugere debuit demonstra:
uit Et quando ibi manere de:
buerat denunciauit Ideo
Dixit Angelus Surge et accipe puer
um et matrem eius et vade in
terram Israel.

Vidisti quomodo puerum proponit mi-
quam omnes maior erat Non creatura
erat sed creator non creatura sed
filius dei Quare cum primus fu-
gere iubet. Dicetis forsitan
Ecce filius dei fugit quibus nos
ab inimicis liberabit. cum ipse inimi-
cos timet Audi non ex necessi-
tate illius fuga erat sed ut ostende-
ret se habere naturam humanam
atque docuit ut curaret regulam hu-
manam potuisset enim se defendere
& ubi erat puer. Puer enim erat
in humanitate sed magnus in
divinitate Aurei iij volebant
ecclesiam cum Iudei proposita de morte
Iesu sed non potuerunt Et cum
x. Natos eos dixit ex patre diabolo
voluerunt illud lapidare sed ab
scondit se ab eis sua divinitate

Ita et nūc potest vel noluit q° vo
ostendat hic veram humanitatem

Et dixit Angel:
Defuncti sunt .n. q quirebat aiaz
pueri .i. vitam corporalem
Qui consurgens accepit puerū
et matrem eius & venit in terra
Israel. Vocis quā propt
Et humilit Joseph obediuit / nō re:
clamās ob itineris longitudinē /
[illegible]
ob expensarū paucitatē /
Egyptiorū affectiositatē / Iudeo
rū crudelitatē / Mouit nos ad horem
esse virtutis obedientiā / Reg 15
Spiritualr q obitū herodis
designatū terminus boni / nulla
continuaciō contra ecclesiam habetur
Qui quamvis nūc sevivit. quamvis
destruere moliatur Ecclam venīet
tn certo terminus persecutoris
cū herode dignas sue malicie
persolvent penas.

Alia doctrina

Angelus domini apparuit Joseph.
Sic est qui credit christum esse fi-
lium dei. et eum portat in cordis sui
recte illi Angelus apparet.
Quod Angelus Jubet iosephum pue-
rum et matrem accipere et tandem
in terram Israel venire
Sic quisque ~~qui vult~~ qui vult in cele-
stem patriam venire. surgere de-
bet a terrenis (voluptatis) et primum deum
postea proximum diligere
Audiens quod archelaus regnaret
in Judea pro patre suo herode ti-
muit illo ire
Verebatur ergo Joseph ne filius
ut in regno ita et in crudelitate
patrem precessisset. timuit eo ve-
nire audiens eum regnare pro patre
Nam ut communiter filii imitatores sunt
priorum scelerum. quam et suppliciorum

exo xx.

hunc (?) ... visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem etc. Ego sum dominus deus tuus fortis zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem: eorum qui oderunt me. Et faciens misericordiam in milia his qui diligunt me & custodiunt praecepta mea

Iste itaque herodes christum persequens pueros occidit. Herodes vero filius suus christum illusit Iacobum decollavit Actuum xii. & Ioannem ... vi.

Et Ioseph rursus admonitus per angelum Ioseph secessit in partes Galilee & veniens habitavit in civitate que vocatur nazareth ut impleretur propheta: qui dicebant Quod messias illi nazarenus appellaretur

Vnde et pilatus quamuis propheciis
ignorans titulum super crucem scripsit
Jhesus nazarenus rex Judeorum.
In Ciuitate regis nazareth que est
terra ysrael ibi christus nutritus fuit
Erat enim in galilea sita vbi est in
carnatio per angelum nunciata
Et erat Ciuitas parua et raro
ibi veniebant et ibi perueniens ibi
moratus est. Dogma
Videte charissimi quo herodes
infatuatus fuit propter regnum
mundanum Angelo malo instigante:
et cogitauit perdere christum
Vos itaque charissimi: cauete vos
perdere propter temporalia. Vti fecit.
ipsum perdidit herodes. Arripe
quilibet hoc nunc surge fuge in
Egyptum. quod dicitur tenebre
Tenebre sunt facta quibus obcecati

sumus ut si auarerunt dormandum in
Romsfugs ergo ad consiu pmo, inqt 141
xm Paul: Abiciamus opera tene-
brarum & induamur arma lucis
Surgamus cito no differamus
sic Ioseph. Item humanis pre
ptr ru Sequimini vestigia eius
q. Nam qui dicit se in christo mane
debet sicut ille ambulauit, & ipse
ambulare.
Et esto ibi donec dicam tibi
Docet nos ut perseueremus in vita
perfecta in fide spe & charitate
vitam nram decorando bonis ope-
ribus fugiendo mala secreta
sem heretica. I Corin xv.
Corrumpunt enim bonos mores col-
loquia praua. Et euigilate.
& nolite peccare Nam non qui in
Math x. ceperit sed qui perseuerauerit hic saluus erit. [partial reading]

uenit ipsos in finibus hic habitans erat
post mortem herodis uocauit
filium ut rediret in terram israel.
Nos deus uocauit ex egypto. ex
incredulitate ad fidem
Gal 3 Omnes enim filij dei estis per fidem
Joan 1 inquit euang: Dedit eis potesta
tem filios dei fieri his qui
credunt in nomine eius Ergo uo:
cauit nos. Venite ad me omnes
qui onerati estis et infirmita:
tibus et miseris calamitatibus etc.
Josephus lib: 17. Antiquita:
rum. 8. Quod post occisionem
puerorum percussit dominus he:
rodem magna egritudine. Ita ut
uermes ex eo scaturirent. Adeo
ut nullus ex suis potuit cum eo
durare. Et propria uxor eius

142

hec debebat sed promiderat non tamen fe
ciet fieri suis fetorem. Item
permisit in sua prurigine et in
sua siti & quanto plus bibebat
tanto magis bibebat & ita fo
mina exercitus desperabat sibi
cultello occidit

Timeat terram ne similimodo
puniatur. Et sciant quod deus est
ultor suorum pauperum

Et si quidem ipocritam permittit
34 regnare ob peccata populi.
Nichilominus tamen sciat pro quo
ypocrisi & tirannide a deo punitur
Hoc David considerans dicebat
ps 139. Viri in iustum mala ca
pient in interitum. Et talibus
esset eius Zacheo dicere Si quem
defraudavi reddo quadruplum
Ultra David. Cognovi quod faciet
8 dominus iudicium inopis & vindictam pau
perum in . . . . tamen herodes . . . .

Domini sciam actus meos

amenunqs transitts   transitis

Vos omnes qui transitis per viam

et nemo est qui daret

quin[illegible]   O vos omnes

orandum est ut sit mens [illegible]

Domini O vos omnes q[ui] transi

scere O vos omnes q[ui] transitis

Vias rectas [illegible]

Domini s[illegible]

Domini   Domini

O vos omnes q[ui] transitis

Vias rectas

·1·7·0·6· De urinis tractatus

Quoniam accidentis est dictis sensitivis ut per
signa in egritudinum causas deveniat opus est ut
maxime debitat in medicando de principalia signorum
genera. que quidem a medicis appellari consueverunt ut hoc
colligitur in summa Galieni in tegni Quorum primum
sumitur a tumoribus
Secundum a doloribus
Tertium ab operationibus
Quartum a superfluitatibus
Verum quia signa sumpta a superfluitatibus obiciuntur
magis sensibus nostris magis quam sensitiva dicuntur et
cum inter omnia Urina obtineat principatum decrevi
tractatum de urinis ex dictis autorum medicorum totis
viribus congregare Non ut aliquid novum me fecisse
existimem Sed ut amore dictorum scolarium quorum
filius sum gerat voluntati. Indigent enim subtili
cognitione circa urinarum species. Cum maxime (ut
referunt) decipiuntur in partibus communi
Sententia enim in melius potero deducta. Primo Regulas
quasdam quas habet medicus tamquam pro suppositione
ut ex eis aliquod iudicium faciat de urinis. Secundo
Regulas sumptas a coloribus. 3o. a contentis.
Contingo de primo dimisso quod nobis venit certum
tangitur ab Egidio carmine. Primo descendam ad particulare
Primo nomen quod ab urina varia sumuntur signa
primo a colore. Secundo a substantia. tertio a contentis. que
varias dispositiones habet indicare Color enim arguit
super complexionem scilicet calidi et frigidi cum causetur
a qualitatibus activis scilicet a caliditate et frigiditate
Substantia vero significat super humores cum causetur
a qualitatibus passivis scilicet humiditate et siccitate
licet per accidens possit color causari a passivis
ut ex permixtione cum humide. et sanguinis cum urina

Notentur sex Regule · pa ab urina
Primo ponatur urina in vase vitreo diaphano
Secunda urina non debet inspici in aere radioso
neque obscuro · sed apto pano supposito
Tercia regula debet colligi in mane digestione celebrata
Quarta Medicus inspiciat in fociis mixta ne alteretur
Quinta debet considerare etatem egrotantis aliter non alia
est urina infantis · alia puerorum · alia senum · et
alia · decrepitorum ut patet per Aviceñ ij · l · et ideo urina
infantis debet esse alba lactea · Urine puerorum
sunt spissiores et non ita albe · Juvenum debet esse
citrina et subtilis · Senum est alba et subtilis
quia diminutus est calor naturalis · ratione indigestionis et
Ignota etate medicus non potest facere iudicium firmum et certum
In Colerico debet esse urina tenuis et citrina
In flegmatico pallida et spissa
In melancolico glauca et tenuis
In sanguineo rubea et mediocris
Sexta Regula est quod de mane urina debet
Medicus debet considerare de regimine egrotantis
ita quod non calor · antequam iudicium faciat de urina
aliter non potest iudicare bene · Unde qui assumit crocum
ut olera ad viriditatem scilicet dicimus et de vino quod
mutat colorem · de ratione cibi grossi et viscosi urina turbatur
discoloratur ·
Item utrum pressit ira aut timor · aut vigilia et
Item utrum Balneum presserat · aut potus cerevisia
Item utrum presserit coitus · quod urinam valde impingebat
xx
Etas natura · sexus · labor · et ira · dieta · ieiunium
v° Cura · fames · motus · lavacrum · cibus · potus ·
Debent certe ratione notari · si recipis urine iudicis consultum hic

positis regulis generalibus.

Nunc dicendum est de regulis sumptis a coloribus urinarum

Primo quod color causatur a qualitatibus activis

Secundo licet genera colorum sint tantum duo videlicet albedo et nigredo
tamen non solum mediantibus ex hiis iudicatur sed etiam ex coloribus intermediis
ut sunt citrinus. subcitrinus. Rufus. subrufus. Rubeus. subrubeus
Rubicundus. subrubicundus. inopos. kyanos. viridis. lividus. Niger.
nigerrimus. Albus. lacteus. glaucus. karopos. pallidus. subpal-
lidus Et sciendum quod citrinus et subcitrinus signat mediam digestionem
Ruffus subruffus signat perfectam digestionem. Rubeus subrubeus
Rubicundus subrubicundus sunt isti quatuor urine sunt excessu
digestionis. Inopos kyanos iste due urine signant
adustionem. viridis lividus. iste due signat super adustionem
Niger nigerrimus iste due signat mortificationem. Item albus
lacteus glaucus karopos. iste quatuor urine signat indi-
gestionem. pallidus subpallidus. iste due signant
principium digestionis

Tertio notandum quod licet plures sint colores quatuor tamen principales
dicuntur. quorum unus est albus. 2. niger. 3. citrinus
4. rubeus quia per ea diiudicatur

Albus arguit super frigidam et humidam complexionem Et ita
super complexionem flegmaticam

Niger super frigidam et siccam complexionem Et ita melancolica

Rubeus super complexionem calidam et humidam et sic complexionem sanguinea

Citrinus super complexionem calidam et siccam Et ita super colera

Quarto notandum quod aliqui imaginantur sufficientiam
colorum hoc modo quod color causatur in urina a calore
naturali qui est ductor digestionis. Et quia

Digestio consideratur quinque modis scilicet primitive
Iniciative. perfective excessive et corruptive Et
istos quinque modos multiplicat per numerum 4 et sunt 20

de Nigro colore urine est mag. practicus ic

De Circulo in urina. Circulus quandoque apparet in regione superiori. quandoque in regione media licet rarissime. Primus maxime fit super dispositione capitis Secundus super dispositione membrorum spiritualium et pleurum

Secundo distinguendo quod quandoque apparet circulus completus quandoque incompletus. quandoque grossus. quandoque subtilis. quandoque unius coloris. quandoque alterius. Istis sic positis ponam Re[gulas]

Prima regula Circulus spissus grossus in substantia. remissus a quocumque colore fit posteriorem partem capitis esse lesam ex flegmate vitreo

Secunda regula Circulus spissus in substantia purpureus in colore sit partem interiorem capitis esse lesam. ex materia sanguinea Nam color purpureus attestatur magis sanguini quam alteri humoribus Et cum pars anterior sit plena venis et arteriis quam aliqua alia pars ratione mirabilis ibi existentis. sequitur talem circulum magis significare in partem anteriorem capitis esse lesam ex materia sanguinea

Tertia regula. circulus tenuis in substantia pallidus in colore ad similitudinem coloris plumbi sit sinistram partem capitis esse lesam ex humore melancolico

Quarta regula circulus tenuis in substantia in colore citrinus vel rubeus sit malam complexionem in parte dextra et dolorem quod in epate et cistis fellis collantur in parte dextra. quare fumi sit evaporando ad illam partem tamen quod volunt medici

Quinta Regula circulus plumbeus grossus in substantia significat epilenciam a apoplexiam. Probatur quia tales circulus fit materiam in cerebro et in ventriculis et per consequens opilationem

Sexta regula circulus in acuta egritudine lividus cerebri lede sit et capit ad superiora et ita ledit

Septima regula Circulus subtil viridis in colore in febre acuta apparens adustionem et futuram frenesim sit

Octaua Regula Circulus apparens tremulus per medicos agitatus dolorem in spina dorsi et palisim fit

Nona regula circulus niger precedente liuiditate mortificacionem coloris ex frigiditate cerebri fit

Decima regula Circulus Niger si ante precesserit viridis in urina mortificacionem et adustionem complexionis fit

De Spuma in urina

Spuma generatur a materia grossa viscosa humida in qua dum agit calor eleuat quedam corpuscula ex quorum admixtione generatur spuma. Aut qua caliditate forti sicut patet in olla ebulliente. Aut generatur a forti motu et percussione ut in equis currentibus apparet Ex quo sequitur quod causa materialis spume est humiditas viscosa Causa efficiens est caliditas agens in humiditatem. quare dentur de ea iste regule

Prima regula. spumosa continua grossa in substancia intensa et remissa in colore in urina grossa apparens fit indigestionem et ventositatem. quia talis urina significat debilitatem humiditatis et grossa suffocantis et debilitantis calorem naturalem ex cuius debilitacione debilitatur virtus digestiua Et per viam indigestionis multiplicatur materia multa et viscosa

Secunda regula Spuma tenuis in substancia et continua per omnes partes colorata satis in urina fit apparens fit inflammationem in membris spiritualibus

Tercia regula Spuma incisa apparens nigra in colore ycterica nigra est vero humoris melancolici significat. patet. quia talis fit opilacionem et materia melancolica in venis [illegible] delata propter opilacionem inter epar et splenem quia humor melancolicus non potens transire ad splen[illegible] receptaculum necessario regurgitat ad partes inferiores. quare re

Quarta rea spoma intrisa no (con)tinua apparens in (con)similibus minutis. et sit nubea de bla granarum multum remanens. pz qz no (con)tinua sit (con)similitate ... deducto et ... (con)simila sit descensu remanens

Quinta rea Spoma intrisa videtur in color dist... tinctur ... sit calefaciens ... et ...

De sangne in vrina

Notandum pz quando apparet in vrina sanguis purus clarus quando commixtus. qui distinguitur ... colore mixtorum. licet sanguis quando ... purus per via renis ... sanguine ... in ... ut contingit in pluribus ... omni tempore sanguinem purum. de quo dant sex

Prima rea sanguis in vrina trumbosa et globosus ... odore vel fetore. cum dolore in pectine sit sanguine a vesica veniente. Con... vrina in qua apparent gutte sanguinis grossi. residentes in fundo sanguificat sanguinem a loco ... fluere. et per ... de vesica ...

Secunda rea vrina in qua apparent sanguis grossus trombosus ... sit actualis fluxus ... in ... et hoc ... dolor in alia parte. et hoc medici decipiunt ... flebotomia et male. Cancas ... flebotom...

Tertia rea Sanguis in vrina no trombosus niger in fundo ... dolor in renibus sit ... fluere de renibus pz ... niger. ... sanguis ... venas ... de nigra ...

Quarta rea Sanguis ... dolore et ... in ypocondrio dextro sit sanguine ab epate fluere ... dissinteria epatica pz ... de fluxu epatico sang°

Quinta sanguis purus de se cum dolore expellitur
cum dolore spondilium mediarum dorsi fit propter fluxum 146
et fractura vene renalis.
Sexta regula Nota omnis urina in qua fuit sanguis est
mala patet quia quandoque accidit in urina per venam ruptam
et ideo quia et tunc signum est bonum si restringatur sequitur
sequitur mala

De aremolis in urina

Prima regula aremule rubee in colore dure in substantia
sine febribus vicio cum dolore dorsi lapidem in renibus fit
cum cum eis fuerit difficultas mingendi
Secunda regula aremule dure in substantia rubee in colore
apparentes cum alleviatione renum vel lumborum dissolutionem
lapidis fieri fit et dolorem a lapide processisse
Tercia regula aremule albe in colore dure in substantia
residentes in fundo dolore existente in pectine lapidem fit
Quarta regula aremule albe in colore post quam apparentes
cum remittatur dolor pectinis et difficultas mingendi
et cum ipsis pariter [illegible] tales dissolutionis
lapidis in renibus dicit dissolutionem [illegible] in vesica
Nota primum in 2a [illegible] manifesta
Quinta regula aremule rubee in colore molles in substantia
apparentes cum febre et maxime in fine fit adustionem
humorum
Sexta regula aremule rubee apparentes sine dolore
et gravitate renum signat caliditatem epatis et renum
quod apparet quia tales aremule attestantur duobus principiis
primo caliditatem agenti secundo materiei flegmatice
que sunt vera principia renum et lapidis. que si
fuerint cum dolore signat lapidem. que vero sine
dolore signat [illegible] regule Correlarium aremule
apparentes in fine febre colerica signat permutationem
febris colerice ad febrem quartanam. patet quia fit adustionem
materiei vel ex probationem quinte conclusionis. vel

De spermate in urina

Notandum quod in virga sunt tres meatus spermatis urine et algnadi ut patet ex anathomia virge apud omnes sapientes et quod contingit una illarum superfluitatum cum alia commisceri et ita sperma cum superfluitate urinali. Que dantur tres res

Prima res sperma divisum in partibus minimis incorporatum cum substantia urinali superfluitatem ut coitum pressisse ut coitum fit

Secunda res sperma apparens globatum tenuosum cum urina secundum ... glossa permixtum abstinentia coitus aut nocturna pollucione fit ut in urinis virorum religiosorum

Tercia res sperma apparens frequenter in multis urinis gomorream et palisim membrorum genitalium fit

De ampullis in urina

Ampulla importat granulo maior que dicitur de spermate secundum maius et minus et de granulis quoniam granule sunt ampulle mediocres

Prima res ampulla maior presentatas in urina habens adherentiam prolixitatem morbi fit

Secunda res ampulla maior apparens in urina declinans sit ad locum ad quem urinale applicatur ventositatem fit

Tercia res ampulla apparens in urina maior cum rugitu et gravacione stomachi vomitum aut fluxum ventris expressisse fit

Quarta res ampulla maior apparens in urina aut gravacionem stomachi dolorem yleos aut renum ex humore flegmatico grosso et viscoso dependet fit

Quinta res ampulla apparens cum maior adherentia in circulo dolorem capitis a ventositate fit a ex viscositate in stomacho et intestinis.

De granulis in urina

De granulis in ampullis mediocribus dant^r tres reg.

Prima reg. sanguinem spt. fuerit granula de rebro fluxum magnum sigt.

De nubecula

Notandum q. illes importans quedam vaporosa sup. fluitatem et obscura apparentia in urina ad modum tele aranee vel plures sparsim p. urina a generatione ab actione caloris pter naturam de q^o dantur reg.

Prima reg. Nubecula livida apparens in inferiori regione ad modum plures sparsim principium ethice sigt.

Secunda reg. Nubeculosa umbrosa in quadam spermatica rora vel viridi sup. calefactionem epatis et multi in colore sigt. p3 exemplo q. illes apparent in sexterina

De pilis in urina

Notandum q. pili distinguunt^r respectu subs^e et respectu quantitatis et respectu coloris et respectu situs. aliqui dicunt^r subtiles. aliqui grossi. Item quidam sunt multi quidam pauci. quidam in regione media. quidam in regione suprema. quidam sunt coloris citrini. quidam fusci quidam rubei. Distinguunt^r etiam respectu causarum efficientium. q. quidam causant^r ex humoribus grossis frigidis. quidam a caliditate suprema agentem in humida dantur reg.

Prima reg. pili rubei sive citrini apparentes in urina in quadam regione non existente febre caliditatem renum sigt.

Secunda reg. pili apparentes in urina existens pinguedines subs^e solide non existente febre dissolucionem renum et lumborum significat

Tertia reg. pili apparentes in urina aliquantulum grossi in subs^a . Item si habens. quod si . . . transeunt

dunt ex agitacione urine resolventur. Tales pili
opilacionem ab humoribus grossis et viscosis significant
Quarta regula. pili apparentes in urina in substantia
solida urina existente oleaginosa. Tales apparentes
existente febre. dissolucionem totius et ethicam febrem
significant

De squamis in urina

Squamis apparentibus in urina. Notandum quod squame
dicuntur a furfureis resolucionibus. quia furfuree resolu-
ciones dicuntur propter ad similitudinem squame furfuris
dicuntur etiam ex parte causam. quia materia faciens squamas
est grossior quam materia faciens resoluciones furfureas
Tales dicuntur ex parte excoriacionis. quia furfuree resoluciones
accidunt conformata excoriacione squame autem
accidunt in primo excoriacionis. in partes exteriores
et interiores dicuntur ex parte grossiores quam partes inmediate
quibus stantibus ponuntur tales regule
Prima regula squame apparentes in urina tales
frequenter squame et sine febre apparentes scabiem
significant siccam
Secunda regula squame apparentes in urina cum gravitate
in regione pectinis significant quod vesica incipit excoriari
Tercia regula squame apparentes in urina cum vero
febris primam partem ethice et ethicam febrem significant

De furfureis resolucionibus in urina

Primo Notandum quod ipsa perducuntur ex altera causarum illarum
dunt ex solucione materie colere aduste vel flegmatis
salsi. quas partes separate transmittuntur ad vias urine
et cum ipsa superfluitate mittuntur. vel quia resoluciones
prime cartillaginosarum dunt nervosarum ut est
vesica et renes et dicuntur furfuree resoluciones

Que residet in urina ad similitudinem furfurum 148
grossarum vel accidunt ex resolutione humiditatum
solidarum et ex capitis que sunt composite ex partibus
grossis et subtilibus. quare contingit una ab
alia separari. de quibus dantur tres
Prima furfuree resolutionis apparens in urina
sine febre aut dolore in determinata parte corporis scabiem
corporis significat
Secunda vero furfuree resolutionis in urina apparens
cum gravitate et dolore circa regionem pectinis ulcera
tionem vesice significat
3a vero furfuree resolutionis apparens cum febre in urina
ethicam solidorum corporis significat. patet de sufficienti divisione et

De athomis

Uno per athomos debemus intelligere granula
parva admodum punctorum vel ita loquendo que distincte
cernuntur composita ex lotio et ex parte sanguinis et ex parte causarum
a quibus generatur tres athomi. quantum tres vel primum
a materia flegmatica in habitu in iuncturis quod significabat regionem
in qua sunt et apparebunt. de quibus dantur tres
Prima vero athomi apparens in urina in fundo
residentes dolorem in membris genuum et pedibus
et genibus et per consequens podagram ex illo significant
Secunda vero attomi apparens in media regione
dolorem in membris spiritualibus significat
Tercia vero attomi apparens universaliter per totam
urinam omnium membrorum. et per consequens totius corporis dolorem
significat
Quarta regula urina lurida prava in substancia
in qua apparerent aliquid grosse substancie et
in ea fierent attomi descendentes et ascendentes globatim
infirmus suspiciatur et accepturus significat etc

de Resolutionibus cinericiis in urina

Notandum quod per resolutiones cinericias nos debemus intelligere residentias in urina ad modum cinerum resolutionum. Et sunt grossiores que accidunt et apparent ex dissolutione materie flegmatice aut melancolice. Aut sanguinee grossarum que resolute sunt ad superfluitatem evacuatur. Et earum apparentia attestatur membris a quibus resolvuntur quo ponitur tres regule

Prima regula. Resolutiones cinerice stantes in colore adherentes globate vel congregate ad invicem et in fundo residentes. Retentionem menstruorum in mulieribus significant

Secunda regula. Resolutiones cinerice subnigre in colore sparse per urinam fluxum menstruorum actualem significant

Tertia regula. Cinerice resolutiones subnigre et grosse adherentes sub urinali in fundo splenetica passionem et apostemata splenis significant

Quarta regula. Resolutiones cinerice apparentes in fine febris flegmatice. Febrem flegmaticam ad melancolicam permutari significat

De sanie in urina

Nota sanies numquam apparet in urina nisi stante ulceratione in viis aut ruptione apostematis unde per viam urine que sanies dimissa et expulsa situs de quo venit et emittitur. Hoc est per quantitatem quia quandoque apparet pauca quandoque multa quandoque tota saniosa. De qua dantur regule

Prima. Sanies in urina in parva quantitate apparens in partibus renum existente dolore apud renum aut ulcerationem significat magis pauca sanies per locum angustum differt qualitas sunt pori et ubi dolor ibi existunt

Secunda regula. Urina cum sanie multa in quantitate apparens cum gravi et forti fetore dolore existente.

In pectore fit apa aut ulceracionem in vesica

Tercia rega urina famosa et corrupta cum dolore

et pulsacionem in ypocundrio dextro fit apa epatis 149

esse corrupti

Quarta rega urina famosa apparens in pleuretico

aut empiico minorato sputo et accidentibus malis

remissis fit pleuresim aut empima terminabilem

per vias urine licet raro

De sedimine in urina

De sedimine apparente in urina Notandum primo quod

per sedimen hemy intelligitur ypostasim apparentem in urina

Cuius cause dicuntur esse acco caloris naturalis qui agit

in materiam actuate peccante et qua tanquam materialis

causa fit ypostasis. finis aut ut [illegible] ma appareret

ad expulsionem. formalis uero causa est ista quod ipsa sit

alba lenis puncalis et equalis et residet in fundo

Et dicitur laudabilis continua per omnes partes suas Ergo

sequitur quod in urina existit sana non debet apparere

ypostasis. quia si in eo peccaret non esset corpus sanum.

Prima rega ypostasis sub nigra in color apparens

in urina longam egritudinem fit

Secunda rega sedimen liuidum in color mortificacionem

caloris naturalis fit

Tercia rega sedimen nigrum in color quod presit

liuidum mortem propinquam fit

Quarta rega sedimen diuisum in suba et sparsum

per urinam ventositatem fit

Quinta rega Non piccatum sedimen debilitatem virtutis fit

Sexta rega Eneorima i. sedimen in suprema regione

difficultatem anhelitus et pectoris fit

Septima rega Nephilis i. sedimen in suprema regione

magnam ventositatem fit et maxime

Octava rega sedimen quodcunque fuerit non fuerit presencias

defectum virtutis fit. Et quia fit diminucionem caloris in materia.

de humore crudo in urina

de superfluitate humoris primo Notandum quod contingit humores secundum partem separari a materia totali et huius rapitur ad vias urine Et residuum videbitur quod ibi sit sedimen et ypostasis Et non erit ita Notandum ad experientiam in contra dolores et febres ubi videntur tales humores residere in fundo quod etiam apparet in febre flegmatica ubi sepissime decipiuntur medici Secundo notandum quod talis humor videbitur sicut ypostasis except. colore et substantia tamen inter ipsum et sedimen est sequens distinctio talis quod quod est verum sedimen per motum et agitationem urinalis statim revertetur ad suum locum et situm · dicitur etc

Prima ergo humor crudus apparens in superiori parte urine vicium pectoris vel membrorum spiritualium significat Et difficultatem anhelitus

Secunda ergo humor crudus in media regione predominium stomachi et intestinorum et repletionem significat Et eructationem ventris probat Nam superfluitas contenta in media regione significat

Tertia ergo humor crudus in suprema regione apparens dolores renum et lumborum et membrorum generativorum vicium significat

de cautelis in urina

Visis de colore et contentis in urina restat ut videamus de cautelis medicorum observandis in iudicando per urinas Notandum ergo quod qui offert medico urinam ex qua non possit iudicari ex contentis · quia educta est ad lucem et alterata · Iudicat capiendo iudicium a substantia et sola colore

Tertia igitur facta · Primo pono aliquas rationes in quibus sumuntur inter cautelis Secundo dicendo de figura

Urina viridis ab urinis inficitur. 3° urinas p(ro)gnacionis
in quarum sedimentis multum molestam doctissimi viri
et quoque eis invenerunt videlicet infamias. 150
Tertia primum dicta aquas rectas que bene videri possit
redduntur ad predicta quod quibus inferius correlaria plura
sunt verum post correlarium erit cautela vera. Et sic quoque
de istis post et inspectis quod sensibus poterit bene distingui
Prima regula urina alba subtilis attestans debilitatem stomachi
et renis indigestionem
Secunda regula urina cum febre acuta spissa et rubea . femoris
vapores et turbata et super livida venarum sunt
Tertia regula urina existente cum sedimine lapideo
renibus advenire indicat
Quarta regula urina existente lactea et tenui lapidem in vesica sunt
Quinta regula si urina habuerit festucula longa quoque
pilos declinans ad rubedinem excoriacionem renum habebit
Sexta regula stante urina alba et tenui cum multa
siti diabetem sunt
Septima regula existente urina sulphurea diarrhalis
significat se esse parum
Octava regula urina interius existente turbida vel stringat
repleta matricem testari indicat
Nona regula si circulus urine ullos agitet terminos ap-
paruerit super replecionem capitis et descensum catarri. ac
generari quoque. Et sunt materia descendens per nucham ad nervos
Decima regula urina habens circulum cum pustulis in ista
regione aut attomos in ea regione dant tenebros
sunt mane et in capite et pectore apparet tunc vera
indicans quoque difficultatem anhelitus et tussis quae
sunt materia gravitatis descendens ad pectus. Correlarium
indicans dolorem in parte anteriori capitis
Undecima regula urina existente spumosa tarde cedens in
interiore ventositatem generari in ventre sunt
Duodecima urina tendens ad viriditatem vel lividam
colorem per totum interiore cum pustulis plumbea ... sunt
Hec doctrina Egidius Ysaac. Et hec de urinis dicta sufficiant

177

R. In crata omnium secunde nimpetra appetita: primo R croceum: secundo farina ordeacea. stramen sex. mel apponas et ova. In mixtum compositum.

debilitatem
Contra croceum cruorem coque aquam cinnamomi cum dalimo et pedes tergas acetovino cum sale et pomedo

Ad pedes curandos ad premendum compositum est
ad stomachum laxandum plurima reumatismo
vel vires confirmandi et bovis. vel mel et

Item ad Capud tradite ex vini bibendo
Vini bibentis virtutes delimitas ad
ea pone in pallidis ex sua virtute. calidi
Dictate pallidum fugat stomachum confor-
tat et digestionem bonam praebet et
omnem infirmitatem repellit. Mixtum
cum medico vino de manu memoria
medicinae. Et mixtum cum oliva et
sanguine genera et ad pedes et manus
vel ad quod cum quibus debilem laborosum
perungere et de manu potatum
et bibitum ambelitum tenebit

repellit Rheuma fugat in oculis 151
gutta immissa a lachrimis exirat
Si Dentes Mittant in dicti v:
mos aurium fortificat auditu
aperit Vez cor empilentur et
ydropicos cotinuum per paucum bibitum
rez alio vino infirmitates excanta-
frigida sedat dolorem dentium fu:
gat fetidum in ore Vez contra ver-
tiginem capitis et repellit si fuit
caput lotum et bibitum per parum
cotinue valde paucum stomachi
calefacit cibum digerere facit et
ventribus provocat

Magnifice dñe dñe in grosse audiui
De fausta hospicite vna cum consorte et
filia m. v. plurimus gaudeo pro qua
in dies vna cum pauperibus in hospi-
tali nro. s.s. degentibus deum omnipotentem
vt ipse ex sua diffinita bonitate m. v.
in eadem longe et diutissime conseruare
dignetur ac si dominum et benefactorem
precipuissimum Graciarum acciones haud
modicas referendo de munusculo xl
grossorum pridie mihi misso pro necessitate
nedum persone mee verumetiam omnium
pauperum in hospitali degencium Interea
M. v. scire cupio quod presente latore
mitto vobis bursiculam aliquas vero
pro decore verum honestate semper nuo mea
ffaria m. v. quod licet exile per me
missum grate peto accipi ac si dnus
michi clementissimus Nos pauperes
de memoria vestra non alienando
Sciens me vobis m. v. vbique
paratum loco et tempore sese offerentibus
Dat Cede

Urina spissa et rufa signat hominem bonum vigorosum sanguineum
Urina rufa et tenuis significat hominem colericum
Urina alba et spissa signat hominem flegmaticum
Urina alba et tenuis significat hominem melancolicum
Urina chilus spissum turbida in urinali tunc caput egrotat
Urina si fuerit parva et oculis turbata tunc superfluit in stomacho sanguis
Urina si fuerit flamma et parva tunc febrem egrotat magis in
dextra parte quam sinistra de colera que ibi dominatur
Urina tenuis et circulus albus tunc caput egrotat in sinistra parte de urina
Urina alba spissa tunc caput egrotat in posteriori parte in occipite de flegmate
Urina chilus granula superius signat totum corpus egrotare
Urina turbida et valida sicut pernicies dolorem signat capitis quia
vinum evaditur tunc potest morari in tempore
Urina chilus spissum circulus et chilus album spumosa parum parum
signat caput infirmum et pectus non sanum
Urina spissa rufa signat febrem tercianam que causatur per nimium sanguinem
Urina spissa alba significat febrem cottidianam que causatur ex flegmate
Urina vel tenuis et citrina signat finem febris cottidiane
Urina si incipit denigrari signat quod cottidiana mutatur in tercianam
Rufa et citrina et parva significat hominem egrotare in pulmone quia sicca a se calor non parvo
Alba et citrina et parva significat hominem egrotare in pulmone
Viridis tenuis et pallida signat indigestionem in stomacho
Spissa rufa et citrina significat infirmitatem pulmonis
Spuma nigra vero nigra significat nimiam ad pulmonem caliginem
Alba spissa et rigida sicut album sicut pernicies significat infirmitatem
que vocatur stiche in sinistro latere
Spissa turbida et rufa significat eandem infirmitatem in dextro latere
et causatur a nimio calore et magis est calida
Urina subtus rubea usque ad medium eius et livida in fundo superius
spissa et turbida significat egrotantem magna hora esse in periculo
Habentes terciana si est rufa et spissa et si
mutatur in album colorem et tenuem et si ipse est bonus
signum est et tercianam mutari in cottidianam

Urina alba ad spissitudinem lactis modica et tenuis
sit homini habenti calorem in vesica
Urina habens prolongam ita quod maculi per ea apparerent
Urina signat caliditatem in renibus
Urina alba et tenuis aliquantulum apparens sanguinea sit
homini habenti indigestionem ciborum in stomacho
Urina tenuis et palida sit egri pulmonem propter ciborum digestionem
Urina diversorum colorum sit homini egrotanti per totum corpus
Urina virginis est lucida et pura
Urina concubentis de nocte cum femina et semen jacet in fundo

Ex alio

Urina rufa sit sanitatem et bonam dispositionem corporis humani
Subrufa sanitatem bonam sit sed non ita perfectam sicut urina rufa
Citrina quae circa eius colorem est laudabilis et cum subcitrina
Rubea sicut rosa affirmans febrem sit et si quantitas magna sit cottidiana
Rubea sicut sanguis sit febrem continuam sanguinis et tunc statim
fiat agimento nisi luna fuit in medio quinque diem
Urina viridis quae magis post rubeam sit adustionem et cum mortem
Niger post rubeam est mortis
Rubea a claritate mota quod declinationem morbi sit
Rubea permixta aliquantulum nigredini urina hepatis calefacit
Palida sit defectionem stomachi et impedimentum secunde digestionis
Alba sicut aqua fontis in sanis sit cruditatem humorum
sed in acutis febribus est mortalis
Lactea est cum spissa ista et si accidit in mulieribus
non est ita periculosa sicut in viris propter dispositionem matricis. Sed in
acutis febribus est mortalis
Lactea superius et inferius obumbrata cum medium regione
clara ydropisim sit
Urina in ydropica rufa vel subrufa mortem sit
Carnosa urina sit multitudinem humorum corruptorum sicut
accidit flegmaticis ydropicis podagricis
Urina nigra potest esse de calore naturali extincto et tunc cum mortem
aut potest esse propter expulsionem materie venenose quae appellatur
per vias urinales et tunc sit in quartana. aliter autem cum morte

Liuida sicut Cornu in dispositione complexionis Et sponsis
quartanam significat
Crocea cum spissa spuma et fetida et spumosa significat Ictericiam
Rufa uel subrufa inferius habens resoluciones rotundas
et albas supernis aliquantulum pinguedinis febrem ethicam significat
Clara in fundo vasis usque ad medietatem postea vero spissa
et tenuis granositatem pectoris significat
Spumosa clara et quasi subrufa dolorem in dextro latere
significat. frigiditas est cum sinistrum latus quam dextrum
In urinalibus urine nullo interposito tremula apparent
deriuatio flegmatis et aliorum humorum a capite per collum
et per pectora ad inferiora significat
Palida tenuis et clara arteticam flemma significat
plumbea circa mediam regionem nigra palisim significat
Lactea spissa et pauca et rasure inferius cum squamis
lapidem significat Et si sint squamis spisse
et lactea et insuper gutta in superioribus partibus vel
membris corporis significat
Palida inferius in uiris cum dolore renum significat in mulieribus
vero uicium matricis
Urina in qua fenestella apparet si pauca et tenebulosa
dicit rupturam circa renes et vesice significat
Urina in qua sanies apparet in fundo vasis continua
renum et vesice putredinem vel apostema significat Et si tota
urina sanies apparet totius corporis putredinem significat
Urina in qua fenestella apparent prope et lata vesice
excoriacionem significat
Attomosa urina per multum tempus lapidem in renibus significat
alba sine febre in uiris et mulieribus. aliquando dolorem
renum. aliquando impregnacionem mulierum significat
Urina pregnantis si unum mensem duos vel tres habuit
dicitur esse multum clara et alba ypostasim dicitur habere
in fundo. Si vero quartum habuit mensem urina dicitur esse
citrina et ypostasis alba et grossa in fundo.

Solet etiam ymago in vase urinali tanquam in speculo
sepius apparere. Si illa urina sit mulieris conceptum sit
Si est ymago iudicantis apparuerit in urina
parentis febres interpollatas vel epaticam consuetudinis
prolixitatem morbi sit
Urina spumosa ventositatem stomachi in intestinis
vel ardor ab umbilico usque ad gutture et sitim sit
Virginis urina que subtilissima debet esse. Sed urina limpida
et minus serena virginitatem declarat corruptam
Turbida urina in qua semen apparuerit in fundo vasis
mulierem concubitu seu coitum cum viro sit
Urina mulieris densa esse corrupta. tunc declarat predicta
urina satis turbida in qua semen apparet in fundo vasis
Si vero urina lis fuit in vitro cum recent corrupte cum
mulieris declarat
Mulieres menstruate faciunt urinam sanguineam Si vero
urina turbida velud sub ingulud semen habuit
vulve matricis dolorem sit
Urina mulierum nigra intestinis superveniens si mota aliqua
tabula rubore habuit solucionem menstruorum sit

Iste est modus iudicandi urinas

Consideratis omnibus que a medicis considerari debent
. . . sit
primo videndum est de Coloribus
Secundo de flegmaticis
Tercio de contentis Et sic poteris cognoscere quis humor
dominatur in humano corpore
Si ergo apparuerit urina tenuis et alba melancolia
dominatur. Si autem apparuerit alba et spissa sit
flegma dominari. Si autem apparuerit spissa
et rubea sanguis dominatur. Si autem apparuerit
rubea et tenuis colera dominatur
Sanguis in anteriori parte
Colera in dextra
flegma in posteriori
melancolia in sinistra parte capitis

Circulus Rubeus dolorem in anteriori parte capitis sit
Circulus vero Citrinus in dextra parte
Circulus albus in posteriori
Circulus Niger in sinistra parte capitis dolorem sit

Vena in medio frontis 1703

Vene percussio videlicet contra apostema oculorum et contra emigraneam Et contra
Capitis dolores gravissimos et contra mentis alienationem
Contra frenesim et contra novam lepram

In angulis oculorum

Vene in quibus parte valent ad claritatem visus et contra
omnes fluxus et maculas oculorum Et maxime albugines et
nebulam et palpebrarum inversionem

In summitate Nasi

Vena videlicet contra gravedinem Capitis et contra fluxum oculorum

Item Nares retro ex utraque parte

Vene due purgant Capud et iuvant auditum. [illegible]

Labiorum

Vene valent contra apostema in ore existens et etiam in gingivis
in carne in qua radicantur

In occipite

Due vene ex utraque parte valent contra querela capitis et
mania nimia et valent contra stuporem mentis et
amissionem [illegible]

In Collo

Due vene scinduntur propter humores et reumata Capitis

In Brachiis ambobus

Vena transiens sinistro et Cum [illegible] scinditur Contra
dolores pectoris et pulmonis et etiam videlicet illis qui
graviter anhelitum trahunt et spirant graviter [illegible]

Cephalica id est Capitis

Vena scinditur pro passionibus ipsius Capitis vel
melius per eam alio latere in manu sinistra

Cordiaca

hoc est vena mediana scinditur pro passionibus spiritualium
vel sepius et plenius in manu sinistra cum ipso dilatatur

Basilica et Epatica

Vena solet aperiri pro passionibus Capitis et splenis vel
pectoris etiam scinditur circa manum sinistram

Contra dolorem stomachi [illegible]

Purpurea

Vena contra passiones intestinorum interiorum

Sciatica et Axillaris

Apperitur pro passionibus superiorum

Subsatilis

Vena similiter in Cordiaca passione utilis confert

Saluatella in dextra manu

Assumenda est quia purgat sanguinem in qualitate et quantitate
vel in utroque. Vena hepatis est in dextro latere. Matrix
aut splen et renes ad sinistrum latus declinant
Due vene saluatelle in dextra parte contra ... contra ...

Versus

Dat Saluatella in plura bona minuta
In malem tollit de corde calorem
Purgat hepar splenem pectus precordia vocem

Due vene in temporibus et utraque parte frontis valent contra
dolores aurium ... valent contra dolorem Capitis
tinitus aurium contra ... novellarum

In poplitibus

Vena similiter facit homines ... ...

Sub utroque genu

Vena valet contra apostemata et lumbarum ... et ...
... passiones mirabiliter curat

In utroque pede

Due vene inferiores sub talis ... valet contra ...
et calcaneum et ... ... purgat
... ... ad ... ...
et ... ... habent

Supra pedita maiore

Vena in utroque pede valet contra ... et contra ...
pustulas et contra ... et contra ... et
contra pustulas ...

Sub preputio

Vena valet contra ydropisim et contra omnes corporis humores

Super minimam peditam

Vena similiter in utroque parte pede valet ad Coleram

§ In timporibus

Vene due sunt utraque parte frontis valent contra dolorem
aurium et contra effusionem lacrimarum de oculis. et contra
emigraneam et contra [illegible] Non dico minui
in quibus requiritur [illegible] generali. pro statis venas
examinant [illegible] ad [illegible] gravamen

Retro aures

Vene due sunt utraque parte valent ad bona memoriam
et mundificationem cerebri a purgant et contra [illegible] maculas faciei

In concavitate aurium

Vena est utraque parte valet contra tremorem capitis et contra
tinnitum aurium et valet contra novellam surditatem

In faucibus oris

Dentes

Vene due que [illegible] aperiunt valent contra pustulas faciei et contra
scabiem capitis et contra dolorem dentium et maculas
et etiam contra gravedinem capitis et gutturis

Sub lingua

Vene due valent ambe contra dolorem dentium et gingivarum
et contra reuma capitis et contra apostemata gutturis et
contra squinanciam et contra omnia vicia oris

Sub mento

Vene valent contra dolorem maxillarum et contra [illegible]
et fetorem narium et contra pustulas faciei et pectoris

Sub utraque ascella

Vena incisa facit hominem evidenter mori et hec vena
ab aliquibus barsatoris seu balseris appellatur

Cephalica

Vena a capite sic nuncupata et pro illa vena sumitur
alia vena que [illegible]. que aliquando minuitur
loco cephalice pro negligentia et hec incisio importat
[illegible] et principia mortis. Sed incisio vere
cephalice valet contra fluxum oculorum et contra omnes [illegible] et
dolorem capitis et valet contra caducum morbum et
incisio eius bona [illegible] die [illegible] post festum Ambrosii
seu in nonis aprilis

Mediana

Vena capit initium suum a pulmone Et est in medio brachio posita ubi non est mors Et si non bene incisa fuit dat spissum sanguinem Et si bene incidatur valet contra omnes dolores membrorum cordis. stomachi. pectoris et laterum Et etiam si non bene incisa fuit facit pessimam pluriam interius Et ulcera saniosa Et ad primum reducit hominem Et propter et prima incisio vene predicte valet in mense septembris circa festa Nativitatis Marie et [illegible]

Epatica

Vena habet initium suum a pulmone a corde a iecore Et est posita sive locata ad exteriorem partem brachii Et si non bene incidatur predictum locum facit tumescere Et etiam ex hoc generantur apostema et spasmum in brachiis et digitis Et si bene inciditur valet contra omnes dolores iecoris sive epatis et etiam sanguinis de naribus. Et etiam contra punctiones sive stimulationes laterum Et incisio eius propter et prima valet in mense Maii hoc est sequenti die post festum sancti Johannis Crisostomi

In ambobus Lateribus

Vena corporis valet incidi contra pustulas et quartanas Et contra infirmitatem frigidam et lientariam. hoc est quando homo non potest habere digestionem

Ad pollicem

Vena venenosa incisa valet contra hydropisim et inflationem et contra ventositatem

Super minimum digitum

Vena in brachio manus valet contra ictericiam Et contra omnia vicia splenis Et contra tertianam Et quartanam febrem

Inter medium et anularem

Due vene in brachio manus inter incidantur. in quadam infirmitate incipit mori. Et tunc statim moritur a goaleisot

Inter policem et iudicem

Vena in brachio manus valet contra dolorem capitis Et contra dolorem oculorum et contra febres et contra fellis effusionem et contra optalmiam Et contra rubedinem Et contra fluxum oculorum

Connicte pudibundis

Vene secte in utraque valent contra omnia vicia mediana sanguinis et lientarie passionibus et vesice et testiculorum

Super papum

Vena valet contra tumores et inflationes testiculorum et contra omnia vicia vesice ex arena et calculo et contra alia mala

Iuxta preputium

Vene due inferiores valent tumefactioni testiculorum et dolori renum et ceteris viciis

Saphene

Sub talos in utraque pede due vene exteriores flebotomiantur contra dolores ancharum et contra inflationes et apostema testiculorum

Due vene sciales

Et coxis et due de tibiis et unaqueque in utraque pede valet contra dolorem coxarum tibiarum et tenenum utriusque pedis et si infirmitas venerit ex vesica arthetica podagra sciatica. Idropisi valet etiam contra membrorum generatum tumorem et intestinorum subtractionem

Utilitas fleobotomie. Mentem sincerat. Memoriam prebet. sensum subtiliat. oculum subtiliando clarificat. Vocem prebet. Auditum temperat. digestionem provocat. Stomachum adiuvat. vesicam purgat. sanguinem malum expellit. naturam confortat et in ipsa malos humores extirpat et longiorem vite sanitatem inserat. Unde Avicenna

Fleobothomia est universalis evacuatio humorum. Laborans ex synocho. i. ex nimio sanguine. vel ex synocho. i. ex sanguine putrefacto. Statim minuatur omni tempore. quia non timendum fuit in medio signi geminorum. dicitur autem a synochus quod est febris et Nocha quod est sanguis vel febris

Synocha de multo. sed synochus de putrefacto

Laborans ex Amnera contra synocha inflatam minuat de vena mediana et de vena cordiaca dextri brachii. estate. simpliciter vero in hieme. Ex Amnera de febre que dicitur p. i. ch. et minuatur de vena capitis in medio frontis

Contra inflamationes venarum

℞ Ruta absinthium Cyminum et ordeum. contunde bene et confice ex illis emplastrum et liga super tumorem et sanabitur

Studeas Apperire venas 1703

minimo alia fit per methatesim. Alia per Antipasim Et per
passio fit inveterata fiat per methatesim. Si vero recens per
antipasim per methatesim dic. ferer qn est cadit pt
propria est egritudo que continere sanguis
per antipasim fit qn est contra pt fit minimo Considerandum est
tum an ma est furiosa ut in antrace per metatesim tunc dz fi fle
Similiter si qb partib fuit ab aiali venenoso per metatesim minima

Et quia Iuvenes habundant Calidis humoribz in hora humorum
caliditatem dant flebotomi. Cum ergo sanguis abundat ante terciam
Et colera inter terciam et Nona et ergo Iuvenes huius hore dant fle
Si vero abundat frigidis humoribz Et maxime Melancolia pro hora
melancolie. et post Nona ptra ut ait Galienus
Si quis ht stomachum debilem caveat dzt flebotomiam Et maxime
de venis que sunt in plicaturis brachiorum: neque etiam super spatu
los ventosas dat poni Et si sanguis exit Niger tolla usque
ad rubeum. Si spissus usque ad tenuitatem. Si aquosus
ad grossiorem Et si sanguis non pt exire clauso cum flebotomi
volue cum digitto post maiori cum subito impetu exit sanguis et

Fleobomatho ista conveniunt

famositas

Panis frementatus. bene coctus. triticeus. vinum bene q
Stomachum non gravat Ova sorbilia. pisces aspirales
Et Carnes porcine. ovine. arietine. pulline. Iuvenum bestiarum
parva poma. que tunc recipiuntur. Caules non cordant
que gravant venam in Stomacho neque Casei. Neque alia
que de ro cocta sunt. Ait namque Galienus lac dare febrita
tibus. Caput dolentibus pessimum est. Ipso die flebotomie
somnum vitet Nam per somnum solet quedam accessio febrim attrahit
Et sic homo hypothomia incurrit. i. defectum cordis vel turbu
sitatem oculorum. aut generaliter emthasim parit

Con debilitate venarum 1703

Cum homo senserit quod est pigrior vel gravis in toto corpore et plenus doloribus ante et retro in Capite suo. Talis minuat sanguinem de vena Epatica. quia mirabile per hoc curabit Dixit isto et Galienus quia generat humores pessimos a sanguine et cum sanguis ... et intelligens sanus et vivere magis oriuntur. si cito minuere non oritur per ... malos

Tempus Boni

In Electionibus et non necessitate. quoad ad cursum lune et non aliorum planetarum. quod tamen est necessarium pro tempore utrumque bono et laudabili. Si optas scire. Nota regulas quas debes

Prima in tempore Novilunii et plenilunii non valet. Tertia si luna fuerit in bono signo. Item luna existente in signis arietis. vel igneis. plus valet in tempore veris. quam ipsa existente in signis terreis vel aquaticis

Quapropter iuvenes et senes in augmento lune sunt flebotomandi Senes vero in decrescentia. Luna veteris vetes iuvenes non valet ...

Item tempore veris et estatis. flebotomia fit dextra parte ...

Ver estas dextras autumnus hiemps quoque sinistras

Inuidet venas morbos sanguinis plenas

Ante diem quintam post vicesimam quoque quintam

Ac te vitando quasi morbus sit flebotomia

In luna plena non tangere tua vena

Esto quod ... sunt valida signo

... de vena ... tendunt vena sagitta

Cancer piscis vir media ... formalo

Aries libra	Bona	Cancer	Indiens
Sagittarius aquarius		Virgo	
		Scorpio	
		Pisces	

Iste sunt Regule astronomicales

Sed Regule medicinales

Tum aer illius diei sit clarus temperatus. hoc est non nimis frigidus aut calidus. non ventosus aut pluviosus aut Corruptus Ianuarii. feb. april. maii. novembris. sep atque decemb

... minuere vena luna ... apta

Martini Blasii philippi Bartholomei. ... predicat et ... tempore ...

Non quod ... valeat ... ista festa. sed propter ea festa valet in signo bono ...

Ao que dicta sunt de minuitione dicit sufficit solum eorum motum lune et non aliorum planetarum quo ad tempus electionum sanitatis conservanda. Non autem ad tempus necessitatis

Ratio quia indigenti nulla est lex preposita indigentibus i. nec signum nec hora considerare aut expectare sed minuere in nomine domini ihesu christi. Quod notandum est

Nota quod omnes vene capitis sunt post conjunctionem minuende. Excepta vena sub mento

Omnes vene brachiorum sunt ante conjunctionem minuende

Omnes vero vene manuum sunt post conjunctionem aperiende

Omnes vene cruris ac pedum post conjunctionem sunt scindende

Flebotomandum est omni tempore si necessitas exigit. Et maxime luna iiii. vii. xi. xiiii. xvii. xxii. xxiiii et xxvi est minuere tutius melius est quam alio tempore seu aliis diebus

Ad iudicandum cruore de vena

misso primo si est spissus habes male circa pectus et si est blancus male habes circa splenem. Si glaucus male habes circa jecore. Si autem durus et niger nimis demissus. Si est rufus hinc nigredo circulo est causa debilis capitis. Si autem est rufus niger durus et coagulatus time paralisim. Si autem est niger et aquosus nimis time febres quartanas. Quando autem est aqua inferius et cruor superius time ydropisim. Cum autem cruor est valde rufus et parum aque habens candide superius hilarem vultum facit et est signum sanitatis Et etiam patet per experimentum

Versiculos nota [illegible] quibus est picta
Sanguinis emissi de vena iudice tali
Si cruor est albus habetis quod spuma repletus
Tussim describit pulmoni dolor quia patitur
Et si cruentus sanguis fuerit speculatus
Est de fervore cordis tunc dolor in jecore
Sanguis pura nare videtur in unda
Phisicus hunc hominem patet dicit quod lapidem

Si fuerit sanguis fuit varii que coloris
Et velud panis separatus ac rubeus que
Et velud collera colubri sit rubeus que
Talis paciens vexat ubique satis
Si tenor est unde viridis [illegible] que satis est
Tunc dolet et pectus morte die que satis
Si sanguis spume pellis demonstrat esse
Intemperancia pectoris ibi tunc denatur
Si natitant globuli tunc inficit ultra carnem
Si rufus et [illegible] sit et unda sicut parum
Et talis sanus non tibi sit dubius

Cautela minuto bona et utilis

Prima dies vene gaudet moderamina vene
Altera leta dies tercio vero quies
Post que dies quartus · [illegible] estimat artus
Hinc que dies quintus · [illegible] [illegible] intus
Balnea sexta petit · sed septima vult spaciari

Ossibus ex denis · bis centenis que novenis · Homo
Constat homo · denis bis dentibus et duodenis
Ex sex centenis · decies sex · quinque venis

Genera morborum

azma
gutta
fetor oris
dolor dencium
vulneracio lingue
caligacio oculorum
nebula alba
reuma
poliphus
coriza
cattarrus
ungues mali [illegible]
optalmia
emigranea
vertigo
scotomia
cephalica
amissio vocis
arteriaca
bolismus

vomitus
singultus
[illegible]
sincopis
ydropisis
palisis
dolor stomachi
lubrici
yliaca
castigacio
emoroydes
fistula
opilacio
torsiones
anticus
colica

dentes flegma
prozacia
asclites
tympanites

fluxus sanguinis
diarria
cathymasis
[illegible]
morphea
smozina (?)
urina
calida
frigida
palisis
sciatica
apostema
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

allopicia
melancolia
mania
epilencia
emprima
litargia
scotomia
dyafragma
opilacio [illegible]
[illegible]
stupor [illegible]
[illegible]
casus capillorum
tetanus
tinnitus aurium
ptisis
tussis
peripleumonia
pleuresis
[illegible]
opilacio splenis
impetigo
febris
dissenteria
[illegible]

A Alphabetum 1703

Alopicia est casus capillorum cum ulceribus
Remedium unguentum ungatur caput cum liquida pice tribus sed
pius veste alopicia sanat

Apoplexia nagla smiertz est passio cerebri oppilat
auferens sensum et motum toti corpori repente magno
voce producte propter opilationem in meatibus cerebri principalibus
et posterioribus
Remedium utere tiriaca cum vino et [illegible] castoreum

Asma est difficultas anhelandi
Remedium decoquitur malva in aqua et administrantur suffumigia
cum medio butiro et lana in balneo et unges
dialtea et inunctate talo et sub talo [illegible]

Arthetica ab articulo dicta est species gutte Remedium
Cancros pluviatiles et plures [illegible] accipiendo et
spargo super ceram calidam et pone super locum dolorosum
et [illegible]

Asselites genus de ydropisi [illegible] fit quia [illegible]
et ab asselites [illegible] est [illegible] Remedium
sicut de ydropisi

Arthetica est passio que [illegible] in
[illegible] mansueta [illegible] et [illegible] cum
difficultate Remedium Capsues barbatus in
vino rubeo et fiet decoctio et in loco [illegible]
Cataplasmatur

Antrax est quedam pustula pessima que generat
carnem [illegible] et facit foramen [illegible] et
caro putrefit [illegible] ossa videntur R. tiriaca
alba scabiosa [illegible] polvere

Ammissio racionis fit quum homo [illegible] patitur
et [illegible] R. [illegible] in vino [illegible]
[illegible] bibat et curabitur

Bolismus est immoderatus appetitus Caninus
ut vocat et est passio stomachi ex frigida causa
Remedium · modica abstinencia ·

Casus pillorum fit per magnam infirmitatem
Et liniant cum aroma vesica

Cephalon est dolor totius Capitis Rx thus mixta
per salviam aceto albo commiscendo simul decoque et Caput
sepius ungendo panniculo lineo alliga
Coriza est constrictio Narium a parte Cerebri
descendens ad nares Rx ut
Catharrus est fluxus a Capite usque pectus et
Causa est frigore magno et aliquando ex nimio calore
aliquando ex crapula Si ex calore superfluo · minue de
Cephalica et unge frontem unguento populeon
et oleo rosarum vel Cantibarum vel dialtea Sed si
ex Crapula tunc se debet servare moderate in cibo et paucis

Colica est gravis passio intestinorum que fit circa
umbilicum Rx stercus caprinum cum aceto mixtum
et appositum curat vel radicem solsequij et acetule in
aqua decoque et cum medietas bibatur
et quod remanet bibatur sero et mane
per aliquot dies vel iuniperum grossum
cum modico sepo hircino unge circa umbilicum sero
et mane circa umbilicum
Calculus est lapis in renibus ut in vesica generatur
Rx grana iuniperi cum melle mixta et
grossa facto et collato pacienti in balneo in aqua
calida sedenti da bibere alia remedia patent

Cancer est quoddam apostema (?) volunt Cancer corrodens circumquaque habens quasdam venulas ostentas ad modum cancri ℞ stercus anserinum cum butiro frixatum et per pannum colatum et in domibus linimentum curat si [illegible] fiat

Ciragra est passio manuum et digitorum
℞ [illegible] mellis ad formam [illegible] quam [illegible] decoctis et [illegible] facto appone loco

Cordiaca est quedam infirmitas [illegible] doloris
Cor tremor in homine et evenit ex calore magno vel ex habundantia sanguinis vel ex timore
℞ Epaticum de marte (?) simplicem minimum et rogat oleo papaverum vel [illegible] et utatur electuario de succo [illegible] si fuit ex [illegible] nimio tunc utatur electuario dyamargariton de apotheca et in utraque remedio utatur [illegible] pulli gallinarum vel [illegible] sine [illegible] [illegible] et [illegible] cor [illegible] et [illegible] frigidam si vero fuerit ex sudore tunc [illegible] frigidi vel

Cordiaca est passio qua totum corpus resolvitur in sudorem continuum et de diaforetica apud [illegible] secundum Galienum

Omnes [illegible] decoquntur in [illegible] et [illegible] [illegible] sanabuntur
signum

Diarrea est involuntaria ventris [illegible] sine [illegible]

Dyspnea i. difficultas anhelandi ℞ oleo petroselino [illegible] [illegible] loco [illegible]

Dissenteria [illegible] est fluxus ventris sanguineus cum corrosione et ulceratione intestinorum ℞ [illegible] agrimonia bibat [illegible] vel [illegible] # signum

[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et ℞ [illegible] ad [illegible]

Diarea est fluxus ventris sine quo diu[illegible]
[illegible] fluunt de ventre Rx [illegible] tamus sola
ossa comedentes [illegible] in cibo forte stringit
Dolor lateris sunt punctiones lateris
Diabetes est involuntaria urine emissio in sompno
vel in vigilia hoc est quod [illegible] bibere
Rx agrimoniam [illegible] in vino [illegible] terra [illegible]
[illegible] cum sale bibe

E

Effimera est febris [illegible] indisposita et in distemperata
[illegible] procedens [illegible]
[illegible] Rx in [illegible]
Emigranea est dolor medie partis capitis
[illegible] Rx [illegible]
[illegible] Rx [illegible]
[illegible]
[illegible] emplastro dolenti loco appone
1 Epilensia est morbus cerebri [illegible]
[illegible] et [illegible] toti corpori cum [illegible] motus
[illegible] opilationem [illegible] in ventriculis cerebri principaliter
Rx [illegible] in [illegible] det bibere [illegible]
Empima est sputum saniosum in gravitate
pectoris aut pulmonis [illegible] sanies [illegible]
Et empima [illegible] quod est sanies [illegible] Rx [illegible]
[illegible] et [illegible] ista sanies ad [illegible]
[illegible] et [illegible] mortis
Exitus ani est cum quedam [illegible]
[illegible] Rx [illegible]
et [illegible] et non [illegible]
Emoroides sunt quedam vene in ano per quas
[illegible] et [illegible]
[illegible]
Epilensia [illegible]

fit ex suffusione sanguinis et se inimat sub talo
G· fricat est passio ... sunt in oleo olivarum
panniculis madidis et super dolorem pone

Emoroide· dicuntur fines sive capita venarum terminantia in ano. Et illa capita venarum sunt mollia que dum rumpuntur fluit ex eis sanguis. Et tunc fit emoroides ex his superfluitatibus de quibus supra dictum est

G

Gomorrea est involuntaria emissio spermatis sive in sompno sive per vie
Gutta est passio in scapula quod brachium levare non potest et si levat fit magnus dolor. Recipe absinthium iuniperi cum melle coque et emplastrum dolori appone

H

Horripilatio est erectio crinium propter timorem vel est dispositio in qua venit corpus in dispositionem in frigore in pruritum in cute et lateribus et antecedit eam pigritia et sudor eius quasi manerio
Esca floribus miscetur mane et vespere

I

Ydrofobia est passio melancolica per quam homo abhorret aquam nimiam et similiter canis
Impetigo et serpigo sunt infectiones cutis de colera subtili humore grosso· vel impetigo est sicca scabies in corpore toto in capite. R. e. que venit per similitudinem ad mundum et per illum sanguinem sana impetigo
Frenesis accidit quando homo post magnum calorem vadit in balneum et post balneum bibet vinum forte ut sic fit ex magna melancolia. Recipe papaveris albi tere et in illo lacte coquendo farina

Cedrarie et comede plurimum Mel et comprime
caput Sinape cum fesiris papaveris vel ga
malorum hec cum mirra confortat cerebrum
et facit dormire 161

Incubus et succubus est fantasma in sompno
comprimens totum corpus et aggravans motum hors
et loquela perturbans Rx coque herbam que
dicitur [illegible] et lava corpus vel unge corpus aloe
confisso per totum. et non impediet Cathalyre

Iliaca est passio intestinorum
sequitur ex constipatione ventris et frequenter vomitu et
Dolore vehementi tamquam intestina terebello perfora
rentur et alia multa inferant et siccitatem nimiam et
urina fit rubea propter magnum ardorem quem patiuntur
pat Rx unge oleo violarum et unguento populeon
per [illegible] de [illegible] eius vera libra sero et mane
tria volucrana in aqua calida post hec fumigatione
[illegible] et scammonea mixta cum vino calido hec
facto [illegible] sub talo sub pede [illegible]

Ydrops est error virtutis unitive in toto corpore
sequitur mutationem [illegible] digestive in epate et fit
eius quatuor species yposarcha. asclites. timpanites
et leucoflegmantia. In timpanite et asclite
solum venter inflatur et pedes. sed yposarca marcent
hic alios autem febribus totum corpus inflatur Rx
[illegible] contra [illegible] succo eius cum fano mollis
distempera et pariunt [illegible] tosta ova et hec
facit [illegible] diebus luna decrescente quod tunc humor
in ventre decrescit.

Icteritia est immundatio cutis de felleo sicut
morphea est defedatio cutis marcore Rx
urina cum succo marrubii da patienti bibere

Lepra est morbus corrumpens totum et corporis membra
[illegible] de materia venenosa melancolica sparsa per totum corpus
[illegible] solem de [illegible] scabiosa [illegible] in esse [illegible]
Rx [illegible] corporis [illegible] Avicenna

Letargia est infirmitas in apostemate in posteriori parte cerebri subtus tamen flegmatica cum febre in principio febre nata cum multa oblivione Et est una vera Et alia non vera. Vera est qua homo semper dormit. Non vera qua homo non potest dormire. Recipe Capillos pueri vel [illegible] in aceto, Et modicum piperis Et naribus apponatur. potest curare letargicos

Lienteria est fluxus ventris in quo comesta et bibita egrediuntur in eisdem qualitatibus in quibus intromissa sunt propter debilitatem virtutis stomachi et intestinorum superiorum Recipe Sepum hircinum [illegible] [illegible] cortice glandium, sanguis draconis [illegible] [illegible] [illegible] in se [illegible]. tendas [illegible] super ignem [illegible]. Et [illegible] [illegible]. plurium [illegible] tunc. Et sic tendas ad corpus versus et [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible] non potest Olei [illegible] libram coquere in [illegible] [illegible] aque. Et [illegible] [illegible] [illegible]. ponat [illegible]. ita quod possit [illegible] eius corpus [illegible]. Et post hoc corpus [illegible] Et [illegible] [illegible]. [illegible]

Opilacio splenis est quando splen obstruitur Et non [illegible] opera digestionis Et ita [illegible] propter immoderatum [illegible] cibi et potus [illegible] [illegible] Nam sepe generatur ex Melancolia. quando splen eam consumere non potest. Nec [illegible] potest [illegible] per emoroidas Et [illegible] in urinis

Signa Opilacionis splenis [illegible] sunt dolor prope [illegible] in sinistro latere. ita quod digitos parum non potest supponere sub costas prope [illegible] [illegible] Urina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erit [illegible] [illegible] urina [illegible] fuerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Recipe

primo purgato fit Rx venigi vna cat tres
radices et combusto in noua testa et cinera
et in vino calido da pacienti bibere et sanabit 162
[illegible]
Et minime de salmatella simpliter mag. vel
pani vel ind mane bibe
Radices lapacii acuti et folia eius in aceto
decocta supposita splenem curat. Item radix
sambuci in aceto cocta curat. Item spongia
capium et vacium sucum in aceto cocta sulfure
apposito panno lis posito allega splenem
Item radix maluae cocta in sepo aceto
grossa et calida simplex apposita vz

Podogra est dolor pedum ad corrosionem costarum
Cancros viuos in vase tere et succum
exprimendo in hoc aceto antiquo et pone
in patella ita vt aqua accedat ad mediam
partes et pg hoc succo illo imposito misceas
bene in patella donec inspissetur et illo vn-
gento loco podagrico vnge et post hoc
pro in luxuria calidi fetum de tayso poat
et cura per tres ebdo et hoc continue per vnum
mensem et ... podagram curabis

Paralisis est mortificatio membrorum cum
ablucion sensus et motus

ptisis est consumatio humiditatis in hoie ex rectoris
pleuresis est apostema in pulmone et quia
fit concavitas in pulmone et dolor pectoris Rx
fit minutio de basilica. Sed vero pleuresis
dolor est costas et fortis febris continua

Tussis et gutturis excreatus. alia
Vapores frigidos coscarmus ad potandum et solatur
de papavere est si quis illud sumit aliquantulum alienatus
et privat a potu forti

Reuma fluxus a capite usque pectus. stilla catarro

Squinancia est apostema gutturis et fit per descen
sionem humorum a capite et sequitur difficultas
anhelandi vel loquendi. Rx stercus caninum
coctum per aliquantum tabulatum parum in melle vel
zucaro datum bibere sanat et hoc recipe 3 mane
et super hoc non bibat per tres dies continuando

Singultus est sonus violentus quorundam spiritus qui per
nimiam cibi comestionem provenit. vel est involuntarius et inanis
motus nervorum oris stomachi. Rx Recipiendo mellis
duas partes et aque quartam bene una et ista
sunt bene decocta squinancie deportet frigide bibantur

Sincopis est diminutio motus sensus et tres qui
habet talem infirmitatem non debet aperire se deferunt
sanguinem. Talibus est timendum. Rx diamargariton
vel herba que dicitur lingua canis in vino cocta bibatur

Soda est infirmitas capitis proveniens ex calore

Serpigo est quedam species scabiei. dicitur sic quia serpit
in corio et provenit ex abundantia flegmatis

Spasmus est infirmitas nervorum per quam nervi ad suam
virginem non possunt venire nec sunt obedientes dilatationi
et extensioni. Cura Rx pulveres de stercore ...
fetido et in sale mixto et in aqua madidato appone

Scotomia est obtenebratio luminis oculorum

Strangurina est quando homo emittit urinam cum dolore
et interdum cum sanguine Rx lapides cancri zarnovele
... in aqua ... bibantur. Ob si cum sanguine
venit in ... allum. Cui aliquot folia coque in aqua ad
tertiam partem et per ... bibe continuando per aliquot dies

Sciatica est infirmitas lumborum. Rx

Tussis est motus pectoris ad expellendum immundiciam a pulmone. Una prodit natura reuma seu catarrus et secunda fit ex calore reuma. Cura tussis decoctio salvie ysopi in vino et bibatur mane et vespere sanatur. Item facit omnes dimidia caponia in melle vel [illegible] vetus cocta [illegible] in zuccaro dat

Timpanides est species ydropisis in ventre repressus sonat ut timpanum. Et hec venta collecta et manus [illegible] [illegible] venter quia inflatur. Et ista infirmitas curatur cum semine cimini [illegible] et anisi seu cum formicarum [illegible] ventri ponatur

Diabetica est nimius fluxus urine cum nimia calore renum attrahens aquositatem sanguinis. Et hec fit urina alba et clara propter cruditatem et indigestionis [illegible] potus. Urina quantum bibitur tanto exit quia renes. Et hec infirmitas inducit maciationem in ventre [illegible] [illegible] Et in provincia timendum est de ydropisi vel calculo aut morte. Cura Rx [illegible] seminis plantaginis olibani semen coriandri [illegible] [illegible] gummi arabici. Fiat pulvis de quo [illegible] [illegible] bibatur mane et vespere in potu et comedendo [illegible]

Contra morpheam

Recipe aquam [illegible] cum aqua salvie [illegible] aqua [illegible] fiat [illegible] et [illegible] salvie. Et magis [illegible] sola aqua [illegible] salvie

Finita [illegible] sabbato infra octavas Corporis anno 1503.

Cui mamille dolent ubera Rx plantaginem et contunde
bene et super ubera liga.
Rx cepe et pipera et contunde cum antiqua axungia et
postea axungiam mitte in aqua et sal [illegible]
et pista emplastrum fac super mamillas

Ut mamille non crescant. herba que vocatur [illegible]
et contunde bene et super mamillas pone
Item Rx papaver et decoquas in aqua pluviali
et intingas lineum pannum et mamill supponas
per tres dies et hoc valet

Item Si mulier lactans puerum deficit lacte lambat
[illegible] et cum sal inveniet. Et caveat ne
bibat vinum. Sed decoquat feniculum cum semine
suo in [illegible] et [illegible] et bibat illud
semen feniculi et habundabit in lacte copiose
Item accipiat pulegium et misceat cum vino et de
bibere mulieri lactanti puerum omni die et habebit lac copiose
Item mentha de mane comesta prodest mulieribus
pueros lactantibus

Verbena valet mulieribus in puerperio [illegible]
fantasmata separat non parere et quiete
facit. Et si infanti in collo alligetur sine morbis
non fatigabitur [illegible] aliquis si tenetur quiete
Item Qui dormire non potest habeat circa se verbena
et dormiet bene et quiescet. Et si quis
Equitare volens [illegible] ille ligat sub [illegible]
verbenam [illegible] et non fatigabitur
equus in equitando

Tractatulus de abortiuis

Ob varios et ambiguos casus in
libris confessorum absolute alternatiuas
inuenies [illegible] hec sub scripta
de formacione corporis humani in
utero matris scire summe fere est
necessaria ⁊c

Semen scilicet sperma viri et mulieris
decisum et in matrice femelle receptum
commixtum continua [illegible] et actione
caliditatis alteratur secundum phisi-
cam. Dicit Augustinus li. 83
questionum In primis sex diebus totum est
lactis aut spermatis forma accipit, si-
quidem [illegible] est in principio liquidum
et [illegible] post hec
diebus sex vertitur in toto sanguineum
[illegible] duriciem soliditatem in
carnem et [illegible] concauitates [illegible]
[illegible] post dies [illegible] reperit
ab [illegible] et [illegible] a late-
ribus et [illegible] ad perfec-
cionem [illegible] lineamenta formatur
et [illegible] sequentibus [illegible]
singula [illegible] primum
in membra principalia [illegible]

qui sunt cor, epar, cerebrum et sic
[illegible] vel nobiliores, Stomachus
testiculi, [illegible] [illegible], [illegible]
Manus pedes et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible]
et in membris corporis: venis, nervis, mu-
sculis, ossibus, cartilaginibus, adipibus
carne cute [illegible] [illegible] humorum
qui sunt sanguis, flegma, colera et
melancolia [illegible] [illegible] qui sunt
cor, epar, pulmo et splen [illegible] [illegible]
in Germania [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] digestivam [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
Spiritibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible] [illegible]

diebus formatur et in tali motus 165
vitalis incipit die septuagesimo
partus vero in mense septimo completur
Si vero corpus quadragesimo die sit
formatum, motus vitalis est die octo
gesimo, et partus in mense octavo
et illi frequentius moriuntur. Et si
corpus in quadragesimo quinto die
motus erit die nonagesimo et partus
mense nono sequitur cum a conceptione
et partui computantur. Hoc in ij Ma-
chabeorum c vij legimus mater septem
fratrum cum dixisset filio minori miserere
mei qui te in utero novem mensibus
portavi. Si autem corpus quinquagesimo
die perfectum sit motus in centesimo die
et partus in mense decimo sequitur
partum ... corporis eius cum
materiali elementum perfecte attingit
Patet juxta Marcum dicentem de tempore
temporibus quod diebus qui fiunt ab
hora ... usque ad diem ... motus
vitalis ... mense
videtur, mense ... dies ...
... anno ... ...
... ... parvi ...
... solo ... est ...

Maxime necessarium ut videat et dis-
cernat sapiens seu confessor avarus
ista varia articula [illegible] subtilissima
circumstantia Si est adversus [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] [illegible]
est corpus ut philosophus ij de anima et 16
de animalibus [illegible] nos informamus dicit
quod licet potentia vel [illegible] generati
sunt [illegible] dicit enim quod a potentia
vegetativa animalis [illegible] sunt generativa
sive Post autem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] naturae individualis
[illegible] [illegible] patent separatur maxime
sit bene dispositae anima sensibilis
quod [illegible] sit illius vel illius
speciei Talis tamen anima sensitiva et
[illegible] [illegible] scilicet sensitiva et vegetativa
distinguuntur per operationes quae [illegible]
differunt [illegible] [illegible] Sicut est anima
[illegible] quod licet duae potentiae
scilicet vegetativa et sensitiva non differunt
essentialiter quod sunt duae essentiae
distincte Est enim una essentia [illegible]
[illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de animalibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vita plantae [illegible] vita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
speciei [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]

super infundentem a celo vel sub intelli- 166
gentia et hec non est generata a causa
sed creata [illegible] Sed superinfusa a deo
Creatore [illegible] forma formata
et omnium inferiorum formarum perfectio
Ad propositum quod tres ponunt media
in [illegible] scilicet vitas prima
que est tacita et occulta / Media appa-
rens et manifesta / Ultima vero excellens
Sed primam quod que est tacitus intelli-
gentibus naturis prima vita que est
vegetativa [illegible] Secunda [illegible]
[illegible] animalis Tertia intellectualis
et sensibilis et descriptiva Creatura
aut hec conveniunt et differunt / non
est presentis speculationis Sed remitto
lectorem ad sanctum Thomam super
et [illegible] de anima ubi clarius
talia intelliget / Ad propositum autem
nostrum scire debemus quod ad vivum
[illegible] [illegible] [illegible] Albertum / quo
[illegible] debet [illegible] ab utero matris
ut magis natura [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible]
superius [illegible] / [illegible] in
in [illegible] / [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] et ultra
non [illegible] igitur animadverti

Hr vndt

Et quedam pregnantes faciunt partum
in secundo mense et hoc fit abortiui
quod tunc non habuerunt naturam hominis sed
aliquam materiam carneam vel lacteam
et non recipiunt baptismo quia non est
qualificata qualitatibus propriis nec sedis
Et pro illo abortu non imponeretur penitencia
sed secundum quod ipsis accidit debent imponi
et tandem si non procurauerint ipsis vo-
luntarie occasionem / simpliciter a quolibet
sacerdote parochiali debent absolui
Hoc autem ipsis accidisse debent se
[illegible] in confessione / Aut eis primo
accidit quod natura menstruorum in
mulieribus est corrupta / vel embrio
non fuit perfecte nutritus / aut matrix
non debite fuit clausa propter quod facta
est lubrica et corrupta quare fetus
est abortiuus quod solum mulieribus ignorancia
sine peccatis accidunt et [illegible]
Et ideo peccatis habent causam et in hoc
casu non debent remitti ad superiorem
Intelligi si est factum in secundo mense
Secundo propter accidit abortiuus
propter nimis violentam quandoque [illegible]

Dislocatur matrix vel utero(?) sit
aliquando ruinatum(?) propter quod et matri-
cibus(?) Ita quod abortet aut mortuum
pariat. Et ideo mulieres volentes
sibi procurare aborsum quia ut dixi
sic sunt impregnatae, movent se de
loco ad locum saltando ab alto saltantes
vel per aliquod medicamina(?) deambulantes(?)
aut dorsum(?) onerantes(?), et hiis similia
sibi procurant, aut frequentius multum(?)
coeunt, et luctantur cum viris vel se per
se(?) medium(?) laborant(?) a corpore
suo. Et in hiis omnibus casibus mitten-
di sunt ad episcopum, quia procuraverunt sibi
dispersionem(?) fetus, dato quod etiam in secundo
mense talia contingerent. Notandum tamen
quod si minus est magis labor et honesta
et legittima causa ante(?) conceptionem(?) impre-
gnationis(?) sive ipsis talia acciderint minus
est cum ipsis agendum ut habetur in iure.
Si vero per ... ab eis voluntarie
et dispensative(?) fetus per potiones aut medi-
cinas. In isto casu ... distinguere
iudex, an vel causa aborsus(?) ...
... sit sumpta vel non. Et ...
est ... et casus episcopalis. De ... est

primis una mitigativa. Quarto de
Nota calvatie quod eunuchis mulieribus in iuven-
tute contingit et deprehenditur
in gravitate animi quod si sic fit vitam
habentibus moritur. Et si nondum vitam
habent [illegible] sinum in materia
receptum motu naturali a forma
hominis destruitur. Causa autem huius
eius accidit ex parte humoris a quo
sunt corpus inclinatum et dispositum
ad corrumpendum ut per eius adventum
sit destructum et extinguatur. Et precipue
mulieribus iuvenibus impregnat [illegible]
calvitiis per eandem causam super
diversum [illegible] primo ergo casu
cum [illegible] primum impediant
sunt. Secundo in secundo casu [illegible]
per causam consequentem et precipue
quia sunt vel nimia siccitas vel
nimia frigiditas [illegible] et aliis
[illegible] debet [illegible]
Secundo in isto casu solet accidere
ex parte [illegible] quod [illegible]
ad [illegible] et ad [illegible] et [illegible]
sunt [illegible] nullum [illegible]
[illegible] non apparet et [illegible]

fortissimo quia cum quandam multi-
tudinem humoris et repercutit ad
multa [illegible] interiora et ipse subti-
litatem sui [illegible] adusto et cum
magis [illegible] calorem et sic
et [illegible] appositum calorem
interiorem [illegible] frigus est minor maior
et sic consumit totum humidum radicale
et complexionale sibi ipsius, et sic
sibi extinguitur et in isto casu est
agendum secundum dictum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Ut sic autem ista passio intelligi[illegible]
quod [illegible] sunt [illegible] alterationes
in [illegible] Methauris [illegible] quae habet
de [illegible] et effectu fulminis
quod in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] calorem per [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] nexa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et quod [illegible] fulminis
[illegible] ad [illegible] per [illegible] [illegible]
quia [illegible] / [illegible] est quia
[illegible] [illegible] prope fulmine
per [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] impressionem

Aliud signum fidei est dolor confessi-
onis vinum sitit per aliquod tempus in
operando. Extra de homicidio c. Sicut ex in ventre mu- no[ta] hic
lieris embrionum vita formativa
vel intellectuali et defensiva vivi[ficati]
per coniugum causam interfectus sit
si pregnantis abortivum est ipsa canonica
rum canonicis vel eis penitentiis eius
et penis confessata et examinata
in quolibet genere causarum) Nam pro
causis casus sit levior aut gravior
ut patet supra etc.

De suffocatis pueris in lecto

Item si mater vel nutrix vel alia persona
suffocavit parvulum quem tenuit iuxta
se in lecto inadvertenter opprimens
eum mortaliter peccat videtur si fuit ibi
culpam vel negligentia notabilis hoc
factum pressit. Extra de his qui filios
occiderunt c. Si quis moventur sunt
parentibus ne filios parvulos secum in uno
lecto collocent ut in c. iij c. Consuluisti in textu
et in decretis in eadem causa in fine
ubi incipit Et si casum pressit culpa

It a medicis accepimus fetus a die concep-
tionis usqz ad diem cōpleta et divisa
vol. dies scilicet xlvj. ita quod pueri et ul-
terius volutione teneat omnes infantem
in .viij. mensibus motu habere dicit ypo-
cras Vide in Bartho. li. vj.o de
creacōe infantis et ca.o sequenti dicit
constantinus li. iij.o ca.o xxj Infantes recen-
exeuntes in rosis cum sale trito invol-
viantur ut eorum membra confortentur et
a viscosa humiditate liberentur deinde in
tingere palatum cum digito melle uncto
fricetur etc

Jtem. De aborsu xxxij. q. ij. aliquando
fit c. sequenti. ubi multorum de ea et dis. v
in. fin. in vo xl. in glo. fetus femineus
mortuus e. lxxx. diebus. sed masculus xl ta
ad infusionem anime. ij. a medicis
accepimus ... illa ...

grauius peccauerint / puta qui in
medio silue posuerunt / imponatur
pena eis vij annorum Si vero posset
culpa liberi vel pena in eadem lecte
Si in a long. qui posuerunt potest eis
imponi pena trium annorum Si vero
nulla posset culpa de iure non sunt
puniendi Si in ad cautelam propter
ambiguum potest imponi eis pena
arbitraria etc

De pomo et Morte aristotelis

Salomon dicit in prouerbiis Inicium
sapiencie timor domini / dicit etiam idem
racionem Qui timet deum faciet bona
quam bene facit qui deum studet timere
ad bonum aut faciendum et signum
timoris dei est mortis premeditacio
dicente Salomone Memorare nouissima
tua et in eternum non peccabis / dicit
etiam philosophus in li. de organisacione
corporis humani Cum homo meretur
uiciis senuerit / eius appetitus et spiritus
deficiunt Racio primi Nam sensualis
homo solet primo euanescere et
cadere calorem naturalem Racio secunda

Nam organum gutturis tunc contrahitur
et illo contracto spiritus anhelitum
capere incipiens et apperire solet
Racio xviij Nam sanguis ex omnibus
venis currit corporis ad locum generationis
ipsius corporis scilicet cardiacis et sic
sanguine indurato et coagulato
omnia membra hominis palescunt et
pectus intumescit O quam crudelis
pena hominis est in morte cum anima
egrediens ignorat utrum debeat
salvari vel dampnari De morte
et sermone Aristotilis Cum morti Aristotiles
appropinquaret ceteri philozophi ad
eum convenientes dolori ipsius compassi
sunt Et Aristotiles videns discipulos
lacrimantes coram ex hiis quem plus
dilexerat ad se venire precepit
et ait O fili mi et frater scis quod
res excepta sola immortalitate quam
porrigere non possum et quam scilicet non
habeo Et quam scis cum ceteris condi-
scipulis meis quod diu vixi et legi
multa perscrutatus quam deum pulchra magna
philosophia quam liberalibus artibus

vacuitate atque bonis fultus semper
fuit conversatus cum populis Ex isto
ideo si princeps aliqua virium opera possi
des libenti animo tibi dare non recuso
Nam pomum aureum quod pluribus
habitis conflictum et quod longi temporis
ventum sustentandum habui tibi nunc
reddo / Et ille in confirmationem
illud suscepit aiunt Rex alexandrum
quem possedit cum festinum esse cum
benedictum per hoc dono ut sibi in
futurum tranquillam vitam / Cetera
respondentes dixerunt hec fuerat
complexionis visibilis et invisibilis
Et aiunt Aristotiles O princeps omnium
philosophantium atque consolator omnium
credentium non pigeat te ex ore tuo
audire cum sermone Nam petimus
tuam excellentissimam sapientiam atque
experientie providentiam ut nunc in
hora mortis tue nobis aliquid cum
scientie nostre relinquas in testamento
ut semper quod mandatum sit et in cordibus
non possimus Respondet Aristotiles
vestris ad providentes quod dicam
hec scio quod hec omnibus humilitatem

impiam / amicus viri / conturbatus
egredere inferius et ignarus Cui
illi aut / Rogamus ut observitatem
sicut medius clarius nobis demonstra
bis Respondit aphebus O communitatis
et filii condiscipuli mei carissimi Nunc
audite et percipite [illegible] verba oris mei
Primum humilitatis in hoc mundo
impiam et studio spiritualis perfectissime
habui / primo enim michi cum Ghanni Hostia
studium / satius stare / Babitur adhuc
/ Amicus viri est in primo Fuoste
laborans ut satis sim / labores sciendi
/ mera admirari videre / consideratis op
niombus disputandi / dispuctandi / do
cendi / variantes deleudo se ipsum
respiciens animum habeo / cum labor
et studium est de quo dixi / con
summatus sum egredere et perfecte
me operari ubi virtutis factum mea
placendum inevitabiliter et irrecuperabi
liter Ex quo condicionem impiam mee
ut operari / cum sciens quod mors non
est prima homini secundum naturam Et hoc
vano est cum se natura homini diffinit
non mors esset cum tenui Ac :

Contra quelibet morbum [illegible]

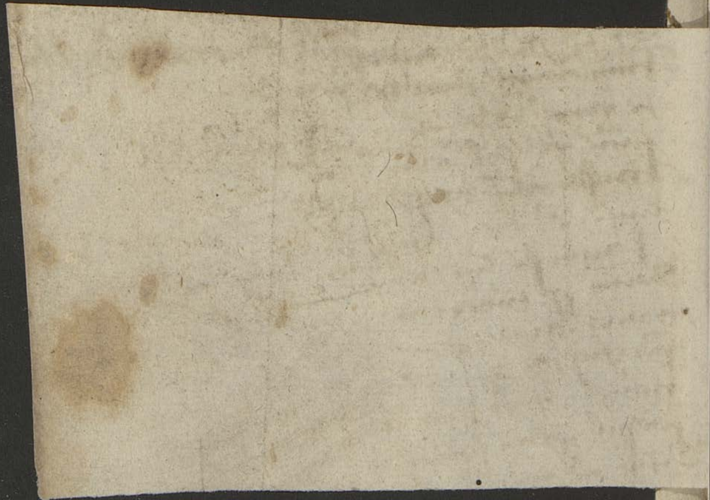
Empl: mollificantis vercetas (?)

de Melliloto ana ℥ ʒ j

Dyachilonis simplices ℥ ʒ ß

Misce

171

naturam curat atque molestat, insensus
et ignarus. Nam cum in secundo sermone
sensuum naturam continent, ubi vires
debiles ubi intelligentie rationabiles
animalium plus sentiunt de celestibus/celestialium
eorum comparatione nam cum sensus horum
corruptibiles, mutabiles et instabiles
Et Augustinus: Quando mors appropinquat
cum vita immutabilis hec est anima
si vincere debet. Et Macrobius super
sompnium scipionis ait: Ea que est
corpori cum consortium corporis eorum
immiscetur, ysidorus dicit: timet semper
/ Nam si mortis memoria haberet
deum est timendum quia dicit sapiens
eorum quia post ... mortis
pergeret anima consortium sui domini
vocans quia probatus est ... corporis
corporis ... fecundat. Et Salomonem
dicit: O mors quam amara est
memoria tua homini pacem
habenti in substantiis suis
/ Dolor enim mortis plus
aggravat divitibus quam pauperibus

quia differencius multo meliora divis
Christi pauperes quam divites habentes ma-
gnas divicias / in corpore et corde gestant
amaritudinem doloris / sed pauperes
habundo amaritudinem insectatur)
minus sentit doloris angustiam in
morte / divites divicijs doloris quia
in morte relinquendo substanciam
perituris, viventium, doloris pauper
tam habens curam non tantum passionem
doloris in separacione anime et
corporis / quod necesse est omnibus humani
derum / timore cum recedunt a malo
et inducunt ad bonum) quod facimus
habere conscientiam gloriam dei etc.

De vino

Vinum naturaliter quod datum est homini
ad delectationem et ad honorem et laudem dei
Sed multi sunt qui utuntur hoc vino
superflue et inebriantur unde multa
mala committunt. Unde legitur signanter
in Genesi quod Noe post diluvium invenit
vitem que habuit quatuor propagines
et divisit in quatuor partes et plantavit
in quatuor vasis. Scriptor de gestis
in scola histo. et fudit Noe sanguinem
leonis iuxta unam vitem, iuxta secundam
sanguinem agni, iuxta tertiam sanguinem
porcorum, iuxta quartam sanguinem
simie. Bibit ergo Noe vinum propter
immoderationem suam et inebriatus est
et dormivit, et Cham filius suus
derisit eum propter quod ait pater
Cham filius meus erit servus servorum
suorum et alii filii sui scilicet Sem
et Japheth erunt domini sui. Postea
autem fecit convivium vocavit filios suos
iuxta vites et dixit eis Ecce iuxta
primam vitem fudi sanguinem leonis
unde qui bibit hoc vinum usque ad
ebrietatem erit audax leo oppugnans

et dispersiones et pauperies filio suo
dei [illegible] / Cum in [illegible] fuerit
de [illegible] [illegible] iuxta signa sua sanguinis
[illegible] / [illegible] manifestatio [illegible] vult
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sit
[illegible] [illegible] [illegible] civitate filio
[illegible] [illegible] / Cum vero [illegible]
de [illegible] supra signa sua sanguinis [illegible]
vult [illegible], et si [illegible] [illegible]
[illegible] filio [illegible] [illegible] [illegible]
/ Cum vero [illegible] de [illegible] iuxta signa
sua sanguinis [illegible] / faciet sic simia
[illegible] [illegible] [illegible] simia [illegible] [illegible]
vult [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Gemma [illegible] est quae vult [illegible] similis
[illegible] / accipe [illegible] [illegible]
et vadit [illegible] arborem [illegible] simia
[illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible]
et [illegible] [illegible] si lavet in [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] descendit simia et
vult [illegible] si [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non posset et sic
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit
a [illegible] facit sicut simia [illegible] in
[illegible] aliquem [illegible] clamavit

174

Si videritis aliquem laudantem laudate
si videritis aliquem orantem orate
ad pacem faciendam Item vel habemus
preterea clamantes ardentes animas
ut valeant assurgere ad altiorem scien-
tias, in mente cogitando de Christi
passione [illegible] [illegible] a venusta
[illegible] [illegible] dicit Bernardus
omnium miserie [illegible] amat ingenium
et certe, unius de singula gutta
sanguinis valet ad medelam omnium
ad laudem dei [illegible] de unius [illegible]
[illegible] sanguinis Christi [illegible] pro nobis
effusus in cruce

Dominum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Causa xxxiij q. ija Moyses

Si quis percuserit mulierem in
utero habentem, et abortivum fece-
rit si formatum fuerit det animam
pro anima, si aut informatum
fuerit, multetur pecunia, ut pro
baret animam non esse formatam
Itaque si iam formato corpore tradatur
Non tamen in concepto corpore nascitur
nam semine anima diximata Nam
si cum semine et anima existit
de anima multe anime cotidie pereunt
cum semen ex fluxu quod non proficit
nativitati, Sed si rursus respicia
mus videbimus quid sequitur de anima
contemplemur factura Ade

Argumentum probat Normannis et dui
feris et polonis ut possint fortes
bibere ne anima habet in ferro

misse pro dampnatis in parcula
borantibus

prima de natiuitate domini puer natus
secunda de natiuitate virginis marie salue
tercia de sancto iohanne baptista de ventre
quarta de sancto paulo de conuersione
quinta de quadraginta militibus de m
sexta de sancta dorothea
septima de omnibus sanctis

Misse lecte pro animabus
valde utiles sicut fuit reuelatum
cuidam sacerdoti anima cuiusdam
matris sacerdotis relevauit sibi de
hijs septem missis dicens. Si quis pro anima
alicuius peccatoris iste misse legerit de pena
purgatorij quamuis etiam sustinere deberet
per triginta annos. Quas ille sacerdos
legens post mortem matris sue, statim anima
matris sue eius ostensa est sibi cum grat
actione dicens se esse liberata ex speciali
gratia dei et valde felicitatem

Quarũ Tercia pma rorate celi .. 176

Secunda puer natus nobis

Tercia Suscepimus deus misericordiã (ecce advenit)

Quarta resurrexi et ad huc

Quinta viri galilei

Sexta de assumptione virginis marie

Tercia ecce advenit dominus

Septem misse de passione domini [illegible]
prima missa debet legi in memoriam cap-
tivitatis Jesu
Secunda missa in memoria falsi iudicii
Tercia missa in memoria condonacionis
nostri domini iesu xpi
Quarta missa in memoria suorum vulnerum
Quinta missa in memoria eius sancte sepul-
ture Introitus istarum misericordia [illegible]

Positus in tribulacionibus aliquis aliquas
istas missas 13 dat sibi legere Prima
1 Ad te levavi
2 Puer natus est nobis
3 Ecce advenit dominator
4 Circumdederunt me
5 Domine ne longe facias
6 Resurrexi
7 Viri galilei
8 Spiritus domini
9 Nos autem gloriari
10 Benedicta
11 De B. Ma. vir. vultum tuum
12 mihi autem nimis de apostolis
13 De angelis [illegible]

feria tercia ante Barnabe apli 1505

Anni incarnacionis	Dominicales litere	Bisextiles	Aureus numerus	Intervallum	Concurrentes	Ciclus solaris	Ciclus indictionis
1505	e		5	5	4	2	8
1506	d		6	8	3	3	9
1507	c		7	7	2	4	10
1508	b	a	8	10	1	5	11
1509	g		9	7	6	6	12
1510	f		10	6	5	7	13
1511	e		11	9	4	8	14
1512	d	c	12	8	3	9	15
1513	b		13	6	1	10	1
1514	a		14	9	0	11	2
1515	g		15	7	6	12	3
1516	f	e	16	5	5	13	4
1517	d		17	8	3	14	5
1518	c		18	7	2	15	6
1519	b		19	10	1	16	7
1520	a	g	1	8	0	17	8
15021	f		2	6	5	18	9
1522	e		3	9	4	19	10
1523	d		4	7	3	20	11
1524	c	b	5	6	2	21	12
1525	a		6	9	0	22	13
1526	g		7	6	6	23	14
1527	f		8	9	5	24	15
1528	e	d	9	8	4	25	1
1529	c		10	6	2	26	2

1530	B		11	9	1	27	3
1531	a		12	8	0	28	4
1532	G	F	13	6	6	1	5
1533	e		14	8	4	2	6
1534	d		15	7	3	3	7
1535	c		16	6	2	4	8
1536	B	a	17	9	1	5	9
1537	G		18	6	6	6	10
1538	F		19	9	5	7	11
1539	e		1	7	4	8	12
1540	d	c	2	6	3	9	13
1541	B		3	9	1	10	14
1542	a		4	8	0	11	15
1543	G		5	5	6	12	1
1544	F	e	6	8	5	13	2
1545	d		7	7	3	14	3
1546	c		8	10	2	15	4
1547	B		9	8	1	16	5
1548	a	g	10	7	0	17	6
1549	F		11	9	5	18	7
1550	e		12	7	4	19	8
1551	d		13	6	3	20	9
1552	c	B	14	9	2	21	10
1553	a		15	7	0	22	11
1554	G		16	5	6	23	12
Ann ℓ	lre	biss	aure	sept vallede	[illegible]	solare	Indictio

1555	F	[illegible]	17	8	5	24	13
1556	E		18	7	4	25	14
1557	C	d	19	9	2	26	15
1558	B		1	8	1	27	1
1559	a		2	6	0	28	2
1560	G	F	3	8	6	1	3
1561	E		4	7	4	2	4
1562	D		5	6	3	3	5
1563	C		6	8	2	4	6
1564	B	a	7	7	1	5	7
1565	G		8	9	6	6	8
1566	F		9	8	5	7	9
1567	E		10	6	4	8	10
1568	D	c	11	9	3	9	11
1569	B		12	8	1	10	12
1570	A		13	6	0	11	13
1571	G		14	8	6	12	14
1572	F	E	15	7	5	13	15
1573	D		16	5	3	14	1
1574	c		17	8	2	15	2
1575	B		18	7	1	16	3
1576	a	G	19	10	0	17	4
1577	F		1	7	5	18	5
1578	E		2	6	4	19	6
1579	D		3	9	3	20	7

[illegible]

Anni Xpti	Lrae dominicales	Bissextiles	Aureus numerus	Indictiones	Concurrentes	Cycli solares	Cycli lunares
1780	c	B	l	Λ	2	21	8
1781	a		7	6	0	22	9
1782	G		6	8	6	23	p

diuisio 12 partium signorum in sapientia astrorum

mobilia: ♈ ♋ ♑ ♎

fixa: ♉ ♌ ♏ ♒

humana: ♍ ♊ ♎ ♒ ♒ ♐

communia: ♊ ♍ ♐ ♓

♈ fert rector hominis caput et faciem
♉ fert collum et gutturis nodum
♊ humeros brachia et manus
♋ pectus cor stomachum costas splen et pulmonem
♌ cor stomachum latus et dorsum
♍ venter interiora et intestina
♎ lumbos dorsum inferiora ventris pectinem renes anchas ylia nates
♏ renes testiculos vesicam anum et femora
♐ femora et coxas
♑ genua hominis
♒ crura tibia usque ad inferiora cavillarum
♓ pedes hominis

Dicit ptolomeus in libro centum verborum verbo 20 tangere membrum ferro luna in signo illius membri existente [vestigium?] est. Unde quando luna est in ariete ne dyet incidi cephalica nec aliqua vena capitis. Racio huius assignatur Gali in quarto decretis luna enim natura sit humiditatis in omnibus membris ad cuius signum mota et quod in membra vulnerata addit illius humiditatis et sic humiditatis mota humiditatem facit inferiorem et mala apostemata fiunt in membro quod lune apparet secundum Gali

☉ est calidus et siccus vel in excessiue
☽ frigida et sicca
♄ siccus et frigidus
♃ calidus et humidus
♂ calidus et siccus excessiue
♀ temperata et humida
☿ declinat naturam ad siccitatem
Tamen declinat ad illam naturam planete cui coniungitur

☌ { Quando duo ~~figure~~ planete sunt in eodem signo gradu et minuto ut si ☉ esset in primo gradu ♈ similiter ☽

☍ { Quando duo planete sunt in locis oppositis zodiaci ut si ☉ esset in gradu ♈ et ☽ esset in primo gradu ♎ et hic aspectus vocatur inimicicie perfecte et discordie

□ { Est quando duo planete distant per quartam partem circuli hoc est per tria signa completa ut si ☉ esset in primo gradu ♈ et ☽ esset in primo gradu ♋ et dicitur inimicicie et discordie imperfecte

⚹ { Est quando duo planete distant per sextam partem circuli hoc est duo signa ut si ☉ esset in primo gradu ♈ et ☽ in primo gradu ♊ et dicitur amicicie et concordie imperfecte

△ { Est quando duo planete distant per terciam partem circuli hoc est per 4 signa zodiaci ut si ☉ esset in primo ♈ et ☽ in primo gradu ♌ et dicitur amicicie et concordie perfecte

Ordo perfectorum in bonitate
△ bonus bonorum et optimus
⚹ minus ⚹ minus □ minus
♊ ☍ minus ☌ ♄ ☌ maior
☍ pessima [illegible] ☍ [illegible] ♊ ☌
[illegible] ultimus aspectus △

Ordo aspectuum malorum vel in malicia
☌ ☍ □ ⚹ △

Regule generales de tempore pluvioso et humido

planete pluviose { ♂ ☽ ♀ ☿ } Et proprie in signis ♋ pluviosis et aqueis ♒ talibus que sunt ♓

☌ { ☉ ☽ ♂ ☿ } cum pliadibus stellis in 21 ♉ de na lune in vere et estate faciunt aeris turbationem et pluvias cum ymbribus hieme nives

☌ ☽ cum { ♀ ☿ ♂ ☉ } In signis aquaticis generant aeris [illegible] mutationem in estate vere et autumno pluviam in hieme nives

☌ ☉ cum { ♄ ♀ ♂ ☿ } Et etiam magis { Et proprie in signis □ aquaticis mutatio simile fit in ♒ } et aspectu { ☍ □ △ } sed minor gradu

Regule de ventis et coruscatione

planete ventorum { ☿ ♃ ♂ ♄ } in { [illegible] ♒ ♋ ♓ } quando aut se aspiciunt

Signa ventosa { ♊ ♎ ♏ ♏ ♓ ♐ } ☌ ☽ ☿ in signis ventosis causant ☽ est aqua ☌ est in hiis signis generaliter ventum mouet

Canones pro minucionibus faciendis de signis in quibus minuitur Canon primus

In Signis igneis minuendo valet flegmaticis et sunt ♈ ♌ ♐ excepto ♌ in quo non minuitur quia est domus Solis nec sol in natura [illegible] quia est calidus et siccus et frigida et humida

In Signis aereis minuendo est pro melancolicis et sunt ♊ ♎ ♒ excepto in signo ♊ et ultimis 17 gradibus ♎. Racio quia signum ♊ respicit manus nec minuere convenit sanguinem de manibus et aut ptolomeus [illegible] verbo Tangere membrum ferro et in signo illius membri [illegible] est excepto in ultima parte signi libre quia ibi est via combusta ubi sunt multe stelle de natura ♂ et impedit minucionem

In Signis aquaticis est minuendo pro colericis et sunt ♋ ♏ ♓ tamen in minucione in ♏ non eligunt quia ibi est domus ♂ et casus ☽ [illegible] in quo [illegible] practica non [illegible] luna [illegible] 17 gradus post ♏ [illegible] medicis est minuendo

Al signis terreis minuendo non est conveniens et sunt ♉ ♍ ♑ medici tamen eligunt pro colera nigra evacuacionem hoc tamen in practica non [illegible]

De aspectibus Canon secundus qui impedit minucionem

☌ ☉ ☽ Impedit minucionem ante et post per [illegible] debet ergo distare per 30 gradus

☌ ☽ ♄ Impedit per 30 gradus ante et post [illegible] distare per [illegible]

☌ ☽ ♂ Impedit per 30 gradus [illegible] unum diem ante et unum post

☌ ☽ Impedit per unum diem ante et post dz go ☽ ipse elongatur
☍ ☋ ab ipsis ad minus 12 gradibus

☌ ☽ ♂ ♄ faciunt combustum donec ☽ elongatur ☉ ab ipso
☌ ☽ ♂ per unum diem ante et post
☍ ☉ ☽ Impedit per unum diem ante et post

☌ ☉ ☽ ♄ Impedit fere per unum diem

☍ ☉ ☽ ♂ ♄ Impedit usque dum distaret 12 gradibus post ante et post

□ ☉ ☽ Impedit per medium diem
□ ☽ ♄ tamen ut dimittere
□ ☽ ♂ ♄

Canon 39 de aspectibus qui amicitiam promovent

☌ ☽ ♃ optime faciunt miraculum si ♂ non est combusta
☌ ☽ ♀

□ ☉ ☽ ♃ optime faciunt amicitiam
□ ☽ ♀

⚹ ☽ ♃ optime faciunt amicitiam
⚹ ☽ ♀

△ ☽ ♃ optime faciunt amicitiam
△ ☽ ♀

△ ☉ ☽
⚹ ☉ ☽ bona et electa in bono
△ ☽ ♀
⚹ ☽ ♂ ♄

Canon quartus que membra excipiunt a minucione

In ♐ Cephalica et vene capitis — excipiuntur
In ♐ Coxe sciatica
In ♎ Nates
In ♒ Tibie
In ♋ pulmonis vene et pectoris
In ♓ vene pedum

Canones electi ad Balneandum

Primus in signis igneis non est electum balneum quia talia sunt sicca non siccitas est contrariis et per pori sunt clausi non potest fieri superfluitatis corporis expulsio

Secundus Canon in signis terreis aptum est tempus pro balneis quia talia sunt calida et humida et complexione et tunc pori apti sunt ad emittendum superflua

Canon tercius in signis aquaticis tempus aptum est pro balneo quia tunc corpus est aptum expulsioni

Quartus Canon in signis aereis solum valet balneum in ♎ et in ♒ non quia domus est Saturni in ♊ non quia geminos in balneo ventosant sed non valent ventose in brachiis proprie quod in ♊ sed in quibus ventosari de brachiis non vellet. Balneum in ♊ esset laudabile similiter in ♒. Regula generalis appetitus boni balnei provenit confirmatur predicti

Canones de tpe electo ad flebothomandum

♈ ♌ ♐	non fleb[otom]es	circa	caput / coxe
♓ ♋ ♏	p[ro]dest colericis	et ceperunt	zaphenam / femoralem / pectorales / partes
♉ ♍ ♑	p[ro]dest melancolicis		cenica / heber / natibus

Regula aspectus boni ventositatem p[ro]movet et mali impediunt et p[ro]pter inimicos ott[?] ad ...

W ☿ ☽

Fortunata dies operi disponit causas
Consulibus magis res mittere suas
Urbis sententias exponere dum causas
In quibus metris variis arte locare pedes
Apta dies cunctis dominum dare nata
Primo doctorum libros de deitate loqui

W ♀ ☽

Ista dies felix potentibus fuerit ipsa
De locis asserere vel videre loqui
Dat ipsis felix potens infelicem ipse
Cum sit qui velis res malas propriamat
Gaudet sensuandis amor hac ornamenta petenda
Hac sermonibus vera iuvenibus quoque loqui

W ☉ ☽

Fortunata dies in agenda negotia regum
Hac sermonibus omnibus principibus quoque loqui
Res in ea facilis datur quod petenda petit
Hac pete quod poteris vel tamen petit
Argentum capiendi rerum monita quoque ducat
Arma tractare [illegible] contra deos

W ♄ ☽

Apta dies certum disponere [illegible]
De doctoribus magis consulibus quoque valet
Ac animus [illegible] quoque et [illegible] ora [illegible]
no Hac vel [illegible] loqui principibus quoque vetat
Hac vitare malos [illegible] nocivos
Hac vir [illegible] [illegible] [illegible]

W ♃ ☽

Fortunata dies [illegible] multo [illegible]
Querere quis res [illegible] [illegible]
Hac amor bonum facimus hac deserere leges
Deserere recta sive [illegible] valet
Hac dare modernum [illegible] et [illegible]
[illegible] templa [illegible] quoque dandaeo.

W ♃ ☽

Ffortunata res in ea scribus inge
Consulibus inge· resque probare bonum
Non in amore vzt valet tellure tollen
Hac studeas mite bobus arare solum
Inveterata domus hac luna redificanda
Hac barchi nutrix falce putanda vzt

▽ ☍ ♄ ☽

Apta dies in ea inge scriptoribus equm
Ffrenare partum· Consulibusque locum
Hac geometrali virga signare que tali
Astrorum motus ac numerare bonum
Hac age de nummis· In ea liber incipiatur
Hac tonde crines· forpice rade pilos

△ ☍ ☽

Ista dies felix· filiam iungere nuptam
Preerit amore pari cum iuncte maritum
Ista voluptate causas petit ita decore
Ornatus faciet vestem veste nova
Hac opus esse bonum vzt petita amore
Si studeat funis fine prosperitate habet

△ ☉ ☽

Ffortunata dies ad agenda negotia greque
Hac cum consulibus consuluisse valet
Hac primus in regnum potes introducere legem
Si sol sit retrogradus conveniati loco
Hac in amore vzt· vzt in ~~amo~~ tellure tollendo
Hac ere regi munera ferre valet

△ ☍ ☽

Ffortunata dies videas tibi duce reges
Bestia venalis hac sit emenda die
Apta dies eadem pugne disponere turmas
Preliare tentare querere bella casus

Hac poteris tenuare malos punire iniquos
Hac vero inimicos extirpare malos

△ ♃ ☽

Fortunata dies ad iudicium subeundum
Tunc capit vires hac statuas ad
Hac vero ipse bonum vero ingressum intellige
Si sit fine prosperitatis habet
Hac prius in regimine pellere intendere Regis
Si sit stella Iovis generosa lara

△ ♄ ☽

Hec est apta dies ortis disponere plantas
Hec quoque grata dies edificare domum
Pro magis stabilis et in amabilis apta
Pro federe fontis hac petit arma facta
Federis in antiquis in ea studiosis senes

aspectus
Amicitia perfecta △
Amicitia imperfecta ⚹
Inimicitia perfecta ☍
Inimicitia imperfecta □
Sed multiplicat variationem ☌

□ ♂ (☽)

Hic tenuare dies sceptris presulis carcel
atque sedes vero vini sapientie bonum
apta dies caeli legatis mittere verba
Consiliis vel rethoricis loqui
Hec age et minus nec hac libera inspira
Tunc cum decem lecto prius cutis

□ ♀ ☽

Fortunata dies erit profundere vestes
Et nec operatoris et dextris omne pete
Balnea perfruit delectari habebit

Cantibus et ludis psalterii que melos
Hec est apta dies uxorem ducere si sit
Aspectu grato commiciandis amor

□ ☉ ☽

Infortunata dies ad agenda negotia queque
Hac noli agere causas regum dicit quod
Hac nec sudore febre colo dies videtur esse
Odd si nec sunt reges vel de more recepit
Succedet et ulli proferat ista dies

□ ♂ ☽

Plena timoris dies et in omnibus confugienda
Hac vero dubiis principibus que loquentur
Omnia dicit hac provenire malos tractaciones
Nec est hac viris desponsanda filias
Viri bonum sperabis in ea causas opera
Vix aliquid venit prospere natale ea

□ ♃ ☽

Luna iudicium laudabile est ad agendum
Sudore dicit quod sine fraude meat
Hac ingrediens que sit sapia vera
Nunc ad mores que ut perspicua fides
Hac age de regum generis lucis valeat
Si sit sub radiis super ille lateat

□ ♄ ☽

Hec mature dat dies et in omni opere dura
Nonne ea fines est veniat bonum
Rex in ea dubiis petenda donat potestas
Hac in regis loquere principibus que tamen
Hac etiam causas sorbere quis medicinas
Subvenit obesse nisi luna recepta foret

☌ ☿ ☽

Fortunata dies ad opus laudabile mentis
Hac scribes magis ac limare valet
Hac petas amicos hac munera dona petiti
Hac geometralis vega figuret humi
Hac iter accipias liber est tibi incipiendi
Si sit mercimonii commercii loco

☌ ♀ ☽

Fortunata dies mulieribus utilis esto
Ista voluptatis prosperat omne opus
Hac pete quicquid amas hac sanguis est minuendus
Hac sunt ut placeat munera dada dic
Uxorem ducas et emas stolia quoque
Incipias filius hac peregrinus eas

☌ ♂ ☽

Perniciosa dies et in omnibus effugienda
Luna latet in radiis adversa solis // solis
Non est vim doctis nec est vim robur [illegible]
Et non est dos hac desperanda dei
Non placitura ea non est iter incipiendum
Nolens ea quicquam pete agenda petas

☌ ♄ ☽

Detestanda dies hac omni tempore dura
Qua bonum speras non operatur ea
Non iter accipias nec desperas illa
Non liber est incipiendi aliquid ea
Non est hac tuta magis ad Regi petere
Non in ea sanguis est minuendus cavet

☌ ♃ ☽

Fortunata dies ad opus laudabile multum
Hac pro feminis sanguis [illegible] valet
Hac tibi judicium [illegible] fundere instet
Et filius impias tibi [illegible]
Hac medicus ut purgare [illegible]
Et quoque [illegible] [illegible]

Perniciosa dies omnis letalis in hora
Hac vero Regi principibus quoque loqui
Nec placitum ea sub Iudicibus ineundum
Et ne arripiat hac peregrinus iter
Non hac [illegible] quoque annis celare [illegible]
Hac fuge vel vives prosperitate [illegible]

Hac mediocre dies sese coniungere fratribus
Hac mediocre dies Regibus quoque loqui
Non est apta dies legatis mittere [illegible]
Non est concessum hac adhibenda fides
Hac si Rethorice vis [illegible] color
Fit Rethoricus hac si laude color

Fortunata dies cum fratribus induere vestes
Vestes dive novas et mediocre viro
Et digestivus hac sumere et medicinas
Si fuerit cum scorpius oppositus
Hac ne Rege loqui vel ne intrare equum
Hac si fugis erit ne erit comes amor

Opposita in [illegible] solam effugere lunam
Debilitare cum [illegible] est illa dies
Non hac incipere plantare vel edificare
Non una [illegible] libere incipienda erit
Non erit hac tutum Regi dare quoque vel

Perniciosa dies letalis et effugienda
Plena timore nec plena timor mala
Nec placitum ea inire erit [illegible] tutum
Nec hac incipere prosperitatis iter
Non hac ne dubita ne hac in Rege loqui
Hac nullus faciet prosperitatis opus

☍ ♃ ☽

Fortunata dies ad opus laudabile querendum
Est pro quo supplex [illegible] [illegible]
Hac felix dies valet honorare petentes
Animarum virum consulensque severum
Que iustitia valet hac [illegible] [illegible]
Ut ipse ordinatas [illegible] et libere

☍ ♄ ☽

Plena timore dies Saturni facta [illegible]
Cedes bona [illegible] et odiosa dies
Non hac incipias iter et plantare [illegible]
Non videas reges nec plantare ea
Ex ima spargas nec edificabis in illa
Nil facias quod sit [illegible] [illegible]

☊

Est infausta dies [illegible] opus et labore
[illegible] ministris ordinem nullo vult
Hinc dat felix domus exaltatio luna
Ut poterit tute umbra levare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mobilis contra [illegible]
Hac age [illegible] et singula [illegible]

☋

Nil habet ista dies quo gaudeas quod in verbis
Profuerint et cunctis infortunata nunquam
Vel tibi possunt nil ardua magis potest
[illegible] signa [illegible] [illegible] vult
[illegible] sit [illegible] valeas [illegible] tempora
Decerta [illegible] nil habet illa [illegible]

Vacua cursu

Luna solivaga vadat [illegible] [illegible] fatigat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] profuerit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sed [illegible] videas [illegible] sit [illegible] luna
Et [illegible] habeas [illegible] [illegible]

186

Sub recto aquario
plaga venetiarum
Sarra
[illegible]
Perusium
Urbinum
Pisa
Castracarum
Brigancia
Papia

Subiecte piscibus
Alexandria
Persia
Portugalia
Hibernia
et pro Hyspanie
Normandia [illegible]
pro flandria [illegible]
[illegible] rotomagum
et [illegible]
et [illegible]

Sol	luna	mars	mercurius	Jupiter	venus	saturnus		
☉	☽	♂	☿	♃ ♃	♀ ♀	♄ ♄	☊ caput draconis	☋ cauda draconis

aries	taurus	gemini	cancer	leo	virgo	libra	scorpio
♈	♉	♊	♋	♌ ♌	♍ ♍	♎	♍ ♌ ♏

sagittarius	capricornus	aquarius	pisces	
♐ ♐	♑ ♑ ♑	♒ ♒	♓	♓

	In domo 7	☉	♌		
	In exaltacione	☽	♉		
Fortitudo planetarum	In 3ª	♄	♑	♒ ♒	[illegible]
	In termi 2	♃	♐	♓	
	In facie 1	♂	♌	♈	
		♀	♎	♉	
		☿	♊	♍	

domus planete planeta gaudet in domo sua
vel exaltacio planete duos dant
triplicitas [illegible] simplices [illegible]
[illegible]

De exaltacionibus septem planetarum

planete	
☉	♈ 19
☽	♉ 3
♄	♎ 20
♃	♋ 19
♂	♑ 21
♀	♓ 21
☿	♍ 19
☊	♊ 3
☋	♐ 3

Tabula triplicitatum

ignea	☉ ♃ ♄	dies	♈ ♌ ♐	nocte	♃ ☉ ♄
terrea	♀ ☽ ♂	dies	♉ ♍ ♑	nocte	☽ ♀ ♂
aerea	♄ ☿ ♃	dies	♊ ♎ ♒	nocte	☿ ♄ ♃
aquea	♀ ♂ ☽	dies	♋ ♏ ♓	nocte	♂ ♀ ☽

187

Contra lesionem atq iuras

fol Rozenwyk

Unguentum barski Rosschodnyk a [illegible] antiquum ad totum [illegible] [illegible] Olium [illegible] [illegible] et [illegible] ad aliqd [illegible] et [illegible] lesiones

Con dolor splenis

Hor grisoten mit lauterem saltz et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflatum an der linke seyte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] lateris et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appone [illegible] [illegible] sinistro lateri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] splen [illegible] [illegible] lateris [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] splen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Con splenetica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] splen [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] splen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] splenis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] splen

Cura q[ua]rtane

Alenus Amicus se ungatur spina
dorsi ante accessionem curat quartanam
ad f[ebr]es ut p[ro]fecto

Trociscus calamenti sumptus cum vino
curat. Item ante accessionem sumptus

Ungatur spina dorsi et tibie et
[illegible] cum oleo Rutte in hora
[illegible] tepid[um]

In hora q[uar]ta accessionis [illegible] cal[i]damus plurimum [illegible] in hora [illegible]
in [illegible] [illegible] abs[in]thii [illegible]
[illegible]

Reualdus [illegible] 79º [illegible] dessi[catur] [illegible]
[illegible] splenis [illegible] [illegible] radice
malue [illegible] radicis lilii [illegible] [illegible]
se [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ana 2 [illegible] [illegible] fortiter
[illegible] in [illegible] Forte [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 in [illegible]
[illegible] medulle [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ana 2 1 [illegible] amigdale [illegible]
2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] splene [illegible] [illegible]
[illegible] spongia ut panno lineo [illegible] in
aceto [illegible] flore tamarisci [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] isto [illegible] [illegible] dissolutis in
aceto 2 1 [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible]
[illegible] Item si [illegible] est in splene
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut

Abstracta lingua [illegible] [illegible]
ut serpentum [illegible]

Pulices

Ut pulices se non mordeant
et pediculi tibi non noceant
pulverem [illegible] et [illegible]
super carbones pone et [illegible]
[illegible] super [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]

Contra pulices

R[ecipe] coriandre et absinthii
[illegible] [illegible] et
[illegible] domum [illegible] [illegible]
[illegible]

Si quis timet ne in potione

[illegible] aliquis [illegible]
accipiat [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
comedat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sua non
[illegible] venenum adhere[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
venenum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] a [illegible] ab [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
venenum et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] comedat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Pronosticatio de venenis. Ista enim
sunt signa mortalia in illis qui sump-
serunt venenum [illegible] [illegible]
pupilla et facta alba oculorum apparet
et tremor faciei et gule et mutatio
coloris in livore et nigredine et in-
flationem et nigredo lingue et [illegible]
eius et multitudo saliue dolor pre-
cordiorum [illegible] [illegible] ista [illegible] morte
post [illegible]
Septem [illegible] ita quod [illegible] [illegible]
prima [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
longa et [illegible] [illegible]

Venenum

Scitote quod omne venenum [illegible] [illegible]
[illegible] alias venenosas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible]

Febres

Et [illegible] [illegible] moriatur [illegible]
in regimine [illegible] erraret [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ut in [illegible] et [illegible]
et de illo [illegible] [illegible]
[illegible] ut de [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] in vere
1 dolentes [illegible] dolor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mortalis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Pomum ambre

Valet contra reuma R[ecipe]
laudani ʒ vj rosarum rub[earum] ʒ i ß
storacis calamite [illegible] ʒ i dissoluatur
cum pistello calido et addatur [illegible]
al[illegible] muscus valet [illegible] [illegible]

Contra lupum

Pul[vis] contra lupum mirabilis Gal[eni]
[illegible] [illegible] simul mixta
[illegible] et [illegible] R[ecipe] [illegible]

Con rabie et noli me tangere

R[ecipe] Gal arcticum et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
pustule et noli me tangere

Cura lepre

Si sanguis abundat R[ecipe] flebotomia
de basilica [illegible] [illegible]
de vena [illegible] si alt[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] katarro
[illegible] Con farie destructa
R[ecipe] [illegible] [illegible] [illegible] ʒʒ [illegible]
[illegible] [illegible] ʒ i R[ecipe] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] valet

Experimentu ad faciendum pilos crispos

R[ecipe] [illegible] arcticum [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] cum [illegible] arcti [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] et [illegible]

Capillos cum calido et tepore
fit valet probatum est

De morsu canis rabidi

Statim scarificetur vetus
membrum circa [illegible] venenum vadat
ad cor et ponatur statim ven-
tosa super locum et scarificet
partes circumvicine vulneris ut sic
venenum cum sanguine extra-
hatur. Supra ponatur emplastrum factum
de alleis et ruta simul
contritis cum sale et fermento.
Repleat se pannis lineis
[illegible] et ruta [illegible] co-
medat [illegible] de alleo
[illegible] sub [illegible]

In morsu serpentis et

aliorum venenosorum Appare-
tur vetus cum [illegible] ut sangui-
[illegible] [illegible] est et
ventose apponantur et extrahatur
sanguis [illegible] [illegible] emplastrus
apponatur morsure etc. In morsu
canis rabidi aqua vetus [illegible]
[illegible] ventosa [illegible] [illegible]
administretur theriaca [illegible]
diebus continuis

Nota pro serpentes et canes [illegible]
venenum [illegible] lingua vacce

aceti ʒ j in [illegible] al fl [illegible]

Sperma est magis sanguine in egritudine
quam in sanitate quia in sanitate
[illegible] [illegible] et anima repletur
[illegible] natura non potest [illegible] ideo
[illegible] expellit

Qui mingunt sanguinem album [illegible]
recipe [illegible] aq[ue] et vino albo per idem
item [illegible] bibat per
[illegible] [illegible] radicis [illegible]
ad mediam partem [illegible] dragant vel
gummi et semen [illegible] [illegible]
[illegible]

Quod dissolvit sanguinem congelatum
venenum [illegible] renum qui fluit
ad vesicam [illegible] absinthij [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bibe in
lacte asino ut [illegible] [illegible]
et [illegible]

Renes Contra dolorem renum [illegible] ʒ j
[illegible] galange [illegible] [illegible] ʒ j
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
ʒ j [illegible] [illegible] et [illegible] forte [illegible]
[illegible] [illegible] renum capitis [illegible]

Animalia multum coeuntia sunt breuis
vite et cito senescunt et cito mo-
riuntur [illegible] et de longitudine et
breuitate vite

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Ay cocta confortando, condita cibariorum
cotthidianorum dicit esse tale R(ecipe) tale vini
namque per pedlon ℥℥ al gare dicit per
| muscat cardan ℥℥ dicit per
tale pul(veris) cibus aut mediocralis
et tale R(ecipe) rubella passeri ut albus
amin et frequent in patella cum butiro
et fructu repe et cum fiunt frigia ad
dentes vitella ovorum et pende
et item frequent et fallicentes et condiat
cum predicto condito
Item in Operarium geutalud destipe
in mestus cum vinis odoriferis et tygar
petis et ovea aduarima potu mult
et admixit recepta et spa ad vivesdus
pertanendos Item Mulier multa apre-
seat in ventre in quo fuit decreta cum bis
in cenam comedat cibum calidum factum de
optimis lactis bactum cum vitellis ovorum
et mediocris lactis condiendo cum graie
Caveat ventus ab aer et immens
ventositate conservat talis caveant
ab talibus fructus Item caveant a Rusta
agnorasto quia humiditate confirmit
statim dyrodatus cum bevanda
de mane et post prandium de nocte
Item confortans ut Anczoan in tale
et sterilitate Item dyamalis, dyam=
mercum humanitat fuerit

316 b/6

Ad pruritus? scabiosos post fricationem
uncto oleorum rosarum? et [illegible]

Ad gibbositatem unguentum Rx olei vulpis
vel anetis olei costi ana ʒ j s bdellii
ʒ ß unguenti agrippe marciaton
ana ʒ ij castorei ʒ j fiat unguentum
pulverizatum? [illegible] a loco gibboso
usque ad finem spine dorsi et ancas
et [illegible] in sero quando vadit ad lectum
et mane quando surgit

102/6 Unguentum pro dorso Rx olei de costo
olei de lauri olei ruthe olei de liliis
al. olei vulpis olei olivarum antiqui
ana ʒ j bdellii opoponac thure sagapeni
[illegible] storacis [illegible] castorei
ana ana ʒ j euforbii piperis longi
et nigri ana ʒ j cere ʒ ß [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] fiat unguentum recta? 90.

orsu? Ad dolorem dorsi [illegible] calefactoria
[illegible] fricationibus cum manibus
calefactis et [illegible] [illegible]
pulegio origano calamento sale
et [illegible] et oleis scilicet ruttaceo
costino laurino nardino vel de

lilio sp c mirabile ut de [illegible]
destorare et ipse fit [illegible]
rem / Et fiat [illegible] olii
et fiat [illegible] et [illegible] et em
plastr[illegible] [illegible] opo [illegible]
et bdellio [illegible] fiat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dor[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] et
[illegible] et [illegible] et [illegible]
et [illegible] emplastro [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] duas [illegible]
℞ [illegible] [illegible] in additamentum [illegible]

Tibie

Contra inflationem tibiarum et [illegible]
inflata [illegible] species et
fomententur in aqua marina
et salsa decoctionis [illegible]
camomilli [illegible] ana ℞ [illegible]
calamenti origani absinthii
[illegible] ana ℞ [illegible] [illegible]
[illegible] emplastrum [illegible] ℞
fenugreci ℞ [illegible] farine fabarum ℞
[illegible] [illegible] ℞ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] affodillorum
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
incorporentur et fiat emplastrum

emplastretur in forma et malaxetur
melliloto fenigreco semine lini vnt sepe
cum decoctione ficuum et dialtea vnt et si prolo-
gabitur cristeris fiant de m. de fecibus
alkekengi fiant vnt et sirupus papaueris.

[illegible] Nota Si quis habuerit apostema in lumbis
et renibus quod patet per dolorem in dorso
et urina similis quasi ad sit dissenteria
cum sit alopicia et rubra sit flaua
de [illegible]

lapis Confectio conueniens difficultati urinandi
et frangit lapidem in renibus Recipe
[illegible] radicum [illegible] petrosilini
seminis ameos seminis feniculi semine amigdale
amare ana ʒ [illegible] seminis melonis ana
ʒ v [illegible] alexandrini et capita
[illegible] fiunt ʒ [illegible] ʒ i dissoluantur
aqua cum vino et alia [illegible]
illo et [illegible] fere [illegible]
[illegible] accipiatur ʒ y in
aqua decoctionis apii et [illegible] et
patet [illegible] stacho

sanguis De [illegible] trocisci de [illegible]
[illegible] trocisci de karabe cum plantagine
et [illegible] ad [illegible] et ad [illegible]
renum Recipe [illegible] ʒ [illegible] mitte
succi plantaginis ana ʒ i trocisci de
[illegible] trocisci de karabe ana 31

coquatur ad tertiam partem in vase [illegible] [illegible]
et bibe [illegible] calidum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Aqua [illegible] facit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] administranda Stnglia

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ℥ i [illegible] mastic
[illegible] [illegible] ana ℥ vi [illegible] ℥ i
[illegible] [illegible] [illegible] balaustiorum ana
℥ i [illegible] mastic [illegible] ana ℥ i
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

A [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
farina [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medulla
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] ana ℥ [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Recipe ana fit et optim[illegible] ut grosse sa[illegible]
ut intrinseca sectitate ut appositis ut
predicte intrinseca crnorum
Preservatio vero flegmatis ad dum ad
extendenda consumptionis et [illegible] et
fe et dol' dens et inducit passiones
stomachi sed et debilitas digestiue
et ablatio appetitus et multa alia
In his flegma intestinale sal et in
flegma ventris [illegible] med[illegible] lapide
sigillatis [illegible] [illegible] inducit in flegma
quia respiranti [illegible] [illegible] et effectus
h[illegible] generis
De Menstruis restringendis flore
de vena Epatica per Anatisen
[illegible] sancto plantagine per [illegible]
Recipe consolida de ventose posite sub
mamilla restringit [illegible] [illegible] [illegible]
Ro quia mamille habent magna
colligantia cum [illegible] ad partes Epatica
similiter [illegible] [illegible] vene in dorso
ut vene vero vmbilicum
de Pilatis testiculos
Si sit in pelle [illegible] de feruere [illegible]
in oleo rosis et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] antiq[illegible] in [illegible] [illegible]

Opilacio venarum fit ex humore grosso
vel vitreo vel sanguine grosso aliquando
venarum differt tamen quia et illud
quod evenit ex humore grosso vel sa-
nguine vel sanguine vel vitreo vel re[illegible]
enis mine de [illegible] basilica se exprimit
est causa eius aliquorum primorum mistum
pessilli et aliquando pertinet debebat de petit
fieri in facie venit et demum de illa
sed contra vel melius primorum em-
plastra vendit in fine pessilli colo-
ris et aptis prestat ipsorum venis
de fecis albis et olis rosa colum-
fecit locus vel [illegible] Et si opilacio fit
ex humore grosso dicta attenuante in
aliqua eorum [illegible] et minus et si
apperi fiet aliqua de se melius et [illegible]
tenuant deinde aut in fine vel
misce et epithema fiat in aliquo ele-
buta et commisti melliloto minus
et tamen de pastro

Cura constipationis per tartarum in melsa
et sero lactis cum multa quantitate et
brodium aliquorum gallis et libertam radici
et omnium pigmenta et proprie butyri

Cura constipationis vel per venas que fel themeis
non sibi et alibi epar fiat genere
tamen per eius apparebis concta extendens
tamen et inveniens in felle et ampliant
antiquis in aeris si penitus et constat bibita

Ad calculum frangendum In quocumque loco fuerit
siue in renibus siue in vesica Rx petroselinum
et pone in vino modicum et da pacienti bibere mane
et sero frangetur
Item si de sanguine vulpis liniatur virga statim
rumpet lapidem quod si fuerit quod si lapis in eo
necesse fuit statim rumpe infra corpus
Item sanguinem leporis et totam pellem combure in
olla recenti et bene sigillata et de cinere illo
da bibere unum coclear cum vino calido in balneo
Jeiuno stomacho lapidem frangit et foras eicit
Si vis probare Rx pilos leporinos et in aqua
pone illum lapidem et statim liquescit
Item succus arthemisie copiose tritus itaque singulis
diebus bibatur mediis cyphis mane frangit
lapidem et per arenam eicit
Item cornua capre bibita frangit lapidem
Item septem capita allii dum bulliunt in aqua
et illa aqua detur pacienti tribus vicibus curabitur
Item Rx grana Juniperi trita cum cardone
felix grossa et exprime per pannum et ...
demum ... per pannum colet et detur in balneo
flamento

Contra tussim

Rx: ruttam siccam et salvie siccam ciminum purgatum, anisi partes iij / et duas mellis quod sufficit. Item accipe liquiricium rutam et iuniperi minutim et decoque in vino quod ad medietatem et bibe etc.

Contra pediculas

Contra pediculos et non crescant [illegible] de cetero [illegible] et [illegible] in [illegible] per [illegible] vel in aliquo balneo. Rx: succum rute et unge caput post exitum balnei et non [illegible] [illegible] [illegible]

Item tussim

Rx: piperis unciam i, cimini tosti ij uncias, [illegible] [illegible] j uncias sal pulveriza, appone mel et [illegible] fac et manuca ad unum coclear et [illegible] etc.

Semen aristologie, radix campana [illegible] rubea, semen balsami [illegible] [illegible] [illegible] capilli veneris [illegible] liquiricium centaurea storax [illegible] [illegible] [illegible] valent pro pectore.

[illegible] [illegible] curat impedimentum [illegible] et [illegible] / Item tussim

Rx: salvie et coque in olla nova [illegible] et [illegible] bibe et sanabitur

Sequitur unguenta ordinarie et pul
veres scripti Et pro unguentum quod similiter
menbra quin alium membrum aliquid ex
sunt pro eodem modo laboratur — pt s? zurhothy

Recipe catum iuvencum et impone ad veru
cum et assa atque verum in tecto et pin-
guedinem que inde stillant collige et serva
et in eum membra que et semper incipiunt
frangi Si vero totum hoc est ossa seu ossa
membra habet tunc recipe cattullos murium
et epotiquis eos in caldario et fac ollam humor-
ter in caldario ollo seu in brodio in eque
cathelli et decocti et sanabuntur deo iuvante
Amen Confectio unguenti album
Recipe sepum cervinum seu ovem casti
vel hyrcum et lique in patella et appone
parum de ceto mixta et modicum de resina
hoc est quod fluit resine terrestrem scripti et
oleum olive et gemmas bene intollo in mor-
tarium Unguentum fuscum quod valet ad
fenda ubi volunt crescere carnes
Recipe oleum olive et laudanum sunt uno pondere
et pone ad patellam ut simul bulliant
paulatim post appone zucarum fluxe de resina
et tunc recipe pulveres thuris et mirre nigre
et fac de mirra plus quam de thure et
recipe hoc totum in simul et fac postea appone

parum de galbano et incorporetur cum cera
munda

Vngentum dyaquilon i. vngentum p(ro)the maium als in vulgari preussisch malz

Recipe lytargirum et contere simul intolerum et in
ruta in oleum olivi et pone ad patellam cera
in medio bullire semper mouendo cum spatula et
cum videbis quod incipit rubescere appone
modicum de cera munda et galbanum [illegible] de cera
plus quam de galbano et effunde super aquam
mundam et si vis habere preciosum appone tera-
pinum et erit multum delectabile

Vngentum album sic laboratur

Recipe cerusam i. bleyweys et thus album
et appone de galbano modicum et capillos
albos qui in capite sunt et contere omnia in pulvere
et liquefac in aqua rosarum et contere
usque ad consumpcionem aque et sic coniunge in oleo
olivi et sic bullire

Vngentum retentivum ad vulnera fetida sic fit

Recipe mel et liquefac in igne et [illegible]
[illegible] et coniunge illa simul et habebis

Vngentum populeon contra vulnera inflata

Recipe oculos de populo de ista arbore et contunde
illos cum [illegible] arvina [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible]
in alba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et agrimonie plantaginis et millefolium trifolii
et marrubium balsamum urticam et urticam
equinam zenkyrl feniculum et alia que tibi placent
ponder. recipe et contunde et pone in vinum et
mitte stare per aliquod dies et tunc recipe herbas
separatas ipsi si videbitur quemmodo et recipe
quibus tam postea pro fricatione de medullis populi et ar-
nica vera et contunde simul et pone ad calidam
partem et bibat simul totum et postea ea in famulis
seu sola

Syroppus vulneratorum

Recipe artemisiam agrimoniam tytam vel alio
nomine dryptam illam herbam et mirram et coque
bene in tenui aqua et cola quantum pro pane
velud lutum et ipsum insignabit da vulneratis
sero et mane ad bibendum

Unguentum ad palisim laborantem sive sit in capite sive in alio menbro

Recipe unguentum et arvinam gallinae et contunde
bene simul et pone ad patellam et liquefiat
et sint ambo pares ponderis equali

Adhuc est ad palisim unguentum longitate ignem

Recipe medullam de ossibus equi et liquefac in
patella et unge bene dolentem ubi est palisis
et nota quod verus de ossibus equi dicit esse naturalis
vel de ossibus equi

Contra palisim cum stat in oculis

Balsamum vel alia que refert cum ... et ... odorifera boni odoris ubi ... medicinalis

Emplastrum

Recipe vinum bon et farinam tritici in vase mer/
sera et radices celidonie et feniculi si vis unum
herb et grece illud bene simul et postea calefac circa ignem
et cola et emplastra super oculos

Ungentum ut quasi uno die volnus sanetur

Recipe lanceolam illam herbam et illa est ysfolius pla/
taginis sed plantago habet folia et longiora et
contunde eam cum atrum aeroma et pone in patella
dissolvere et fac emplastrum et pone super volnus
et sanabit Sed primo [illegible] [illegible] foliorum lana vel
unus inde plures [illegible] et ad rach herba
[illegible] [illegible] inflacionis in tempore volnerum

Ungentum ruffum et potest maxime cum aliquis levat grave pondus offendit se vel inflatur ab intra vel habet pustulas ab intra etc.

Recipe herbas ignasch rubeas rubea [illegible] bu/
glossa maior bohemice [illegible] [illegible]
[illegible] et ablue et post ablutionem depone ter/
tere [illegible] et pone ad butyrum quod in me/
se mayo est laboratum si habes potes et
rapa simul valde bene . sic tu fac , post herba buti/
rum [illegible] , et appone radices [illegible]
vel [illegible] de agrimonia Et si non potes
habere butyrum [illegible] sed recipe illud butyrum

quod liberatur a dicto accidente ubi manet usque
unam septimanam vel quod a [illegible] tali [illegible] festum
apostolorum Philippi Jacobi [illegible] [illegible] vel [illegible]

Contra combustionem ignis vel aque ferventis

Recipe [illegible] siliginis et [illegible] [illegible] /
[illegible] bene et postquam [illegible] [illegible] et [illegible] da [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et sanabitur

Remedium contra paralisim hominum

Unge locum ubi [illegible] in calida stuba vel
[illegible] aque [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] si [illegible]
vel [illegible] [illegible] a paralisi [illegible] [illegible] et sanabitur

Unguentum sanativum et quod facit re/crescere carnes

Recipe [illegible] [illegible] et plantaginem vel semen
et radices. Si vero plantaginis semen non habueris /
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] radicem [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] et [illegible] /
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] totum vel [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] /
[illegible] [illegible] / sed [illegible] amplius / postquam [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] postquam [illegible] [illegible] [illegible] /
[illegible] et [illegible] illud unguentum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] postquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] et [illegible] in illud [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et postquam [illegible] illud
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vinis et [illegible] et sic ff contra effunde vinum in
[illegible] et hoc fac ita diu donec non sit vi-
trum album sed aperta et donec adhibet
[illegible] sed bibemus et postea appone
Bleywecz dimidium album et hoc si sunt
unum quartale de unguento si non de unguento
plus fuerit quam unum quartale tunc plus de
bleywecz appone et hoc illud misce et con-
tere bene et serva in pixide et utere eo cum oportet
[illegible] fuerit

Unguentum dyaltee contra siccitatem membrorum

Rec. medullam de ossibus cervi et medullam de
ossibus equi et axungiam arvina et hoc totum quod
est in [illegible] hermodactilli et [illegible] herba
[illegible] sunt recte et alia omnia sed bene contunde
et liquefac in patella et cola ad pixide
et membra confricata semper ungat

Contra calculum sive lapidis sequitur

Rec. zinzyber galgani et cytterwer et
florum [illegible] et longum piper et lapillos
cancri et [illegible] loth et contere hoc sed valde
bene et da [illegible] ad bibendum in vino et
[illegible] in balneo

Contra idem hoc est probata medicina que a
solo deo venit [illegible] sumendo semine petroselini
apii et in semine [illegible] pone inter panem
[illegible] et pone semen rene et semen [illegible]
et in [illegible] vinum [illegible] vini et lapides
frangit

De calculo frangendo remedium optimum

hec est quidem recommenda optima et experta ad lapidem frangendum medicina Recipe radicum feniculi saxifrage petrosely apii et omnium istarum radicum pulverizatarum sive allapsum ad quantitatem unius istarum et hec in pulvere [illegible] dimittatur et ponatur in tanta aqua quantum videbitur sufficere bulliant usque ad consumptionem tertie partis aque et postea hoc sumat pariter mane et sero ad quantitatem unius istarum medietatem et si aqua predicta nimis amara fuerit bullia de liquiricia vel aqua predicta [illegible] et si malum paciens tercio die curabitur ad minus decem si [illegible] fuit [illegible] ad xx dies curabitur

Ad arenas expellendas remedium sequitur

[illegible] cum terra [illegible] vel [illegible] [illegible] in loco saxifrage [illegible] ad [illegible] pro plantaginis apponitur et [illegible] et [illegible] est in praxi

Unguentum contra combustionem bonum

Recipe album rosarum et cere [illegible] et clarum ovi [illegible] hec totum optime [illegible] et in corpore [illegible] et fiat unguentum et ungatur [illegible] loco combustionis cottidie et curabitur [illegible]

Unguentum ad scabiem

[illegible] oleum laurinum argentum vivum et salvia et fiat unguentum [illegible] scabies fugatur

Aliud ampitismen ybatu ad scabie
Rx ampiscpuuli et ℥ ij argenti viui ℥ j
plumbi usti ℥ j durat fortes et misceantur in oleo et aceto vini et ex illo confecto scabies inungatur

Experimentum magistri petri hyspani contra omnes maculas oculorum et ad visum acuendum remedium perfectissimum
Rx feniculum verbenam ruthe rosas eufrasie sylerh endiuiam bethonicam celidonie capil/ lorum veneris ana contrita bene et impone in vino albo ℥ decem tantum per unam diem distilla per alembicum et primo prima aqua est lancea aqua argentea 2o aqua aurea 3o aqua balsamum habere et serventur in suis ampullis et cum opus est detur nobilibus et delicatis quia balsamus aliis preciosior est quam auro et argento

Isti sunt pulveres optimi super omnia vulnera que fiunt de wadwm
Rx vini iussen hr r ruben mens et plutsten neghst loth gummi arabici iij loth chasfrstid et thus album neghst j loth dan/ spmnr dracant cimenmam neghst j loth

Ista ea consolidat attendere et sunt pulmones corpus 149
et alios sanat prurientes vero indiget.

Apostolicon est unguentum sic fiet dos

R(ecipe) nigra pice et pice arabica mighzt iiij
dimid(ium) libra cere cere galbani serapini et armo-
niaci et opoponaci vel sanie mighzt unum
loth et cere vi loth esula j lib(ra) h(aec) omnia
misce ad ignem et [illegible] medium pyra arch
micstura et albeam sepe olibanum et ge-
bus in pulvere et coniunctione mighzt j loth
h(aec) omnia misce ad ignem et permitte liquescere
valde bene et expone per pannum super aquam
frigidam et h(oc) recipe de aqua et trahe illud
in manibus ad ignem cum oleo ut medium
mollis h(oc) emplastrum sanat omnia vulne-
ra fistulas apostemata et omnes flegmones
in medio in recente cessare facit et sanat

Unguentum bonum ad vulnera sequitur

Rx pice arabica i pice [illegible] spata cere sem-
plice opoponacis florent eius mighzt medium
loth et holworz aristologia rotunda thus
albam medium loth lytargirum y loth ista
simul exponent in vase conflatili ante forth
valde ut molle fiant Et pera ista vz
cera pice et pice arabica et duas libras
alii oleum ita ita permitte successive
liquescere attendere Et sic erat videns

bus nec generatur in aliqua parte. Item dico [illegible]
continue nutrit et [illegible] propter hoc desiccans
abiete et resina [illegible] et [illegible] ad [illegible]
et [illegible] [illegible] super [illegible] et [illegible] [illegible]
vulnera et hoc [illegible] et [illegible] sanguinem
malum de ipso vulnere

Unguentum ad vulnera quod cito generat carnem et replet vulnera bene valens ad omnia

Contra offensionem capitis

Quia sepe
contingit aliquem cum cerebrum penetretur
et aliquando solum cutis offenditur et [illegible]
et cerebrum [illegible] ergo si cerebrum vulneratum
est [illegible] [illegible] bene dicit [illegible] in ossa [illegible] in vul-
nere [illegible] partes [illegible] et [illegible] ad
vulnus [illegible] [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
vulnere [illegible] propter hoc [illegible] dicit [illegible]
cerebrum [illegible] in [illegible] et vulneratum [illegible] si
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in vulnere assumetur cerebrum [illegible] et ex
illo hoc [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] ad [illegible] vul-
nera [illegible] [illegible] ipsa [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ab [illegible]

Nota qp pius vulnea d' inglis doctus
bona vtre ligari dicit et hr dicit pius cor
plongando et primo debent separari cu
dicit vnde Scambular Et nunq ea ipsa vul
nera sanant reperiat tunc quando primo
dicit vulnerari ipsis vulneribus quod hr subito sanant

Si aliquis ho ceciderit sup capit
ita qp rossu ei minuatur

Et hr ligari non pt illi statim ob aqua
et pona ligam vt dentes cum ne stan
de possit et dicit calcari semp hominem
vnq et tunc caput ipsi fortiter et ad locum
post caput ad collum statim per hr vnga
dyaltea et sanabit

Cont incisioz cerebri in reroz et vulnez

hr ei om pt inceptera et in sanabile di
co vulnus aut stomacus inicis tunc dicis
descendere solo securo et spelli et seminet
semp talia vulnera pulveris rubei dictis
potest alibi hr solo secant vulnera herm
herba sanguinaria et in salma et si
nolet secari tunc ceby incisum Et si volueri
t incisum hr tunc gsiderare dicis qz vulne
ratus sanus fuerit / et vulnus cum rubea erat
dicis quartis genedz / tu dicit retinere

Et non poterit sedere hec lingwa eius efficitur
nigra et palpitat super caput et lavabis
tempora de capite suo et ligamine

Unguentum album ad oculos

Cum fluunt oculi seu sunt sanguinolenti et
fluentes recipe pulveris thurinis [illegible] partem et
de butiro quod in mense maio est laboratum
partes 3 et de oleo olive duas partes et li-
quefiat et commisce simul et illos pulverizetis
simul et illud confricetis et commisce bene donec
inspissetur

Contra inflaturam in facie vel alibi

Vomitus recipe scabiosam et [illegible] cum
vino ad consumptionem aque mediei (Et cum
hac aqua madida bene inflaturam
et pannum lineum intinctum suppone infla-
ture donec panni siccitate iterum madida
et fiet sic per totum et intendens curabere

Contra casum de alto

Ut si aliquis de alto ceciderit et sanguis
ex lesione in corpore coagulatus fuerit. et ut
tunc sanguis ille fluat et dissolvatur in
homine recipe tres carbones vivos quercinos
et extingues eos in vino bono albo
et mane calidum hoc vinum sepe bibat

Contra stemma que in collo generatur
Accipe cinerem Raphani sal vini arthenij (?)
et confer totum in simigmate (?) in aliquo vase
et permittas ita per noctem stare, illo unge
postema seu stemma et rodet et rubet illa
stemma si sepius hoc feceris
Vngentum contra omnia vulnera que
inde generat carnes et replet vulnus
Accipe de oleo oliue iiij loth seui ueteris (?)
iij loth gummi arabici et thuris olibanum
iij thuris albi de quolibet medium loth et
[illegible] sit pharmaca et misce sit totum et
liquefiat super ignem modicum et moue bene
[illegible] in illa ut conburatur et cum illo unge
te per vices
Contra penaragium hoc est quedam
pustule albe in cute vulnerum generantur
in quolibet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Contra putridas carnes et morti
feras

Rp argillam de fornace bene crematam et com-
mixta cum aceto : et appone incontinenti cali-
de sanando et sanus erit bibat et super tela
per panniculum h(abet) ... ...
et commisce cum oleo et fac ... et ...
... ... et ...

Ad consolidandum ossa confracta

Accipe lumbricos terre et tere in pulverem
et commisce pulverem de lumbricis terre cum
melle et emplastrum inde fac et ossibus co-
fractis suppone admirabiliter consolidat ossa
confracta sine ... cetera

Nota si aliquod membrum mutilatur seu amputatur

Tunc debes ... in ... ...
per ... accipe ... ... et ... ...
et ... in pulverem ... ... pulverem
in ... et ... per ... ...
... ... et ...
... et appone in ... et ... per
... ... Et si non potes ...
... ... et ... ...
... et ... ... et ...
... ... et ... ...
... ... in ... et tela
per ... ... et

galbanum et liquefac vna in sile, et tunc co-
-misce in calido simplex et estud vnguentum
est valet ad confortacionem membrorum

Si aliquis vulnus fuerit fixum clausum et sanguis non exiit

Cum tunc instrumentum fer. ad exemplum tunc
debet vere sanguis inter vulnus ut sanguis
et materia exeant et in adhuc putredo
et materia non exeat, tunc debet tamen
sufflari ad vulnus et tunc statim anhelitum
trahit totum quod in vulnere continetur mali
et post hoc infunde modicum vinum ad vulnus
quod illud mundat vulnera et putrefactionem ca-
rnis consumit

Ad vlcus maturandum

Decoque semen lini cum butiro et suppone
tamdiu donec sufficiat. Nobile vnguentum
contra apostemata et vlcera, et contra antiqua
vulnera rupta. Recipe sepum bovinum et
liquefac in patella et [illegible] bayth, et cola
in aliquod vas et move tamdiu donec fiat
odoriferum, et quanto magis moveris tanto melius
est ad antiqua vulnera

De variolis

Et variole vocantur vesice quando pueri solent
habere frequenter et [illegible] et [illegible] habent

Et fiunt duobus modis. Vno modo fit albus, alio modo fit
ruber. Si albus fuerit involvatur totum corpus
in pannum lineum in aqua intinctum et
decoctum cum lentibus ita calide ut eum languidus [?]
[illegible] acceptum et afficit [?] statim sudare [?]
necessarium. Si fuerint rubei involvatur
in pannum rubeum non album sed vestes
respersas seu scarlatinas ut operiant
vestes [?] et collum et circa gulam [?] pergerentibus [?]
cooperientibus [?]

Contra fixuram profundi vulneris

Si homo vulnus receperit intus [?] [illegible]
[illegible] in pulverem et fiat [?] super tale
vulnus [illegible] statim quod purgant
[illegible] purgamentum [illegible] et pone
super illud vulnus [illegible] clarum ovi cum
[illegible] et [illegible]
[illegible] super vulnus.

Et si vulnus fixum seu profundum intus reventaverit

Recipe thus album sanguinem draconis [illegible]
[illegible] [illegible] i. [illegible]
[illegible] cum [illegible] et fac [illegible]
[illegible] claro ovi et [illegible] super [illegible]
[illegible] vulneri [illegible] et valebit

Contra vulnera que sunt telo sagittata

Tunc lignum de ipso telo cum de extrahi aliud ferrum
infixum invenit et si lignum extractum
et ferrum infixum remanet tunc [illegible] [illegible]
in spatula fine [illegible] [illegible] et simul in-
tenda ad vulnus et videas si forte fer-
rum posset extrahi

Contra vulnera fluentia et dolorosa

Recipe anguillas et excoria et excorie pin-
guedinem et serva in vase vitreato et
ex cute [illegible] et in unguendo cum ali-
qua pinguedine et [illegible] [illegible] pinguedine
[illegible] et [illegible] [illegible] salvie [illegible] ab-
sinthii et marubii et agrimonie [illegible]
et tere in sale et [illegible] [illegible] et
[illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible]
fac et pone super vulnus [illegible] [illegible]

Oleum ad vulnera que in pedibus sunt

Recipe [illegible] [illegible] que homines [illegible]
habet et illa vulnera habet foramina per-
funda illud oleum fac fac de lignum
[illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] olla et fode in terra et pone super
eam aliam ollam minorem [illegible] foram-
ine perforatam in fundo et [illegible] eam super
ollam in terra sepultam [illegible] [illegible] et impone

in ead confecti colat de iuniperi ... et sic
commisceat ollas cum ... et coopi
ollam ... cum carbone et ... [illegible]
... et appone ignem fortem in circuitu
olla et sic fiet stillabit oleum et liquor
seu aqua iuniperi de olla superiori ad
ollam que est in terra, et illud oleum valet an-
tiquis et proprie ad vulnera corporis sananda

Contra pruritum magnum

Cum aqua ... ex ... [illegible]
... et sanabitur ...
... decocte cum ... et co-
lata per pannum et in balneo corpus ta-
li ... calefiat ... sed ...
... quam ... [illegible]

Si intestina descendunt ad vasa seminalia

Recipe testudines nigras et
... et ... et ... et
... cum ... ex ... et
pone super ... et sanabitur. Item ...
... et ... [illegible]
... et ... et pone
... Item ... et ...
... Item
... et
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

Contra offensione capitis cambuta cultello lapide 204

Vel alio [illegible] duro [illegible] de
[illegible] et [illegible] materia et totaliter
[illegible] sed talis [illegible] sed solum
in [illegible] sic curabitur
Minuat sanguinem de vena cephalica
si sanguinis [illegible] exeat et [illegible]
super locum dolorosum [illegible] emplastrum

Recipiant furfures tritici

Et ex eo [illegible] ad ipsos apponatur [illegible]
et fiat [illegible] cum [illegible] et
hoc potest super locum [illegible] et [illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] in capite et videtur si [illegible] fuerint
confracta in capite [illegible] et postea
curari debent per [illegible] et de sanatione
vulnerum et [illegible] de apostemati-
bus et potest super vulnus [illegible] ex hoc
toto [illegible] et in medicinam de vulnere
et postea hoc [illegible] curabitur

Etiam summe considerandum est

Quod aliquis [illegible] vulneratus et [illegible]
principaliter ad caput [illegible]
[illegible] habeat [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible]

Similiter ne leviter multa ne vinum quod dat
Et si nimium fuerit infirmus ita quod comedere
non potest tunc det sibi cum succo seminis
[illegible] decocta ad bibendum. Item potest fie-
ri pulverem in [illegible] [illegible] per hoc
[illegible] ad [illegible] ad [illegible] duos dentes vel
scutella deaurata. Et hec si fuerit [illegible] in sc-
[illegible] et scutella det ei dari ut ipse appetit

Contra fluxum reumatis in capite

Ex frequenter [illegible] et [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] cum aliquo [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fuerit in capite hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et fistula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pulverem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reumatis ipsius capitis

Si vis albulam recipere in oculo

Recipe ovum et assa durum et recipe de
eo vitellum et inde fac pulverem tenuem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] laborare et [illegible]
albuginem cum pulvere [illegible] impone
in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
valde bene et [illegible] oculum cum [illegible] [illegible]

Cum nasus incidit ad ipsas aures

Recipe [illegible] det [illegible] [illegible] et [illegible] ad

inde ipsa hic dicitur conferre emplastrum de stercore vini
in albo thure mixto vel in simplici
Et hic emplastrum confert sanat vulnus cum tamen
dum sanitatem in vulnere dederit pannus
restaurabit quod fit vulnus non necatur in
toto arte vina dare tenendi ad ulcerum
vero ut sanamina non sanescerent et ut pa-
ciens posset sufferre aliud aliquod ceci-
piatur aliud emplastrum de vulnere et tunc ma-
gis comede bene manualiter adveniret et
sive quod tamen tale emplastrum ut sanetur
non sanatur donec fiat dentis dentis
dat sibi stercus arte Zainkl Sindertail bi-
glossa ipso recenti et Weyenbrant de
flammeo floribus cum via sunt expressa in
vino vel in vino vel cum cinere Et hic
si fuerit habere sane dicitur non fuerint va-
dent et acetum fiat ydi dicitur et dolor ipsi
ad Bebernell arte de oleo olivarum unius loth
semine melle in loth commune arabicum et
thuris rasura de gelbezt meden loth et vo-
la ponit patiendo et misce simul totum et
liquefac super ignem meden et misce
commune sunt ut munt in olla vel in gbera
et operare alle vngeto
Ungentum quod dicitur tria quod sit sanat
Vulnus vel tempore tribulantur et

iii resine lb ~~olibani~~ olybanum mastich ana
ana ℥ mirre ℥ ij vini dragunc ʒ iiij
bdelii ʒ j ℥ ubere pippinelle bethonie
ter ad hec sunt recentes cum manipulum
unum et de qualibet in vino albo
usque ad consumptionem decoctis postea cola
tur et colata super ignem ponatur
ad bulliendum et impone predictas resinas
mastikum olybanum in cetera bdellium
quousque bene commisceatur sed agitando cum
spatula postea impone terebintinam et
aliquantulum de oleo olive et cum agi
tetur cum spatula donec infrigidetur
et postea notat collige resultum vero
vel perdagon.

Vel est unguentum supradictum talis
ut laborare recipe sumi ubere
pippinelle bethonie berenice a ...
plantaginis ... ana lb semis
... iii resine lb j terebin
tine ... mastice olibani ana ℥ j
mirre ℥ j bdelii ℥ j ... ...
et iiij^or et in vino ... bullia
... ...
... ...

[illegible] ad [illegible] volum [illegible] et [illegible]
sanat apostemata in costis et epar
in splene et in pulmo forte emplastret

Ungentum ad cyrurgicas et den Den
tes probatum Recipe alumins

1 [illegible] et mell[illegible] et alia [illegible]
[illegible] et in [illegible] dentes et gen
givas [illegible] et [illegible] putredo [illegible]

Ad vulnus sanandum ita quod nec [illegible]
da [illegible]
1 [illegible] et ad [illegible] vulnus [illegible]
medulla [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vulnus [illegible]
et [illegible] et [illegible] ad [illegible]
et [illegible] et sanabitur [illegible]
[illegible] vulnus [illegible] ad [illegible]
et [illegible] vel
[illegible] sanatur [illegible]

Ad [illegible] pulvis bonus [illegible]

[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et sanatur

Ad vulnera sananda aliud antidotum

bonum Recipe mel et vermes longos
qui in fumo steterunt [illegible] [illegible] [illegible] in
pulverem et sume ad vulnus et sanabitur
et hoc [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in
testa noua et vulnus sanabitur
sine [illegible] [illegible] in [illegible]

Vngentum ad capitis dolorem summe
bonum Recipe thus et [illegible] pepper
salviam [illegible] [illegible] et alia [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] in
ille capud [illegible] et liga [illegible]

Vngentum contra qui consumunt carnes
in corpore id est vylk lupus
Recipe album thus et ceram [illegible] ad
modum pulueris et [illegible] optime
cum claro oui addentes et [illegible]
[illegible] super [illegible] [illegible], et si
[illegible] [illegible] [illegible] pelo [illegible] barba
[illegible] et forma [illegible] emplastrum
et [illegible] dolor [illegible] supponere

Antidotum emplastri bonum et
optimum super vulnera
Recipe thus et aloe et confundatur
ad modum cum claro oui et [illegible]

Pit super vulnera ubi vermes inesse sunt
et ambulant nullorum istud tandem
cementa super vulnera decoct vulnera
et sanguinem ad modum deveniunt hec
in magis indigestione sunt labiorum
medicina et recipe ex vino et suppo
ne vulneri totum decoct resistit ad
modum pamphili et melius sit grate
et super vulnera posite fiat curam
vulnera sanguinolenta et fluida
et porrum et melius est aliquid aliud
recipe hec et armoniaca et confer et super
vulnera posite sanat sanum hic vulnera
Aliud emplastrum super vulnera
Brypelled romanum romschkol
confer cum vino et super vulnus
pone et sanat nullum bene
It aliud remedium super vulnera
Absinthium grossum et terat super
vulnus positum cito sanat
Unguentum bonum quod conficere volt
contra omnia vulnera et contra dolorem
quod in vulgaris dicitur kophun
Recipe armoniacum recipe et armoniacum per
se sume apii et hec totum simul confer

p(er) decursum fiat et lava illud et p(ost)
hr et melle decoq(ue) deinde ch absinthium
ut succo absinthii et [illegible] ydor
ad herbam vinum deinde fac h(ic) ungentum
sz nah uff den [illegible]

Ad incarnacionem vulnerum similitudine
fluant de wid

Rx schwarczwortz blum h(er)bam i. [illegible]
[illegible] et depone [illegible]
[illegible] medietatem [illegible] residuum
[illegible] et misce cum aqua et
pone sup(er) [illegible] i. schwarcz
kol [illegible] et suppone vulneri
et [illegible] in octo [illegible] diebus

Ungentum ad vulnera

Rx olei olive iiij or loth [illegible]
z loth gummi arabicum et thus [illegible]
[illegible] loth et [illegible]
farina et misce sic totum et [illegible]
[illegible] sup(er) ignem medicinam
et misce [illegible] in olla et [illegible]
[illegible] et serva illa ungento [illegible]

Cont(ra) scabiem seu pruritum
expertum medicamen

Rx aquam in qua porcus [illegible]

tu a carnifice p9 insiccatum illud cum
dormire volueris calefac et laua pedes
ex ea et pone ad ignem et inde vsque
ad genua et in valle pedes ad pu-
num et de mane cum [illegible] et dyal-
tead et populeon et alia dura vnguenta
simul conmisceantur et vnge scabiosos
Et ter in die sero fiat [illegible] pedes cum
pelle que sit de stropha depositum in
aqua calida et per hoc vnguentum [illegible]
vnge et sanabitur

De emplastris sequitur

Alba molle Emplastra bona
fiat ex rosis et pulvis cera cum
alba molle et oleo olive illa fac
bullire simul ex quo fiunt et macerentur
et intinge panni et pone ad [illegible]
[illegible] et [illegible] ad plantas [illegible]
ideo

Unguentum [illegible] ad vulnera sequitur

Recipe sungiam et de cera [illegible] et
[illegible] [illegible] colige
et [illegible] [illegible] [illegible] amad [illegible]
[illegible] collige et [illegible] [illegible]

Deinde decoctio absinthii et olibani in-
ungatur in terra et tepide quando vult lingere
cuius ista cera fit commixta et expressa
volens fuit unctum in diebus cum pane

Vngentum fuscum sic labora

℞ masticis olibani terebentine ana
℥ 1 et conficiatur oleo olivarum in caldari
super ignem mittatur et addatur cera et
liquefacta postea colophoniam masticis
et olibani et hoc cum spatula agi-
tando donec totum fuerit deinde in sca-
tula reserva

Vngentum album fit sic

℞ cerusse lb ß litargiri ℥ 1 oliba-
ni ℥ 2 masticis ℥ 1 unguenti rosati ℥ [illegible]
fit teratur et pulveris cerusse cum
parvo oleo olivarum distemperetur postea
addatur litargirum deinde mastix et
olibanum addatur et cum pistello pau-
latim agitando continue ut cerusa ulte-
rius de [illegible] incorporetur postea addatur et
tam diu durare donec spissum vi-
deatur fuerit et reserva [illegible]

Contra paralisim optimum

Remediu Rx auricha et pone in 209
ea anguillas in fenestra scutella seu
dimissa et assa et cum illa pinguedine
dum vlt unge locum ubi turbare
et habes in fine
Ut sit contra ignis recipe murilegum
nigrum et impone ad eum sinape
et similiter assa et pinguedinem cujus
inde stillaverit colliges, et locum
calvitiorum unge

dentium confirmat
et curat

De Ortulo sanitatis — Ex aliis

Cancri caput vstum teritur et pulverisatum vel
vi[illegible] cato nervosa et fortis si bibatur sanat plurimos
dolores dentium et gingivarum curat

Item cornua columbi in vino cocta dolori dentium
et oculorum medetur

Item cum dentium rane fluviat[illegible] os ad dolorem dentium col[illegible]
et sedatur. Cor rane pectore et ipse pungendo
eius faciem facit dentium eradicatorum [illegible] quod
dentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dentes confirmat

Item talis bovis accensi dentium in dolore labiorum confirmat
ad mota dentium quod cinis [illegible] [illegible] [illegible]

Item Cornu caprae adustum et albificatum dentes
fortes abstergit. stringit gingivas et
sedat inflationem gingivarum dolorem

Item cinis cornu cervi dentium mobiles fricando et colluendo
confirmat. cornu quod dolores mitigat.

Item os camelle porci si comburatur et fricatur
dentium solidantur. lacrimae porcorum perdit albedinem
oculorum quod eius spectatur et vt lapides frangat

dentium vt veterit oriantur et sic dolor cadit
Cerebrum leporum vel apposita dentibus cito oriantur
et etiam sine dolore efficient

Ex herbis

Allium ~~[illegible]~~ dentium ex frigiditate mitigat

Item Aristolochia [illegible] et cum mixta gingivas
et dentium a putredine purgat

Item Avellana confirmat dentes commotos et gingivas
sua stipticitate sedat

Item balaustia flores efficit dentium motos et [illegible]
fluxum sanguinis et stringit fluxum [illegible]

Item pix liquida sedat dolorem dentium

220

Item balsamum valet contra dolorem dentium et dolenti appositum in aure distillatum

Item bitumen iudaicum sive aspaltum quod in mari mortuo reperitur ... fumigationes et dolorem dentium compescit et mitigat podagricos curat

Item buglossa cuius flos eius confortat ... fluxibilitati dentium et gingivarum

Item capparis semen eius coctum in aceto et ore retentum dolorem dentium mitigat succus ... in aure ...

Item celidonia contra dolorem dentium in fovea ... radix trita et ad caput ...

Item cipressus decoctio eius in aceto sedat dolorem dentium et valet ad tussim antiquam

Item colloquintida valet in aceto dentibus

Item crurabeta succus eius dolorem dentium mitigat

Item edera in malogranato in aure distillata sanat

Item elleborus albus in aceto prodest dentibus

Item ebulus trita radix in ore dolorem dentium mitigat

Item galla pulvis ad dentes et sanat

Item galbanum sive olibano super dentes valet

Item laparum minus sive rotundum ... dolorem dentium gargarismus compescit ...

Item lilium coctum radix ad dentes valet
silvestre

Item millefolium valet ad dolorem dentium

Item moraculus valet mollificata dentes dolorosos

Item mastix stringit dentes

Item oleum ... prodest dentibus

Item opopanax et panax confert et sedat

Item plantago et arnoglossa in radice prodest

Item pentafilon ore retenta mitigat

Item pirea in aceto valet dentibus

Item piretrum ad aurium dolorem valet ... frigida

Item

It sinapis in collo ligata sedat do. dentium
It Spina bennen cum bibitur et radix eius costu sedat
It Strignos q° salutaris herba dicitur valet ad dentes
It Storax calaphata cum cera facta fricat dentes
laxatos et gingiuas confortat et confirmat
It (domestici) Tamarisci in vino decoctum confert dolori dentium
It tamarisci agrestis collutio oris in ea valet
It tapsi barbati gargarismus in eo valet dentibus
It titimalli cortex radicis in aceto valet doloribus dentium
It sparagus sedat dentes qui fit collutio oris
(Stupor)
It portulaca sedat stuporem dentium quae aufert appetitum

dentes puerorum ut cito et sine dolore nascantur

Mel confert apostematibus gutturis et faucium et squinantie Et si liniuntur cum eo gingive puerorum tempore ortus dentium eorum facit eos facile nasci sine dolore Et si bibatur provocat urinas et curat tussim

Hec omnia ex ortolano sanitatis excepi

Ex piscibus de dolore dentium

It Conche marine adeuste abradendo purgant dentes
It Cancer ex eo adusto subtilis cum reliquis adustis
paniculum et lentigines delet abstergit dentes
It Sepia piscis os sepie quod in eius ventre invenitur
ad albandos dentes valet si pulvis eius subtilis
cum panno lineo fricentur

De lapidibus ad dentes 211

Item adamas mundificat dentes et abstergit
Item pomex hic virtute stiptica stringit gingivas
dentes firmat dentes abstergit etc
Item vitrum abstergit dentes et albuginem delet
Item galactites lapis farina ligatus dolorem dentium aufert
et quam portaverit si puer offendet in oblivionem
eam adducit et gratiosum reddit
Item Conncolus dentes fit et ex dentifricium abstergit
sordes dentium et dealbat eos et facit eos plenos
Item attramentum prohibet corrosionem dentium
Item alumen aceto et melle mixtum dentes confortat
infirmos et vz tumidis gingivis

Iste radices optime sunt ad dentes

piretra	Bethonica	agenta	Iste posite in
mastix	Ebulus	nigella	piretro et
altea	Jusquiamus	portulaca	aceto coque
arctosi	Lanceolla	porrum	et si vis ora
allea	melissa	Sinapis	sunt esse dentes
		tapsus Barbatus	

piretrum
origanum — fit gargarismus in aceto contra dentes
Isopus
Stafisagria
in istis virtutes hic

Doct. medicine 1.7.0.0. Mat. ann. anychomit-
tetria remedia sanatq pm ylunatq pill
Rx pill arabice ana ℥ 15
pill sin quibus
aloes ℈ xiii
diagrid ℈ viii
formentur pill magne in aqua betoñ
Rx Cantaridarum ʒ iii
Cum aq saporis aut vino ſtilato Rx masti
Ith. bibebit diebus sequentibus pergarom ista coctionem pro hor
in damno scuda. Gerados togreby arcum anyrggi
kori korzen. filice paprothyka betonica bukwijce
Tirorca podroznik Colando et dulcorando bibet sum
et duobus horis an cena Ith. animad vere
Rx pill sin quibus Rx oll absinth
aloes diagrid ana ℈ iii oll ſpir ana ʒ ii
Rx pill xiii in aq betoñ
Tam apgma nece est evapodare loca circa aures cum oculis
absinthii et camomille. forma initaterit apoga aures
linatus bis in die. oll camomille a pingosdie gallina
quoadusque apert et fluet et aures apgma
vapore trepertus pro
traicetonim. aut geolutonim. Rx pill sin quibus
aut pro clepsedram. pres pill cochias ana ʒ 5
aloes ℈ vi
masti ℈ viii
Rx pill xiii in aq betoñ
Abstineat a putrefactionibus. a piscibus. lacte. pomis. a past
et tortis. a potu turbido. et multa repletione. Comedat
ut panes Cinamomo aut petrosolino. Comedat modeste
Bovinas carnes. pfrsicos oedem et ſilia. cervisia bibat
clarat clam et digestam septem gestis mane et duabus
horis an cena. Oddis indigestum semper

Jo. Grandeux. 1706. pa Dnorum pp gdentes

Serz Oricados
Serz artois ay 2/1 5
Serz dpy
Aquir artois ay 2/1 1 5
aquir ssolopresse
De steps steps tose ay 4 1
Orassener
Anbiers 3 1
Aprss sunt ff haustb

ff Eletmary dyarcdon
R abbats. draconcstory
ay 2/1 5.
Scorsin qchz

Serz Oricados
Serz dpy ay 2/1 5
Serz rptmi
R Eleobon nigr ay 3 1
De surs 20s
Agarir
Oramos G 4
Aprss sunt ff haustb dulcos

aquir unk ay 2/1 1 5
aquir ssolopresse

R Mass pitt serdars ay 3 5
Mass pitt sudars
Dragedi G 4
Aprss sunt ff pitt uno xes

Serz Epithimi
Serz artois ay 2/1 5
Dpy
R Aqz artois ssolopensse ay 2/1 1 5
De surs 20s 2/1 1
Burdets lapats
Dragedi G 4
ff aprs dulcos. q. s. ff haustb
Serz Epithimi
R Serz de thimo ay 2/1 5
Serz eupatory
Aquir scutanere ay 2/1 1 5
Aquir ricorec

De surs 20s
Burdets lapater
ay 3 1
Oramdine G 4 5
dulcos ff haustb

Mass Nasalia

℞ Elebori nigri — Maiorane — añ ℥ ı ʃ — Anisi(?) — Zinziberis — pulverem
Castorii — ℥ ı
Succi bleti — Succi caparis — añ pp eglos(?)
Mell p incorporatione q s

Mista sunt in domo ff Nasalia

℞ Succi Eupatorii — Succi absinthij — añ ℥ ı ʃ — Succi Isopi
Aque scolopendrie — Aque artemisie — añ ℥ ı ʃ
Diascu(?) ... — De succo rosarum — añ ℥ ı
Dragantij ʒ ij

Mista sunt dulcisso q s ff gargarisma — pro predicatore 17° d trinitatis

℞ Mass pillarum fetidarum — Mass pillarum Iude — añ ℥ ʃ
ad expandend ʒ ij
Mista ff pillule ad sumendum absentes(?)
uno ... p predicator

Medicus Legens

Rx {
pill cochiarum de yera an ʒ I
diagridij ℈ iii
mastices ℈ ij
Nucis muscate ℈ iiii
Reformentur pill cum siroppo
de Bettonica ℞ an fiant pil

Rx {
Rezepistor ʒ iii
Buckhl...
Dtempor...
Ointeth ... hausth
...

Anno domini 1.7.11

Extracta ex primo de Avicenna libro fen: iiij ca: xx / vbi inquit, flebotomia est evacuatio vniversalis que multitudinem evacuat / Multitudo aut augmentum humorum supra equalitatem corporum in venis. Et nemo est flebotomandus nisi alter duorum, Vnus est qui egritudinibus preparatus est qui quum ipsius sanguis multiplicatus fuerit cadit in eas, et alius est cadens in eas vnusquisque aut eorum aut flebotomatur propter sanguinis multitudinem aut propter ipsius maliciam. aut propter vtraque. Tibi quoque cavere debes a minucione in complexione vehementis frigiditatis. Et in regionibus quantitatis frigiditatis, et in hora fortis doloris. et post balneum resolutivum. et post coitum. et in etate que est minor xiiij annis. Et in etate senum quanto plus poteris in solibitate musculorum. Et venarum amplitudine. et carnis replecione. et coloris rubedine. Adolescentes tu secundum ordine ad flebotomandum paulatim provehere debes. in pauca minucione. Maxima est enim flebotomie vtilitas. si secundum quod exigit disposicio, administratur. Nam vt inquit libro de flebotomia Gallenus, flebotomia mente letificat Memoria prebet. vesica purgat, Cerebri temperat medullas, Auditum aperit, Lacrimas stringit Stomachum purgat, Digestionem invitat, Sonorem vocem producit, Sensum acuit

Ruerem coherceat. Sompnum et anxietate tollit
Sanguine proprium nutrit, alienum cohibet. Et
languoris vite sanitate administrat. Sed aver-
te ne aliquis in oppositione lune cum sole, aut con-
iunctione flebotometur, ut ait ptolomeus. Et
hiis presenti minutione annotata fruitur vite
potens. Ad vertes etiam quod luna erit in eo
signo, quod est suo membro appropriatum. Sic pre-
fatus ptolomeus dixit in xx. propositione. Um-
fer ait tangere membrum ferro, luna in signo
illius membri existente. verendum
Item ad sciendum signa convenientia ad flebotomies
In quocumque particulari membro faciendum. Ut
veritas cuntari possint, hominis effigies, sunt
signa cuilibet membro attributa. Et primo
Capiti aries. dat(ur). Collo taurus. Brachiis sca-
tulis et manibus Gemini. pectori cancer. pul-
moni stomacho et cordi, leo costis et lateribus
Virgo renibus. libra membris genitalibus Scorpio
natibus femoribusque Sagittarius genibus Capri-
cornus cruribus tibiisque aquarius pedibus
piscis etc.
minucio angelica Causa xvi questione pa
Cunctis fidelibus

[illegible]
intra illud per longum permanendo et illa pena
absque [illegible] pone in furno et assa
ita quod non [illegible] sed solum assetur [illegible] 214
assatum fuerit depone per [illegible]
illius [illegible]
vertebra [illegible] in oculos et videbit
ut alter homo

Anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo
nono nulla erit eclipsis Sed Anno
Md. quingentesimo affecit Sol
vi die Novembris hora i minuto lviii luna eclipsabitur

Mdi iii Mar hora v minuto xlix luna
Mdii i octobris hora viii minuto xxx Sol
Eodem anno xv octobris a minuto xviii luna
Mdiiii ii Marcii i xxxii Luna
Mdv xiiii Augusti xx xvii Luna
Mdvi xx Julii xv i Sol
Mdviii xiii Junii v xxxix Luna
Mdix ii Junii xxiii l Luna
Mdxi vi Octob xxiii xlix Luna
Mdxiii viii Marcii xiii li Sol
Mdxv xxx Januarii iii xvi Luna
Mdxvi xix Januarii xiiii i Luna
Eodem Anno xxiii decembris xv xliii sol
Mdxviii xxiiii Mai xxii xviii Luna
Eodem Anno viii Junii v xlii Sol

Anni	Mensis	hore	minuta	aspectus	Eclipsis
MDxix	xxiii octob	xxi	xxx	Sol	
Eodem anno	vi novemb	xviii	xxii	luna	
MDxx	xi octo	xvii	xxiii	Sol	
MDxxii	vi septemb	·	xv	Luna	
MDxxiiii	i marcii	xii	xxiii	Luna	
Eodem anno	xxiii aug	iii	xv	luna	
MDxxv	iiii Julii	xxii	vi	Luna	
Eodem anno	xxx decemb	xxii	vii	Luna	
MDxxvii	xviii decemb	xxii	xxiii	Luna	
MDxxx	vii octob	o	x	Luna	
MD xxxiii	xxx augu	xi	liii	Sol	
MDxxxiii	iiii aug	xxiii	xv	Luna	
Eodem anno	xx aug	iii	xxiiii	Sol	
MDxxxiiii	xiiii Januarii	xxi	xliii	Sol	
Eodem anno	xxx Junii	i	xxx	luna	
MDxxxvi	xviii Junii	vi		Sol	
Eodem anno	xxviii novemb	xviii	xxiiii	Lūa	
MDxxxviii	xxiiii Mar	xx	xi	Luna	
Eodem anno	xvii novemb	v	liiii	Luna	
MDxxxxiiii	xviii Mar	v	xxiiii	lūa	
MDxxxxv	xviii apl	xxi	xxiiii	Sol	
MDxl	vi apl	v	xxx	Sol	
MDxli	xxi marcii	iiii	xxxxiiii	Lūa	
Eodem anno	xxxi aug	xi	liiii	Sol	

M d xl ij | marcii xx primo Luna

eod anno xi aug iiii o Sol

M d xl iii x januarii vi xvii Luna

eod anno xxiiii januarii ix xvii Sol

eod anno in julii xx xxxvi Luna

M d xl v ix junii viii primo Sol

M d xl vi in mar xxii xxiiii Luna

eod anno xxviii octob xvii o Luna

M d xl viii xviii apl xxiii hora Luna

M d xl ix xii apl iii vii Luna

M d li xx februarii xx xxviii Luna

eod anno xxxi augusti xviii iii Sol

composita [illegible]

anno 1 d lxxx per

[illegible]

215

ad probandum sterilitatem utrum mulier sit sterilis
vel vir. Recipe urinam amborum in duo vasa
separatim in illis fundendo fermenta et in
cuius urina vermes fiant ille vel illa
sterilis est
Item aliud. Recipe septem grana ordei et septem grana
fabarum et septem grana tritici et ponit in
ollam et mingat super ea et si creverint
infra septem dies non est sterilis. Si autem
non creverint est sterilis   ⁊ sterilitas
Alter mulier bibens salviam coctam cum vino anno
illo non concipit. quia salvia est multum frigida

Ut intelligendum potestatem et auctoritatem Ve-
neris est inter Venerem Arietem [illegible]
et ad illam partem ad Alexandriam
ire Venus est seminare plantare
[illegible] facere Venus est [illegible] et or-
et [illegible] et uxorem ducere
litigare Venus et [illegible] tractare me-
et uendere et mercari mercimonia emere
et dare ire Venus uestium nouarum induere et
argentum cambire. Venus [illegible] et
quidquid pertinet ad germanos Venus [illegible]
pure potentie laudat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pedagium [illegible] [illegible]
[illegible] Medicina [illegible] [illegible]
[illegible] pedes et omnia [illegible] est
et Quidquid sit [illegible] [illegible] [illegible]
Venus facere Tempus dat [illegible] et de [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Cause [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Corpus
[illegible] in agua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] Unde si sit [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] grossum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] labia grossa facie [illegible]
[illegible] et latam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] barbam bene dispositam
Cor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et grossum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ad [illegible] alterius [illegible] pedes [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] Venus et [illegible] [illegible]
Ad uendendum ire Mercurius [illegible]
[illegible] [illegible] facere [illegible] [illegible]
[illegible] seminare plantare emere
pannos [illegible] uestes Medicina
capere emere Argentum et [illegible]

et h[illegible] [illegible] mathematica [illegible]
et omnes res [illegible] colere et
pannos albos. Item mercurius fecundat
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
facit [illegible] corpor[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tali [illegible] bonus erit et [illegible]
[illegible] et [illegible] Mathematica
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bonus erit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bonus erit [illegible]
medicus [illegible]. Venus mulieres
bona est [illegible] homines [illegible] et facit
[illegible] est [illegible] venereus [illegible]
[illegible] [illegible] potestate [illegible] [illegible]
Nota [illegible] [illegible] intelligentes [illegible] [illegible]
[illegible] ab oriente [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hec erit [illegible] [illegible] [illegible]
Cancendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]
de parte nec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible]
nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nec [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible]
ad [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Modum [illegible] [illegible]
[illegible] veritatem et [illegible]
[illegible] [illegible] impedit ab [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Nota quod octo modis impeditur luna
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] solem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
2o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aspectu [illegible] [illegible] 10 [illegible] [illegible] [illegible]

217

Opposito alicui malevoli pitate qm [illegible]
In opposito sive dog. q° [illegible] patitur [illegible]
[illegible] in [illegible] sive exaltatione [illegible] est opposito
[illegible] Venus [illegible] qui [illegible]

Leo [illegible] sunt, Venus [illegible] leo sit
A [illegible] marte [illegible] [illegible] [illegible] platur
S saturnus cap aqu sunt [illegible] [illegible] sagitta
Deserit [illegible] saturnus [illegible] taurum
[illegible] sole
Est autem Venus [illegible] natura
[illegible] luna manifestis [illegible] platur
[illegible] [illegible] signa

B [illegible] falsa. casus platur

Ignis [illegible] leo [illegible] sagitta
[illegible] sol [illegible]
[illegible] replentur
Est [illegible] platur
Ac [illegible] libra

Aer [illegible] replentur
[illegible] platur
[illegible] mars ac [illegible]

[illegible]
Et [illegible]
[illegible] platur
[illegible] sedas
Nec [illegible]
[illegible]
[illegible] platur

Prima dies [illegible] esse sedata
[illegible]
Quarta [illegible]
Septima [illegible]

Mane and laudat solem [illegible] chorena [illegible] filegat
Felix vindemia [illegible] infelix [illegible]
Nota in quibus signis [illegible] plate het de
merken [illegible] [illegible] vers[illegible] 2a
Lune [illegible] [illegible] Taurus cancer libra leo sol
Aries [illegible] gemini virgo aries [illegible] Scorpio [illegible]
Pisces [illegible] sagittarius [illegible] capricornus et [illegible] saturnus
Notandum dicunt astronomi [illegible] in quo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] luna [illegible] saturnus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
Cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
planeta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Quilibet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sole
[illegible] [illegible] Prima [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] La dog [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
planeta [illegible] solem et lunam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] debilem [illegible] [illegible]
[illegible] Sed luna [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] velox. Velox [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] tarda
Sol in [illegible] [illegible] [illegible] cursum suum
transit per [illegible] signa [illegible] sunt [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] signum [illegible]
[illegible]
Luna [illegible] complet cursum suum in [illegible]

Mense mutando ingreditur signum duobus
diebus et octo horis et pars minuti et
sunt ista signa
Cancer Leo Virgo Libra. Aries Thaurus Gemini
Capricornus Aquarius Scorpio Sagittarius
et [illegible] Pisces Ad sciendum
quod [illegible] multa [illegible] signo sit luna
et generale tempus pro esse naturalis [illegible]
[illegible]

Medicus dicit facere omnes confectiones secundum
influencias. Verbi gratia volo facere
medicinam [illegible] confectio sic est
[illegible] confectio [illegible]
la influencia et quod [illegible]
[illegible] superiorum [illegible]
[illegible] influencia fiat quando luna [illegible]
in [illegible] et in [illegible]
similiter intelligas et ita de aliis
subiectis est virtus superior quia virtus inferior
[illegible] de natura [illegible]
superioris et [illegible] possessione

ca et hu. — Sanguinea
ca et siccus — Colericus
fr et sic — Melancolice
fr et hu. — Flegmatice

Nota effectus solis vel eclipsis narratur
[illegible] Astronomia et [illegible]
[illegible] Luna
[illegible] ad solem
[illegible] eclipsat [illegible]
[illegible] Ecce sol eclipsis
[illegible] effectus [illegible]
[illegible] pestilencia [illegible]

Vera est ut consueverunt anni et Ebdomadarum
Ratio generaliter ebdomadarum que sunt de xl
mediam inter natiuitatem et cinerum sunt xxxi
post Natiuitatem. Sed tamen sunt due
medias inter carnispriuium et cinerum ix

Intervallum predictum

Notandum quod intervallum inter [illegible] domini
post Natiuitatem [illegible] et carnispriuium et si
post Natiuitatem sabbato stat [illegible] intervallum
nullum. Et si contingit Natiuitatem domini
[illegible] tunc [illegible] intervallum. Sed [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] tempore [illegible]
[illegible] [illegible] domini [illegible] [illegible]
Et si contingit similiter carnispriuium [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] eadem die
domini imponitur

pascha — Festum pasche in Aprili [illegible] [illegible] aprilis
post [illegible] [illegible] aprilis [illegible] [illegible]
[illegible] celebrari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut festum pasche [illegible] aprilis
non [illegible]

Modus vivendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cortex [illegible] [illegible]

aqua — Sambucus est arbor ex eius
flore fit aqua que valet in dolore
capitis [illegible] cum panniculo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum aqua [illegible]
et cum aceto et aqua rosacea
albuginem [illegible] oculi [illegible]
et [illegible] capitis [illegible] dolor
capitis [illegible] calliditate et confortat [illegible]
[illegible] sompnum

[illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vocatur in sanguine — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
liberatur

fabea radix

Tractatus de aquis sequitur

Artemasia

Artemasia in se destillata [illegible]
[illegible] virtutes generat Cum [illegible] mo-
tris destillata et de mane radix febea
[illegible] bibita ~~et de mane~~ et sero [illegible]
[illegible] in mulieribus materie menstrua
[illegible] abortivum pellet urina pro-
[illegible] lapidem renum [illegible] provocat
apostemata sanat [illegible]
[illegible] confortat [illegible] sanat [illegible]
splenis tollit ydropicis [illegible]
stemata [illegible] repellit tussim [illegible] apo-

Aqua Ruthe

Aqua Ruthe Rutha [illegible] destillata
[illegible] destillata et de mane radicibus
[illegible] bibita venena sero ad
[illegible] stomacho [illegible] [illegible]
[illegible] repellit menstrua [illegible]
[illegible] mulierum [illegible]
[illegible] [illegible] in febribus splenis
[illegible] [illegible] febricitantibus
[illegible] membris
[illegible] [illegible] valet
[illegible] capitis [illegible]
[illegible] repellit [illegible]
[illegible] capitis [illegible] venenis [illegible]
[illegible] [illegible]

Aqua [illegible]

[illegible] longe [illegible] destillata
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sanat apostemata [illegible]
[illegible] purgat [illegible] et [illegible]
[illegible] venenosis [illegible]
[illegible] fistula [illegible] [illegible] matris
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] frangit
[illegible] menstrua [illegible] [illegible]
[illegible] tollit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sanat
[illegible] [illegible] in matre tardae
[illegible] calorem naturalem [illegible]
dolorem stomachi tollit [illegible] sero et mane

Wyelka babka

Aqua plantaginis ex radicibus
et folijs distillatis hemoroidas restrin-
git primo sero potata ad quantitatem
clareta pustulas sanat in corpore
ethicis prodest et lepram in corpore
mulieris in corpore repellit Idropicis
et epilenticis sero potata iuvat
expellit Cardiacum prohibet sanguinem
minuit sanat dolorem matricis
minuit corrumpit ptisicos splenis dolorem
[illegible] cum frigore tollit [illegible]
ventris purgat dolores vesice [illegible]
febres repellit et omnibus febribus [illegible]

Aqua rosarum distillata et sero
sumpta fervorem sanguinis conficit fluxum ma-
tricis reddit febres acutas reprimit ventre
laxat fervorem stomachi [illegible] ventre
dolorem aufert [illegible] capitis
dolores demum aufert Aqua violarum
distillata et in mane bibita ad [illegible]
[illegible] podagram sanat dolores [illegible]
[illegible] sanat [illegible] dolores
[illegible] reprimit apostemata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad
stomachi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] capitis repellit linguam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et si in aure [illegible]
[illegible] [illegible] reddit

Smolnik

Aqua ar-
istologie longe distillata cum radi-
ce in mane et sero potata ad [illegible]
[illegible] [illegible] sanat [illegible]
prodest [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] purgat
[illegible] tollit [illegible] sanat [illegible]
[illegible] epilenticis [illegible] podagram
dolores aufert [illegible] [illegible] fistula
[illegible] [illegible] [illegible] tollit [illegible]
[illegible]

Aqua ysopi distillata et mane ad bonum
haustum bibita tussim reprimit crudos
[illegible] pulmonis solvit [illegible]
vocem expellit [illegible] allevat ventre
[illegible] [illegible] laxat. dolores [illegible] sanat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
prodest. Aqua Endivie distillata [illegible] mlecz
de sero ad bonum haustum bibita [illegible]
[illegible] purgat urinam movet. abortum [illegible]
[illegible] ventrem solvit [illegible] prodest [illegible]
[illegible] tussim reprimit. [illegible] potus [illegible]
[illegible] [illegible] reparat. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanat
Aqua Malve distillata mane et Slazh
de sero bibita ad [illegible] coclearia vel
[illegible] purgat dolores [illegible] reddat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fugat [illegible] curat dolore
vesice tollit [illegible] [illegible] reprimit
venenum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Salvie distillata et mane bibita Aqua
ad bonum haustum dolorem epatis tollit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tollit ab [illegible] pellit
purgat menstrua venenatos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tollit
[illegible] lateris dolores [illegible]
[illegible] [illegible] curat [illegible] aufert [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] Aqua Bethonice bukwiga
[illegible] distillata de sero ad bonum
haustum potata [illegible] [illegible] lapidem
vesice [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vesice
[illegible] epatis aufert [illegible] febres
[illegible] tollit febres [illegible] curat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
curat [illegible] [illegible]
[illegible] solvit [illegible] tussim tollit [illegible]
purgat

Bona digestionem [illegible] Cardiacis ualet
Venenum obstat Aqua feniculi distil-
lata et mane ad quantitatem [illegible]
[illegible] venenum [illegible] venenum [illegible]
Calliginem oculorum expellit [illegible]
Venenum [illegible] obstat Epar re-
[illegible] frenetricis [illegible]
[illegible] urinam purgat [illegible] et vesice
nauseam [illegible] stomachi [illegible] lavat
[illegible] apostemata [illegible]
dolores laterum tollet [illegible] sanat
[illegible] Aqua raphani
[illegible] distillata [illegible]
[illegible] tollet [illegible]
[illegible] venenum obstat
[illegible] frenetricis [illegible]
[illegible] Aqua celidonie [illegible]
[illegible] distillat et mane
[illegible] purgat [illegible]
Verbene distillat et mane Aqua
[illegible] sanat venenum obstat [illegible]
[illegible] lateris [illegible]
[illegible] sanat [illegible]
[illegible] dolorem capitis [illegible]
[illegible] sanat Aqua pollegii
distillata et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] apostema [illegible]
[illegible] sanat vesice [illegible]
[illegible] stomachi [illegible]
[illegible] tollet venenum obstat [illegible]
[illegible] tollet [illegible]
[illegible] sedat [illegible]
[illegible] pellet
[illegible] pellet Aq. lily
[illegible] distillat [illegible]
[illegible] purgat [illegible]
[illegible]
[illegible] fluxum [illegible]
[illegible] purgat [illegible]
[illegible]

Mundat [illegible] vias et vesicam Aqua
Camomille dissolvit et minuit bibita
dolorem capitis [illegible] provocat lapidem
frangit ventositates [illegible] tollit inflacionem
stomachi mitigat dolorem [illegible]
epatis sublevat abortum [illegible] febres
mitigat pestiferos morbos [illegible]
[illegible] provocat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] purgat Aqua Buglosse
Que fit de [illegible] radicibus [illegible]
[illegible] sanguinem mundificat et melancoliam [illegible]
et [illegible] infectos [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] est in [illegible] [illegible] scabie et lepra
Aqua ysopi [illegible] Que est bona [illegible]
et mundificat pectus et pulmonem et [illegible]
flegmaticam [illegible] et grossa et multum [illegible]
in tussi humida et vocem clarificat et valet
in [illegible] Aqua Salvie Que valet in
omnibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in paralisi tremore spasmo et epilensia et
similibus passionibus [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] et ad [illegible] [illegible] Et in [illegible]
stomachi et matricis [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] Et
omnibus [illegible] [illegible] valere dicitur [illegible]
Aqua feniculi [illegible] valet in [illegible]
et in [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et valet in [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] vesice et [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] lac et [illegible] [illegible] tollit
[illegible] dolorem [illegible] Aqua anisi
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et tollit [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] valet [illegible]
[illegible] [illegible] et tollit dolorem [illegible] et
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et ab [illegible] Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] facit lac [illegible] [illegible]
lac et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

feniculi
urina

Aqua graminis [illegible] feniculi [illegible]
[illegible] et urina [illegible] et [illegible]
[illegible] dolorem [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] Aqua [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ydropisi [illegible]
Absinthii [illegible] aqua
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] aqua [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] valet
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] urina et [illegible]
[illegible]
[illegible] et
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] aqua [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] valet in [illegible]
et in [illegible] et in [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Aqua rosarum ... solida ... [illegible]

... [illegible] ...

Plantaginis ... [illegible] ...

... [illegible] ...

Endivie et lactuce aqua ... [illegible] ...

... [illegible] ...

Aqua feniculi ... [illegible] ...

... [illegible] ...

... Aqua petrosilini ... [illegible] ...

... [illegible] ...

verdrijft [illegible] [illegible] in [illegible] valet vermis [illegible]
Et [illegible] et Capitulorum [illegible]
[illegible] ventos [illegible] Et confert [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] confert
[illegible] [illegible] Et confert
[illegible] [illegible] appetitum [illegible] Et confert

Aqua melisse

Cadzydle

confert [illegible] Que est calida et sicca
[illegible] et [illegible]
Et [illegible] confert [illegible]
[illegible] a melancolia et [illegible]
Et [illegible] et flegmatis [illegible]
[illegible] Et [illegible] dolore [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]

Glythwik

Centauree

Que est amara [illegible] Aqua
sicca [illegible] calida
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] Et [illegible] in ea [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]

Aqua [illegible] Salvie

Que est calida et sicca [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] confert
[illegible] et [illegible]
Et [illegible] confert [illegible]
[illegible] et [illegible] appetitum [illegible]
[illegible] Aqua et [illegible] Et [illegible]
[illegible] et [illegible]

Aqua pimpinelle

Que est calida [illegible]
[illegible] et sicca
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et Venenosa [illegible] et [illegible] Venenum
[illegible] in [illegible] pimpinella
[illegible] confert [illegible] in [illegible]
[illegible]

nmathka

Aqua Mente Que est calida et sicca 223
[illegible] ventrem dissoluendo consumendo confortando
[illegible] aromaticitatem eius [illegible] splenem
[illegible] vrine [illegible] febre
[illegible] singultum [illegible] stomachi [illegible]
[illegible] appetitum [illegible] vomitum [illegible] confortat
[illegible] defectum [illegible] partus [illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] temporibus [illegible] matrem [illegible]
[illegible] defecit [illegible]
[illegible] dissoluit [illegible] colica [illegible]
[illegible] contra venenum et vermes [illegible]
[illegible] aqua [illegible] tussim de humoribus [illegible]
[illegible]
[illegible] amplius vrina [illegible] femina

Aqua Raphani Que est calida et
sicca in secundo [illegible] subtiliativa et aperitiva
[illegible] et abstersiva et mundificativa vrine
[illegible] contra [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pulmonem [illegible]
[illegible]
[illegible] Confert contra [illegible]
lapidem frangit [illegible]
[illegible] lapidem [illegible]
[illegible] Nauseam [illegible] stomachi [illegible]
[illegible] Confert
[illegible] venenum [illegible]
[illegible]
[illegible] splenem [illegible]
[illegible] Aqua [illegible]
amplius [illegible] vrinam et [illegible]

Vrina et [illegible] fiat [illegible]
[illegible] abrotanum Apium Anisi [illegible] absinthium
nigella valeriana marrubium [illegible]
[illegible] origanum [illegible]
[illegible] maiorana [illegible]
[illegible] ad vrine [illegible]
provocationem et menstrue educendum

Aqua restringens menstrua a[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] balauste [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Aqua frangens lapidem

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapidem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vini ardentis virtutes

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repellit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repellit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valde [illegible]

Pro [illegible]

Aqua Ligustice

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] repellit [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item qui quinque mare bibit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illa infirmitatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fit ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Item carnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] antiquam [illegible]
[illegible] annum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] reddit [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] bibat [illegible] et antiquam [illegible] Calenses Bibat
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mare
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] infirmitatem [illegible] valet ad
[illegible] et [illegible] [illegible] capitis et in fronte
[illegible] [illegible] in capite [illegible] cum ea [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet
[illegible] [illegible] cum ea [illegible] impedit [illegible]
in capite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea
[illegible] memoria [illegible] [illegible] [illegible] ea [illegible]
[illegible] [illegible] Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] animi [illegible]
[illegible] valet [illegible] ea ad mare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] valet [illegible] et cum ea [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] Item ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] infirmitates [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ea [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

tamen dicit [illegible] et [illegible] dicere cum ea debeat
valet [illegible] quando multum [illegible] et [illegible]
et [illegible] cum ea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
repletione multa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod de eis [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum ea valet et ad
et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in epate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et in epate [illegible] [illegible]
Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et in epate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de epate et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in splene Item [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in splene et epate
et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de epate
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod de ea [illegible] Item [illegible]
in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in epate [illegible] [illegible]
aqua et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aqua in [illegible] [illegible] Et [illegible] de
[illegible] [illegible] et facit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Item [illegible] in [illegible] et
et [illegible] [illegible] [illegible] cum ea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et valet ad [illegible] et [illegible]
Capitulum [illegible] [illegible] valet ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ad [illegible]
[illegible] [illegible] capitulum [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et a [illegible] [illegible]

Item similiter leprosi cum de bibunt eam et senciunt
ipsam debent esse sed eam consumat per infirmi-
tatem non [illegible] effectum. Item angelicam
valet pro [illegible] [illegible] aut [illegible]
que [illegible] ... ad [illegible]
[illegible] [illegible] non putrescunt [illegible]
possunt [illegible] infra [illegible] cum ea [illegible]
et qui [illegible] in [illegible] [illegible] Et ipsa in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bombarde [illegible] bibet [illegible]
[illegible] et [illegible] paratur [illegible] [illegible]
Item [illegible] et alii [illegible] [illegible] nota
de [illegible] odore valet [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] ut [illegible] valet
[illegible] non [illegible] [illegible] valet ad inflaturas
[illegible] fuerit in corpore valet pro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui sunt [illegible] [illegible] valet
[illegible] que sunt [illegible] [illegible] dein
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
De [illegible] magnus fuit [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] De Wulneribus ubi caro que
dicitur Welthfleysch excrescit vide
[illegible] [illegible] [illegible] Radices [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] et in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] subtile in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible] aut [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] caro
[illegible] [illegible] et [illegible]

Tormentilla pulverisata et ad alios
usus reposita sanat [illegible] [illegible]
Citaria — Titania [illegible] [illegible] in pulmonibus [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] sanat
Wegewarth [illegible] in [illegible] [illegible]
palsi — et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] expellit sagittas et [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] Contra paralisis
de quo [illegible] [illegible] [illegible] hoffen, holz
[illegible] paralitici et [illegible] et [illegible]
Tibi — Contra fracturas tibiarum [illegible]
[illegible] earundem [illegible] age [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] fit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in vase [illegible] [illegible]
in [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Vertigo — [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
Contra vertiginem [illegible]
[illegible] [illegible] euforbium cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
Oculi — Contra maculas oculorum [illegible]
[illegible] [illegible] camphore cum aqua
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vase [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum melle [illegible] [illegible]
[illegible] obscuritatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] facta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] capite [illegible]
[illegible] cum sale et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in balneo
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] Contra [illegible]
ex [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ut
[illegible] [illegible] et [illegible]

Con. Tenasmum et prunellos et dolo-
ani R. vitellum ovi recte dis-
temperati in oleo Ros. ut vult le-
giptal pone super dolorem ut appo-
suerunt scriptores / oleum de vitell
ovorum

Suppositorium contra tenasmum fiat ex Suppositorium
vitello et amigdalis R. ante
ilia ex opi? ar. tenantur
et rubifficantur et conteruntur cum
sucis psillii fac suppositorium
et extremitas filo et unge
oleo Ros. et per totam noctem re-
maneat mane vero extrahatur

Ad ylicam passionem R. absinthii Iliaco
et vini et sepum vacce et dis-
tempera simul et fac emplastrum post
calefac super locum dolore ad eius
emplastrum de pauliuo suppositorium
alute sed pluries unge Arrogo?
ut agrippa mor statim liberatur

Arrogo marciaton unguentum
usi? aliis ipsetate ingrediuntur Colici

Con. Stranguriam bonum R. vini albi et Stranguria
porrigo in iunctis statim stranguriam tollit
secretum est

Qui urinam non potest mittere et allia

71 Cum constipacionem vel alvum a[illegible]
cum felle capri in testa [illegible]
pone in asse et incorporat
decoctum ibique [illegible] et fac pillulas
et intrude in anum

Anus custodit — Suppositorium cum [illegible]
[illegible] est et a [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et suppone in [illegible]

Ad stringendum ventrem R[ecipe] [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] fac suppositorium
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] fit [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible]

Sed spasmus potent aquam rosatam
quia confortat eos et preservat
eos de [illegible]

In dolore emorroydarum pendeat
ipse albumen decoctum et positum
cum [illegible] [illegible] et apposito
mirabiliter valet

22[illegible]

Rec. unum caput de ariete depilatum
cornua et lana et [illegible] in aqua [illegible]
donec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et addantur duo [illegible]
[illegible] tunc cum ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] modicum sale [illegible] aqua
[illegible] et de [illegible] et misce cum
aqua [illegible] et dissolvatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse et qui [illegible] ubi [illegible]
et [illegible] [illegible] in corpore Calcul
[illegible] quod [illegible] [illegible] Rec.
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
aqua [illegible] et modicum in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et modicum [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et ad sale
[illegible] [illegible] [illegible] dissolutum
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
Oleum [illegible] sic fit [illegible] dissolutum
in oleo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] aqua plena [illegible] [illegible]
Aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et in [illegible] [illegible] [illegible] et ponitur in oleo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] frigidam ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] frigida [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] contra [illegible]
[illegible] [illegible] coquatur ad
[illegible] in [illegible] et aqua [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

et aqua commedat parum prima et
portulaca et bibat aquam Remem[illegible]
Vncbat[2] Ruthe facit ito [illegible] [illegible]
pota [illegible] non retinet [illegible] [illegible]
potum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tepida [illegible] [illegible] cum vino [illegible]
[illegible] Ad confortandum cor [illegible] et [illegible]
pulvis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cor
[illegible] cum pulvere [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Cinamomum Ad idem
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] habentur [illegible] [illegible] et
Contra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] superfluitas capitis et
[illegible] pulvis [illegible] et
aqua et oleo et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] salsa et aceto [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
salsa [illegible] ita fiat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et quatuor
[illegible] et [illegible] [illegible] Contra
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
Contra squinanciam et [illegible]
qui glutire non possunt idest
[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] in patella bullat [illegible] vel [illegible]
[illegible] deinde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
lingue Contra venenum [illegible] sub
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
Contra ydropesim [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in vino et da in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Contra membra contracta 228
et alia Recipe aquam salvie lib
duas oleum olive libr unam et
impone unum fermentum [illegible] et
radice et tres cothones anxe-
lani et decoque oleo
consumpserit donec totus humor
boni postea adde unum ardentem
far quantumque magis tantomelius et
[illegible] [illegible] [illegible] lentissimum
[illegible] totum [illegible]
[illegible] [illegible] usque ad [illegible]
[illegible] frige unum postea Recipe
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et fac
pone ad lentissimum sit in [illegible] et [illegible]
tota [illegible] [illegible] [illegible]
adhuc calidum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
et [illegible] [illegible] aliquoties
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] loca [illegible] hanc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
valens [illegible] cum [illegible]
membra [illegible] membra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
membra [illegible] membra [illegible]
[illegible] fugere [illegible] [illegible]
[illegible] cum aqua salvie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et in illa
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in loco calido [illegible] hoc
[illegible] [illegible] [illegible] infallibiliter
[illegible] bibat aquam [illegible] [illegible] vero
[illegible] et [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] bibat aquam salvie

Contra pestilenciam Recipe dyptanni
bolum armeni serpentina [illegible]
terram sigillatam ana pimpinelle [illegible]
bar [illegible] sic preparatum [illegible]
[illegible] et fiat pulvis de
[illegible] [illegible] pestile
[illegible] [illegible] medicine [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
apostema appareret [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] die
[illegible] Aliud Recipe serpentine pa-
[illegible] [illegible] [illegible] ma-
[illegible] dyptanni [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
pestilenciam commendatur Aliud
[illegible] [illegible] de [illegible] mane
[illegible] [illegible] [illegible]
dyptanni et [illegible] juniperi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tham [illegible] [illegible] [illegible]
juniperi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible]
juniperi [illegible] fit [illegible] [illegible] in
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] commendatur de mane
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Pro laxatione ventris Recipe
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et fiat pulvis [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et mane
Contra Toxicum Recipe [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et hoc fiat [illegible] [illegible]

Medicus [illegible] erit bis in septimana
feria sexta et [illegible] sexta de sero fle-
aloe epatice [illegible] terre alb[illegible] gal-
gami [illegible] calami aromatici gal-
[illegible] septem [illegible] sed-
modum [illegible] [illegible] et deglu-
ratis **Aliud contra toxicum**
terre centhauree semper ut pra-
[illegible] [illegible] [illegible] cauet sit
[illegible] sero et mane [illegible] ad
[illegible] in yeme et in estate [illegible] fe-
[illegible] vino sine frigida [illegible] et
[illegible] regimen bonum [illegible] caueat
[illegible] [illegible] et a sobria
multa repletione [illegible] [illegible]
potus et a [illegible] [illegible] statim [illegible] et
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
statim facta mensa [illegible] ad [illegible] pan-
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] horas
a grossis [illegible] [illegible] caueat
[illegible] et salsis a [illegible] a [illegible]
[illegible] ab [illegible] in [illegible] a
[illegible] a [illegible] [illegible]
ab [illegible] ab assatis [illegible] [illegible]
mense et a multa [illegible] et
a multa [illegible] [illegible]
a [illegible] ab ira et melancolia

Regimen

Comedat omnia [illegible]
et [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] que [illegible] in aquis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] comedat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valent
[illegible] [illegible] [illegible] et bonum vinum bibat
[illegible] in fine prandii [illegible] [illegible]
[illegible] sal [illegible] [illegible] [illegible] fit
iste modo

Sal sacerdotale

Rx zinziberis cinamomi macis clavi
lorum in [illegible] nuc(is) gal
[illegible] ana ʒ [illegible] sit altius
suprascriptarum [illegible] de una
salis fit [illegible] Conbusto [illegible]

Rx salis quantum volueris et imponatur
ad unum pecium lini madefactum
in [illegible] sal in illo panno lineo
et imponatur ad [illegible] calidos
[illegible] [illegible] modo in una
[illegible] [illegible] sine [illegible] expurgatur et
[illegible] [illegible] et sal [illegible]
in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sal sacerdotale cum
pane [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] de isto sale sacerdotali [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] de modo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potest [illegible]
comedere de [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] in die [illegible]
[illegible] [illegible] semper possent abstinendo
[illegible]

Recipe [illegible] [illegible] unum [illegible] carui
[illegible] cimini anisi coriandri [illegible]
[illegible] [illegible] seminis apii [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad unum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in sole [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] valet

[illegible] ad stomachum et ad capit

Sal sacerdotale sic fit

Recipe salis grossi et ponitur ad
[illegible] panniculum cum filo madefa-
ciendo panniculum in aqua
ad ignem fortem ut calefiat [illegible]
unam quartam hore et tunc [illegible] ad
[illegible] de lapide sal panniculo [illegible] rema-
consumpto et tunc purgati sal [illegible]
[illegible] cultello et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ista
[illegible] piperis ut medium [illegible]
[illegible] medietatem piperis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] apparendo
[illegible] sal a febribus et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a dolor
[illegible] [illegible] [illegible]
Aliqui vero qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] comedunt [illegible] [illegible]
[illegible] et piper cum sale [illegible]
[illegible] Contra [illegible]
[illegible] [illegible]
in aqua dissolvatur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Contra venenum primo vomitus provocetur — Contra venenum
ut venenosa materia evacuetur deinde
Tyriaca cum vino [illegible] [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] valet [illegible]
[illegible] [illegible] venenum [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] valet
[illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad dissolvendum
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] venena

et Vocatur [illegible] [illegible] Et fiue
allio [illegible] [illegible] galline

Cor — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hec terra fine [illegible]
// [illegible] [illegible] multum [illegible] [illegible] la-
borare. ad solem stare. [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
exagitare. sepe [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] expellunt [illegible] [illegible] [illegible] Calore

Aqua [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et distilla aquam [illegible] [illegible]
aqua est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
Valet etiam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
febres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Valet etiam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] Valet etiam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Celidonius

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible]
febres [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

extirpat in yeme maxime vitia et
in aliis temporibus complexionem
flegmaticorum facit [illegible] pulli hirun-
dinum qui hunc lapidem habent in
[illegible] [illegible] [illegible] in
ex hoc si ore ad os [illegible] [illegible]
in modo [illegible] [illegible] [illegible]
plenissime **Corallus** Hic lapis
est viridis [illegible] naturalis
ergo in aere fit [illegible] rubeus
[illegible] ad omnes propellit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fert
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible]
fert demonia et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolore
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
amore [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] lapis magis [illegible] [illegible]
Sanguineam complexionem [illegible] [illegible]

Aqua Balsami

[illegible] malum [illegible]
et [illegible] in [illegible] Et est [illegible] Que est calida
[illegible] et [illegible] [illegible] et multum subtili-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Abstergit [illegible] [illegible] aufert [illegible] ma-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in-
[illegible] [illegible] et [illegible] Et [illegible]
et ventosa [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] lapidem et flegmatica [illegible] et
[illegible] et [illegible] Et est [illegible] et
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] appetitu [illegible] [illegible] datur
in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et appetitum [illegible] aufert

Contra postulas magnas
et malas Recipe vitellum ovi
novi et dimidium aut tercium unius ex-
cremarum et pandis sal gemme ad illa
vitella in linea nova vel cenam cum
mittas illa simul et adde de fermento
[illegible] alba agitando et superpone mel
simul et decipe hoc vino ... coquendo
superponitur et decocte super pannum
stelle quod suppone super caput po-
stulas tria in linea ponite voluerit et
fiat de die tres sal reiterando
ut tacite inflammaciones et sedabit ?
dolor

Corpus alienus sed per aliquem
ulcerum apud se retinere
sed per velocitatem eum a se
removent Recipe apium et coque si
placet in aqua ut grana ejus
strata super pannum colatum et
sanatum illud suppone stomachi super
se ary fiat et recipiet caput
stellis Cera ... magister
ut ary sibi ... [illegible]

Contra cremacionem

ut ad [illegible] porcinum et ... crura linare
et simul in patella ... [illegible]
et spargendo ... duplex
vitellum ... [illegible]
... Cera ... [illegible]
Recipe ... Cera [illegible]
... et ... ut pone ...
... super vellum ... volucrum
... Recipe ... et
et suppone in ... coque

albi

Cura morsus ex animalibus venenosis vel sagittatis

toxicatis [illegible]. Ut statim a principio et
prope infra tres digitos membrum [illegible]
fortiter ligatum super locum lesum ne virus
venenosum in corpus transeat et [illegible]
super locum morsure [illegible] lata
[illegible] supra [illegible] donec attrahat vi-
[illegible] Et si [illegible] videatur fiat
[illegible] deinde ponatur
[illegible]
[illegible] super locum
[illegible] ad se trahunt [illegible] et vene-
[illegible] deinde emplastrum
[illegible]
[illegible]
[illegible] super locum et [illegible]
[illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible]
[illegible] alterius [illegible]
[illegible] venenosi [illegible]
[illegible] attractiva et [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] super [illegible]
[illegible] Ne forte venenum
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] in eo [illegible]
[illegible] cum aceto et sale et [illegible]
[illegible] cum melle aut [illegible]
[illegible] aut aliquod aliud [illegible]
donec [illegible] nullam [illegible]
[illegible] Neque negligatur
[illegible] sed statim
a principio [illegible] cum emplastro

[illegible] ut [illegible] facit [illegible]
[illegible] et [illegible] trivara
[illegible]
Reprassivum factum ex [illegible]
[illegible] aut cum [illegible]
[illegible] aut cum aqua [illegible] et [illegible]
[illegible]. Et [illegible] bona [illegible]
[illegible] cum aqua frigida statim a [illegible] aut
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] cum [illegible] paratum [illegible] dissolvet
[illegible] et cum ferro [illegible]
[illegible] ad [illegible] valde [illegible] et [illegible]
[illegible]
ad [illegible] dissolvit et [illegible]
[illegible] fiat ut [illegible]
[illegible] valeat [illegible]
[illegible] videtur [illegible]
[illegible] venenum [illegible]
[illegible]
[illegible] se de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] in materie de [illegible]
Trivara Non videtur [illegible]
[illegible]
Contra ponderositatem [illegible]
vel [illegible] ut [illegible]
de [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] ad
[illegible] albo et [illegible]
[illegible] laudare
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]

per longum quam in oxycrato vel si est intus [illegible]
[illegible] vel contra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] flores
[illegible] vel [illegible] [illegible] hec erit [illegible] que [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fac [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible]
[illegible] pone [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

De recentis vulneribus cum sanguine

[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] per longum [illegible]

De Asmate

Asma est difficultas [illegible] [illegible]
anhelandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] flegmate
castoreum et fac [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sive agitando sive [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] eundem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et pone in ollam et [illegible] [illegible]
cum aqua et [illegible] magnam replendo
aque [illegible] et [illegible] medietatem
medietate illius [illegible] [illegible] [illegible]
sirapo [illegible] sale [illegible] [illegible]
[illegible] de mane [illegible] [illegible] et bibe
[illegible] et si [illegible] [illegible] [illegible]
pulmonis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] plus [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] per longum [illegible]
vel in asmate [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]

Contra fluxum sanguinis generale remedium

Utatur quia calida in cibo vel et
per 3 vices staphanum capras petro
selinum narsturcium. Mortum Nam
esto solus balneum remedium. Coquatur
gallus aut gallina minutim. Cum foliis
kalka — foliis plantaginis et foliis quercus
et circa finem decoctionis appone
flores rosarum. et post ea illud bro-
dium galli generatim cum medicamine
ut primo cum decoro et bibit
Recipiat illud brodium cum mane
dat cum sero comedat et post ea
abstineat a cibo aliquot horis ad
simpliciter in mane bibat aquam
decoctam et aquam plantaginis et flore
rosarum sed serum ferrum et melius
est

Contra spasmum

Oleum lini et chiste cum butiro
quod fit in mense maii non salso vel
bovium medullam bovis vel ossibus
eius et cum sero fiunt addendo ossibus
dullam de porcello sinens de
ossibus eius ut unguentum est et calido
in loco dolore

Spasmus est egritudo nervosa qui in
lacertis non movetur ad suam partem
mobilitatem sive membro deputato
et est spasmus id est tetanus ad
ne ad ut retro ... se flecte her
mond ... vor emprosthotonus qui aliquis
ad ... flecte ad ... epistotonus ... ret
retro non ... flecte ... tetanus ...
... ...
... et ... ... omnem spasmum

Item vinum vetus [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] dat[ur] Contra catharru[m] Catarru[m]
calid[um] confortand[um] Masticatum
ore et deinde retentum [illegible] in
[illegible] camphore sanat et cera [illegible]
catharrum frigidum Contra
portulace se[men] [illegible] ℞ se[men]
[illegible] [illegible] al[iter] se[men] lactuce
[illegible] masticis [illegible] an[a] ʒ i
storacis calamite [illegible] an[a] ʒ 5
zuccari [illegible] in aqua [illegible] [illegible]
calido et [illegible] [illegible] et in aqua [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
frigido Contra singultum
ex repletione ℞ [illegible]
et semen anethi [illegible] aceta
bibe collatum [illegible] in aqua et
adde cuminum de Mane et [illegible] valet
Mingat sanguinem Si quis
℞ [illegible] calida ℞
[illegible] calidum et recipe illud
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] sedeat [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] usque ad
[illegible] [illegible] [illegible] usque ad [illegible]
[illegible] calidum et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in aqua [illegible]
Ad curandum fluxum sanguinis mulierum
℞ plantaginem [illegible] [illegible]
et bibat calide et [illegible] [illegible]
Mane calide [illegible] bonum [illegible]
plantaginis [illegible] sedeat in [illegible]
[illegible] [illegible] calida usque ad aqua [illegible]
et [illegible] et [illegible]

Inebriatus aliquis per vapores dyaltee ad capud

Si aqua eius bibat de tali aqua
statim et deponat se ad lectum
et sentit et non remedat ...
... Contra sciaticam
Si est in pectore colle sanguinem
... [illegible] ... ...
minuit. ... et ... ... multa
... ... et ... ...
... ...
... ... Item
... et ... ...
... et ... ...
Colicam ... ... Con
... ...
... ...
dolorem ... ...
... ...
... ... Item
dolorem ... ...
... et ... ... et
... ... et ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... asini
... et ... ... et ... ...
... ... et ... ...
Colica Item ... ...
... ...
... ...
... et ... ...
... ... Item ...
... ...
... ... Item
... ...
... ... Item altera ...
dolorem stomachi ... ...
sedat et mitigat

[illegible] pone et pone
[illegible] in salute [illegible] item
Marrubium album [illegible] in aceto [illegible]
sanat dolorem [illegible] mirabiliter
[illegible] in oleo [illegible] item ruta cu-
[illegible] statim dolorem tollit [illegible]
[illegible]
[illegible] super [illegible]

Contra tenasmon

[illegible] valet
[illegible] ruta
[illegible] sanat [illegible]

Et cancrum Contra fistulam

[illegible] fistulam
[illegible]
[illegible] fistula
[illegible]
Medicina [illegible]
[illegible]

Rumpentia apostemata

Folia sambuci [illegible]
raphanum [illegible] sapo [illegible] assatum
[illegible] et pona[tur] super pannum

De demoniis et maleficiis

Corallus si teneatur in domo solvit
maleficia omnia ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] domum [illegible] male-
ficium tollit ut Arthemasium [illegible]
[illegible] domus [illegible] suspensa facit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] damnum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] portaverit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
guttam podagram contra
[illegible] [illegible] et [illegible]
dolorem podagre sanat et [illegible]
ad [illegible] [illegible] radix [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et emplastrata
dolorem et tumorem et [illegible]
sanat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] item [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] apponantur statim sedat
dolorem item [illegible] radicem [illegible]
radicem [illegible] [illegible] [illegible] et sal
et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] item [illegible] [illegible] de
[illegible] et pasta et emplastrum [illegible]
[illegible] aut [illegible] dolorem [illegible] [illegible]
Sedum [illegible] aliquando [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
Cum [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]

den
170l.

Tabula impositionis historiarum

Ebdomade ...e

e	b	c	d	e	f	g	a	Littere dominicales
e	do	post	sep	sep	y	do	sex	Quando in l° satol
e	an	pol	an	ch	e	gr	di	Si bona in l° Job
2	pt	ra	r	ex	me	hen	la	peto dne in l° Thobie
1	t	te	q	mat	a	2	r	Adonay in l° Judith
1	vi	et	sta	pe	mich	er	re	Dne rex in l° hest
e	ap	q	sta	e	sex		cq	Adaperiat in l° Machabee
e	dei	q	om	ne	no	vi	be	Vidi dnm in l° ezech
e	2	ma	q	adz	de	re	bex	Adonay dne in l° ... et aliorum prophetarum

Canon huius tabule sequitur

[illegible] historias ... [illegible]
[illegible]

vomitus

Ad habendum [illegible]
[illegible]

Sompno [illegible]

Tabula ad inveniendum quis planeta regnat in hora

hore dierum	die solis	die lune	die martis	die mercurii	die iovis	die veneris	die saturni
1	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus
2	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter
3	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars
4	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol
5	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus
6	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius
7	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna
8	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus
9	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter
10	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars
11	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol
12	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus
13	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius
14	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna
15	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus
16	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter
17	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars
18	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol
19	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus
20	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius
21	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna
22	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus
23	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars	Mercurius	Iupiter
24	Mercurius	Iupiter	Venus	Saturnus	Sol	Luna	Mars

Si volueris scire quis planeta dominetur [illegible] scias quod dies sumit nomen a planeta [illegible] diei et [illegible] alii secundum ordinem planetarum [illegible] sequuntur verbi gratia Sol [illegible] die [illegible] [illegible] Venus [illegible] Mercurius [illegible] [illegible] Iste hore dicuntur [illegible] alii [illegible] ordinem planetarum [illegible] [illegible]

Nota quod [illegible] hore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hore [illegible] [illegible]

Si fuerit aliqua [illegible] ut [illegible] [illegible] planetarum et [illegible] hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Venus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sol [illegible] Veneris [illegible] Mercurii [illegible] [illegible] [illegible] Saturni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De [illegible] [illegible] calidum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

Regimen Quartane

Vesel. per fortem vetrum (?) sta[..] mollif[..]
et [illegible] flumales (?) exar[..] [illegible]
post afflictionem per balneum [illegible] de oleo
extenso capite [illegible] vasel-
rate. Et per ventrem de liatico [illegible]
tenuam [illegible] ma[..] [illegible] ad qu-
titatem unius parue et bibat ad qu-
ntat [illegible] [illegible] qua [illegible] afflige[..] [illegible]
die ita die [illegible] febrat [illegible] afflige[..] [illegible]
[illegible] hic bibat donec [illegible] ut
afflictio et hoc sic semper faciat [illegible]
[illegible] venenum [illegible] de [illegible]
mar
Item Cura quartanare [illegible]
[illegible] et bibat cal[..] [illegible]
verbi [illegible] d[..] [illegible] dicta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
bibat sepe [illegible] absinthium [illegible] et
in et medio [illegible] abrota-
[illegible] et arbor dicta [illegible]
[illegible] in bono vino [illegible]
[illegible] amaritudine et [illegible]
Item [illegible] bibat sepe
[illegible] de oleo [illegible] bibat in [illegible]
et [illegible] [illegible] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item [illegible] [illegible] de aqua
[illegible] dyamarum (?) [illegible] electuario

Valet contra ... quartanam
vel supra

[illegible] [illegible] et valeriana
aqua valde [illegible] et per parum tempus
[illegible] et [illegible] bibe
calide si est forte de mane et sic
[illegible] a [illegible] ad vesperum
et [illegible] pareat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit [illegible] sudore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
si bibatur [illegible] [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible]

et hec accidat ad Galienum [illegible]
superiorem si defigit virtutem [illegible] ad
[illegible] sit pillis decoctionibus [illegible]
condimentis [illegible] [illegible]
sit potus [illegible] et radicibus Et
in humectata ut aqua [illegible]
qua medicinam sumat [illegible] de
fiat et cum lacti [illegible]
cum farina papaveris
Decoctum [illegible] amigdalina et
Una mollia remedia [illegible]
[illegible] aqua [illegible] [illegible] multa
[illegible] [illegible] [illegible]
et bibat [illegible] remedie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Caput [illegible] **Remedium** [illegible]
[illegible] **doluerit** si [illegible]
[illegible] [illegible] et ad [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] debet
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dans [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] albi et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Et sedat [illegible] [illegible] Et
[illegible] [illegible] [illegible]
Et hec fiat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potest Et tunc [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

De Mane et de vespere frigidam bibit 1702
Aliquis erat in quartana febre per febr
decennium acre et pessime fetore et
[illegible] Balneum aer corruptus infecit corpus
totum et febre multum infecit cerebrum et
omnia interiora corporis corrumpit
Aliquis erat puer in [illegible] fistula
de sanguine et [illegible] humoribus [illegible]
sanguine [illegible] Et per [illegible]
et cum se sentit homo in toto corpore
[illegible] et dolorem capitis [illegible]
et retro. Tunc de [illegible] habat
sanguinem hic [illegible] est [illegible]
talis sanguis corruptus [illegible] in hominibus
putredinem generat [illegible] statim per venas
naturales [illegible]
hominis de magnis febribus liberari [illegible]
Vir ante per [illegible] purgatum [illegible]
separat sic homo [illegible] sa.
[illegible] [illegible]
Aliquis cum femina fornicavit cum
muliere menstruata que [illegible]
et in [illegible] Nam totum corpus infectum
erat et [illegible] infra [illegible]
verum [illegible] rehabet [illegible]
interiora corrupit Et [illegible]
bibit ad [illegible] Et [illegible]
infirmitate que mirabiliter [illegible]
[illegible] interiora [illegible]
et [illegible] omnis naturales [illegible]
[illegible] et [illegible] in illo [illegible]

Contra febres cottidianas

Coque petroselinum cum radice sua
in aqua et [illegible] [illegible]
per [illegible] et
da bibere [illegible] et [illegible] et
[illegible] in [illegible] et illa aqua
[illegible] in vitro

Contra eandem febrem Con-
fabret in aqua ad unam horam
diei et colat ad vas vitreum fac
infrigidare et in illa aqua pedes
teneri.
Contra Tertianam Recipe aque ros-
te sandali [illegible] eadem aqua [illegible]
et Recipe zucare rosatum [illegible] vel ta
sandali diamargariton misceant
simul cum aqua rosata et eadem et
ista mistura dicit ubi [illegible] fiue
[illegible] in nocte
Calores Quando sunt calores [illegible] et
ito febres Recipe [illegible] rosatum [illegible]
vel ta sandali [illegible] 2 simul misce
cum aqua rosata eadem 2 [illegible]
tera Et quod [illegible] mel [illegible]
Recipe aquarum de succo ros [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] cum lacte [illegible]
Vinum [illegible] Ne acescat
Vinum Recipe radicem [illegible]
in dolio non acescet [illegible]
et Recipe [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ebrietas [illegible] ad fugandam
ebrietatem Recipe pulmonem [illegible]
[illegible]
[illegible]
Virga [illegible] Ad ulcera virge lava
[illegible] cum vino [illegible]
Reumata 1708 Contra fluxum frigidum Recipe [illegible]
[illegible] dolore [illegible]
Quando [illegible]
[illegible]

Con[tra] Constipatione[m] fiat lac de semine
Canapaccij [illegible] tege de cortice pistione
camburi et q[ue] tunde in mortario et adiunge
lac p[re]dict[um] et cola deinde calefac et da
bibere patienti

Con[tra] [illegible] q[uando] caro cadit i[n] ore

R[ecipe] [illegible] et sufflet in [illegible] et sanabit

ad id

R[ecipe] salis [illegible] p[er] [illegible]
[illegible] aq[ue] [illegible] ad [illegible]
aque [illegible] aqua fiat gargarismus in ore
[illegible] stomacho [illegible]
[illegible] dolore [illegible]

Con[tra] reformatione[m] Stomachi

R[ecipe] aquam [illegible] deinde
[illegible] rosas rubeas odoriferas et [illegible]
[illegible] R[ecipe] [illegible] gariofillos et Cinamomu[m]
illa in [illegible] et in illa aqua decocta [illegible]
[illegible] et [illegible] bibe et [illegible] galanga
[illegible] et fortissime [illegible] et [illegible] stomachum

R[ecipe] [illegible]
Cinamomi [illegible] galange [illegible] rosarum [illegible]
an[a] ʒ [illegible] storacis calamite ʒ [illegible] sandalorum [illegible]
rubeorum et alborum an[a] ʒ [illegible] ligni aloes ʒ [illegible] galle
[illegible] an[a] ʒ [illegible] ʒ [illegible]
[illegible] an[a] ʒ [illegible] an[a] ʒ [illegible]
[illegible] quantum sufficit

Odoriferum

R[ecipe] rosas rubeas odoriferas [illegible] et
septem grana gariofillorum duo folia [illegible]
et ista simul [illegible] et [illegible] in aqua
rosacea et in [illegible] et illa odore
refrigera[illegible]

Hic dicendum est, quod aliud est fornicatio, aliud stuprum, aliud adulterium, aliud incestus, aliud raptus, fornicatio licet sit genus omnis illiciti coitus, qui fit extra uxorem, tamen specialiter intelligitur in usu viduarum, vel meretricum, vel concubinarum, Stuprum proprie est virginum illicita defloratio, adulterium est alieni thori accessio. Incestus est consanguinearum vel affinium abusus. Unde incestuosi dicuntur qui consanguineis vel affinibus suis abutuntur. Raptus committitur cum puella violenter a domo patris educitur, ut corrupta in uxorem habeatur sive puelle sive parentibus vis illata constiterit hic mortis mulctatur. Sed si ad ecclesiam cum rapta confugerit, privilegio ecclesie mortis impunitatem meretur.

Con pestem

Preceptum con pestem magistri Cosme damiani de medicis a rege aragonum

Rx prassima ruta brantha
Scabiosa petra driakers
ysopi
enula capana ontzen

Ista omnia bulliant in aceto usque ad consumacionem medie vel tercie partis de quo brodio Rx mane unum et dico coclearem calide repellet omne venenum aera mala et pestem

Con omne venenum pulvis

Rx unum loth tormentille 1 loth serpentine 1 lot pipinelle 1 lot ruthe 1 lot salvie 1 lot absinthij 1 lot juniperi 1 lot gallitre mirre 1 lot curcume 1 lot aceti vini et 1 loth tiriace 1 quinta terre sigillate 1 quinta boli armeni

pulvis con pestem

Rx Myelozenija gamblka . imber . bazowniyk . Cytwar . tatarske zyele . balgan . olessnyk . dzyagyel bobek woromrsoko . rutha sthaffran . wyssynowe fiat pulvis et utatur eo in albis mane et sero bibendo in calido vino

Ungentum ad educendum apostema

Rx farina ordei aceti vini oleum olive cepe ovorum apium Ista omnia frigentur in patella super ignem et miscentur in spatula et supponantur super apostema

a fr̄e Georgio sabbato in marti . 1 . 5 0 7

Novem morbi curet

Con pestem B . vis removere morbum omnium sequencium tabs . accipe ventrem arietis et coque in vino . ad miste aquam et da omnibus in potum removentur morbi

6 . Pestis . fatiga . fames . febris . quartana . flatus . fleutgodimia . fuga . fovis . fistula . flegma Item si paca nocet quod est primo alteraque que est tue scito

Ad Aves f albertus magnus

b	c	d	e	f	g	a
Dom	per	Sep	Sep	P	do	sex
dicit	ad	an	[illegible]	e	yi	di
pt	ea	[illegible]	[illegible]	nos	en	lam
per	[illegible]	[illegible]	mar	nd	ze	a
[illegible]	a	sta	ve	[illegible]	per	ze
mi	[illegible]	sta	[illegible]	[illegible]	mar	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	me	no	ve	bre
ze	ma	[illegible]	and	de	re	b

Lr̃e dominicales
In prĩo in lib° genes
Sĩ bona in lib° Job
Peto dñe in lib° tobie
Adonay in lib° Judith
Dñe rex in lib° hest
Ad aperiat in lib° machab
Vidi dñm in lib° Ezechi
Adaperiat dñs in lib° Isay

[illegible]	0	1	2	3	4	5	6
	a	b	c	d	e	f	g
1	8	8	8	7	7	7	7
2	6	6	6	6	6	6	6
3	9	9	9	9	9	8	8
4	8	7	7	7	7	7	7
5	6	6	6	6	5	5	5
6	9	9	8	8	8	8	8
7	7	7	7	7	7	6	6
8	10	10	10	9	9	9	9
9	8	8	8	8	8	8	7
10	7	7	6	6	6	6	6
11	9	9	9	9	9	9	9
12	8	8	8	7	7	7	7
13	6	6	6	6	6	6	6
14	9	9	9	9	8	8	8
15	7	7	7	7	7	7	7
16	6	6	6	5	5	5	5
17	9	8	8	8	8	8	8
18	7	7	7	7	6	6	6
19	10	10	9	9	9	9	9

Interuallum

Concurrentes
Lr̃e dominicales

Sequitur tabula
interuallum
inter Natiuitatem [illegible] septuag
et [illegible]
[illegible]
Primo scias quod sunt aurei
numeri 19 [illegible] et [illegible]
[illegible] aureus [illegible]
19 annis in prima linea
et litteras dominicales
in superiori parte [illegible]
tabule [illegible]
litteram dominicalem desuper
in eadem linea sub
ea littera dominicali [illegible]
quando aureus numerus
[illegible]
habet interuallum
concurrentes [illegible]
dies [illegible]
[illegible]
litteram dominicalem

Prefatio [illegible]
[illegible] magna
[illegible]
[illegible] et
[illegible] a
dolor a gaudia
ad paradisum magna

5	d	3	pri	vi	ven	he	a	luc	e	p	5
	e	4	ca	p²	ap	an	gs	phil	pr	e	
	f	5	fab	bla	pro	la	vi	sig	tre	re	
	g	6	ag	sq	las	ma	sta	xp	ser	mel	
6	a	0	vi	ag	b	2a	ly	flo	2	vz	6
	b	1	ren	do	ca	a	phil	got	gef	ba	
	c	2	b	fe	ma	ge	sig	no	ma	i	
	d	3	pau	bri	her	ni	xp	har	ej	pe	
	e	4	po	ap	ju	ba	flo	sta	m	de	
	f	5	no	sco	h	re	got	m	her	reg	
	g	6	b	la	q	a	ro	e	fe	pa	
7	a	0	te	sti	m	pt	har	p	2a	m	7
	b	1	lu	ca	ge	ej	sta	ne	e	mor	
	c	2	me	va	luc	am	ej	ser	be	rel	
	d	3	ro	leu	pe	ho	e	a	ge	le	
	e	4	p²	ju	reg	s	pr	zoph	vz	bo	
	f	5	bla	h	ma	i	ma	ma	ba	vi	
	g	6	sq	q	tho	fid	ser	ej	[illegible]	dat	
8	a	0	ag	in	am	tib	a	ej	pe	in	8
	b	1	do	ge	ej	o	zep	har	de	p	
	c	2	fe	tre	de	vid	ma	se	reg	mi	
	d	3	ro	pe	ma	ab	sq	va	pan	ba	
	e	4	ap	reg	r	gs	ej	e	m	re	
	f	5	sco	ma	ut	b	har	be	ma	2	
	g	6	las	b	tib	br	fe	mel	rel	mi	
9	a	0	b	am	la	o	2a	vz	la	vi	9
	b	1	ca	m	r	a	e	ba	bo	be	
	c	2	ma	de	o	ma	fe	m	vi	gs	
	d	3	le	mar	de	ler	mel	pe	dat	ma	
	e	4	ju	r	no	sa	vz	de	m	p	
	f	5	b	no	za	eti	bar	reg	p	theo	
	g	6	q	tib	tre	gs	ej	pan	his	ab	
10	a	0	m	la	ge	ge	pe	mo	ba	fan	10
	b	1	ge	r	ge	co	de	mar	re	eti	
	c	2	ju	o	2a	mar	reg	pel	zi	p	
Ciclus	Littere	Concurrentes	Septuagesima	Carnispriuium	Quadragesima	Pascha	Rogaciones	Ascensio	Penthecoste	Corporis	

242

Herbarium quicumque ve-
lis agnoscere breviato-
rium subscriptum et se-
cundum alphabetum or-
dinem invenies summope-
re velit et nomina herba-
rum non ignorare

Ihs' cum maria sit mecum
in hac via Amen Amen

aluctera
[illegible]
valet contra
venena

agredientibus summopere convenit ut secreti
pectoris aut ambire fatuo [illegible]
[illegible]
[illegible] per quod aut
[illegible]
aut [illegible]
Noli me tangere
quia habeo [illegible]

Artemesia biliga dicitur ab arte quia
per eam artes herbarum invente sunt. Dicitur
autem artemesia quasi mater omnium herbarum
et habet quatuor virtutes. Prima quod si homo
habet dolorem capitis lota bene et in partes mi-
nutas incisa decocta in vino vel aceto cum
radice ad unam horam diei et postea per pannum
[pro capite et ...] colata et ex hoc caput lavatur quanto calidius
sustinere potest et postea caput in panno invol-
vatur et deponere se ad lectum usque ad unam
horam diei donec sudor de eo exeat. Ipsa cum
sua virtute omnes humores malos de capite
extrahet et hoc de tribus diebus vel quatuor
[de partu] continuatis. Secunda quod si mulier parere non potest
debet eam coquere cum aceto bene contundendo
et per pannum colare et in nova olla fumare
donec percipiatur et cum calefacta bibat et
[de torsionibus quas patiuntur mulieres] sic cito pariat. Tertia quod si aqua mulier post
partum torquetur et circa umbilicum quibus punc-
turis vel torsionibus debet eam bene decoquere
cum aqua contundendo et in panno super
umbilico ligare calide ad unam horam diei
[contra febres] et mitigabit dolorem. Quarta quomodo eam in
accessione febrium contere et calidam biberit
statim potest febres expellit vel per
vomitum vel per anum et hic faciet [illegible]
per [illegible] hoc probatum est.

Absinthium pyolm est cali-
dum in primo gradu siccum in secundo. Et expellit
[contra coleram] coleram de stomacho et de visceribus decoctum
[urinam provocat ebrietatem prohibet appetitum] et bibitum urinam provocat et ebrietatem prohibet
et quando bibitur tollit fastidium necat et
appetitum [illegible] facit. Et quando [illegible]
[contra vermes] in [illegible] [illegible] a tineas [illegible] et
quando [illegible] [illegible] a corrosione [illegible]
[illegible] libros [illegible] [illegible] [illegible]
vermes ventris occidit. Et habet [illegible]

Virtutes. Prima decoctum cum lacte capri-
no et de mane potatum mirumodo purgat
ventrem et omnem putredinem et malos hu-
mores expellit et hoc fiat per tres dies. Secunda
cum vino grossum et per noctem stactum cat
bene purgat et calculum descendere facit et de
urina. Tercia decoctum et spuma collatum
et infrigidatum et de mane potatum omnem la-
sciviam libidinis caret. Tamen si quis vemat
non potest propter calculum vel aliam impedimenta
et coque absinthium et bibe. Etiam decoctum
cum aceto valet contra quartanam que procedit
ex conversione frigorum. Etiam decoctum
cum vino scabiem sanat. Etiam valet contra
dolorem gingivarum absinthium in melle etc.

purgat ventrem et putredinem
calculos purgat et de urina
contra libidinem
contra calculum
contra frigores
contra scabiem
contra gingivas

Abrotanum Bo- zedrewko

sale adiunctum
est calidum valet contra
stranguriam et retentionem menstruorum
occidit lumbricos in ventre et est nobilis
herba et plurimum odorifera et habet tres vir-
tutes. Prima si decoctum fuerit cum vino
et calidum de mane potatum solvit quicquid
per casum vel per plagam in homine interius
est coagulatum per sanguinem. Secunda quod in-
vasos humores expellit. Tercia si homo
subito obmutescit quod ex aqua inflacione
pulmonis provenit et contingit ex calore inte-
rius vel ex nimia fatigacione ... tunc
abrotanum calide bibat decoctum cum aceto et
vino et super caput eius panno ligatum
vesaniam capitis compescat et dolorem
seu calorem ... mitigat. Et heligenworg

contra calculum
contra venenosa degencia in domo
contra stranguriam
contra humores
contra mutum
contra ... decoctum in vino et bibitum
contra vesaniam capitis

Angelica Dzyagil

est radix
optima que mixtum valet contra incantaciones
quoscumque eam secum portaverit. Etiam
valet comesta de mane contra venenum
sumpta in cibo vel in potu quia per suam
virtutem eicit venenum vel angelica decocta

contra venenum

cum vino vel aqua et de mane potata ca-
lide turpitudinem et humorem capitis et pecto-
ris purgat quia quia amara et fortis est
valet Item valet contra lassitudinem et fatigacionem
itineris si comesta fuit Etiam valet comesta
de mane contra vomitum quia fere omnem illum re-
pellit Etiam prodest illis qui non habent apetitum
comedendi multum confert Etiam grossa et de-
cocta cum sano melius valet contra morsum
rabidi canis si ligata fuerit

Agrimonia Rzepik est

calidam et siccam in 2o et purgat epar
ab opilacione et visus eius in vino clarificat vi-
sum in senibus Est etiam bona et utilis etiam
si decocta in aceto fuit omnes pustulas interiores
in corpore consumat potata de mane calide
Etiam decocta in aqua et inde caput lotum
de mane omnem scabiem emundat et dolorem
pectoris mitigat Etiam decocta in vino va-
let contra corrosionem ventris

Apium Opych est herba

bona quicumque patitur inflaturam in oculis
contundat eam et ponat de farina in frustum
illud et ponat super oculos et maturabit Etiam
valet contra stranguriam Etiam curat tussim
decoquendo apium in aqua et succum bibe Etiam
valet contra vomitum et tollit solucionem ventris
Et quicumque ex malo colore contundat cum
tundat cum aqua et aceto et bibat Etiam
apium grossum et feniculi semen sanat
ydropisim potando et etiam splen et
epar curat Etiam quicumque patitur dolo-
rem lingue faciat in eadem Etiam succus
eius impositus ad capud nunquam putrescet
apium vocatur ab apibus quia apes ex
eius succo colligunt Etiam mica
panis inde in apio applicata die tolle-
inflaturam mamme et omnes partes dolorosas
inflante Etiam valet contra ventositatem
Etiam quicumque agmus est febrem cottidianam

Hiervorago Bulas
Flores et fructus placet

contra caput pectoris
contra lassitudinem itineris
contra vomitum
de appetitu comedendi
contra morsum
contra opilacionem epatis
clarificat visum
contra pustulas interiores
contra scabiem capitis
contra corrosionem ventris
contra inflaturam oculorum
contra stranguriam
contra tussim
contra vomitum
contra solucionem ventris
contra malum colorem
contra ydropisim
contra splen epar
contra dolorem lingue
contra rasuras
contra inflaturam mamillarum
contra ventositatem
contra cottidianam

Contra morsum rabidi canis
Avicenna dicit Rx alea cum sa-
le et renibus gallinarum addita ruta
ther oia sil terrantur ad quantitatem
mage unc et pacienti sepius cibetur
cum vinos et eadem confecto super morsum
ponatur et qr venenum extrahit et
plus sanat Alia medicina quam
pot isaac in dietis Rx castanee cum
modico sale trite et cum melle tem-
perate morsum rabidi canis sanat
Contra febres Rx herba que
dicitur tzermyerz valens contra omnes
febrem et contra quartanam preparatur
aut ser puro coquatur in cervisia quan-
to meliori tanto melius apponendo but-
tirum maii Contra quottidianam
folia salvie / folia sambuci folia
fragrarum viersi gesini et coquatur
in vino puro contenendo et cola-
do et qualibet die ieiunus bibat
Ad provocandum sudorem tempore
febris Rx aquam decoctionis seminis
lini et ipsum semen et pone calidum
super stomachum sudore febrem con-
tra facit

Ad extinguenda sitim in
febre vel in acuta R radices
bethonice et coctas in aqua et in
frigiditatas bibat Contra ter
cianam R bethonicam et benedi
cta albam et decoque sit mace
to ad bonam thera dicit et tunc cola
per pannum et da patienti bibere
de mane et de sero Item R
Centauream et decoque in aceto
bono et cola per pannum et in acce
sione febris frigoris tunc eam calide
bibe si aut tunc calore sentis tunc
eam frigida bibe

Nota decem sunt virtutes misse Sancte
Prima ut dicit sanctus bernardus. Si homo
totum spacium terre deambularet causa
indulgenciarum et daret omnia in elemo-
sinas que haberet. Non enim tantum
sibi prodest sicut audire unam mis-
sam cum devocione. Secunda virtus est ut
dicit Jeronimus Quod anime pro quibus
homo legit orationes in tempore quando audit
missam non sunt in pena. Tercia
virtus est ut dicit ambrosius Quod
quando comedit ante missam homo
non convertit naturam sed post missam
Quarta virtus est ut dicit augustinus
Quod homo infra audicionem misse
non senescit nec debilitatur quasi si adam
comedisset de ligno vite nec infir-
maretur nec sensisset senium aut infir-
mitatem et filii israhel quamdiu come-
debant mannam non ibant ad dissen-
siones nec infirmabantur nec dicta
hominibus breviantur
Quinta virtus est ut dicit paulus
una oratio cum melioribus capitulis
et intencione verborum plus valet in
missa quam mille alibi quam in missa

Quia missa est corpus xpi . Qui est ca
put eorum et eius membra crucis su
[illegible] audiens misse utiliter valet
Sexta utilitas est ut dicit beda . Quod
[illegible] in quantum parcit , parcit sine dolore
Septima utilitas est sic et lucas magnus
testatur quod peccator quamquam interest misse
devotus si tunc moritur eodem die omnia
sacramenta ecclesiastica obtinebit
Octava utilitas est ut dicit beatus bernardus
quamque interest misse devotus quando
interim [illegible] intelligitur [illegible]
Nona utilitas est ut dicit beatus gregorius quod
per qualibet missam unus peccator ad
unum convertitur et una anima de
purgatorio liberatur
Decima et ultima utilitas est una missa
in vita audita plus prodest quam
centum que cantantur post eius
mortem Unde Gregorius missa vel
legitur vel cantatur pro [illegible]
[illegible] quam multos [illegible]
tantum non valet celebratio unius
misse quantum mors xpi in cruce
Sic ut mors xpi redimit [illegible] a peccato
sic celebratio misse liberabit homines [illegible]
[illegible]

246

Articuli ex bulla in cena domini qui solent excommunicari et anathematizari

Primo prohibet qui non a sancta nostra ecclesia

Omnibus hereticis manifeste et occulte qui de sanctificatis vesti non dicit ex odi xij Omnis enim hereticus in vita et in morte excommunicatus est xxiiij q ij Sane Differencia est inter scisma et heresim. Quia scisma ab ecclesia recedit Sed heresis perversum dogma defendit xxiiij q iij inter scisma Heresis grece ab electione dicitur quasi causat disciplina. quo sibi unusquisque elegit putat esse meliorem xxiiij q iij heresis

Secundo prohibet

Omnibus in fide katholica dubitantibus Si non credunt verum corpus cristi esse in sacramento Eucharistie

vel articulos fidei Omnibus fautori
bus et defensoribus hereticorum quia
tales excommunicantur

Tercio prohibentur

Omnibus qui nec Credo et decalogum
ignorantibus iuxta illud Augustini:
Sermone ccxv nescio qua fronte au
deat se cristianum dicere qui pau
ca verba in simbolo et oratione dominica
et decalogo non vult addiscere

Quarto

Omnibus excommunicatis id est extra
communionem positis xi dist:

Quinto

Omnibus qui in peccato mortali sunt
scienter quia tales a corpore cristi
sunt divisi. Sexto

Omnibus qui blada emunt pro cariori
tempore. Quia tales sunt inimici rei
publice. propter modica lucra op
tant mala tempora propter privatum
bonum optat commune malum

Septimo

Omnibus usurarijs vel qui in obli-
gationibus aliquid receperit ex pac-
to. Leuitici xxv. Pecuniam non
dabis ei ad usuras quam detestatur
non solum vetus sed et noua lex
Extra de usuris Nec tales in Ci-
miterio sepelientur

Octauo

Omnibus qui habent falsas mensu-
ras et duplicia pondera, qui
vno emunt et alio vendunt. Hy
sunt homines fures, deceptores que
dolosi, quod prohibetur de v trono:
xxv Non erat in domo tua mo-
dius maior aut minor

Nono

Omnibus non confessis aut qui secre-
tas confessiones dicendit

Decimo

Omnibus qui extra suam parrochiam non
habita licencia a suo plebano sunt
alias confessi.

Undecimo

Omnibus qui penitenciam pretextu et contemptu non compleverint

Duodecimo

Omnibus qui propositum peccandi habent

Tredecimo

Omnibus falsariis bullarum domini pape
Item omnibus falsis testibus in confessis
Item falsariis monetarum quia tales peccant in rem publicam
Item falsis causidicis

Quattordecimo

Omnibus qui participant cum iudeis in usura et serviunt eis

Quindecimo

Omnibus qui decimas non dant suis plebanis quas de iure dare tenentur dicente domino Num: xviii filiis levi et sacerdotibus dedi omnes decimas israel in possessionem pro ministerio quo serviunt mihi in tabernaculo federis Qui altari servit de altari vivat

Sedecimo

Omnibus periuris, Nam iuramentum ad hoc est institutum ut iurans verum loquatur. secundum Cess: xx q i cum iuramenti

Decimo septimo

Omnibus qui obedienciam suis episcopis non exibent. et statutis temporibus ex contemptu divina ibi non audiunt. de Con: dis: i. Missas die dominico secularibus hominibus totas audire speciali ordine precipimus. ita quod ante benedictionem presbiteri egredi non presumant quod si fecerint ab episcopo publice confundentur

Decimo octavo

Omnibus qui offertorium quadruplex non offerunt, scilicet Resurrectionis. Penthecostes. Nativitatis. Dedicacionis, quia dixit deus ad Moysen, non apparebo in conspectu meo vacuus Exodi xxiii. et Deutro: xvi. Tales enim non tantum contemnunt prelatos Sed deum magis in eis

Decimo Nono:

Omnibus incantatoribus seu incantatricibus, quia tales omagium faciunt dyabolo Et sacerdos invocans demonium, debet ab altaris ministerio per annum suspendi Ext de sortilegiis ca. i Vigesimo
Omnibus incendarijs, qui ex malicia et dyaboli vindicta non solum nocent inimicis Sed rectis et innocentibus Cum enim ignem ignis incendio perit secundum legem Vigesimo primo
Omnibus raptoribus praedonibus et iniustis detentoribus bonorum oppressoribus pauperum Sodomitis secundum Aug: xxiij. q. v. Vicesimo secundo
Omnibus qui bona Ecclesie destruunt per se vel per alium. XXIII:
Omnibus qui prebent occasionem mali XXIIII Omnibus Cum alienam rem inventam non reddunt Vigesimo Quinto:
Omnibus homicidis, et qui partum mulieribus aut herbis, aut incantacionibus Aut potacionibus inficiunt. Et qui venena procurant. Omnis enim talis est homicida

Vigesimo sexto

Omnibus lusoribus taxillorum ioculatoribus in arte demoniorum. Item ebriosis ex consuetudine. Et lusores et ebrii sunt dei blasphematores et sanctorum Leuitici xxiiii Cum blasphemauerit nomen dei morte moriatur lapidibus obruat eum omnis populus Item omnibus qui in suis domibus permittunt ludere taxillos ut eis potus ebibatur Et qui fouet mulieres suspectas

Vigesimo septimo

Omnibus qui testamenta mortuorum deo tradita retinet. Cum tamen secundum Gregorium Ultima volimtas defuncti omnibus modis obseruetur xiii q. 2. Enim grandis est impietas defunctis suffragia destruere qui per se respondere non valent Et dicunt illud Job iii° Miseremini mei etc

·XXVIII·

Omnibus percussoribus clericorum qui secundum Canones sint excommunicati Cum tamen dicitur Nolite tangere christos meos et cetera cri sinate

Rector Zacharie .ij. Qui tangit vos
tangit pupillam oculi mei. Item reueren-
ciam .iiij. presbitero Similia circa tua
... dicit. Honora medicum propter necessitate
Quibus et solus christus reuerenciam exhibuit
cum ad eos leprosum misit
Ministerio enim sacerdotis et non aliorum
corpus christi efficitur. Sacramenta ministrat
infirmos curat ... et ... populo orant
offerendo deo cum inter viuos et mor
tuos stant. Ipsi enim regni et principum
patres et magistri qui soluunt et ligant
in celo et in terra .l. q. l. XXIX :
Omnibus in legittimo thoro non manen
tibus et adulteris publicis Meretri
cibus. Stupratoribus virginum So-
domitis et fautoribus eorum Leuitici
.xx. Si mechatus fuerit quis cum vxore
alterius morte moriatur Tricesimo
Omnibus qui habent mortales inimicicias
quas volunt dimittere. Nec reconciliari
Luce .vi. Dimittite et dimittetur.

Tricesimo primo

Omnibus quibus interdicta est communio a sacerdote vel confessore ipsorum propter aliquam causam **Tricesimo ii**

Omnibus qui sustinet inconfessos et eos non inducunt aut non revelant Item Omnibus qui tenet suis servis mercedem Item Omnes qui sunt xxii annos & non ieiunaverit quadragesima Item Omnibus qui non honorant parentes Item Qui nesciunt pater noster Ave Maria Item Iuvenes qui non habent annos discretionis

Absinthium — Cuscute
Farfare — Scabiose
~~[illegible]~~ — Cicorea
Endivie — Betonice
Plantaginis

Ea omnia decoquantur in sufficienti aqua ad [illegible] quod olla demum forti expressione exprimantur datur

Agarici ʒij — Aromatica
Reubarbari ʒß — Cinamomo
Desuccio rosarum ʒj — Zinziberi ana ʒß
Salmonda ℈ß — Nucis [illegible]
Agarici ʒiij — Gallia [illegible]
[illegible] ʒß — Spermardo [illegible] ʒiij
~~[illegible]~~ — [illegible] de corbi [illegible]
Turpentini ʒj — ʒiij

251

et ad omnes morbos interiores

Contra Gallicum morbum extra unctio

R Polipodij — probatum ter quater

Radici — per me Stanislaum [illegible]

Liquiritij ana ʒ 35 [illegible] Anno 15[illegible]

Scolopendriu — et anno 1562

Feniculi — [illegible] 1571

Agrimonia

Elebori nigri ana ʒ iij

Cum Saluia — Lavendula

Ruta — [illegible]

Scolopendria — [illegible]

Agrimonia — [illegible]

Botani — [illegible]

